

Biblioteka Jagiellońska.

X. b. 41.

4095

CIMELIA

Gram. 837.

XX. 2. 41.

x. b. 41.

w tym exemplarze brakuje 3 kart, to jest: 9 i 9 iij;
 5 i (Cały exemplarz powinien mieć 105 kart nielicząc.)

Cim. Qu. 4095

Omnia vi posui cum magistro

Exercitiū scōe partis Alexādzi magistri Jo hannis de Błogonia.

Autem pro venetia marino pascu pascu
 tunc pascu pascu pascu pascu pascu

Canly generosa proles totumq, per orbem

[illegible]

Prohemium.

Notandū terciō pro secūda parte questiois intelli-
gēda q̄ parforatiois cōsiderat dupliciter. Uno modo absolute quo ad
eius modū significādi essentialē ⁊ accidētālē. nō in habitu dīne ⁊ ī re
spectū ad alterā dictionē cū qua cōstituit regimē vel cōstructionē. et
īsto modo parforatiois p̄inet ad etymologia. In sciētia autē donati
que est etymologie cōsideratiois subiectū est parforatiois cōsidera-
ta ad ei⁹ modū significādi absolute. Alio modo parforatiois cōsiderat
ī respectu ⁊ habitu dīne ad aliā dictionē cū qua cōstituit regimen et
cōstructionē. ⁊ īsto modo cōsiderat hic ⁊ ī dialinthetica. ⁊ sic hic as-
signat p̄ subiecto. ¶ Sequit̄ corollarie q̄ diuerse sciētie possunt p̄si-
derare idē subiectū materiale. sed nō formale. IRō. q̄ sciētie nō distin-
guunt̄ penes subiecta materialia. sed formalia. modo ratio materie
est cōuenire, ratio autē forme est separare ⁊ distinguere. ¶ Sequit̄ cor-

Probemum.

Notandū quarto ⁊ vltimo ꝑ tertia parte q̃uestiōis
intelligenda qua querit̃. Vtrū sciētia scēdē partis alexandri habeat
reduci ad dyaſintheticā. Notādū q̃ dyaſinthetica est etiā pars grā
marice. Et describit̃ sic dyaſinthetica est pars grāmarice artificia
lem ⁊ cōgruā cōpositiōnē dictionū ostendēs. vñ ex eis fiat oratio con
grua ⁊ ꝑfecta scōm regulas depuratas. Hāc aut̃ parē grāmarice ori
ginaliter ponit ꝑſicianus ꝑmo ⁊ scēdo minoris. Alexander aut̃ ob
rogatū quorūda qđ ꝑſician⁹ ꝑlaice edidit. iꝑe metrice in vnū colle
git. Dicit̃ aut̃ dyaſinthetica a dya in greco. ⁊ qđ dya in greco duo ſi
gnificat. ergo etiā hoc vocabulū dyaſinthetica duplicē habet interꝑ
tationē. Dia em̃ cū ſcribit̃ ꝑ i ſarini tūc valet tñ ſicut de. ergo dyaſin
thetica tūc dicit̃ a dia qđ est de. ⁊ ſin qđ ē con. ⁊ theſis cōpositio. qua
ſi ſciētia de cōpositiōe ſuppositi ⁊ appoſiti. que est ꝑncipalis ꝑstructio
in grāmarica. Scribit̃ aut̃ scēdo dya ꝑ grecū γ. ⁊ ſic dya valet tārū
ſicut duo. ⁊ ſic dyaſinthetica dicit̃ a dya qđ est duo ⁊ ſintheſis ꝑstru
ctio quali ſciētia de cōstructiōe duorū ſcilicet ſuppoſiti cum appoſito.
Sequit̃ corollarie q̃ ꝑncipalis ꝑstructio in grāmarica est ꝑstru
ctio ſuppoſiti cū appoſito. ꝑſet. qđ ſicut eſt in natura. ſic eſt in arte.
Dicit̃ em̃ scēdo ꝑhiſicoꝝ. Ars imitat̃ naturā. ſed in natura ꝑncipa
lis cōpositio eſt ex materia ⁊ forma. Dicit̃ em̃. ix. methaphiſice. ⁊ ſe
cūdo de aia Ex materia ⁊ forma fit vnū ꝑ ſe. ergo etiā in arte ꝑncipa
lis cōpositio ⁊ ꝑstructio fit ex ſuppoſito. qđ habet ꝑꝑortionē materia
⁊ ex appoſito qđ habet ꝑꝑortionē ⁊ rationē forme.

Istis notabilib⁹ sic stantib⁹ est cōclusio responsa-
lla ista. Scūde partis alexā⁹ i sciētia cuius subiectū est pars o:ati-
onis ad aliā relata habet reduci ad dyasinthericā. Ueritas hui⁹ cō-
clusionis p^{ma} parte scilicet q^o noticiā scūde partis alexā⁹ i sit sciē-
tia. ⁊ hoc capiēdo sciētiā cōmuniter. pbat sic. Nō noticiā vera cer-
ta ⁊ euidēs corū que in ipā tradū^r est sciētia. sed noticiā scūde par-
tis alexā⁹ i est noticiā certa vera ⁊ euidēs corū que tradū^r in scien-
tia scūde partis alexā⁹ i ergo noticiā scūde partis alexā⁹ i est sci-
entia. Abaso: patet ex scūdo notabili. Abino: patet ex pcessu auto-
ris. Unde dicit p^{mo} posterior. Sciētia est verorū eternorū ⁊ impossibi-

Note enedi: uny gendi: arigintat d' mady ffendi wro qz fū fū deb hz ad ff uny

Note enadi. maff genidi. ampantra a maff.
80. S3 maff brandi. ampantra maff genidi. nato qa fr ut maff qd ha f
Lafm qd de Gino phodm.

tributionē: sed in noticia secūde partis alcyā: & parfozationis relata
ad aliam est primum. & sub cuius ratioe formali oia considerant: & ad qd

ad hoc ad aliquem

hinc probat in questione sequenti. patet ergo veritas locutionis.

¶ Arguitur secundo. Horticula secunde partis Alexandri non est scilicet (a. pha

originaliter causant necessitate habet. Sic enim est ante q^{uod} te

gimen et constructio oritur a proportione modorum significandi. modi signifi-

¶ Arguitur tertio. Noticia secundæ partis alexandri non est scientia. probatur. ¶ Quia in illa non continetur ratio non est scientia sed noticia secundæ partis

alexão: si est, de vitijs & incôgruitatib?: ergo noticia scđe partibz ale

¶ Arquif quarto. parforatiois nō est subiectū in sciētia secūde pti

¶ Arguit q̄nto. parloratiōis relata ad aliā nō est hic subiectū. igit̃

sequitur qd eiusde scilicet possunt esse plures in eodem p[ro]posito
¶ 179

Prohemium.

est in pposito. qd id est dicere. parforatiois relata ad alia. z parforatiois regibilis z pstructibilis. modo Aristoteles pmo posteriorum vult qd eiusde sciencie non possunt esse plura subiecta non pueribilia z desparata.

¶ Arguit sexto. parforatiois adhuc non est subiectum in scientia scde partis alexandri. pbat. Sine subiectu sciencie debet esse qd vnu z simplex. sed parforatiois relata ad alia non est qd vnu z simplex. ergo maior est Aristotelis pmo posteriorum. z paret. qd subiectu sciencie debet esse intelligibile. pmo posteriorum. sed qd intelligit sub ratione vni intel ligis. quarto methaphisice. ergo subiectu sciencie debet esse qd vnu. minor qd est pplexu z ppositu. modo pplexu z copositu non e qd simplex. Dico veru argumentu pcludit qd subiectu sciencie secunde partis alexan dri est pplexu quo ad vocem. non tamen quo ad pceptu. ppter em penuri am z defectu vocabulorum sepius pplexu ponimus pro incompleto. et sic contingit in pposito.

¶ Arguit septimo. parforatiois relata ad alia non est hic subiectum pbat. Cuius vni partis cu alia est hic subiectu. ergo. Tenet psequen tia. qd eiusde sciencie est vnu subiectu. Antecedens pbat. Cuius est pri mu qd querit in ista sciencia. z oia que hic docet in noticia secunde pris alexandri reducunt z sunt ppter vniem vni partis cu alia. z ergo vno vni partis cu alia est hic subiectu. Tenet psequen tia ex Aristotele pmo posteriorum. qd subiectu in sciencia debet esse pmo qd in sciencia queri tur. z oia debet reduci ad subiectu. Dico veru argumentu pcludit qd vno vni partis cu alia est hic subiectu loueqdo de subiecto formali ter z abstractiue. Loquedo aut de subiecto pcretiue z materiali ter. tunc est para oratiois relata ad alia. modo qd nostra cognitio incipit a pcretis z sematis rectis z puenit. parforatiois relata ad alia assi gnat pro subiecto qd vno vni partis cu alia. licet vtriusq potest sic ri. Abstractu em z pcretu significat id e formaliter.

¶ Arguit octauo z vltimo. Noticia secunde partis alexandri non perti net ad dialinthetica. ergo tertia para clusiois est falsa. pbat ante cedens. Noticia secunde partis alexandri pmet ad philosophia natura le. modophilosophia naturalis non est dialinthetica. pbat antecedens. Quia in secunda parte Alexandri dantur regule quomodo dictio significans vnam rem regit dictionem significastrem alim rem. Ut dicendo. Dictio significans causam regit genituum significastrem effectum. modo cognitio cause z effectus pmet ad philosophia natura le. ut paret secundo phisicorum. Dico veru argumentu pcludit si noti cia secunde partis esset absolute z pncipaliter de reb. modo sciencia se cunde partis alexandri est de reb ex psequen tia z min pncipaliter. est em

Prohemium.

pmo de dictioib z pstructionib quoz vnu regit z pstruit cum alio. ut cer illa pstructibilia significant res prime. ergo scia scde partis alexandri est de pstructibilib remota tamen de reb z modis essendi qd regimen z pstructio causant sicut a causa mediata z remota. ut pate bit in questione sequenti.

¶ Cuius regime gramaticale qd ex pportioe modorum significadi orit. couenient diffinitas. z in regimen actiuu z passiuu di uidat. ¶ Pro intellectu questione more notandu est pmo qd questio ista tria querit. pmo querit vtru regime gramaticale oriat ex p portioe modorum significandi. Secdo querit vtru diffinitio regiminis gramaticalis sit bene assignata. Tercio querit vtru diuisio regiminis gramaticalis in regimen actiuu z passiuu sit bene assignata. ¶ Pro in tellectu pme partis questiois in qua querit vtru regime gramatica le oriat ex pportioe modorum significadi. Notadu qd modi significadi sunt duplices. scilicet essentielles z accidentales. Abodus significadi essentialis est qd est de essentia alicuius partis oratiois z sine quo par foratiois non potest pstrui. ut significare p modu entis z detriminate apphensois est mod significadi essentialis nois. nome em non potest esse sine isto modo significadi. Dicit em septimo methaphisice. Nam qd res est sine sua essentia. Et talis mod significadi essentialis est du plex. materialis siue generalis. z formalis siue specialis. Generalis si ue materialis est que in plurib partib reperit qd in vna. ut significa re p modu entis vel substantie reperit in noie z etia in pnoie. z ergo mod significadi materialis siue generalis dicit. Sed mod significan di specialis siue formalis est qd est de essentia partis. sed solu reperitur in vna parte. z p huc vna pars distinguit ab alia. ut significare pmo du determinate apphensois est mod significadi formalis nois. pste em mod significadi solu reperit in noie. z p ipm nomen distinguitur ab alijs septem partibus oratiois. Abodus aut significadi accidentalis est qd non est de essentia partis. sed extra essentia z intellectu partis. Nul lu em accidens est de essentia rei. Et talis mod significadi est duplex scilicet absolutus z respectiuus. Absolutus est quo variato non variatur co gnitas. ut est qualitas. figura. siue em dico. homo currit siue iohan nes currit temp oratio est pgrua. z tamen hic non variatur pgruitas. Sed mod significadi respectiuus est quo variato variatur pgruitas. ut est numerus. psona. huc em est pgrua. homo currit. sed hec est inco gnita. hoies currit. z hic variatur numerus. Ad regimen itaq gramati cale requiritur pportio modorum significadi non quozlibet. sed actiuorum

Prohemium.

et maxime accidentalium respectuum. ut cum postea dicitur modus signi-
ficandi sunt causa efficiens intrinseca regiminiis grammaticalis.

Notandum secundo ut melius intelligatur prima pars que-
stionis motu. quod scilicet regimen grammaticale oritur ex proportionem
modorum significandi dictionis regentis et recte. **Notandum est** quod ad dictionem
regentem requiritur due positiones. Similiter ad dictionem rectam etiam re-
quitur due. et cum iste positiones ad invicem proportionantur inter dictionem re-
gentem et rectam tunc fit regimen. **Prima positio** requisita ad dictionem regentem
est quod dictio regens significat dependentiam sic quod habeat modum signifi-
candi commune et consummum terminabile et specuocabile per dictionem rectam
ut cum dico. filii petri. hec dictio regens filii significat dependentiam et
consummum. que consummum limitatur et specificatur per dictionem rectam. cum enim dico
filii petri certum est quod sermo fit non de omni filio. sed tantum petri. **Secunda**
positio requisita ex parte dictionis regentis est quod dictio regens habeat
potestatem cogendi et limitandi dictionem rectam ad certum casum et determi-
natum. Dictio enim regens libera est vagari et transire per omnes casus. su-
os. sed dictio recta stringitur et artatur ad certum casum. **Sequitur**
corollarie primo quod duo requiruntur ad dictionem regentem. primum depen-
dentiam dictionis regentis. **Secundum**. potestatem superaddita dependentie.
qua mediante dictio regens limitat dictionem rectam ad certum casum. **Se-**
quitur corollarie secundo quod nomina propria ut sic non reguntur. **Ratio** quia nomina pro-
pria significant certe et determinate et non dependent. **Sequitur** corol-
larie tertio quod pronomen ut sic. propria virtute remota non reguntur. **Ratio** quia pro-
nomen non possunt regere nisi ut ponuntur in demonstratione vel relatione
certa. modo tunc non significant dependentiam. **Unde** bene dixit florista
Tunc pronomen regitur proprium quoque nomen. Si sunt posita propria et tu-
te recta. **De isto melius dicitur inferius**. **Sequitur** corollarie quarto quod
adiiectivum non regit substantivum. **Ratio** quia adiectivum non potest artare et li-
mitare substantivum ad certum casum. Similiter adiectivum non exigit substan-
tivum in certo casu. sed in quolibet. Dictio autem regens exigit dictionem
rectam in certo casu. et limitat dictionem rectam ad statum in certo casu. **Se-**
quitur corollarie quinto quod pronomen non regit. quia pronomen non habet pote-
statem cogendi dictionem rectam ad certum casum. sed indifferens potest co-
gigere dictiones sub quolibet casu. ut homo et asinus currunt in nominativo
hois et asini interest laborare in genitivo. et sic similiter in alijs casibus. **Ad**
dictionem etiam rectam requiruntur due positiones. proportionabiles duobus positis
modis circa dictionem regentem expressis. **Prima positio** requisita ad di-
ctionem rectam est quod dictio recta apta nata sit terminare dependentiam

Prohemium.

importata et significata per dictionem regentem. **Et** hec positio proportionatur
tunc prime positioni requiritur ex parte dictionis regentis. scilicet dependen-
tie. **Secunda positio** requisita ad dictionem rectam est quod dictio recta apta
nata sit stare sub isto certo casu quem dictio regens requirit. et hec positio
proportionatur secunde positioni requiritur ex parte dictionis regentis. scilicet
potestati limitandi et cogendi. **Sequitur** corollarie primo quod unum
verbum non regit aliud. **Ratio** quia unum verbum non potest terminare dependen-
tiam alterius. immo quolibet eorum significat dependentiam. verbum etiam si
significat actum et accidens. omne autem accidens dependet ad aliud. **Se-**
quitur corollarie secundo quod solum pars casualis regitur. **Ratio** quia dictio
recta debet stare sub certo casu. casus autem solum accidit partibus casualibus.
Sequitur corollarie tertio quod partes indeclinabiles ut sic non re-
guntur. **Ratio** quia non possunt stare sub certo casu. quia casus non accidit par-
tibus indeclinabilibus. **Sequitur** corollarie quarto quod in ista. legere est
agere. legere et agere non reguntur inquantum verba. sed inquantum ponuntur lo-
co sui nominativi verbalis. predicis enim oratio valet tunc. lectio est actio.
Similiter dicendum est de ista. **Qui est** quod rex venit. hoc adverbium dnu non
regitur ratione sui. sed nominativi inclusi. quia hic non valet tunc infinitivum
tempus est quod rex venit. **Sequitur** corollarie quinto quod regimen gram-
maticale translatum est de regimine reali. **Et** est similitudo inter regimen
reale et grammaticale. **Ratio** quia sicut in regimine reali et maxime polli-
co oportet quod regens habeat potestatem cogendi et ordinandi et guber-
nandi ipsum rectum. Oportet similiter quod ipsum rectum habeat promptitudinem
et dispositionem obediendi. **Dicitur** enim secundum de anima. **Actus** actionum sunt in
patientem bene dispositio. Sic similiter fit in regimine grammaticali
ut est declaratum. patet ergo quod modi et quod proprietates requiruntur ad regi-
men grammaticale tam ex parte dictionis regentis quam ex parte dictionis recte.
Notandum tertio per secundam partem questionis intelligere
da scilicet quod regimen grammaticale habeat diffiniri. **Notandum** regi-
men grammaticale secundum intentionem petri helie promeritoris pliciani de-
scribitur sic. **Regimen** est debita casus collatio. **Que** diffinitio intel-
ligitur sic. **Regimen** grammaticale est collatio. id est appositio vel
additio. debiti. id est proportionati casus scilicet recti. scilicet ad dictionem
regentem. ut hic homo currit. **Sequitur** corollarie primo quod hic non
est regimen. hois currit. **Ratio** quia non est appositio debiti et proportionati
casus recti ad dictionem regentem. verbum enim personale non requirit obliquum
per supposito. sed nominativum. **Communiter** autem regimen grammaticale
describitur sic. **Regimen** est apta et rationalis collocatio dictionis casus

[illegible]

his recte formaliter vel virtualiter ad aliam dictionem scilicet regentem
apud statum sub certa habitudine casuali: sic quod non sub qualibet alia cum in
unamine intellectu: ut fiat oratio congrua et perfecta. Que definitio reg-
iminis posita est causalis. eo quod datur per quatuor genera causarum: Tunc autem
res perfecte scitur et cognoscitur quando eius cause sciuntur. ut dicitur primo posteriorum
oritur. Scire est rem per causas cognoscere. Et primo posteriorum dicitur. Tunc
unumquodque arbitramur scire cum causas eius cognoscimus. Causa formalis
ragitur cum dicitur apta et rationalis: id est quinquens et congrua collatio. Abate
rialis ragitur cum dicitur dictionis casualis recte. ad aliam dictionem. scilicet di-
ctionem regentem. Causa efficiens ragitur cum dicitur cum unamine intellectu.
Finalis ragitur cum dicitur. ut fiat oratio congrua et perfecta. Que particule
quatuor probantur in notabili ultimo: Dicitur autem notanter in diffi-
nitione regiminis quod dictio recta aliquando ponitur formaliter et expresse
ut homo currit. aliquando virtualiter et implicite. ut legere est agere
In qua legere non regitur ratione sui. sed ratione nominatum inclusi. ut
declaratum est in quarto corollario circa notabile secundum. Notandum
est etiam ut intelligatur tertia pars questionis que fuit de divisione regi-
minis grammaticalis. Sciendum. Regimen grammaticale est duplex. sci-
licet actiuum et passiuum. Actiuum ut communiter dicitur est dictio regens. Ab-
hinc dicatur quod regimen actiuum est habitudo dictionis regentis ad di-
ctionem rectam. et puenit generaliter septem partibus loquendo de regimi-
ne. Homini. ut filii socratis. pronomini. ut. hec volucrum. Verbo. ut
homo currit. Adverbio. ut. vbicumque locorum. Participio. ut legens le-
ctionem. prepositioni. ut ad patrem. Interiectioni. ut heu michi. Regimen
autem passiuum ut communiter dicitur est dictio recta. Abhinc dicatur quod regimen
passiuum est habitudo dictionis recte ad dictionem regentem. et puenit
trihus partibus casualibus. quia ut dictum est ad dictionem rectam requiritur quod
apta nata sit stare in certo casu respectu dictionis regentis. modo tan-
tum tres sunt partes casuales. Exemplum de nomine. ut homo currit.
De pronome. Ille venit. De participio. Regens scribit.

Notadū q̄rto z vltimo. Pro meliori intelligentia
scdē diffinitiois regiminis sciendū vt dictū est q̄ in ista diffinitioe tā
gūtur quātrū: cause regiminis. Causa materialis tacta fuit cū dice
batur. dictiois casualis recte zc. Dictio enim regens z recta materi
aliter reintegrāt. qđ pbatur sic Illud est causa materialis regiminis
ex quo regimen materialiter pponitur z p̄stituitur. sed regimen grā
maticale materialiter ex dictioe regente z recta p̄stituitur. ergo di
ctio regens z recta sunt causa materialis regiminis. **Ad 1o est. At**

Prohemium.

Caſus ſpſſius eſt ſi ſit ſpſſatib. & ſi quo ſpſſatib. & ſpſſatib. mſſus, & ſpſſatib. & ſi ſit quo induct. forma in mſſus, & ſpſſatib. eſt quo induct. agens ſpſſatib. ſpſſatib. ſi ſit aliquis ut ſpſſatib. agens ſpſſatib. ſpſſatib. ſi ſit ſpſſatib. eſt quo ſpſſatib. agens ſi ſit ſpſſatib. mſſus agens agens.

Notellio pmo phibet. Abateria est ex qua aliquid fit. Admior paret.
 qd hic homo currit est regimen nō alia ratione nisi qd dictio regens
 scilicet currit & dictio recta scilicet homo habent se sicut materia re-
 giminis. Causa dō formalis regiminis rāgebatur cū dictū est in disti-
 nitione apta & rationalis collatio. Aptā enim & pueniens appositio
 dictionis regentis ad rectā est causa formalis regiminis. pbat̃ur sic
 Illud est causa formalis rei p qd res habet esse formaliter. sed regi-
 men grāmaticale habet esse formaliter p aptā & rationalem collatio-
 nem dictionis regentis ad dictionē rectā. igitur apta & rational' col-
 latio est causa formalis regiminis. Admior. qd forma est que dat esse
 rei. Admior est nota. qd si nō esset apta & rationalis appositio dictionis
 regentis ad rectā nūq̃ esset regimen. Causa aut̃ efficiens rāgebatur
 in diffinitione cū dicebatur: cū unamine intellect'. Notādū qd causa
 efficiens regiminis est duplex. quedā intrinseca & quedā extrinseca.
 Intrinsece cause regiminis sunt modi significandi. quoz ppositio req̃-
 ritur inter dictionē regentē & rectā. Dicitur aut̃ modi significandi
 cause ipsi regiminis p tanto. qd pparant & disponūt ipas dictiones ad
 regimen qd postea p intellectū pplet & pficit. & dicūt intrinsece p tā-
 to. qd sunt intra dictiones & in dictionib' quarū sunt modi significandi.
 Omis em̃ ppter eas est in illo cuius est ppter eas. mō modi significandi
 sunt ppterates dictionū & paritū. Causa aut̃ efficiēs extrinseca regi-
 minis est intellect' human'. qd dictionē regentē & rectā dispositas p
 modos significandi vnit & iūgit sic qd vna regit aliā. Et dicit̃ intelle-
 ctus causa efficiēs extrinseca regiminis p tato vel ideo. qd intellect'
 est extra pstructibilia & eis nō pūct'. immo intellect' est act' & forma
 pūct̃a cōp̃i philosophico. vt paret scō de aīa. Qd aut̃ modi signifi-
 candi sunt pncipia regiminis grāmaticalis intrinseca potest tali ratiōe
 pbari. In qualibet em̃ dictione sunt tria. vt autō: modoz significandi
 deducit. scilicet vox. significatū & mod' significandi. Cōstat aut̃ qd vox
 nō potest esse causa regiminis. als oēs dictiones eiusdē vocis idē ha-
 berent regimen. qd est falsum. Amoz enī nomen & amoz verbū nō idē
 habent regimen. Amoz nomen regit genitiuū a parte post. vt. amoz
 xpi redemit mūdū. Sed amoz verbū regit nominū a parte ante. tab-
 larium a parte post mediāte ppositiōe a vel ab. vt. ego amoz a perro.
 Sic similit̃ significatū nō potest esse causa regiminis: qd tūc rect' &
 obliqu' facerent idē regimen ex quo rect' & obliq' significāt idē es-
 sentialit̃ er: ponūt enim in eodē pōtamento. sciet modus significandi
 oz est diuerso accidentalit̃ cū rect' significat absolute & obliq'

[illegible][illegible][illegible]

Alia qd ad regit qd regit
de ipso qd ad regit qd regit
ut modo ad regit

Prohemium.

Alia qd ad regit qd regit
de ipso qd ad regit qd regit
ut modo ad regit
prohemium. Quod autem recte et oblique non habet de regimen patet, quod re-
ctus regit a parte ante a verbo personalis, ut suppositum directum, obli-
quum autem regitur a verbo impersonali ut suppositum indirectum. Quare relin-
quitur ex sufficienti divisione quod modus significandi est causa regiminis
grammaticalis intrinseca. Qui autem modi significandi requiruntur ex parte
dictationis regentis, et quod ex parte dictationis recte patet in notabili primo et
secundo. Causa finalis regiminis agit in definitione eiusdem, ut fiat
oratio congrua, probatur sic. Finis est propter quod aliquid fit, sed regimen gra-
maticale fit ut constituat orationem congruam, claudit ergo quod finis regiminis
grammaticalis est constitutio orationis congrue. Ad hoc est aristotelis secundo
philosophorum, ad hoc probatur, quia ideo dictio regens addit ad rectam ut ex
ipsis fiat oratio congrua.

Alia qd ad regit qd regit
de ipso qd ad regit qd regit
ut modo ad regit
Pro ampliori etiam eorum que dicta sunt intellectu ne-
cesse est intelligere que differentia est inter agere, exigere et determi-
nare, deservire, retorquere. Regere enim est perferre dictionem dictioni.
sic quod ponat sub tali casu sic quod non sub quolibet alio, ut homo currit. Exi-
gere autem est unum constructibile alterum requirere ad sui dependentiam deter-
minandam ut ex eis fiat oratio congrua, ut adiectivum exigit substantivum.
adlectivum enim dependentia significat, quia est accidens, accidens autem est
se non est per se esse, sed in alio esse, ut patet septimo et quarto methaphi-
sice. Res ergo significata per substantivum terminat dependentiam adiecti-
vi. Determinare est unum constructibile aliud specificare et eius dependen-
tiam terminare ut ex eis fiat oratio congrua, ut substantivum determinat
adiectivum. Deservire autem est ipsam propositionem suam casuale regere, propo-
sitione enim aut deservit actio aut ablativo. Retorquere autem est propositionem
facere quod aliqua dictio regat aliquem casum quem sine tali propositione rege-
re non potest, ut vado ad patrem, vado enim est verbum absolutum et debet
non potens per se regere accusativum, requirit ergo auxilium propositionis, quia
mediate regit accusativum, dicendo vado ad patrem. Ceterum autem sit di-
cendum quod propositio retorquet casuale ad actum verbi vel converso. Dicen-
dum est quod propositio retorquet actum verbi ad casuale, ut patebit in regi-
ne acti, ubi dicitur de regimine propositionum. C. Sequitur corollarie ex di-
ctis quod communiter secundum grammaticos aliquae sunt partes que regunt tamen
ut verbum, adverbium, propositio et interiectio. Alique sunt que regunt tamen
ut pronomen et participium nomen, et hoc propria virtute accepta. Et quodam re-
gitur et regitur, ut nomen appellativum regit, ut filius petri, et etiam regitur
ut filius nascitur. Similiter participium regit et regitur, cum dico, legens
lectionem hoc participium legens regit, sed cum dico legens currit hoc par-

Prohemium.

Alia qd ad regit qd regit
de ipso qd ad regit qd regit
ut modo ad regit
hic ipse legens regitur. Alique autem sunt partes que nec regunt nec regun-
tur, ut sunt coniunctiones. Veritas huius corollarium et partium eius patet ex
his que dicta sunt in notabilibus. Patet etiam veritas corollarium in sillo
de regimine reali, ad cuius similitudinem regimen grammaticale est
translatum et acceptum. In natura enim inveniuntur quodam ens quod regit tamen, ut
causa prima. Dicitur enim, xij. methaphisice. A deo dependet eorum et co-
reg natura. Et inveniuntur ens in natura quod regitur tamen, ut est materia
prima que est pura potentia, ut patet primo philosophorum, et est prope nihil crea-
ta, ut dicit augustinus. Adhuc prima per se non habet esse, sed esse recipit
a forma. Et inveniuntur quodam entia que regunt et reguntur, ut sunt cor-
pora celestia. Corpora enim celestia reguntur a deo et intelligentiis, ut pa-
ter duodecimo methaphisice. Corpora enim celestia regunt ista inferiora
ut patet primo celi et primo methaphisice. Patet ergo veritas corollarium
ex similitudine ad regimen reale.

Alia qd ad regit qd regit
de ipso qd ad regit qd regit
ut modo ad regit
Istis notabilibus sic statim est conclusio responsalis.
Regimen grammaticale quod ex proportionem modorum significandi oritur pue-
nienter diffinitur et in regimen activum et passivum dividitur. Veritas
conclusionis per prima parte scilicet quod regimen grammaticale oritur ex pro-
portionem modorum significandi probatur ex fine quarti notabilis, similiter ex no-
tabili primo et secundo, ubi est probatum et dictum quod regimen oritur ex pro-
portionem modorum significandi dictationis recte et regentis, quare conclusio per pri-
ma parte vera. Sed quod conclusio per secunda parte sit vera scilicet quod diffi-
nitio regiminis est bene assignata potest probari tali ratione. Illa diffi-
nitio est bene posita que exprimit naturam et essentiam diffinitum, sed diffini-
tio regiminis hic assignata exprimit naturam et quodam regiminis gra-
maticalis, ergo diffinitio regiminis grammaticalis est bene assignata.
Ad hoc est una ratio requisita ad bonam diffinitionem ex Boetio in li-
bro diffinitionum. Dicit enim septimo methaphisice. Diffinitio est sermo
quiditatis et essentie. Ad hoc patet ex notabili tercio, similiter quar-
to. Sed quod tercia pars conclusionis sit vera scilicet quod regimen grammati-
cale bene dividitur in regimen activum et passivum potest tali ratione proba-
ri. Illa divisio est bene posita que evacuat et exprimit totam naturam di-
visi, sed divisio regiminis grammaticalis est huiusmodi, ergo est bene
posita. Ad hoc est una ratio bone divisionis, ut patet per Boetium
in libro divisionum. Ad hoc patet ex fine notabilis tercij.
C. Arguitur primo. Regimen grammaticale non oritur ex proportionem mo-
dorum significandi, igitur prima pars conclusionis falsa, probatur antecedens.
Illud quod oritur ex proportionem modorum significandi hoc esse est possibile
bq.

Prohemium.

sed regimen gramaticale esse non est possibile. Abaisor est nota. quia omne quod est habet possibilitatem quod esse. Dicitur enim secundo per armeniarum si quia res que actu est habet potentiam essendi que est prius actu. Abaisor est nota quia si regimen gramaticale esset possibile tunc ex duobus entibus in actu fieret tercius. quod est contra aristotelem pericio methaphisice. probatur sequela. quia tunc dictio regens que dictio recta est in actu. patet quia quilibet dictio habet modum significandi suum. modo modus significandi est forma dictiois et partis. ens autem habens formam est ens in actu. concludit ergo quod regimen in gramatica esse non est possibile. Dico verum argumentum concludit quod ex duobus entibus in actu non fit tercius absolute et secundum se acceptis et consideratis. sed si considerat una ut est in potentia ad aliter tunc tunc ex duobus entibus in actu bene fit tercius. ut ex farina et aqua fit panis. sic pringit in proposito. Dicitio enim regens habet se ut ens in actu sed dictio recta habet se ut ens in potentia.

Arguitur secundo. Regimen in gramatica non est possibile. ergo regimen non oritur ex proportionem modorum significandi. probatur. Illud in gramatica non est possibile de quo seniores et solentiores in gramatica nihil tradiderunt. sed de regimine gramaticali multi in gramatica autentici et precipui nihil tradiderunt. ergo regimen in gramatica non est possibile. Abaisor est nota. quia alias tales auctores fuissent insufficientes. Abaisor patet de prisciano et donato. qui nihil aut modicum scripserunt de regimine. Dico. licet priscianus et donatus non scripserunt de regimine gramaticali expresse. tamen implicite et virtualiter. priscianus enim in maiori volumine determinavit de constructione. modo constructio presupponit regimen. licet non universaliter. ut in plurimum ubi est constructio. ibi est regimen. licet non universaliter hoc est verum. Inter adiectivum enim et substantivum est constructio. et tamen inter adiectivum et substantivum non est regimen. ut patet est probatum. Etiam constructio est plus vicina et propinqua fini gramatice quam regimen. scilicet expressio precepti congrui et perfecti. ergo plus late et expresse priscianus scripsit de constructione quam de regimine.

Arguitur tercio. Regimen gramaticale esse non est possibile. probatur. Nullum scibile est possibile. sed regimen gramaticale est scibile. ergo non est possibile. Abaisor. quia omne scibile est necessarium. Dicit enim primo posteriorum. Scientia est necessarium. Abaisor. quia de regimine gramaticali est scientia secunde partis alexandri. Dico verum argumentum concludit quod nullum scibile est possibile capiendum possibile ut pueritur cum pringit ad utrumlibet. quod illud dicitur possibile quod potest indifferent esse vel non esse. ut velic incidi dicitur sic possibile. sed capiendum possibile quod est quodammodo necessaria

Prohemium.

ita sic etiam necessarium est possibile. Declarat enim aristoteles secundo per armeniarum. Omne quod est necessarium etiam est possibile.

Arguitur quarto. Regimen in gramatica non oritur ex proportionem modorum significandi. igitur prima pars conclusionis falsa. probatur antecedens. Nec oritur ex proportionem modorum significandi essentialium. nec accidentalium. igitur. Tenet consequentia ex sufficienti divisione. Antecedens probatur per prima parte. quia si regimen oriretur ex proportionem modorum significandi essentialium tunc sequeretur quod omnia verba haberent idem regimen. quod est falsum. verba enim activa reguntur a parte post accusativum ut amo dei. Verba autem passiva ablativum. ut amor a petro. patet sequela. quia omnia verba habent eundem modum significandi essentialis. scilicet significare per modum fluxus et fluxus. Nec etiam regimen oritur ex proportionem modorum significandi accidentalium. probatur. Vel hoc esset ratione numeri. persone. modi. vel aliorum modorum significandi accidentalium. sed hoc non. probatur. quia sequeretur quod verba eiusdem numeri. eiusdem persone haberent idem regimen. quod est falsum. patet quia hoc verbum amo est singularis numeri. similiter amor. sunt eiusdem persone et eiusdem numeri. et tamen non habent idem regimen. Dico verum argumentum concludit quod regimen gramaticale oritur ex proportionem modorum significandi essentialium et accidentalium. essentialium quod est illud tunc et fundamentaliter. Ratione autem modorum significandi accidentalium terminative vel plective. Et ex consequenti dicitur quod ad regimen requiritur proportio modorum significandi accidentalium respectuorum. tamen illi non sufficiunt ad regimen sed ultra etiam requiruntur modi significandi specialiores superadditi illis modis significandi generalibus et respectuivis antequam regimen possit constitui in specie perfecta. et isti modi significandi speciales requiruntur ultra modos generales qui tenentur se ex parte dictiois regentis et dictiois recte dicti et expressi sunt in notabili secundo. tamen ultra illos modos significandi ibi expressos adhuc sunt alii modi significandi speciales etiam ad regimen requiruntur. ut est modus possessionis acquisitionis. De quibus modis significandi alexander determinabit in regulis specialibus.

Arguitur quinto. Modi significandi sunt principia regiminis. igitur regimen non oritur ex proportionem modorum significandi. probatur antecedens. Illud quod est principium regiminis est principium unionis constructio. igitur. Abaisor est nota. quia modi significandi disponunt dictiones per unionem in regimine. ut est ante declaratum. Abaisor. quia partes orationis distinguuntur per modum significandi. modi cui significandi habet se ut forma. modo forma separat et distinguit. ut patet septimo methaphisice

bij

philice. Dico verū argumentū pcludit q plderādo modos significā
di absolute tūc sunt pncipiū dīlūctiois vni² partis ab alta: sed sic non
plderant hīc. Sed plderādo modos significādi in ordine ad finem
grāmaticē. scilicet ad oratōis pfecte pītutionē. z ne bene sunt pū
piū vniōis dictionis regentis z recte.

Prohemium.

Arguē sextro. Dīfinitio regimīnis pma nō valet. in qua dicit. re
gimen est debiri casus collatio. pbat. qā sequeret q vna dictio non
posset regere plures casus. qd est falsum. pbat sequela ex dīfinitioe.
qā dīfinitio dicit recti casus collatio. Sed falsitas patet in isto exē
plo. Dō iohāni libru manu ppia. in quo exēplo hoc verbū dō regit
tres casus. Dico q verū argumentū pcludit q indicta oratōe nō est
vniū regimen simpliciter. sed plura: qā regimen ex vi acqītōis. trāsi
tōis. z ex vi cause instrumentalis. Ille em datur iohāni regit ex vi
acqītōis. Accūs aut libru ex vi trāsitōis. z manu ppia ex vi cau
se instrumentalis. modo dīfinitio intelligit de vno regimīe simplici.
Arguē septimo. Nō solū dīctio casualis regit. ergo regimē nō est
debiti casus collatio. pbat in ista oratione. Regere est agere. in qua
hoc verbū substantiū est regit infinitiū a parte ante. z etiā infinitiū re
gerent ratiōe sui. sed regunt ratiōe noīatiū loco quoz ponit. qā hec
valet tñ. Regere est agere. id est lectio est actio.
Arguē octauo z vltimo. Dīuisio regimīnis grāmaticalis in regi
men actiū z passiū nō valet. ergo tertia pars pclusiois nō est bene
posita. pbat antecedēs. Dñe qd est in arte si nō est fictū habet similit
udinē in natura. sed regimen grāmaticale nō habet similitudinē cu
regimīe reali. igit regimē grāmaticale male dī. dī in regimē acti
uū z passiū. Abāior. qā ars imitat naturā scdo philicoz. Abāior. qā
in natura mai² dignū regit minus dignum. sed in arte minus dignum
regit ecōuerso magis dignū. ergo regimen grāmaticale nō habet si
militudinē cū regimīe reali. Abāior. qā dicit pmo methaphisice Sa
pientia est regere. Et pmo politicoz dicit. Hoies intellectu z ratiōe
vigentes alioz sunt dñi. Abāior pater. qā verbū regit nomen. modo
nomen est pars dignior q verbū. Hōie cū significat substantiā. ver
bū aut accīdēs. modo substantia est dignior z pior accidente. sepio
methaphisice. Tre partes indeclinabiles regit partes declinabiles
vt hīc. Ecce magistru. modo pars declinabilis est dignior parte inde
clinabili. vt cū postea dicit. pars declinabilis significat rem. sed in
declinabilis modū rei modo res est dignior q modus rei. Dico verū

Philice. Dico verū argumentū pcludit q plderādo modos significā
di absolute tūc sunt pncipiū dīlūctiois vni² partis ab alta: sed sic non
plderant hīc. Sed plderādo modos significādi in ordine ad finem
grāmaticē. scilicet ad oratōis pfecte pītutionē. z ne bene sunt pū
piū vniōis dictionis regentis z recte.

De regimine nominatiui.

argumentū pcludit q nomen absolute loquendo est pars dignior
verbū. Similiter pars declinabilis est dignior indeclinabili. sed cō
derādo nomē vt regit a verbo tūc verbū est pars dignior. qā tūc ver
bū habet pōitionē forme. nomē aut pōitionē matērie. modo forma
dignior est materia. vt patet scdo philicoz. S millē plderādo partē
indeclinabilē vt regit partē declinabilē tūc pars indeclinabilis ha
bet pōitionē nobiliozē partē declinabili. omē em agens vt sic est pre
stanti² passio. vt patet tercio de aīa. De isto tamen quō partes inde
clinabiles habent regere parebit inferius.

Sequitur textus.

Hic subit ordo libi vocū regimen referant.
Vult intransito rectum supponere verbo
De personali tamen hoc intellige dici.
Sepe vocans verbum sibi vult apponere rectum
Et substantiuum: vel quod vim seruat eorum.
Horum consimiles debet coniungere casus
Copula: personam dum pertineant ad eandem.

Utrū triplex noīatiui regimen ab Alexandro in te
rtu sit sufficienter assignatū. Pro intellectuē questiōis mote. Moran
dū est pmo q alexāder volēs determinare de regimīe casuū passiuo.
pūmo ostendit quō noīatiū est pūmus casuū habeat dīuersimode in
oratōe regi. Et dicit q regimen noīatiū sit trib² modis. pūmo a
parte ante tñ. vt homo currit. Scdo a parte post tñ. vt sum homo.
Tercio a parte ante z a parte post simul. vt ego sum homo. pūmū cū
git cū dicit. Vult intransito zc. Secūdū tāgit cū dicit. Sepe vocāo
verbū. Terciū tāgit cū dicit. hōz pūmiles. **Quantū ad pīmā par**
tē alexāder vult tāē regulā. Dñe verbū psonale psonaliter positū
finitū modi agrie regit velle regere potest noīatiū vel noīatiuos. vo
catiū vel vocatiuos. expūsum vel expūssos. subintellectū vel subin
tellectos: vel aliqd positū loco talis vel talis: Dicit pmo in intellectuē
regule. Dñe verbū psonale. ppter excludere verbū impersonale. qā
le nō regit noīatiū a parte ante. sed poti² obliquū. vt iō hāns iurē
est legere. Dicit secūdo. verbū psonale psonaliter positū. qā verbū p
sonale impersonaliter positū nō regit noīatiū. sed obliquū. vt iudicā
quādo ponit psonaliter regit noīatiū. vt pēti² iuar iohāne. sed qā

De regimine nominatiui.

De regimine nominatiui.

De regimine nominatiui.

De regimine nominatiui.

De regimine nominatiui.

et de nominibus quod a parte...
et de nominibus quod a parte...
et de nominibus quod a parte...

De regimine nominatiui.

si uat ponit impersonaliter tunc regit accusatiui. ut me iuuat canere.
Unde versus. Si iuuat actiui fuerit tunc auxiliat. Impersonale si sit
delectat ubiq. Dicitur tertio finiri modi. propter uerbu infinitiui modi
quod non regit nominatiui a parte ante. sed accusatiui. ut me amare deum
est bonu. Dicitur quarto congrue regit. ad denotandu q uerbu psonale
quandoq actu regit nominatiui. ut homo currit. Dicitur quinto. vel regere
potest. ad denotadu q non requirit ad uerbu q actu semper regat nrm.
sed sufficit q apu natu sit regere. Dicitur sexto nominatiui. ad denotadu
q uerbu psonale quandoq regit unu nominatiui. ut Johannes currit. Di-
citur septimo vel nominatiuos. ad denotadu q uerbu psonale quandoq
regit plures nominatiuos. ut animal rationale mortale currit. Dicitur
octauo vel uocatiui. et hoc ponit scdm communu gramaticoru sen-
tentia q dicit q uocatiui regit a uerbo. ut petre lege. De isto tamen si
hoc uerbu est dicit inferi. Dicitur nono vel uocatiuos. ad denotadu q
aliquando uerbu regit plures uocatiuos. ut animal rationale currit.
Dicitur decimo expsum vel expressos propter uerba pme vel secunde per-
sone. in qbus intelligit nominatiui cert. et sic talia uerba non habent nomi-
natiui expsum. tamen habent subintellectu. Similiter hoc dicitur propter
uerba ex tempore actionis. ut iungit. pluit. choruscant. in qbus etiam intelli-
gitur nominatiui rectus. ut deus vel natura. Uerba autem ex tempore actionis
sunt que significant actu q non dependet a nostri libera uoluntate. Et
patent in his meritis. Fulminat atq tonat. iungit. pluit atq chor-
uscat. Tonitruat. roat et grandinat atq puiuat. Istis noctescit sup-
addit atq diescit. Dicitur ultimo. vel aliqd positu loco talia uel talia.
ad denotadu q aliquando infinitiui ponit loco nominatiui. ut legere est
agere. que ualeat ista. actio est actio. Similiter aduerbiu ponit loco
nominatiui. ut diu est q rex uenit. id est diuturnu tempus. Similiter tota
oratio ponitur loco nominatiui. ut amare deum est bonum. que ualeat
istam. amatio dei est bona.

Notadu secundo q alexander in littera sequenti cum
dicit. Sepe uocas uerbu uult tale regula. Uerbu substantiui. uoca-
tiui. uel uerba habentia vires illoz uerboz apta nata sunt regere ut
in plurimu nominatiui a parte post. Exemplu de uerbo substantiui. ut
sum homo. De uerbo uocatiui. uocor coradus. De uerbo qd habet
vim uerbi substantiui. ut sto erectus. que ualeat ista. in stando sum ere-
ctus. De uerbo qd habet vim uerbi uocatiui. ut ordino presbyter
que ualeat tñ. in ordinando uocor presbyter. Dico notanter ut in plu-
rimu. qd scdm gramaticos communes sex modis fallit q uerbu substanti

De regimine nominatiui.

ui non habet nominatiui a parte post. et hoc est uerbu expse. qd in his
modis implicite bene habet. Primum modus quando uerbu substantiui
ponit in ppositioe de est secundo adiacere. ut ego sum. que ualeat ista.
ego sum ens. Secundus modus quando uerbu substantiui pstruit cu gto q
significat locu minore. ut sum Lracouie. que ualeat ista. ego sum exi-
stens Lracouie. Tercius modus quando uerbu substantiui ponit in orati-
one p qua importat possessio uel preterit. ut liber est iohannis. que
ualeat ista. liber preterit ad iohane. Quartus modus quando uerbu substanti-
ui ponit in oratioe in qua ponit ppositio cu suo casuali. ut ego sum
in scolis. que ualeat ista. ego sum ens in scolis. Quintus modus quando
uerbo substantiui aduigat aduerbiu loci. ut ego sum hic. que ualeat
ista. ego sum existens in isto loco. Sextus modus quando uerbu substanti-
ui est infinitiui modi. et habet accusatiui a parte post. ut scio te esse
bonu. C Sequit corollarie q licet in qbus modis ppositis uerbum
substantiui non habet nominatiui a parte post expse. tamen implicite.
patet corollariu ex resolutioe orationu ppositaru. Est etia notandu
q nris a parte post pstruit non tenet puenire cu uerbo in numero et
psona. sed hoc tñ requirit ad nominatiui a parte ante pstruit. Unde
scdm intentione iohannis ianuensis in catholicon triplex est nominatiui
scilicet. supponens. apponens et exponens. Istis supponens est q redo-
dit suppositu uerbo psonali. ut homo currit. Istis apponens est q co-
struit cu uerbo a parte post. ut sum homo. Istis exponens est q expo-
nit rem et significatu uerbi. ut curritur. id est cursus sit. legif. id est le-
ctio sit. Sequit corollarie q hec est pgrua suz hoies. suz ailia. patet
qd he orationes sunt false. ergo sunt pgrue. Teneat psequenti. qd ueruz
et falsum supponit pgrui. ut dicit pmo periermentiaru. sed anteco-
dens patet. qd qlibet homo est un homo. quilibet em homo habet
una anima et una forma. modo forma est que dat rei et esse et unitatem
Notadu tertio q alexander in ista littera. Horum
similes et. innuit terciu modu pstruendi et regendi ipius nri. et uult
tale regula. Uerbu substantiui. uocatiui. uel uerba habentia vires il-
loz uerboz substantiui et uocatiui apta nata sunt regere a parte
ante et a parte post similes casus. q casus similes debet significare ean-
de rem. uel denotari preterit ad eandem rem. Exemplu de uerbo substanti-
ui. Ego sum homo. De uerbo uocatiui. Ego uocor coradus. De
uerbo qd habet vim uerbi substantiui. ut ego sto erectus. Exemplu de
uerbo qd habet vim uerbi uocatiui. Ego baptizo coradus. Dico no-
tanter in regula q illi casus q regit a uerbis substantiui uel uocati

et de nominibus quod a parte...
et de nominibus quod a parte...
et de nominibus quod a parte...

De regimine nominatiui.

uis re. debent pertinere ad eandem rem. vt homo est animal. Vel deno-
tari pertinere ad eandem rem. vt homo est asinus. vbi isti casus homo et
asinus non vere pertinent ad eandem rem. tamen videntur pertinere ad eandem
rem ratione copule vniuersalis et coniungentis illos casus. pro latiori hu-
ius regule intelligentia casus dicuntur similes tribus modis. primo quo
ad significatum quod scilicet significant eandem rem. vt ensis. gladius. homo. an-
tropos. Sequitur corollarie quod homo et asinus non dicuntur casus similes
istis modis. Secundo casus dicuntur similes quo ad denominationem. et sic homo
et asinus dicuntur casus similes. quia denominant eandem denominationem. quia
ambo dicuntur nominatiui. Tercio casus dicuntur similes quo ad officium.
Et sic isti casus dicuntur similes quia apti sunt exercere idem officium
et scilicet et vocatiui dicuntur casus similes. quia habent idem officium. scilicet
construi cum verbo intransitive. Dicit enim priscianus primo minoris.
Nomen et vocatiui absoluti sunt. id est intransitive construuntur. Casus ergo
isti dicuntur in proposito similes quia apti sunt regi ab eodem regente.
ex eadem vi. et ab eadem parte. Corollarie sequitur primo quod nomen et vo-
catiui in proposito dicuntur casus similes. patet. quia nomen et vocatiui re-
guntur ab eadem parte. quia a parte ante. et ex eadem vi. quia personarum et comu-
niter grammatici dicunt. Sequitur corollarie secundo quod genitius et ablatius
in proposito dicuntur casus similes. patet. quia reguntur ab eodem regere. et
ex eadem vi. quia ex vi plenitudinis. vt plenus gratia et veritas. Sequi-
tur corollarie tertio quod accusatiui et genitiui in proposito dicuntur
casus similes. vt obliuiscor lectionis vel lectionem. Similiter deus
et actus. vt hic. de re deo. Sequitur corollarie quarto quod ista sequen-
tia non valent. hoc verbum habet similes casus ante et post. ergo est ora-
tio congrua. patet de ista. petreus iuste. patet quia verbum substantiuum
non potest regere vocatiui a parte post. cuius ratio patebit in vno ar-
gumento.

Notandum est quarto et ultimo quod verbum substantiuum de-
scribit sic. Verbum substantiuum est quod significat actum primo in substantia
reperitur. patet bonitas definitionis. quia verbum substantiuum signi-
ficat actum essendi. sed esse est illud communissimum quod in rebus reperitur.
Unde dicitur auctor de causis propositionis quarta. prima rerum creatura
est esse. Et communiter autem verbum substantiuum describitur sic. est quod
significat puram essentiam rei sine prioratione actus vel passus. quod essen-
tia rei pura est specificabilis per terminum cuiuslibet predicamenti. De
predicamento substantie. vt ego sum homo. De quantitate. vt ego sum ma-
gnus. De predicamento qualitatibus. vt ego sum albus. De predicamento

De regimine nominatiui.

relationis. vt ego sum pater. De actione. vt ego sum legens. De passi-
one. ego sum percussus. De situ. Ego sum stans. De vbi. Ego sum in ec-
clesia. De quando. ego sum hodie. De habitu. ego sum tunicatus. Sequi-
tur corollarie primo. proprie loquendo solus vni est verbum substantiuum
scilicet sum. Fio enim non importat puram essentiam. patet. quia priorat fac-
tionem passivam. Fio enim est passiuum huius verbi facio. Existo etiam non impor-
tat puram essentiam. sed essentiam positam ex materia et forma. dicitur existo
quasi ex et isto. id est materia et forma. Sequitur corollarie secundo quod pro-
prie loquendo verbum substantiuum proprie nulli creature pertinet. sed soli crea-
tori. patet. quia sum significat puram essentiam rei. sed in nullo creato est
pura essentia nisi in solo deo. Dicit enim thomas in de ente et essentia.
Omne creatum est positum ex esse et essentia. sed solus illud primum est sua pu-
ra essentia. Unde et scriptura dicit. Ego sum alpha et omega. Ego sum via
et veritas. de deo sermone faciendo. Et ratio quare tria sunt verba sub-
stantia. quia verbum substantiuum significat substantiam et essentiam rei. Sed
substantia est triplex. vt ostendit secundo de anima. materia. forma et totum
positum. Sum proportionat materie vt communiter. Dicit enim primo philo-
sophus. Materia prima est subiectum cuiuslibet forme. Fio attribuitur et
proportionat forme. quia forma fit et educit de potentia materie. Sed ex-
isto. proportionat toti posito. totum enim positum est ex materia et forma
integratum. Unde versus. Ars substantia tria fert. in modo verba.
Sum simul existo fio nil amplius addo. Sed verbum vocatiuum est quod
significat generalem nominationem vel vocationem rei specificabilem per
qualitatem proprie denominationis. id est per nomen proprium. vt ego
voco petrum. ego nomen iohannes. Et sunt quatuor. Unde versus.
Quatuor vocatiua dicuntur in modo verba. Nuncupor appello nomen
nomen voco quod dico. Sequitur corollarie quod hec proprie non est congrua.
Ego voco homo. patet. quia verbum vocatiuum debet specificari per no-
men proprium. modo homo est nomen appellatiuum. hec tamen admittit
Ego voco homo tamen congrua. patet. quia est vera. ergo est congrua.
Tenet consequentia. quia verum et falsum presupponunt congruum. vt patet primo.
per argumentum. Corollarie sequitur secundo quod sustineri potest quorundam
grammaticorum opinio que dicit quatuor esse verba vocatiua in voce acci-
ua. et quatuor in voce passiva. licet plures autem sint solus verba vocatiua
ponunt in voce passiva. De isto tamen dicitur inferius. Sequitur corolla-
rie tertio quod ambe iste sunt congrue. Et vocabis nomen eius ihesum. Vt
vocabis nomen eius ihesus. patet. quia secundum plurimos grammaticos vo-
cabis in istis orationibus est verbum vocatiuum. et regit utrobique post se

De regimine nominatiui.

nominatiui. In pma em cu dicif. vocabis nomen eius ihesus. ihesus
supponit materialiter pro suo no. patet auctoritate Apharili. qui in
suis suppositioib⁹ ponit tale regulam. Talis rectus a verbo vocati
uo a parte post supponit materialiter: vt ego voco iohanes. iohan
nes supponit materialiter. Similes em orationes plures inueniuntur
in scripturis diuinis. Unde Luce pmo dicif. Vocabis nomen ei⁹ ioh
hame. Et ibide. Vocabis nome ei⁹ ihesum. Et in eode capto dicif.
Vocabat eu noie patris sui zacharia. Et ibide etia dicif. Vocabit
iohanea. Scriptura em diuina no subiacet regulis gramatice. Un
de dicif Augustin⁹. Indignus eni existimo vt verba celestis oraculi
sub regulis restringa donati. Unde versus. Pagina diuina non vult
se subdere legi. Artis gramatice nec vult ipa regi. Verbu aut ha
bens vim verbi substantiu est qd resoluit in ppiu gerundiū z in hoc
verbu substantiu sum vel in ei⁹ eodeclineu. vt sto erectus. que valet
ista. ego in stando sum erectus. Sed verbu habens vim verbi vo
cariui est qd resoluit in ppiu gerundiū z in hoc verbum voco vel
eius pdeclineu. vel in aliud verbu vocatiui. vt ordino pbyter. que
resoluitur sic. ego in ordinando voco vel nomino pbyter. Istis
notabilibus sic stantibus est:

Cōclusio respōsalis: triplex noīatiui regimē ab ale
xandro in textu est sufficiēter assignatū. patet veritas pclusionis ex
his que dicta z determinata sunt in notabilibus.

Arguit pmo ptra pma partē pclusionis. Verbum psonale nō regit
nominatiuū a parte ante. pbat sic. Inter regēs z rectū debet esse p
portio modor significadi. sed inter verbu psonale z noīatiuū nō est
pportio modor significadi. igit. Aphor. qd regimē gramatiale ori
tur ex pportioe modor significadi. Aphor. pbat. qd verbum signifi
cat accidēs. noīatiuū significat substantiā. modo substantia z accidēs
sūt pmo diuersa. Dicit eni pmo phisicor. Substantia z quāritas sūt
duo sunt z nō vniū. Dico verū argumētū pcludit qd xbu psonale z no
minatiuū absolute piderata ratioe modor significadi essentialium
sunt diuersa z nō pportionalit. sed tamē piderata in respectu z habi
tudine vniū ad alterū. z quā ad modos significadi accidentales vniū
pportionalit cū alio. De quibus modis significandi dictum est prius
Arguit scdo. Verbu psonale nō regit noīatiuū a parte ante. pbat
sic. Aphor. dignū nō regit mai⁹ dignū. sed noīatiuū est pstructibile plus
dignū q⁹ verbu psonale. ergo verbum psonale nō regit noīatiuū
Aphor. qd sicut in natura magis dignū semp regit min⁹ dignū.

De regimine nominatiui.

scenā debet esse in arte. cū ars imitat naturā sedo phisicor. Aphor. qd
qd verbū significat accidēs sed nūc substantiā. modo substantia est
prior z dignior accidente. Dico verū argumētū pcludit qd xbu ab
solute pideratū. similiter nūc. tūc significatū nūc est digni⁹ significa
to verbi. sed piderado verbu sub illo respectu quo regit nūc. tūc be
ne verbu est pars nobilior. qd dicif terciō de ala. Quid agens pban
tius est passio. vt sic. dū cū pulex mordet holēm. sic agens est nobili
or hoīe passio.

Arguit terciō. Verbu psonale nō regit nūc a parte ante. pbat
qd sequeret qd illa esset pgrua. albus currit. pbat. qd hoc verbu pso
nale currit habet nūc a parte ante scilicet albus. Constat aut qd illa
nō est pgrua. albus currit. qd adiectiuū in masculino z feminino gene
re postuū nō reddit suppositū verbo. vt dicif gramatici. Dico qd con
clusio nō intelligit absolute qd verbu psonale requireret z regeret ab
solute quēlibet nūc. sed regit nūc sibi pportionalit qd significat substantiā
stent. modo adiectiuū significat adiacēre. Rō aut ist⁹ quare adie
ctiuū nō reddit suppositū est ista. qd suppositū significatiōe formali
debet significare rem a qua potest egredi z causari act⁹ verbi. sed ad
iectiuū significatiōe formali nō significat rem a qua potest egredi act⁹
verbi z causari. patet. qd adiectiuū significat accidēs. modo acci
dēs nō est causa actus verbi. sed actus pterius sunt singulariū z sup
positoū. vt patet pmo methaphisice.

Arguitur quarto. Verbu psonale nō regit noīatiuū a parte ante. pbat
sic in ista oratiōe. legere z nō intelligere est negligere. pbat. qd
hoc verbu psonale est regit infinitiuū legere. similiter intelligere. Sic
etia est in ista. Legere est agere. Dico verū argumētū pcludit qd ver
bu psonale regit infinitiuū a parte ante. nō ratioe sūt. sed ratioe nūc
cluit. Et sic licet in ista oratiōe. legere est agere. nō regit nūc expre
tamē implicite. qd valet tūc. lectio est actio. Similiter ista. Legere z
nō intelligere est negligere. valet tūc. lectio z nō intellectio est negle
ctio.

Arguit quinto. Verbu psonale nō regit cōgrue nūc a parte ante. p
batur in ista oratiōe. amar sum. pbat. qd suppositū amar⁹ est terciō p
sone. z appositum sum est pme psone. igit nō est pueniēs. Nec po
test dici qd hic amar sum esset vna dictio. patet. qd alio de pfecto. vt
de oratiōe fieret impectū. vt dicēdo. vt pbat iohanes tamensis in
catholicon. Dico verū argumētū pcludit qd in ista oratiōe. amar sum
z amar nō reddit suppositū huic verbo sum. sed hoc suppositū ego

De regimine nominatiui.

subintellectu. et valet tñ. ego sum amarus.

¶ Arguit sexto. Verbum substantiuum non regit nominatiuum a parte post. probatur in ista oratione. Absteria propositio est extrema propositio. probatur. quia omne regimen debet esse oratio congrua. sed hec non est oratio congrua. ergo non est regimen. materia propositio est extrema propositio. Absteria est nota. quia regimen oritur ex propositio modo significandi ut dictum est. ergo regimen est oratio congrua. Absteria patet. quia verbum debet se conformare cum modo recto. sed hic non est sic. igitur. probatur. quia hoc verbum substantiuum est. est singularis numeri. et nomen extrema est pluralis numeri. Sic similiter argueret de istis. sum hoies. sum animalia. Dico verum argumentum concluderet si requireret convenientia et proportionem cum modo apponente et verbo a parte post. modo dictum est ante in notabili secundo quod solum requirit convenientia inter nominatiuum supponit rem et verbum personale. modo in ista oratione. materia propositio est extrema propositio. et extrema est nomen apponens.

¶ Arguit septimo. Verbum vocatiuum non regit nomen a parte post. igitur. probatur antecedens. quia in ista oratione. Vocabis nomen eius ihesum. probatur. quia ihesum est accusatiui casus. Dico verum argumentum concluderet si ihesum in potest oratione esset acti casus. sed dico quod ihesum in dicta oratione est nomen casus. quia supponit materialiter per suo nominatiui casus. Dicitur enim est ante quod terminus sequens verbum vocatiuum supponit materialiter.

¶ Arguit octauo. Verbum substantiuum non regit similes casus ante et post. igitur. probatur in ista oratione. Petre sis iustus. probatur. quia nominatiui et vocatiui sunt casus distincti. Dico verum argumentum concludit quod nominatiui et vocatiui non sunt casus similes quo ad denominatiue. sed bene sunt similes quo ad officium. quia ambo construunt intransitive.

et vi persone rectum regit initialem.

Rectam qui sequitur verbi natura gubernat.

¶ Querit utrum nomen a parte ante constructus regat ex

vi persone. a parte post ex vi nature. Pro intellectu questionis more.

Notandum primo quod postquam alexander ostendebat triplex regimen nomen. ostendit sequenter ex qua proportionem modorum significandi oritur regimen nomen tam a parte ante quam a parte post. Dicitur est enim ante quod regimen oritur ex proportionem modorum significandi. Tunc ergo in textu alexander duas regulas.

primam. Verbum personale nomen vel vocatiuum a parte ante rectum regit.

secundam. Verbum substantiuum vel vocatiuum a parte post nomen regit.

terciam. Verbum personale vel vocatiuum a parte ante rectum regit.

quartam. Verbum substantiuum vel vocatiuum a parte post nomen regit.

quintam. Verbum personale vel vocatiuum a parte ante rectum regit.

sextam. Verbum substantiuum vel vocatiuum a parte post nomen regit.

De regimine nominatiui.

et vi nature. Per rectum ergo in prima regula alexander intelligit finem coe gramaricos tam nomen quam verbum. tam enim nomen quam verbum construunt et regunt a parte ante a verbo personale. licet poriores grammatici dicunt verbum non regi a parte ante. Dicitur autem verbum rectum triplici de causa. primo ratione terminationis. quia ut in plurimum verbum eiusdem est terminationis cum modo. Secundo ratione significationis. quia nullus casus ita conformis est modo in significatione sicut verbum. Tercio ratione officij. quia verbum habet idem officium cum modo. Dicitur enim pleian primo minoris. Verbum et verbum absoluti sunt et inter alios construunt. Per rectum autem in secunda regula intelligit solum rectum primarium. id est nomen. Ratio quia verbum non potest regi a parte post a verbo. Hec enim non est congrua. Petre sis iustus. sed hec. Petre sis iustus. Et ratio quare verbum non regit a parte post finem iohanne ianuelsem est hec. quia verbum est terminus excitationis. ut dicendo. Petre. sed excitationis cum suo termino et fine naturaliter procedit. Verbum. res enim excitat ad aliquem actum faciendum. ut o Petre veni. Ratio est ergo intelligibile vocatiui regi a parte post a verbo. quoniam et eius modo significandi repugnat.

¶ Notandum secundo quod vis regiminis non est aliud nisi cau-

sa quare una dictio regit aliam. Causa autem huius quare una dictio regit

aliam dicta est prima. quia scilicet una significat dependentiam et alia terminat eam de

dependentia. Verbum ergo regit nomen a parte ante propter hoc. quia Verbum significat

dependentiam et nomen terminat illam dependentiam. ut etiam dictum est ante. Quod autem

Verbum significat dependentiam ratio huius dicta est ante. quia Verbum facit actum

et accidens accidens autem non potest per se esse. sed requirit subiectum in quo possit

subsistere. Requirit ergo verbum personale nomen significare aliquid subsistere

ter. Pro latiori intellectu huius. Notandum dependentiam Verbi est duplex

quedam generalis et quedam specialis. Dependentia generalis est quod conue-

nit omni verbo. ut significare actum. et ratio illi quodlibet Verbum regit nomen

casum a parte post rectum. et illa puenit tantum aliquibus Verbis et non omnibus

Que dependentia verbi a parte post terminat quatuor modis. quibus per nominatiuum

ut sum homo. quibus per accusatiuum. ut lego lectionem. quibus per ablatiuum. ut

oro te. Sequitur corollarie quod omnia verba personalia regunt nominatiuum

a parte ante. Ratio quia omnia verba habent eadem dependentiam generalem

ut probatum est. Sequitur corollarie secundo quod diuersa verba re-

gunt post se diuersos casus. Ratio. quia diuersa verba habent diuer-

sam dependentiam a parte post. et secundo quod illa dependentia varia-

tur secundum hoc etiam variatur a parte post regimen verbi.

De regimine nominatiui.

Notandum tercio qd p psonā in pposito possumus intel-
ligere duo. Primo p psonam possumus intelligere accedens qd est p-
sona. z sic alexander vult tñ nūc regit ex vi psonē a parte ante. id est
inter nominatiuū a parte ante rectū. z verbū psonale requirit puenientia
z ppositio psonē. Ratio. qd inter suppositū z appositū requirit pueni-
entia psonē. modo nūc a parte ante rectus a verbo pstruit in ratio-
ne suppositi. z verbū psonale in ratione appositū. Et si aliqis diceret
tameu inter nominatiuū a parte ante rectū z verbū psonale etiā re-
quitur cōuenientia numeri. quare ergo alexander nō dixit etiā ex vi
vel cōuenientia numeri. Dicūt grāmatici q puenientia numeri com-
prehendit sub puenientia psonē. Ratio qd numerus z psona sunt ac-
cidētia pūgata. sic q in quacūq; parte reperit psona ibi etiā nume-
rus. vt in noīe. pnoīe. participio z verbo reperit numerus. in qd etiā
reperit psona. Ratio autē isti quare alexander dixit. Ex vi psonē poti-
us q numeri sunt due cause. Prima. qd psona plus exprimit naturā verbi
q numerus. verbū est descriptū p psonā z nō numerū. vt patet p dona-
tū. Alia ratio. qd psona est accidēs qd respicit substantiā. numerus autē
respicit qualitatē. que qualitas est accidēs. modo substantia est pri-
or accidēte vt patet septimo metaphisice. A pncipaliori autē debet
fieri denominatio. Scdo p psonā possumus intelligere modū signifi-
candi. Generale verbi. ratioe cui verbū psonale regit nominatiuū
a parte ante. z sic alexander vult tñ. verbū psonale regit nominati-
uū a parte ante ex vi psonē. id est ratione modi significandi gener-
alis ipsius verbi. de quo modo significandi dictū est sufficienter in no-
tabili secundo.

Notandum quarto z vltimo qd p naturā verbi in littera
intelligit specialis modus significandi. Verbi substantiui. vocatiui. vel
verbi qd habet vim mori verborū. Regit ergo nominatiuū ex vi na-
ture est ipm regi ratioe specialis modi significandi verbalis. de quo
modo significandi dictū est sufficienter in notabili secundo. Rō autē isti
quare verbū substantiui regit nūc nominatiuū a parte ante z aliū
a parte post est ista. qd talia verba impoſitā z habēt recte dependen-
tiā vnā a parte ante. ratioe cui regunt nominatiuū a parte ante. et
aliā dependentiā a parte post. ratioe cuius regunt nominatiuū a parte
post. Prima vocatur generalis. scda aurem specialis. Istis notabili-
bus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Nominatiuū a parte ante con-

De regimine nominatiui.

structus regitur ex vi psonē. sed a parte post ex vi nature. Tenet
huius cōclusio patet ex notabilibz z ex his que dicra sunt.

Arguitur pmo. Intransitio nō requirit nominatiuū a parte ante. igitur
tur littera falsa. pbatur antecedens. Intransitio est intransitiua pstru-
ctio. sed pstructio intransitiua nō requirit nominatiuū a parte ante. igitur
pbatur maior ex cōmuni expositōe textus. Alinoz. qd pstructio intransi-
tiua requirit nominatiuū p supposito tunc esset dicēdū. homo homi-
mo currit. z sic pmitteretur negatio. Dico q alexander dicēs in textu
intransitio nō intelligit pstructionē intransitiuā in actu. sed in fieri. vt
verbū psonale qd est pstructio intransitiua in fieri. z hoc verbū psona-
le requirit nominatiuū p supposito. tūc modo accipitur intransitio
materialiter. Alij tamē dicunt. z melius. hic intransitio capis formalitē
p dependentia verbi a parte ante. z sic exponunt litterā. intransitio. id
est dependentia verbi a parte ante requirit nominatiuū p supposito
Arguitur scdo. Nūc nō regitur ex vi psonē a verbo psonali. igitur
regula falsa. pbatur antecedens. Nūc nō regitur ex vi numeri. igitur
etiā nō regitur ex vi psonē. Tenet psequētia. qd numerus z psona sūt
accidētia pūgata. ergo qua ratioe regitur ex vi vniū. eadē ratione
regitur ex vi alteri. antecedens autē est notū. Dico q puenientia nu-
meri comprehendit ur sub cōuenientia psonē.

Arguitur tercio. Verbum substantiui nō regit nominatiuū a parte
post. pbatur sic. Verbum substantiui regit nominatiuū a parte
ante. ergo nō regit nominatiuū a parte post. Tenet psequētia. qd idē
solū facit idem. vt patet scdo de generatiōe. Dico q idē solū facit
idem eodē modo se habens. modo verbū substantiui aliter se habet
vt regit nominatiuū a parte ante. z aliter vt regit nominatiuū a
parte post. quia nominatiuū a parte ante regit ex vi generali. nomi-
natiuū autē a parte post ex vi speciali.

Arguitur quarto. Verbum substantiui nō regit nominatiuū a parte
post ex vi nature. pbatur. Natura est vis infusa rebus naturalibus.
sed verbū substantiui nō est ens naturale. igitur verbū substantiui
nō regit nominatiuū ex vi nature. Alinoz. qd natura est vis infusa re-
bus ex similibus similia. pōuēdo. Alinoz. qd verbū substantiui est
vox significatiua. mō intellectus est causa vocū significatiuarū. Dico
verū argumētū pcludit q natura pprie sumpta est vis z virtus im-
pressa rebus naturalibus. sed hic capitur natura cōmūiter p o mo-
modo significandi specialis verbi substantiui aut vocatiui.

De appositione.

*p. 1. quod dicitur de regimine huiusmodi
in libro de regimine animalium quod dicitur
p. 1.*

De regimine nominatiui.

Apponens duplices substantiuos sibi iunges.

In casu simili poterisq; genus variari.

Tunc illos ad rem spectare decebit eandem.

Et plus commune precedere debet in illis.

Sicut homo sortes, animal capra consimilesq;.

Utrum inter quinque figuras constructionis appositio

existens prima ab alexandro sit sufficienter assignata. pro intellectu

questionis more. Notandum est primo quod questio hec duo querit. primo

querit utrum figure constructionis solus sint quinque. Secundo querit utrum appo-

sitio existens prima figura constructionis ab alexandro sit sufficienter assi-

gnata. Pro parte prima questionis intelligenda. Notandum figura ut

attribuit figuris locutionis et constructionis sic describitur secundum Johannem

tanuenem. Est licentiosa improprietates visu, auctoritate vel comodi-

te approbata. In qua diffinitione dicitur primo figura est improprietas

licentiosa ad denotandum quod figure in grammatica admittuntur. si enim

figure essent simplices et improprietates et vicia nullo modo admit-

terent. Admittuntur autem propter usum, quia viciati sumus talibus

orationibus uti. Aut admittuntur propter hoc, quia tales orationes aut si-

miles orationes inueniuntur in scripturis diuinis, aut scriptis poetarum.

horum autem scripta repudiare et infamare non est rectum. Dicitur enim

primo celi. Oportet patribus credere et eorum dicta grate suscipere. Ad-

mittuntur etiam figure aliqua alio modo ratione et conuenientia, scilicet

propter breuitatem, aut metrum, aut simile causam, ut postea dicitur. Ill-

udus autem ita diffinitur figura. Figura est viciu ratione vel ratio-

nibus excusabile. Et est duplex figura, scilicet locutionis et constructio-

nis. Locutionis est figura peccans contra commune modum loquendi, ne-

bil tamen incongruitatis continens, ut quando pars ponitur pro toto,

ut animus mulieris est mihi nuptus, id est desponsatus, in qua orati-

one animus mulieris qui est pars mulieris ponitur pro tota muliere, non

enim solus anima desponsatur mulieris, sed tota mulier. Sic e converso etiam

aliquando totum ponitur pro parte, ut affer mihi fontem, fontem ponitur

pro parte fontis. Figura autem constructionis est improprietas cau-

sa contra principia artis grammaticae et regulas grammaticas. Et

tales figure principales sunt quinque. Unde versus, plures structure

non sunt nisi quinque figure. Synthesis antithesis prolepsis zeuma si-

lepsis. Sub synthesis comprehenditur appositio et euocatio. Et dicitur a

De regimine nominatiui.

in quod est con. et thesis positio, quasi immediata positio duorum vel

plurium suppositorum ad invicem. De antithesi determinatur in tertia

parte alexandri in capitulo de figuris. Simplesis autem grece, latine

valet sicut conceptio. Et dicitur a sim quod est con et tempus caprio

Zeuma autem et prolepsis sub propriis nominibus exprimitur. Si-

co autem notanter quoniam quinque sunt figure constructionis principa-

les, quia adhuc additur vna, videlicet synodoche, que etiam fit cum

improprietate et disproportionione accidentium grammaticaliu, ut albe-

dentem, sed ista est minus principalis. De ista patebit in capitulo de

regimine accusatiui.

Notandum secundo Appositio ut elicitur ex litte-

ra alexandri describitur sic. Est duorum vel plurium nominum sub-

stantiuorum, eandem rem significantium, similiturum casuum, eorumque

vel diversorum generum, quorum unum est magis commune et pre-

cedit, et aliud est minus commune et sequitur, si non fuerit ibi dictio

equiuoca immediata et permissiva associatio.

Pro cuius diffinitionis intellectu. Sciendum quod

in ista diffinitione pro genere ponitur immediata et permissiva associ-

atio. Et in hoc conuenit appositio cum euocatione. Et ratio quare

constructibilia causantia appositionem debent coniungi immediate

quia coniunctio coniungit ea que significant diuersa. Constructibi-

lia autem in appositione debent significare eandem rem, et ergo inter

ea non ponitur coniunctio. Alia ratio. Quia constructibilia in appo-

sitione habent se ut determinatio et determinabile, ut specificans et

specificabile, modo inter determinationem et determinabile non po-

nitur coniunctio. Determinabile enim habet se ut potentia, et deter-

minatio ut actus, modo ex actu et potentia fit unum immediate, ut

pater secundo de anima, et octauo metaphisice. Aliquando tamen

inter constructibilia causantia appositionem potest poni coniunctio

causa ornatus, ut coniunctio expectiua, que coniuncta ornatur, ut ani-

mal scilicet homo. Dicitur secundo in diffinitione duorum vel plu-

rium nominum substantiuorum, ad denotandum quod appositio aliqua

do fit ut ex duo nomina substantiua, aliquando inter plura, et illa plu-

ra debent se sic habere quod magis et plus commune debet precedere, et

minus commune debet sequi. Exemplum primi, animal homo, exem-

plum secundi, substantia, corpus, animal.

De regimine nominatiui.

Dicitur tertio in diffinitione substantiarum ad inueniendi quod inter adiectiuum et substantiuum non fit appositio. ut albus homo. Ratio quia appositio includit aliquod uicium. sed oratio in qua adiectiuum constructum cum substantio uo est simpliciter congrua. Dicitur quarto in diffinitione. similium casuum: quia si constructibilia essent diuersorum casuum non esset appositio. ut animal societas. Ratio autem huius quare constructibilia in appositione debent esse eiusdem casus. quia si constructibilia essent diuersorum casuum tunc oratio que esset simpliciter congrua. ut animal socratis. aut simpliciter incongrua. ut filius socrate. modo appositio nec est simpliciter congrua nec simpliciter incongrua. ut enim postea dicitur figure constructio sunt medium inter orationes simpliciter congruas et simpliciter incongruas. Dicitur quinto in diffinitione. quorum unus est magis commune et alterum minus commune. quia si constructibilia essent eque communia non esset appositio. ut ensis gladius mucro. Similiter si constructibilia essent desperata non esset appositio. ut asinus bos. Unde illud constructibile dicitur magis commune quod significatione totali significat omne illud quod significat aliud constructibile tunc hoc plus. ut animal respectu hominis. homo respectu iohannis. Dicitur sexto in diffinitione. sic quod magis commune precedat et minus commune sequatur. quia si minus commune prederet et magis commune sequeretur non esset appositio. sed nugatio et supfluitas. et unus et eiusdem in uiculis repetitio. ut homo animal. Ratio huius quia magis commune actu includitur in minus commune. ut animal actu includitur in hominem. Unde ista homo animal ualeat tamen homo animal animal. Dicitur septimo et ultimo in diffinitione. si non fuerit ibi dictio equoeca. quia si in oratione appositionis poneretur dictio equoeca tunc minus commune potest precedere. ut canna uirga. in qua ly canna est minus commune et uirga plus commune. canna enim significat tantum unum fluuium. sed uirga significat omnes fluuios et aquas. Similiter hic canis syon. canis est minus commune et precedit et syon plus coe et sequitur. canis enim significat tantum unam stellam in signo cancri. que est maxima stellarum. a qua dicitur dies canicularis. sed syon significat omnes stellas et sydera. Ratio autem istius quare in equiuocis minus commune precedat. quia tunc tollitur equiuocatio. et ergo grammatici hoc admittunt. Dicitur ultimo in diffinitione eorumdem generum uel diuersorum. ad denotandum quod constructibilia in appositione quandoque sunt eiusdem generis. ut vir medicus. quandoque autem diuersorum generum. ut animal homo. homo socrata.

De regimine nominatiui.

Sequitur corollarie primo quod proprie loquendo hic non est appositio. magister iohannes. uirgo maria. Ratio quia appositio fit inter constructibilia que habent se ut magis et minus commune. id est superius et inferius. constat autem quod magister non est superius ad iohannem. patet. quia superius et inferius debent esse de eodem genere et predicamento. constat autem quod magister est de predicamento qualitatis de prima specie. magister enim dicitur habitus scientie. iohannes autem est de predicamento substantie. et est prima substantia. Similiter uirgo est in predicamento qualitatis. quia dicitur naturalis impotentia maria autem est de predicamento substantie. Sequitur corollarie secundo quod appositio generaliter accepta ut est additio specificatiua minus commune ad magis commune. non solum fit inter nomina substantiua. sed etiam adiectiua. ut coloratus albus. similiter inter pronomen. Dicitur enim predicamus primo minoris quod hoc pronomen ipse est appositio tunc trium personarum. potest enim addi personibus prime persone. ut ego ipse. Secundo persone. ut tu ipse. Tercio persone ut ille ipse. Similiter inter uerba fit appositio communiter capta. ut legere agere. Sic etiam inter participia. ut agens legens. Sicut inter aduerbia. ut intus hic. aliquid aliter bene. semper hodie. valde bene. Sequitur corollarie tertio quod accipiendo appositionem proprie ut alibi caput solum fit inter substantiua ut dictum est in diffinitione.

Notandum tertio quod orationes figuratiue non sunt simpliciter congrue nec simpliciter incongrue. sed sunt medie inter orationes congruas et incongruas. Ratio prima. quia si essent simpliciter congrue nullum includerent uicium. constat autem quod in qualibet oratione figuratiua est aliquod uicium. Ratio secunda. quia si esset simpliciter incongrua nullo modo admittetur. constat autem quod orationes figuratiue admittuntur in grammatica et excusantur. Tercium ergo in appositione est. quia in eo ponuntur duo substantiua nomina. et nullum ponitur in genere. et sic peccat contra hoc principium et regulam grammaticam. quando in aliqua oratione ponuntur duo substantiua nomina tunc conueniunt illorum debet poni in genere. Unde versus. Si substantiua tibi fuerint binaria locanda. Tunc reliqua reliquo iunges in genere. Ratio autem excusans est duplex. scilicet generalis et specialis. Generalis est que puenit omnibus figuris. Et est triplex. Prima est breuitas. Breuius enim est dicere animal homo quam animal quod est homo. Secunda melior memoria. melius enim memoramur de paucis quam de multis. Tercia est metrum. sepius enim oratio appositionis potest poni in metro ubi sua oratio circumscribitur poni non potest. Ratio autem excusans specialis est duplex. Prima est specificatio. minus enim commune specificat magis commune Secunda propter tollere equiuocationem. ut hic. canis syon. syon enim significat omnia sydera.

De regimine nominatiui.

ra. canis aut solū vnū. z cū dico canis sydus. solū syd^o accipit p vna stella. Similiter hic. canna vnda.

Notādū q̄rto z vltimo. Suppliciter possum^o lo-
qui de appositione. Primo quo ad ei^o formā nū que p̄sistit in vno du-
rū substantiuoz. quoz vnū est magis cōmune z alterū min^o cōmune.
z iste modo appositio potest fieri sine verbo. verbū em̄ nō est de ne-
cessitate oratiōis appositionis. Alio modo possumus loq̄ de oratiōe
appositionis qua ad ei^o formā z finē grāmāricę. que est facere z expri-
mere p̄fectā sententiā z oratiōē p̄fectā. z isto modo requirit verbū
Oratio em̄ p̄fecta nō potest esse sine verbo. p̄mo modo alexander lo-
quit de appositione. secūdo modo p̄scian^o. Quādo ergo verbū po-
nitur in oratione appositionis tūc p̄mua nū regit ex vi p̄sonę. sed se-
cūdo ex vi appositionis. Sed n̄ nullū verbū ponit. ambo ponunt ab-
solute. Licet aliq̄ grāmārici dicunt q̄ ambo nū regunt ex vi p̄sonę
a parte ante a verbo. Istis notabilibus sic statibus est.

Cōclusio respōsalis. Inter q̄nq̄ figuras constructi-
onis appositio est p̄ma. z ab alexandro est sufficienter assignata: pa-
ter veritas conclusionis ex his que dicta sunt.

Arguit p̄mo. Plures sunt figure p̄structionis q̄ q̄nq̄. p̄bat. q̄a sy-
nodoche etiā est figura p̄structionis. p̄bat. q̄a figura p̄structionis pec-
cat p̄ra p̄ncipia z regulas grāmāricę. sed synodoche est huiusmodi.
igit̄ synodoche est figura p̄structionis. Abātoz patet ex diffinitione fi-
gure p̄structionis. Abātoz patet in ista oratiōe. abātoz debet. in qua ad-
iectiuū z substantiuū discōueniūt i casu. albus em̄ est nri casus. z dētē
accusatiui casus. Dico verū argumentū p̄cludit q̄ nū q̄nq̄ sunt figu-
re p̄structionis p̄ncipales. modo synodoche est minus p̄ncipalis. quia
aliquādo fit sine vicio inquantū est figura locutiōis.

Arguit scdo. Plures sunt figure p̄structionis q̄ quinq̄. p̄batur sic.
quia soleocism^o. barbarism^o etiā sunt figure p̄structionis. p̄bat p̄ dona-
tū in libro de barbarismo z soleocismo. Dico q̄ donat^o nō vult q̄ bar-
barismus z soleocism^o essent figure p̄structionis. sed vult q̄ sunt vitia
inexcusabilia. Figura aut̄ p̄structionis est vitii excusabile. Unde bar-
barismus est quādo syllaba vel littera inobicit p̄fectū quo ad accētū.
vt dicēdo. domū. domina. media. p̄ducta. Sed soleocismus est in-
debita vitio dictionū z incongrua cōtra regulas grāmāricas. Et
meus mater. mea pater.

Arguit tercio. Nulla figura constructionis in grāmātica est possi-
bilis. ergo conclusio falsa. p̄bat antecedens. Si figura constructio-

De regimine nominatiui.

nō in grāmātica esset possibilis. maxime q̄ oratio appositionis figura
rūa esset mediū inter orationē simpliciter congruā. vt dixit notabi-
le terciū. sed hoc est falsum. p̄bat. Sicut se habet verū z falsum in
logica. sic congruū z incongruū in grāmātica. Sep̄ inter verū z fal-
sum nō datur mediū. ergo nec inter congruū z incongruū. Abātoz pa-
ter. ex conuenienti similitudine. quia vbiq̄ comparat. p̄p̄ius ad illud
cuius est p̄p̄ius. Abātoz est nota. quia om̄is p̄positio aut est vera aut
est falsa. Dico q̄ nō est simile de vero z falso in logica. z de congruo
z incongruo in grāmātica. quia verum z falsum immediate fundan-
tur super esse z nō esse. modo inter esse z nō esse nō datur mediū. sed
congruū z incongruū nō immediate fundantur super esse z nō esse. sed
immediate congruū fundatur super modos significandi. modi signifi-
candi super modos intelligendi. modi intelligendi super modos ef-
fendi. modo inter modos effendi rerū potest dari mediū. quia res po-
test esse sub diuersis modis effendi. vt patet de materia p̄ma. que
est indifferens ad esse cuiuslibet forme. vt declaratur primo philoso-
phorum.

Arguitur quarto. Appositio est figura constructionis. igit̄. p̄ro-
batur. Om̄is figura constructionis habet aliquod viciū. sed apposi-
tio nullū continet viciū. igit̄. Abātoz patet ex dictis. Abātoz patet.
quia maior est conuenientia inter duo substantia q̄ inter adiectiuū
z substantiuū. sed adiectiuū z substantiuū construuntur sine vicio. vt
albus hōmo. ergo a fortiori duo substantia possunt constitui sine vi-
cio. modo appositio fit inter substantia. Abātoz. quia duo substantia
nā ambo significant substantiā. z subsistenter. adiectiuū autem signi-
ficat adiacenter z accidens. z substantiuū substantiā z subsistenter.
maior autem est conuenientia substantie ad substantiā. quia sunt idē
genere. q̄ substantie z accidentis. que nō sunt eiusdem generis. Dico
verum argumentum dicit q̄ inter duo substantia est maior propor-
tio z conuenientia similitudinis q̄ inter adiectiuū et substantiuū.
sed non proportionis que requiritur ad congruitatem. que attendit
penes modorum significandi proportionem. z ergo adiectiuū cum
substantiuo constituitur congrue. sed duo substantia non constituuntur
congrue. Simile est inter duos viros est magis conuenientia si-
militudinis q̄ inter virum z mulierem. sed non proportionis. vnde
ex viro z muliere generatur terciū. sed non ex duobus viris.

De regimine nominatiui.

Arguit quarto. Plus comune et minus comune non sunt de consideratione grammatici. ergo appositio non fit inter magis et minus comune. probatur quia magis comune est genus. minus comune est species. modo de terminare de genere et specie pertinet ad logicum. ut patet per philosophum. Dico verum argumentum concludit quod determinare de genere et specie quod ad proprium carum pertinet ad logicum. sed quod ad modum significandi et construendi bene pertinet ad grammaticum. et sic de ipsis hic determinatur.

Arguit sexto. Unum substantiuorum non potest specificare alterum. ergo specificatio non est ratio excusans appositionem. probatur antecedens. In specificatione unum constructibile significat dependentiam. et aliud illam dependentiam terminat. sed inter duo substantia nullum significat dependentiam. igitur unum non specificat aliud. Maior est nota. Minor similis est. Omne substantiuum significat per modum se stantis. illud autem quod significat dependentiam pendet ad aliud. Dico verum argumentum concludit quod duo substantia absolute sumpta nullum significat dependentiam. sed unum comparatum ad aliud potest facere dependentiam. et aliud dependentiam terminare. et precipue cum unum est magis comune et aliud minus comune. et etiam duo substantia que significant res distinctas specificare. ut homo et asinus. unum non dependet ad aliud.

Arguit septimo. Diffinitio appositionis est insufficientis. probatur sic. Omnis appositio debet fieri in ordine ad verbum. sed hoc non exprimit diffinitio. ergo non est bene posita. Maior. quia finis grammaticus est ad expressionem mentis preceptus. que expressio non potest fieri sine verbo. Similiter ista maior est petri helie super primo minoris. ubi explicat de appositione per verbum. et hoc idem facit Priscianus. Dico verum argumentum concludit quod considerando appositionem quod ad eius formam non requiritur verbum. sed considerando ea quod ad eius formam et finem grammaticum. sic debet habere verbum. ut dictum est in notabili ultimo.

Arguit octauo. Appositio non fit inter dictiones eiusdem casus. igitur probatur. Appositio non fit inter constructibilia eiusdem generis. ergo nec casus. Tenet consequentia. quia sicut genus est accedens respectui. sic etiam casus. Dico quod non est simile. quia duo nomina substantia inter que fit appositio ambo construuntur ex eadem parte in ydempritate unius suppositi. sed quia casus est dispositio substantie ad actum. genus autem non ideo ibi requiritur ydempritas casus et non generis. unde non substantiuorum casus est accedens plus intimus et propinquus quam genus in oratione ad redditionem suppositi.

De euocatione.

De regimine nominatiui.

Terne persone generaliter omnia habetur.

Rectus: sed de magis pronomina quatuor inde.

Ista vocantur rectos ad primam siue secundam.

Pauper ego ludo: dum tu diues mediteris.

Non ruri loquimur: dum vos timidi faceatis.

Et ruri alexandri de euocatione determinatio sit sus-

ficienter assignata. pro intellectu questione mot e. Notandum est pat-

et de euocatione que principaliter permittit unam regulam generalem istam.

Omnia recte permittit est tercię persone essentialiter. exceptis istis quatuor

tuor nris. scilicet ego tu nos et vos. quorum duo. scilicet ego et nos sunt

prime persone. duo autem scilicet tu et vos sunt secunde persone. Dico notan-

ter rectus permittit. propter excludere rectum secundarium. ut vocarium.

quia vocatiuus est secunde persone. Dico notat e essentialiter. quia nris potest

esse accidentaliter ratione restrictionis prime persone vel secunde. ut hic

Ego pauper ludo. iste nris pauper est prime persone accidentaliter. licet essen-

tialiter est tercię persone. Ratio autem ista quare omnis nris est tercię per-

sone est ista. quia nris est illa persone in qua fit impositio nominis. sed im-

positio nominis fit in tercię persona. ergo omnis nris est tercię persone. Maior

quia primus casus dicit nris. quia per ipsum rebus nomina imponuntur. Ad-

notandum est nota de se.

Notandum secundo. Euocatio ut elicitur ex littera alexan-

dri diffinit sic. Est duorum vel plurium suppositorum diversarum personarum ad

eandem rem spectantium respectu alicuius verbi formati se in persona cuius

dictio euocatur et non euocata immediata et permittit associatio. Dicitur

autem euocatio. quasi extra vocatio. ab eo quod est extra et vocatio. quia

si extra vocatio dictionis a proprio officio et persona ad officium aliud. et per

sonam aliam. In qua diffinitio immediata et permittit associatio. ponit

pro genere. Unde hic non est euocatio. ego et pauper ludo. patet. quia ibi

non est associatio immediata. Et autem dicitur duorum suppositorum vel pluri-

um diversarum personarum. differt euocatio ab appositione. quia appositio fit

inter constructibilia eiusdem persone. quia semper tercię persone. Et do dicitur. re-

spectu alicuius verbi formati se in persona cuius dictio euocatur et non eu-

ocata datur intelligi quod euocatio est oratio perfecta. quia fit respectu ver-

bi. quod non requirit ad appositionem. Sequitur corollarie primo quod hic est

euocatio implicita. Gaudeamus quia in domino patet. quia valet ista. Non

De regimine nominatiui.

Arguitur quarto. Prima persona non euocat tertiā. igit. pbat anteceden-
dens. Dine euocare est agere. sed pma psona non agit in tertiā. igitur.
Abaior est nora. Abaior parer. agere est suppositoꝝ. modo pma non
est suppositū. igit. Abaior est aristotelis pmo met haphisice. Abaior
parer. qd suppositū est res nature. modo dictio pme psonae est res fa-
briata ab intellectu. Dico verū argumentū pcludit q agere pncipali-
ter est suppositoꝝ. modo dictio pme psonae est agens instrumentale
ipsius intellectus.

Arguitur quinto. Lōstruere sibi in euocatione non significant idem. igit
distinatio euocationis non valet. pbat anteceden. Specificē distincta
non significant eandē rem. sed psona pma et tertia distinguunt specificē.
igit. pstructibilia in euocatione non significant idem. Abaior est nora.
qd specificē distincta sunt desperata. modo desperata non significant
idem. Abaior est autōis modōꝝ significandi et grāmaticoꝝ oim. q dī-
cūt tres psonas differre specificē. Dico verū argumentū cōcludit. q
specificē distincta non significant idem formaliter. sed bene materiali-
ter. albus em et homo differunt genere et specie. tamen significant ean-
dem rem materialiter.

Arguitur sexto. Una psona non euocat aliā. igit pclusio falsa. pbat
sic. Un numerus non euocat aliū. igit nec pma psona aliā. Tenet psequē-
tia. q numerus et psona sunt accidentia pfigurata. Antecedēs parer. quia
semp dictio euocās et euocata sunt eiusdē numeri. Dico verū argu-
mentū pcludit q in euocatione non variat numerus. sed bene psona. cu-
ius ratio est ista. qd pstructibilia in euocatione habēt. se vt de mōstra-
tiū et suū demonstrabile. modo demonstratiū et suū demonstrabile con-
ueniūt in numero. sed qd in euocatione certū euocat incertū. pma
aut et secūda psonae significant certe. et tertia incerte. ergo potest va-
riari psona.

Arguitur septimo. Aliubi est euocatio vbi nō est dictio euocās. igit
littera alexandri est insufficientis. pbat anteceden. qd ista admittitur.
Virgili qui scripsisti bucolica dignus es laude. Item ista. parer no-
ster q es in celis. et nō p aliā figurā nisi euocationē. ergo. Sed q istis
orationibus nō ponit dictio euocans notū est. Dico. licet in istis ora-
tionibus nō ponit dictio euocans expresse. tamen implicite. Unde
prima valet ratiō. tu virgili qui scripsisti bucolica. Secunda valet ratiō.
tu parer noster qui es in celis.

De conceptione in generali.

Et primo de cōceptione personarū.

De regimine nominatiui.

Personas genera numeros conceptio iungit.

Personas sibi dissimiles conceptio iungit.

Ac per et in medio positam conceptio fiet.

Si preponatur conceptio nulla paratur.

Concipiens simile sibi vult verbum retinere.

Prima duas alias recipit: sed non vicē versa.

Concipiens medie dat ternam: nec et cōtrouertit.

Concipit in terminis que prima locatur in illis.

Sic ego tuus damus: ego te frater: et rogamus.

Tu frater: et baris. dominus seruus: et precantur.

Per cum sed nūq per vel conceptio fiet.

Tu mecum iuste debemus iura tenere.

Sic ego cum petro gaubemus iura tenendo.

Verū cōceptionis in genere diuisio. Et cōceptionis

personarū definitio ex littera alexandri sic bene assignata. Pro inelle-

ctione questiois more. Moradū pmo q ista questio duo querit. pma

mo querit vtrū cōceptio in genere sit bene diuisa. Scdo querit vtrū

definitio pceptionis personarū ex littera alexandri sic bene assignata.

Quantū ad pma partē. Moradū q cōceptio in genere est triplex. sci-

licet personarū. generū et numeroꝝ. Alij tamen grāmatici addunt cō-

ceptionē casuū. Cuius diuisionis mēbra patēbūt in processu. Ut ergo

melius huius diuisionis intelligat sufficiētia. Cōceptio in genere de-

scribitur sic. Est pstructibile diuersoꝝ accidentiū grāmaticaliū. scilicet

diuersarū personarū. generū. numeroꝝ et casuū diuersas vel tanq

diuersas res significantiū mediātē cōiunctionē copulatiua formaliter

vel virtualiter. vel aliquo ei equivalente respectu alicuius verbi vel

adiectiui cōformatis se in accidentibz grāmaticalibz cū dictiōe conci-

piēte et nō cōcepta mediata et pmissiua associatio. In quā diffinitio

mediata et pmissiua associatio ponitur pro genere. et per hoc differt

pceptio ab appositione et euocatione. Ratio. pstructibilia em in appositione

et euocatione cōiungunt immediate sine iunctiōe. sed in cōceptione medi-

ante cōiunctionē. cuius ratio est. qd pstructibilia in appositione et euoca-

tione significant idem. ergo inter ea nō mediat cōiunctio. sed in cōce-

ptione

tionem

tionem

tionem

tionem

compro 300 lb
1100 a p. 90
adung abundant
vultu qm dno qz
in 3000000000
mz addit 3000
oz dnfim in 300
mz 1000 lb (p)
p. 1000 in 3000000000
1000 lb (p)

(conspicio q' p
 sumus q' p
 vi out. s' p
 mltos s' p
 vopulatio p
 gultione v
 pultione in
 mltis pultat
 q' p' p' p' p'
 p' p' p' p'
 s' p' p' p'
 p' p' p' p'
 p' p' p' p'
 p' p' p' p'
 p' p' p' p'
 p' p' p' p'

De regimine nominatiui.

Notandū secūdo q̄ conceptio personarū vt habet

1010 I am sure that you will find many things of value to you
in the paper for the 20th of the month. I am sure that you will
find many things of value to you in the paper for the 20th of the month.
I am sure that you will find many things of value to you in the paper
for the 20th of the month.

Beregimne nominatii.

Vo prima psona p
 l'uz h3 vovere qz
 maxime sta e zio
 qua jolo h3 grups
 a no grups qua p
 sta a qz sta t
 qua zio psona p
 pinto pnti h3 o
 p qz matriale
 long p m pnti r
 no agor, tota vo
 qua a grups a qz
 pnt qz m p m
 psona qual pma q
 qua pnt dicitur
 ad aluz ubi grups
 a pma qz vult d
 veris e d qz m
 qual pnt ubi up
 grups zio

1. *Thymus argutus*
 2. *Thymus argutus*
 3. *Thymus argutus*
 4. *Thymus argutus*
 5. *Thymus argutus*
 6. *Thymus argutus*
 7. *Thymus argutus*
 8. *Thymus argutus*
 9. *Thymus argutus*
 10. *Thymus argutus*

De regimine nominatui.

Father, Mother
 The dear friends
 and all the
 company to you
 welcome.

at 1,2
esta 2
A 2
73 130
ingir
aguna
dura
gu A
folia
Voss
in ge
ten

Beregimne nominativ:

Lucia Mary
 and a few
 the outside
 from the

Arguit secundo. Quidam alexandri est supflua. pbat. qd Alexander
hic enumerat pceptionē numeroꝝ. quā postea nō exsequit. videt ergo

1870

De regimine nominatiui.

q[uod] littera alexander sit superflua. Dico licet alexander n[on] determinat de conceptione numeroz explicite. tam[en] implicite eaz[us] comprehendit sub conceptione generu[m] z personaru[m]. vt patebit.

¶ Arguitur tercio. p[ri]ma p[er]sona n[on] p[re]cipit secunda. igit[ur] regula falsa. p[ro]bat[ur] antecede[n]s. certu[m] p[re]cipit incertu[m]. sed tam p[ri]ma p[er]sona q[uam] secunda significat certe. igit[ur] p[ri]ma n[on] p[re]cipit secunda. Alia[ut] est nota ex notabili sec[un]do. Alia[ut] est nota. q[uod] t[er]cia p[er]sona significat incerte. p[ri]ma aut[em] z secunda significant certe. Dico veru[m] argumentu[m] p[er]cludit q[uod] p[ri]ma z secunda p[er]sona sc[on]d[u]m se p[er]siderat certe significat. tam[en] p[ri]ma p[er]sona co[m]para[n]da ad secunda[m] tercio est q[uam] secunda. p[ro]bat[ur]. q[uod] p[ri]ma p[er]sona solu[m] significamus rem p[re]sent[em]. sed p[er] secunda[m] etia[m] possumus significare rem absente[m]. vt tu deus qui es in celis.

¶ Arguitur quarto. p[ri]ma p[er]sona n[on] p[re]cipit secunda[m]. igit[ur]. p[ro]bat[ur]. q[uod] sequitur bene. nulla t[er]cia p[er]sona concipit secunda[m]. om[n]is p[ri]ma p[er]sona concipit secunda[m]. igit[ur] p[ri]ma p[er]sona n[on] p[re]cipit se c[on]tra. Tenet p[er]sequen[ti]a in celarent. Dico q[uod] argumentu[m] n[on] valet. q[uod] plus est p[re]dicatu[m] minoris q[uam] subiectu[m] distributu[m] maioris. q[uod] p[re]dicatu[m] minoris. hoc est totu[m] concipiens t[er]cia p[er]sona subiectu[m] in maiori est hoc solu[m] t[er]cie p[er]sonae.

¶ Arguitur quinto. Co[n]structibilia in p[re]ceptione p[er]sonaru[m] n[on] significant diuersa. ergo n[on] diffinitio p[re]ceptio[n]is p[er]sonaru[m] n[on] valet. p[ro]bat[ur] in ista oratio[n]e. ego z pater vnu[m] sumus. hic est p[re]ceptio p[er]sonaru[m]. q[uod] p[ri]ma concipit t[er]ciam p[er]sonam. z tam[en] constructibilia illa significant idem. q[uod] pater z filius in diuinit[ate] dicu[n]t eand[em] essentia[m]. Dico veru[m] argum[en]tu[m] p[er]cludit q[uod] in ista oratio[n]e. ego z pater vnu[m] sumus p[er]structibilia n[on] significant vere diuersa. tamen significant tanq[uam] diuersa. pater ergo z filius in diuinit[ate] significant cu[m] idem essentialiter. differunt tamen p[er]sonaliter.

¶ Arguitur sexto. Co[n]ceptio p[er]sonaru[m] est oratio simpliciter congrua. p[ro]bat[ur] de ista. nos legimus. quia est oratio conceptio[n]is. quia valet tantu[m]. ego z tu legimus. vt patet per resolutione[m]. tamen ista est simpliciter congrua. nos legimus. p[ro]bat[ur]. q[uod] suppositu[m] scilicet nos z appositu[m] scilicet legimus co[n]ueniunt in numero. in p[er]sona. z in rectitu[d]ine casus. modo illa sufficiunt ad congruitate[m] orationis supposito[n]is. Dico q[uod] ista. nos legimus quo ad vocem est congrua. tam[en] quo ad resolutione[m] cu[m] est incongrua. Et isto modo bene est oratio p[re]ceptio[n]is. vt dictu[m] est in notabili tercio.

¶ Arguitur septimo. Idem z vnus actus verbalis n[on] potest esse in diuersis rebus. igit[ur] ratio excusans conceptione[m] p[er]sonaru[m] n[on] est

De regimine nominatiui.

Bene. postea. p[ro]bat[ur] antecede[n]s. quia dicitur quarto phisicoz. idem n[on] est in diuersis. Et septimo methaphisice dicit[ur] q[uod] accidens n[on] migrat de subiecto in subiectu[m]. quod contingeret si idem actus verbalis inesset diuersa rebus. Dico veru[m] argumentu[m] concludit q[uod] idem actus in specie potest esse in diuersis. z hoc etia[m] volunt auctores p[ro] allegati.

¶ Arguitur octauo. Alexander contradicit sibi p[ro]p[ri]o. ergo processus eius n[on] valet. p[ro]bat[ur] antecede[n]s. quia in p[ri]mis dixit q[uod] inter t[er]cias p[er]sonas fit conceptio. z postea dixit q[uod] inter t[er]cias p[er]sonas n[on] fit conceptio. modo dicere conceptionem fieri inter t[er]cias p[er]sonas z n[on] fieri est contradictio. Dico veru[m] argum[en]tu[m] p[er]cludit q[uod] alexander contradiceret sibi p[ro]p[ri]o si hoc fieret ad idem. modo hoc n[on] fit ad idem. quia cum dicit. Concipit in t[er]mi[n]is que p[ri]mo locatur in illis. loquitur opinatiue z sc[on]d[u]m sententias alioz. Sed postea cum dicit. Neutraq[ue] concipitur zc. loquitur assertiue z sc[on]d[u]m veritatem.

De dubiosa opinione ipsius vocatiui.

Sed non per quintum fiet conceptio casum

Si quintus desit: tu petre tuq[ue] rogare

Quia tuus socius orate facit dyonisi

Inter personas non fit conceptio ternas

Sed per et aut per cum conceptio fiet earum

Neutraq[ue] concipitur. dominus seruusq[ue] precantur

Petrus cum paulo regnant cum rege superbo

Pluribus est tanq[uam] sententia certa q[uod] inter

Personas possit fieri conceptio ternas.

¶ Atrum vocatiuus reddens verbo suppositum facere habeat conceptionem p[er]sonaru[m]. Pro intellectu[m] questionis more.

De regimine nominatiui.

Notandum est primo q[uod] questio hec duo querit **Primo** querit utrum vocatiui reddat suppositum. Secundo querit utrum p[er] vocatiuum habeat fieri p[re]ceptio p[er]sonarum. Sciendum q[uod] secunde partis questiois veritas p[ri]ma parte questionis p[re]supponit. Si enim tenere volum[us] vocatiui reddere verbo suppositum. planu[m] erit q[uod] p[er] eum sit p[re]ceptio. Si aut[em] vocatiui dicemus verbo non reddere suppositum. necessario habebim[us] dicere p[er] vocatiui non posse fieri p[re]ceptione p[er]sonarum. De isto ergo utrum vocatiui reddat verbo suppositum apud gramaticos magna est discorpatio. q[uod]a[m] enim ut communes gramatici dicunt vocatiui reddere verbo suppositum. quor[um] rationes ponent in argumentis. Volunt tamen hoc p[re]cipue auctoritate p[re]sciant p[ri]mo minoris deducere. Huius et v[er]bi abso- luti sunt. id est intransitive p[re]struunt. quare volunt p[re]cludere. q[uod] sicut n[on] reddit verbo suppositum. sic et v[er]bus. Alij aut[em] gramatici antiqui et omnes modiste dicunt q[uod] v[er]bus non reddit suppositum verbo p[er]sonali. et de sententia ista est iohannes tanyensis in catholicon. Florista cum dicit. Accipias quicunq[ue] quilibet esse solutu[m]. Et non dicat q[uod] ab v[er]ba parte regatur. Rationes huius positionis patebunt circa p[re]clusionem. Quia ta- men he positiones extreme sunt. inter eas aliqui volunt ponere mediu[m] **Pro quo notandum secundo** q[uod] scdm intentione[m] Flori- ste duplex est suppositum. quoddam est suppositum actuale. aliud est sup- positum potentiale. Actuale est q[uod] directe et ratione sui reddit suppositu[m] verbo. et tale est n[on]is. Aliud aut[em] est suppositum potentiale. q[uod] scilicet ratione sui non reddit suppositum. sed in ordine ad aliud. et hoc modo v[er]bus dicit suppositum potentiale. Vocatiui enim p[er] se non reddit suppositu[m] nisi p[er] i[n]m[en]su[m]. Corollarie sequit[ur] q[uod] hec est distinguenda. v[er]bus red- dit suppositum. q[uod]a[m] si intelligit de supposito actuali sic est falsa. si aut[em] ex- potentiale est vera. Et si aliq[ui]s obijceret. Si v[er]bus est suppositum poten- tiale erit ergo suppositum actuale. Tener[et] p[re]sequencia. q[uod]a[m] dicit p[ri]mo celi. Frustra est potentia que non reducit ad actu[m] ut patet p[ri]mo celi. Si er- go v[er]bus est suppositum potentiale. erit aliquando actuale. Dicendum q[uod] omnis potentia debet reduci ad actu[m] in se vel in alio. et sic licet poten- tia rep[er]endi suppositum non reducit ad actu[m] in vocatiui. sufficit tamen q[uod] hoc fiat in n[on]o. Utrum aut[em] hec distinctio suppositi veritate[m] habeat inferius patebit.

Notandum tercio q[uod] de materia p[re]sentis questionis p[re]cipue partis secunde utrum p[er] vocatiui fieri habeat p[re]ceptio p[er]sonarum apud gramaticos. tres inveniunt positiones. p[ri]mi enim dicunt q[uod] p[er] vo-

De regimine nominatiui.

catiui potest fieri cōceptio. et p[ro]bant sic. Omnis v[er]bus est secunde p[er]sone Sed scda p[er]sona potest p[re]cipere terciā. igitur vocatiui potest fieri cō- ceptio p[er]sonarum. Secundo p[ro]bant sic. p[er]sona plus finita et certa potest cō- cipere p[er]sonā minus finitā et certā. sed omnis p[er]sona secunda est plus fi- nita q[uam] terciā. ut p[ro]batu[m] est superius. sed omnis v[er]bus est secunde p[er]sone ergo p[er] vocatiui potest fieri p[re]ceptio p[er]sonarum. Tercio arguitur sic. Ista admittit. Petre cum tuo socio venite. Ite ista. Petre et henricus ve- nite etiā concedit. et non alio modo nisi p[er] conceptione[m]. Concluditur er- go q[uod] p[er] vocatiui potest fieri p[re]ceptio. Quarto p[ro]bant sic. Non vide- tur maior ratio de vno vocatiui quare faciat cōceptione[m] q[uam] de alio. Concludit ergo q[uod] p[er] vocatiui fit p[re]ceptio. Ultimo p[ro]bant sic q[uod] alexan- der exemplificauit de vocatiui. frustra aut[em] hoc fecisset si p[er] ip[su]m non fieret p[re]ceptio. Scda est positio gramaticor[um]. qui simpliciter dicunt. q[uod] p[er] vocatiui non fit p[re]ceptio. et p[ro]bant sic. In cōceptione p[er]sonarum dictio p[re]cipiens debet reddere suppositum verbo. sed v[er]bus non potest reddere suppositum verbo. ergo p[er] vocatiui non potest fieri cōceptio p[er] sonarum. Tercia positio gramaticor[um] dicit q[uod] aliquando p[er] vocatiui po- test fieri p[re]ceptio p[er]sonarum et aliquando nō. q[uod] sic declarat. q[uod]a[m] v[er]bus po- test p[re]cipere aliqua terciā p[er]sonā. sed non quolibet. q[uod]a[m] potest cōcipere ter- cia p[er]sonā p[ro]prio deriuatiui. q[uod]a[m] deriuat a scda p[er]sona p[ro]prio p[ri]miti- ui. ut dicendo. Petre et tui socii orate. In qua oratione est p[re]ceptio. vo- catiuus enim q[uod]a[m] est scde p[er]sone maiore[m] habet p[re]uenientia[m] et p[ro]p[ri]etate[m] cu[m] p[er] p[ro]prio deriuatiui tercię p[er]sone includere scdam p[er]sonā sui p[ri]miti- ui ratione cui[us] p[ro]p[ri]etatis gramatici admittunt q[uod] p[er] v[er]bum potest p[re]cipi talis terciā p[er]sona. sed generaliter nō omnis. q[uod]a[m] non quolibet terciā p[er]sona descendit a scda. et isti dicunt hoc esse de intentione alexandri. cu[m] di- cit p[er] vocatiui non fit p[re]ceptio. si q[ui]s dicit. id est nō ordinat cu[m] terciā p[er]sona sibi p[ro]p[ri]a. sed si ordinat cu[m] terciā p[er]sona sibi p[ro]p[ri]a tunc p[er] ip[su]m fit p[re]ceptio. Quāuis aut[em] o[mn]es istas tres positiones aliq[uo]d appare[n]te ha- beant. secunda tamē verior. ē ac dictis gramaticor[um] autenticor[um] plus cō- formis. que dicit q[uod] p[er] vocatiui non fit p[re]ceptio. tota enim materia fun- dat sup[er] hoc si vocatiui reddat suppositum. ut aut[em] p[ro]batu[m] q[uod] vocatiuius nullo modo reddat suppositum et ergo p[er] ip[su]m nullo modo fit cōceptio. Ad rationes ergo p[ri]ne positionis dicendu[m] ad p[ri]mā q[uod] scda p[er]sona potest p[re]cipere terciā. sed nō omnis scda p[er]sona. q[uod]a[m] scda p[er]sona admixta voca- tione nō potest p[re]cipere terciā. et illa impedit ratione vocatiui nē pos- sit reddere suppositum verbo et ergo nō potest p[re]cipere. Ad scdam dicē- du[m] q[uod] p[er]sona certa et finita potest p[re]cipere incertā et infinitā verum est.

De regimine nominatiui.

de illa secunda persona cui non est admixta vocatio. Ad tertia est dictum
q ista. petre z tui socij rogate admittit ratiōe illius in suo deriuatiuo. z ideo nō
oportet vt exprimat. z ergo ista. petre z tui socij venite maiorē ap-
parentiā habet q ista. petre z iohānes venite. Ad quartā dicendū
q alexāder exēplificat de vocatiuo nō ideo q p vñ fieret pceptio.
sed ideo q in aliqua oratiōe in qua ponit vñ sibi intelligit nō ad
mittit p pceptionē vt declaratū est: z per hoc etiā soluit argumentū
z modus loquendi tertiē opinionis. Tercius itaqz modus loquendi
magis est pro secunda opinione q prima.

**Notandū q̄rto z vltimo q scdm istas tres opinio-
nes gramaricorū etiā littera alexādi tripliciter intelligitur. z hec cō-
iunctio si tripliciter tenet. p̄mi em̄ q dicit q p vocatiuū fit pceptio
tenet illā cōiunctionē si negatiue. z voluit. Si q̄rus desit. id est vo-
catiū nō deest a redditiōe suppositi. nec etiā deest a pceptiōe psona-
rū. Alij autē q dicit q p vocatiuū nō fit pceptio dicit q illa cōiunctio
si debet teneri affirmatiue. z dicit q littera debet sic intelligi. Si q̄-
rus desit. id est q̄ ita est q vñ nō reddit suppositū. ergo p ipm non
fit pceptio. Illi autē de tertiā opinione q dicit q aliquādo p vocati-
uū fit cōceptio z aliquādo nō dicit q si debet teneri dubitatiue. z ita
dicit alexādi voluisse. si ita est q vñ nō reddit suppositū tunc p
ipm nō fit pceptio. si autē ita est q vñ reddit suppositū tūc p ipm fit
cōceptio. Quare autē alexāder hāc difficultatē nō expresse determi-
nauit. Ratio est ista. q̄ tpe alexādi de redditiōe suppositi ipi voca-
tiui fuit magna cōtrouersia z diuersitas. Alexāder autē ad nullā par-
tē volēs declinare hāc difficultatē nō determinauit. iuxta em̄ Gene-
te sententiā. In dubijs nō diffinit. sed suspensam tene sententiā. Istis
notabilibus sic stantibus cōclusio scdm veritatē locanda sit ista.**

**Cōclusio p̄ma Vocatiū nō reddit verbo psonali
suppositū. Ceteras huius cōclusionis est de mēte omnium antiquoꝝ z grā-
maricorū z modistarū q de modis significandi cōstructibiliū loquūt.
qui modi significandi sunt p̄cipia cōgruitatis. regiminis z cōstructi-
onis. vt patet rationibus. p̄ma ratio. Illud q̄ debet reddere sup-
positum verbo psonali debet significare in ratione p̄cipij. Sed
vocatiuus nō significat in ratione p̄cipij. igit̄ vocatiū non reddit
suppositū verbo psonali. Aduo: q̄ suppositum debet significare
rem vnde egredit̄ actus verbi. actus em̄ verbi est accidens. suppositū**

De regimine nominatiui.

q̄ autē significat substantiā. modo substantia est causa z p̄cipiū essen-
ti accidentis. Dicitur em̄ septimo metaphisice. Substantia est p̄-
o: accidentis natura. tēpore z diffinitōe. Et scdo phisicorū dicit. Aduo:
tertia cū forma est causa omnium accidentium in cōposito. Aduo: patet.
q̄ vocatiū significat in ratione finis z termini. vt patet ex ei' modo si-
gnificandi. In re em̄ significata p vocatiuū terminat excitatio vel
actus excitationis significatus per aduerbium. vt dicendo. o petre
Actus em̄ excitationis est accidens. accidens autē requirit esse in sub-
iecto. modo vocatiuus significat rem in qua terminat ista excitatio.
probat̄ scdo veritas cōclusionis. Sicut est in natura. sit debet es-
se in arte. quia ars imitatur naturā scdo phisicorū. sed in natura ē ita
q̄ omne ens habet aliquod propriū ergo etiam nominatiuus in ar-
te debet habere aliqd p̄pū. p̄pū autē nominatiui est esse suppositū
directū respectu vbi psonalis. ergo hoc nō potest cōuenire voca-
tatiuo. q̄ p̄pū passio solū cōuenit vni speciei. vt ostendit porphiri-
us in ylagogis suis. probat̄ tertiō veritas cōclusionis. Qm̄ cōstru-
ctibile quod reddit suppositum. verbo est rectus. sed vñ nō est re-
ctus. igit̄. Aduo: est nota. Aduo: patet. q̄ reo regitur a parte post
a verbo ex vñ nature. sed vocatiuus nō potest regi a parte post ex vi
nature. patet. quia ista est incōgrua. petre sis iuste. vt probatum est
ante. probatur quarto. Illud quod reddit suppositū debet significa-
re suū significatū absolute. sine cōditiōe aliqua. sed vocatiuus nō
significat significatū suū absolute z simpliciter. ergo vocatiuus non
reddit suppositū verbo. Aduo: est nota. z patet ex autoribus modo
rū significandi. Suppositū em̄ significat absolute. Aduo: quia vo-
catiuus vltra significatū nominatiui imponat terminū excitationis.
Vocatiuus em̄ significat rem excitatā vt deductū est superius. pro-
bat̄ q̄rto z vltimo. Quia ad omne suppositū debet fieri relatio. sed
ad vocatiuū nō potest fieri relatio. ergo vocatiū nō potest reddere
suppositū verbo psonali. Aduo: patet inductiue de singulis. vt i
exemplo. Iohānes scribit z iste legit. Sed minor pbat̄ p̄pianū di-
cētē. q̄ ad certos casus potest fieri relatio. ad vñ minime. Etia pro-
bat̄ minor p̄ istā q̄ dicit. Itō sit p̄ q̄ntū directā relatio casum.

**Cōclusio secunda. Per vocatiuū casum nō potest fie-
ri cōceptio psonali. probat̄. In omni cōceptione psonali dictio cō-
cipies debet supponere verbo. sed vocatiuus nō potest esse supposi-
tum. igit̄ per vocatiuū nō potest fieri cōceptio. Aduo: est nota et
patet inductiue. Aduo: patet ex cōclusionē p̄ma.**

et hoc videtur quod hoc non significat quia dicitur quod si propositum est aliud
(comprehensio) — significat quod ad genus — significat quod propositum est aliud
et hoc videtur quod hoc non significat quia dicitur quod si propositum est aliud
significat quod ad genus — significat quod propositum est aliud

De regimine nominativum.

Arguit primo. Vocativus reddit suppositum verbo personalis. igitur conclusio prima falsa. probat antecedens. Item et verus sunt casus similes in construendo. sed verus a parte ante constructus reddit suppositum. ergo etiam vocativus. Ad hoc est sciendum primo minoris. Item et vocativus absolutus sunt. id est intransitive construunt. Dico verum argumentum concludit quod verus et vocativus sunt casus similes in construendo. sed non sequitur quod ergo in supponendo. quia verus significat in ratione principii. sed vocativus in ratione termini. etiam ista sequentia non valet. hoc ostenditur cum isto ergo regit ab isto. quia multa construunt simul quod tamen unum non regit ab alio. ut adiectivum construunt cum substantivo. tamen adiectivum non regit substantivum. etiam arguit a superiori ad inferi affirmativum sine distributione. que sequentia non valet. constructio enim est superior ad regimen. ubique enim est regimen ibi est constructio. sed non e contra.

Arguit secundo. Verus reddit suppositum verbo personalis. probat. quia vocativus est suppositum. igitur. probat. quia sequitur bene. verus est suppositum potentiale. igitur verus est suppositum. Tenet sequentia ab inferiori ad superius. Antecedens patuit ex notabili secundo. et est scientia florisse. Dico quod hec sequentia non valet. quia non arguit ab inferiori ad superius. sed a dicto secundum quod ad dictum simpliciter. que sequentia non valet. unde in illis non sequitur. Lignum est ignis in potentia. ergo lignum est ignis.

Arguit tertio. Verus etiam est suppositum actuale. probat sic. Omnis potentia debet reduci ad actum si non est frustra. sed verus est suppositum potentiale. ergo aliquando erit suppositum actuale. Ad hoc est sciendum primo celi. Aliter patet ex dictis. Dico quod omnis potentia debet reduci ad actum in se vel in alio. et sic redditio suppositi licet non ducit in actum vel ad actum in vero. sufficit tamen quod in nro. ut declaratum est superius.

Arguit quarto. Ubique est forma et presentia numeri. persone et rectitudinis casualis. ibi est redditio suppositi. sed inter vocativum et verbum imperativi modi scilicet persone est convenientia numeri persone et rectitudinis casualis. igitur verus reddit suppositum verbo. Ad hoc patet inductivum. et patet ex principio communi grammaticae. hec enim requirunt ad convenientiam suppositi cum apposito. modo suppositum regit ab apposito. Aliter patet in ista. Petre lege. ubi constructibile lege significat per modum inheretis vel dependentis. quia significat actum verbalem quod pendet ad aliud. et ille verus petre significat substantiam. modo substantia substantiat actum ipsius verbi. Dico verum argumentum probat quod verus bene construunt cum verbo imperativi modi. sed non probat quod regit ab eo. etiam verus non significat per modum per se stantis in posito. ut requiritur in regimine. quia illud constructibile quod debet regi a verbo personalis a parte ante debet significare per modum per se stantis in ratione principii. vocativus autem significat in ratione termini.

Arguitur septimo. Verus reddit suppositum verbo et regit a verbo probatur sic. ubique est constructibile dependens et dependentia terminans est regimen. sed in constructione verbi cum verbo personalis est constructibile dependens et dependentiam terminans. igitur ibi est regimen. Ad hoc patet

De regimine nominativum.

le quod significat in ratione principii. et quod significat absolute. et quod significat rem subsisterem. primum deficit in vero. quia verus significat in ratione termini. ut declaratum est superius. Unde et hanc dicimus incongruam. albus currit. quia ibi non est rectitudo casus. eo quod albus non significat subsisterem. sed notacenter.

Arguit quinto. Verus reddit suppositum verbo personalis. probat. Dico quod construunt in oratione perfecta aut est suppositum et appositum aut determinatio suppositi aut appositum. sed verus ponit in oratione perfecta et non est appositum. nec est determinatio appositum. nec suppositum. igitur verus est suppositum. Tenet sequentia ex sufficienti divisione. Similiter maior. quia plura non reperiuntur in oratione perfecta. Aliter. quia verus construunt in oratione perfecta. quia oratio perfecta dividitur in indicativam. imperativam. optativam et pronominali. ut ostendit petrus hispanus in primo tractatu. sed quod vocativus non sit appositum. nec determinatio appositum nec suppositum non est de se. Dico verum argumentum concludit quod verus construunt cum verbo imperativi modi. non tamen sub ratione suppositi. suppositum enim construuntum regit. modo verus non regit. nec etiam ubique est constructio est regimen ut probatum est superius. bene ergo cedit quod verus construunt cum verbo. non tamen ut suppositum. Suppositum enim significat in ratione principii. vocativus autem in ratione termini. ut patet ex modis significandi vocativum.

Arguit sexto. Ubique reperit modum inheretis. et terminat per modum per se stantis est redditio suppositi. sed in constructione vocativi cum verbo reperit modum inheretis. et terminat per modum per se stantis. ergo verus reddit suppositum verbo. Ad hoc est sciendum quod modus significandi. et hoc etiam requiritur ad constructionem suppositi cum apposito. ut potest declarari in ista. homo currit. Aliter patet in ista. Petre lege. ubi hoc constructibile lege significat per modum inheretis vel dependentis. quia significat actum verbalem quod pendet ad aliud. et ille verus petre significat substantiam. modo substantia substantiat actum ipsius verbi. Dico verum argumentum probat quod verus bene construunt cum verbo imperativi modi. sed non probat quod regit ab eo. etiam verus non significat per modum per se stantis in posito. ut requiritur in regimine. quia illud constructibile quod debet regi a verbo personalis a parte ante debet significare per modum per se stantis in ratione principii. vocativus autem significat in ratione termini.

Arguitur septimo. Verus reddit suppositum verbo et regit a verbo probatur sic. ubique est constructibile dependens et dependentia terminans est regimen. sed in constructione verbi cum verbo personalis est constructibile dependens et dependentiam terminans. igitur ibi est regimen. Ad hoc patet

De regimine nominatiui.

et ex conditionibus prius dictis. que requirunt ad regimen. Abs-
que patet. quia verbum personale significat dependentem. quia significat
accidens qui est accidens. modo accidens dependet ad aliud. sed vocatiui
significat substantiam. modo substantia terminat fluxum accidentis. Sub-
stantia enim est subiectum accidentis. Dico. verum argumentum conclu-
dit quod in constructione in qua vocatiuius constructus cum verbo personali
est quedam proportio construendi sicut inter adiectiuum et substantiuum.
Sed non probat argumentum quod vocatiuius constructus cum verbo in tali
one suppositus. eo quod vocatiuius non potest competere ratio suppositi ut
declaratum est superius. nec etiam ad regimen suppositi et appositi suffi-
cit dependentia et determinatio illius dependentie. sed ultra hoc re-
quiritur in supposito modus principii quod non est in vocatiuius.

Arguitur vltimo. Vocatiuius causat conceptionem personarum. ergo
secunda conclusio falsa. probat antecedens. Quicquid uenit proprium illi
et conuenit subiectum. sed orationi in qua vocatiuius constructus cum
verbo conueniunt omnia proprietates requirere ad conceptionem per-
sonarum. igitur per vocatiuium fit conceptio. Ad hoc. quia propria pas-
sio non derelinquit suum subiectum. Ad hoc patet de ista. tu per te tuos
rogare. In qua constructibilia diuersarum personarum coniungunt
cum coniunctione copulatiua. et significant diuersa et dictio concipit
eius tu conuenit in persona cum verbo. et non dictio concepta. ut patet
ex diffinitione conceptionis personarum. patet ergo quod per vocatiuum
fit conceptio personarum. Dico verum. argumentum concluderet. si
vocatiuius posset esse dictio concipiens. ad dictionem enim concipien-
tem non absolute sufficit conuenire cum verbo in persona. sed ultra hoc
presuppositiue requiritur quod regatur a verbo. modo vocatiuius non
potest regi a verbo ut probatum est superius. Quare concludit quod per
vocatiuium non fit conceptio personarum.

De conceptione generum.

De personarum generum conceptio fiet.

Adiectiua tenet generis conceptio masculi.

Semininum recipit et neutrum. nec retrovertet.

Hic vtroque thoro sunt iuncti mente remota.

Sunt domino grati virgo cum virgine iuncti.

Bos et iumentum sunt ad presepe ligati.

Neutraque semineis ranc concepta videbita.

De regimine nominatiui.

De vltimis sunt leges et plebiscita coacta.

Hoc etiam sepe facias in distribuentem.

Proponis vterque facit de parie dic belena.

Utrum alexandri de conceptione generum determinatio.

In littera sit sufficienter assignata. Pro intellectione questionis moce.

Notandum est primo. quia in questione precedenti dictum est quod penes nu-

merum et casum fit conceptio. ne scientia de conceptione et determina-

tio sit insufficientis oportet ostendere quid sit conceptio numerorum.

Similiter conceptio casuum. Pro quo notandum quod conceptio numerorum

duplitter fit. Uno modo sine vicio et improprietate. ut quando duo

tercie persone singularis numeri coniungunt per coniunctionem copula-

tivam et copulativam tenentam respectu verbi pluralis numeri. ut domi-

nus et seruus precantur. et hec oratio est simpliciter congrua et geni-

narum singularis per coniunctionem copulativam et copulativam tenentam equi-

poller plurali. Alio modo fit conceptio numerorum cum improprietate

et vicio. quando scilicet dictio singularis numeri concipit dictio-

nem pluralis numeri. ut totum aggregatum supponit respectu ver-

bi pluralis numeri. ut hic homo et alii currunt. Et describitur con-

ceptio numerorum sic. Est duorum constructibilium vel plurum in-

diante coniunctione copulatiua vel aliquo ei equiuallente vel medi-

ante illa prepositione associatiua cum respectu alicuius verbi quod

habet disconuenientiam cum vno illorum vel cum ambobus in nume-

ro mediata associatio. Exemplum primi ubi disconueniunt vnum cum

ambobus in numero. ut dominus et serui precantur. Exemplum ubi di-

scouenit cum vno dominus et serui precantur. et per hoc patet etiam

viciu in conceptione numerorum. Ratio autem excusans genera-

lis est eadem sicut dictum est ante. Specialis autem ut vnus et idem

actus verbalis secundum speciem significaretur inesse diuersis rebus. ut

patet in ista. dominus et serui precantur. Ratio autem huius quare

alexander non ponit conceptionem numerorum. quia alexander po-

nit has figuras que semper sunt cum vicio et incongruitate. modo

conceptio numerorum non semper fit cum improprietate et vicio. ut

dictum est superius in notabili. Sequitur corollarie. licet alexan-

der non posuit conceptionem numerorum explicitam. tamen implicitam

et eam non pretermittit.

De regimine nominatiui.

Conceptio aut casu describitur sic. Et pluriū suppositoꝝ quorum vnū est obliqui casus. mediante illa ppositioe cū. respectu alius tercij. vel verbi. vel nois adiectiui cū vno illorū se pformantis quo ad prietate casuale mediata associatio. Exemplū pmi. petri cū paulo regnat. vbi sit respectu verbi. Exemplū scđi. video virū cū muliere albos. Adulti tamē grāmaticoꝝ dicūt q̄ pceptio casuū nō est ponenda. Dicitū est enī ante z pbatū q̄ vna tertia psona nō pceptit aliā. q̄ vna significat ita in certe sicut alia. modo si pceptio casuum esset ponēda vna tertia psona pcepteret aliā. p̄mū tamē est cōmuni q̄ cōceptio casuū sit ponēda. Et isti dicūt similit̄ q̄ eā ponūt q̄ licet alexander nō posuit eā expresse. tamen implicite eam nō negauit.

Notandū secūdo q̄ cōceptio generū describitur sic.

Est duorū substantiuorū diuersorū generū diuersas vel tanq̄ diuersas res significatiū mediāte p̄iunctioe copulatiua vel aliquo ei equalen. ter. respectu dictiois adiectiualis pluralis numeri pformantis se i genere cū dictione cōcipiente z nō pcepta immediata z pmissiua associatio. Cuius diffinitiois declaratio sufficienter potest haberi ex pcedentibus. Cuius aut in pceptioe generū est discōuenientia vni sub. stantiui cū adiectiui in genere. vt vir z vxor sunt iuncti. vbi dictio pcepta scilicet vxor discōuenit cū isto adiectiui participiali iuncti in genere. Ratio autē excusans est duplex. Generalis z specialis. Generalis est triplex. scilicet. breuitas. metū. z melior vel firmior memoria. vt dictū est circa appositionē. Ratio autē excusans specialis est vt vnū z idem accidēs p adiectiuiū importatū scđm speciem signifi. catur inesse diuersis rebus. vt patet in ista. vir z vxor sunt iuncti. vbi coniunctio matrimonij significatur inesse viro z etiam mulieri.

Notandū terciū q̄ ex littera alexandri eliciūt tres regule q̄b̄ habet fieri pceptio generū. Prima. Dictio masculini generis apta nata est pceptere dictionē feminini generis. mediāte dictio. ne copulatiua respectu adiectiui pformantis se in genere cū dictione pceptiēre z nō cōcepta. vt vir z vxor sunt iuncti. Scđa regula Dictio masculini generis apta nata est pceptere dictionē neutri generis mediāte p̄iunctioe copulatiua respectu adiectiui pluralis iuncti. q̄ pformat se in genere cū dictione pceptiēre z nō pcepta. vt bos z iumentū sunt ad p̄sepe ligati. Tercia regula. Dictio feminini generis apta nata est pceptere dictionē neutri generis mediāte p̄iunctioe copulatiua vel ali. quo ei equalēte respectu adiectiui p̄is nūeri pformantis se i genere cū dictione pceptiēre z nō pcepta. vt leges z plebiscita sunt coactē p vim.

De regimine nominatiui.

Unde lex est statutu generaliter oēs pcernēs q̄ sunt capaces illi sta. tuti. vt diligere deū ex toto corde. ex tota aia z ex totis viribus. vt patet Deuteronomij sexto z vndecimo. Sed plebiscitu est statutu nō cōcernēs oēs hoīes. sed aliquā certā cōmunitatē. Et dicit plebiscitu quasi sciētia plebis vel statutu ad plebē pertineas. Rō autē isti quare masculinu pceptit femininu z neutru est ista. q̄ dictio pceptiens debet esse dignior dictioe pcepta ex quo dictio pceptiens agit in dictionem pceptā. offe aut agens nobilius est passio. terciō de aia. Ad masculinu aut genus digni est q̄ femininu z neutru. q̄ masculinu gen^{us} sit di. gnus q̄ femininu patet. q̄ masculinu significat sub p̄prietate acti. ua. femininu aut sub p̄prietate passiua. modo actiuū est digni passio. q̄ aut masculinu sit digni q̄ neutru patet. q̄ masculinu significat aliq̄o positue. neutru aut significat priuatiue. modo posituu digni est priuatiuo. Sic similiter potest dici de genere feminino respectu neutrius.

Notandū q̄rto z vltimo q̄ cōceptio generū est du. plex. scilicet explicita z implicita. siue formalis z virtualis. Cōceptio generū explicita vel formalis est vbi dictio cōcipiens z pcepta am. be expresse ponunt. vt vir z vxor sunt iuncti. Alia est aut pceptio im. plicita. z est quādo dictio pceptiens z pcepta nō expresse ponunt. sed in aliqua alia dictione includunt. vt hic. vterq̄ iacet pronus. vbi dic. tio pceptiens z pcepta nō expresse ponunt. sed in ista dictione distri. butiua. vterq̄ includunt. q̄ valet tñ. paris z helena iacet proni. vbi dictio masculini generis scilicet paris vel petrus. pceptit dictionē fe. minini generis scilicet helena. De cōceptiōe generū implicita ē ista regula. Dictio distributiua p̄duab^{us} vel plurib^{us} dictio ib^{us} quarū vna ē masculini generis. z alia feminini generis causat pceptiōe generum implicita. vt vterq̄ iacet pronus. que valet istā. petrus z helena i. cent proni. Rō est aut intelligendū q̄ hec oratio. pronus vterq̄ i. cet scđm se vt sonat in verbis esset incōgrua. q̄ in ea verbū habens vim verbi substantiui regit similes casus ante z post. sed vult q̄ ē ora. tio incōgrua z cōceptoria quantū ad resolutionē z equivalentiā. va. let enī istā. paris cū helena iacet proni. z hec est oratio pceptoria. Et quidā dicūt q̄ in textu debet poni paris. q̄ ppter paritē qui rapuit helena Troia desolata z destructa est. Cōmuniter tamē in littera le. gitur petro. vtrūq̄ bene. sed p̄mū cōuenientiū. Istis notabilibus sic. stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Determinatio alexandri de cō.

De regimine nominatiui.

ceptione generū est sufficienter in littera assignata. Patet conclusio ex his que dicta sunt.

¶ Arguit primo. Conceptio generū nō fit sicut perceptio personarū. igitur littera falsa. Probat antecedens. quia conceptio generū fit inter dictiones eiusdem persone. et fit respectu adiectiui. Conceptio autem personarū fit inter diuersas personas et respectu verbi. igitur. Tenet consequentia quia aduerbiū similitudinis denotat cōuenientiā aliquorū omnium. Adaior patet in isto exemplo. Elī et vxor sunt iuncti. Elī dicitur cōcipiens scilicet vir. et dictio cōcepta scilicet vxor sunt eiusdem persone. quia tertia. et ibi ponit hoc adiectiui iuncti. Adaior patet in isto exemplo. ego et tu damus. vbi dictio cōcipiens est pme persone et dictio percepta tu secunde persone. et fit respectu verbi. Dico verum argumentū concluderet si hoc aduerbiū vt in littera posuit diceret omnimodā similitudinē vel cōuenientiā. sed debet dicere aliqualem. Vult ergo alexander quod aliqua est similitudo inter cōceptionē generum et personarū. sed nō omnimodā. Et est similitudo hec. quia sicut cōceptio personarū fit inter dictiones diuersarū personarū. sic perceptio generū fit inter dictiones diuersorum generum. Differentia autem est dicta superius.

¶ Arguit secundo. Alexander impertinenter determinat de cōceptione generū. probat sic. hic solū debet fieri determinatio de figuris que respiciūt regimē nominatiui. Sed hoc nō fit in cōceptione generū. igitur. Adaior. quia hic est capitulū nri. et psequens in eo debet determinari figura he que respiciūt regimen nri. Adaior patet. quia perceptio generū fit inter adiectiui et substantiui. modo adiectiui nō regit substantiui nec eoduerso. vt probatū est ante. Dico verū argumentū pcludit quod loquendo absolute de perceptioe generū. nō in comparatione perceptioem personarū nūc de perceptioe generū determinatio quodammodo esset impertinens. sed perceptio generū hic pndat vt habet cōuenientiā et differentia cū perceptione personarū. recto ordine hic de ipsa determinatur. Simile enim. vt patet primo de anima. cognoscitur simili. recte ergo post determinatione de perceptione personarū hic determinat de conceptione generū.

¶ Arguit tertio. In isto exemplo. virgo est virgine iuncti nō est conceptio generū. igitur. probatur antecedens. In conceptione generum debent esse dictiones diuersorum generū. hic nō est sic. igitur. Adaior est nota ex diffinitione conceptionis generū. Adaior patet. quia tam dictio concipiens quam cōcepta sunt eiusdem generis. Patet. quia rectus et

De regimine nominatiui.

obliquus sunt eiusdem generis. vt in pūrimū modo virgo est generis cōmunis. ergo etiam obliqua scilicet virgine. Dico verū argumentū pcludit si in pōicta oratione dictio concipiens scilicet virgo caperet absolute in exemplo pōicto. modo virgo in nō caput in masculino genere tñ p scō iohāne. virgine autem in obliquo caput in feminino genere tñ pro virgine gloriosa maria. et sic masculinū pcepit femininum. Dictio est communis generis potest accipi quandoque in masculino. quandoque autem in feminino.

¶ Arguit quarto. In isto exemplo. virgo cū virgine. nō est perceptio generū. igitur. probat sic. minus dignū nō pcepit magis dignum. sed hic minus dignū pcepit magis dignū. igitur. Adaior patet ex declaratione. Adaior. quia hec dictio virgo significat sanctū iohāne. sed hec dictio virgine significat virgine gloriosam mariā. modo virgo gloriosa maria dignior fuit scō iohāne. Dico verū argumentū pcluderet si dignitas pstructibilis deberet attendi simpliciter ex parte rerum significatarū. sed debet potius attendi ratione modorum significandi pstructibilis. modo hoc pstructibile virgo in pōicta oratione habet modum significandi dignioris quam virgine. patet. quia virgo significat sub proprietate actiua. sed virgine sub proprietate passiua. modo proprietatis actiua est dignior passiua.

¶ Arguit quinto. Pstructibilia in perceptioe generū nō significant diuersa. probat in ista oratione. Petrus et sua reuerentia sunt honesti. In qua oratione dictio cōcipiens petrus. et dictio percepta scilicet sua reuerentia significant idem. probat. quia petrus et sua reuerentia sunt idem. probat. quia accidēs et subiectū numero sunt idem. pmo topicorū. modo illa que numero sunt idem. maxime ydemptitate sunt idem. vt patet quinto methaphisice. Dico. licet in ista. petrus et sua reuerentia sunt honesti cōstructibilia nō significant diuersa materialiter et numero. tamē significant diuersa formaliter. quia accidēs et subiectū sunt diuersa formaliter. Dicit autem pmo philisop. Accidēs et subiectū si sunt duo sunt. Alii autem dicunt quod licet in dicta oratione pstructibilia nō significant diuersa tamen significant tanquam diuersa.

¶ Arguit sexto. Ex littera alexander sequit falsum. igitur. probat. quia sequit quod in perceptione generū deberent poni plura adiectiua. quod est falsum. probat sequela et ex textu cū dicit. Adiectiua tenet generis. Dico quod in littera cōmittit vna figura que dicit alleotheca. que habet fieri quando numerus ponit pro numero. vel casus pro casu. et sic hic numerus pluralis ponitur pro singulari.

De regimine nominatiui.

Arguit septimo. Alicubi est pceptio generū z tamē ibi nullū ponitur adiectiuū. patet in ista oratiōe. Johānes z catherina sunt duo reges. que videt esse pceptoria. z tamē ibi nullū ponit adiectiuū. Non duo patet. quia duo reddit suppositū verbo. ergo non est adiectiuū. Tenet pceptoria. adiectiuū nō reddit suppositū verbo. Antecedens patet in ista oratiōe: duo sedent. Dico q in pōicta oratiōe nō ē pceptio generū. sed est simpliciter pgrua. Et dico q hoc nomē reges ponit participialiter pro regnātes. z sic pōicta oratio valet tñ. Johānes z catherina sunt duo reges. id est duo regnantes.

Arguit vltimo. In ista oratiōe. pronus vterq iacet nō est conceptio generū. igit. pbat. omnis pceptio generū includit aliq viciū sed in ista oratiōe. pronus vterq iacet nullū est viciū. igit. abator ē nota. Adhuc patet. qā in ista. vterq iacet pronus verbū habet vim verbi substantiuū scilicet iacet regit similes casus ante z post. Unde ista valet tñ. vterq in faciendo est pronus vel lasciuus. Dico verū argumentū pcludit q in ista oratiōe. vterq iacet pronus nullū est viciū quo ad vocē z pmaria pōiderationē. sed quantū ad resolutionem. bene est ibi viciū z incōgruitas z cōceptio generū implicita. z resoluitur. petrus z helena iacent proni.

De prolepsis.

Distinguit regimen quod iungit ante prolepsis.

Ibi meruunt: alius dominos. aliusq magistros.

Antū littera alexādi de prolepsis sit bene assigna.

ta. pro intellectu littere notandū est pmo q plemptis est duplex.

quedā est locutionis. rest pstructio i qua pmitit multitudo grāmatis.

calis respectu verbi vel adiectiuū sub pso. mirate accidētū grāmatis.

causa. z postea sit subiunctio dictionū impozantū partes illi multo.

udin is etiam sub puenientia accidētū grāmatis. Exemplum.

de adiectiuo. quattuor hoies sunt colorati. isti duo albedine. isti duo nigredine. Exemplū de verbo. hoies currūt. illi viennā. illi Tracou.

am. z de tali hic nihil ad ppositū. Alia aut est prolepsis pstructio.

nis. Et describit sic. Est pceptio alicuius multitudinis grāmatis.

calis respectu vbi vel adiectiuū sub puenientia accidētū grāmatis.

z postea subiūgūt dictiones impozantes partes illius multitudinis.

pauo impozante respectu eiusdē verbi vel adiectiuū vel sui cōiecti.

nei nō expresse possit. sed subintellecti sub discōuenientia accidētū.

grāmatis. ut hi meruunt. alius dominos. alios magistros.

De regimine nominatiui.

Notandū secundo pro intellectu diffinitionis.

Dicit pmo in diffinitione. est pceptio alicuius multitudinis grāmatis.

Sciendū q p multitudine grāmatis in pposito debet.

celligi dicitio pluralis numeri. vel nomē collectiuū singularis numeri.

Ratio. sīla em significant plura. Nomen em collectiuū est qd in singu.

lari numero significat plura. modo in prolepsis debet esse pceptio.

alicuius multitudinis. Dicit secūdo in diffinitione. respectu verbi.

bi vel adiectiuū. ad denotandū q prolepsis quādoq est constructio.

suppositi cū appposito. ut scolares student. ille pma partē ille secūda.

partē. Quādoq aut prolepsis est. pstructio adiectiuū cū substanti.

uo. ut hoies mali peccauerūt ille peccato supbie. ille peccato auaricie.

Sequit corollarie pmo q falsa est illoz grāmatis ppositio q di.

cūt omne orationē in qua sit diuisio esse orationē proleptica. patet.

hic. Sonoz alius vox alius nō vox. Similiter hic. ppositionum.

alia cathogorica alia pporhetica. patet. qā licet ibi pmitit multitudo.

do grāmatis. tamen hoc nō sit respectu verbi vel adiectiuū. qd.

requirit ad prolepsim. Sequit corollarie secūdo q aliqua oratio.

in qua sit diuisio est proleptica. patet de ista. hoim peccantiū ali.

mortaliter alius ventraliter. Sequit corollarie tercio q ista simplici.

ter est cōgrua. Sonoz ali vox ali nō vox. patet. qā iste grūs sonoz.

regit a dictione subintellecta. z valet tñ. De numero sonoz alius vox.

alius nō vox. Similiter est dicendū de ista. ppositionū alia catho.

gorica alia pporhetica. que valet tñ. De numero ppositionū alia est.

cathogorica alia pporhetica. Dicitur tercio in diffinitione respectu.

verbi vel adiectiuū subintellecti. ad denotandum q hic non est pro.

lepsis. homines legūt iste rheroricam. iste poeticam. patet. quia.

nō est respectu eiusdē verbi. sed alteri. Dicit vltimo sub discōformi.

tate accidētū grāmatis. p hoc patet differentia inter prolepsim.

locutionis z constructionis. ut dictū est in notabili primo.

Notandū est tercio. Viciū in prolepsis est discon.

uenientia suppositi cū appposito subintellecto. vel substantiuū cū adie.

ctiuo subintellecto. Exemplū pmi. Aquile volauerūt hēc ad orientē.

hec ad occidentē. hi meruunt alius dominos alius magistros. Altra.

micant illud in imis illud in summis. Exemplū scōi. hoies mali pec.

cauerūt ille peccato auaricie ille peccato supbie. Ratio aut excusans.

hoc viciū est duplex. generalis z specialis. Generalis est que conue.

nit cuilibet figure pstructionis. Et sunt tres. brantes. metra z meli.

De regimine nominatiui.

vel firmior memoria. ut dictum est in appositione. Sed ratio specia-
lis est ydempritas partium cum toto. Dicit enim primo philosophus. Totum non
est aliud nisi sue partes. Ratio illi ydempritas partium in toto. tunc
dictio significans partem potest constitui et ordinari cum verbo totum. Di-
citur autem prolepsis pro eo quod est simul et lempsis captio. quasi simul
captio alicuius multitudinis sub convenientia. et postea eiusdem multi-
tudinis per partes sub inconvenientia diuisio.

Notandum quarto et ultimo quod prolepsis est duplex

explicita et implicita. Explicita est ubi multitudo grammaticalis. si-
militer dictiones importantes partes illius multitudinis non expresse po-
nuntur. ut alter alteri pedes lauate. que valet. vos lauate pedes. iste
istius et iste istius. Similiter hec. alter alteri onera portare. que va-
let ista. vos portare onera. iste istius et iste isti. Similiter hec. vana
locuti sunt unusquisque ad primum suum. que valet ista. homines locuti sunt
vana. ille ad istum primum iste ad istum. Sequitur corollarie ex dictis quod
hic non est prolepsis. quantitas aliud primum aliud discretum. Ratio.
Est enim regula generalis in grammatica. quando diuisus ponit in singu-
lari numero relationem diuersitatis habet illud referre in neutro gene-
re. et valet hec oratio. Quamvis. id est de genere quantitatum
aliud scilicet genus est primum. aliud scilicet genus est discretum. Et sic pa-
ter quod est oratio simpliciter congrua. Non autem oportet quod semper relatiuum et
antecedens ueniunt. sed hoc est verum quando relatiuum non est diuersifica-
tis. Vel ut alii dicunt quod hoc relatiuum aliud non refert hoc antecedens
quantitatis. sed hoc antecedens genus. ut patet ex resolutione ora-
tionis. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio responsalis. Alexandri de prolepsis determi-
natio est sufficienter assignata. Patet veritas conclusionis ex his que
dicta sunt.

Arguitur primo. Grammatica non habet determinare de prolepsis. pa-
bat. Grammatica non habet determinare de diuisione. sed in prolepsis est
diuisio totius per partes. igitur. Ad id. quia compositio et diuisio perti-
nent ad logicum. ut patet primo per artem. Ad id. patet ex diffi-
nitione. Dico verum argumentum concludit quod determinare de diuisione
quo ad esse diuisionis. et qualis sit diuisio. scilicet verum sit generis in
species. vel aliquo modo pertinet ad logicum. sed determinare de diui-
sione quo ad eius congruitatem. hoc pertinet ad grammaticum. et sic con-
tingit in proposito.

Arguitur secundo. Ex definitione prolepsis sequitur inconueniens

De regimine nominatiui.

ergo non valet. probatur. quia sequeretur quod hic esset prolepsis animalium co-
medentium homo panem. asinus auenam. patet sequela. quia hic permittitur
multitudo grammaticalis. et postea eadem multitudo diuiditur per par-
tes. ergo est prolepsis. Tenet sequentia ex definitione. sed quod hic non
sit prolepsis patet. quia in prolepsis debent esse dictiones importan-
tes partes illius multitudinis. modo hic non ponuntur dictiones im-
portantes partes. quia ille sunt alius. alia. alter. aliud. modo nulla il-
larum hic ponitur. Dico licet hic non ponuntur signa diuisiva expresse. ta-
men implicite. quia predicta oratio valet tantum. animalium comedent-
ium unus homo comedit panem. unus equus fenum. Alius enim conuer-
titur cum unus. Et quarto metaphysice dicitur. Idem est homo et unus
homo. Et sic cum dico homo. intelligo hominem.

Arguitur tertio. Prolepsis non est figura constructionis. Probatur.
Omnia figura constructionis nec est oratio simpliciter congrua nec ora-
tio simpliciter incongrua. Ad id. patet ex his que dicta sunt prius
circa appositionem. Ad id. patet de ista. Ibi metuunt alius dominos
alius magistros. Si intelligitur hoc verbum metuunt pluralis nume-
ri est simpliciter incongrua. quia valet tantum. hi metuunt alius metu-
unt dominos. alius metuunt magistros. que est simpliciter incongrua
ex quo suppositum aliud est singularis numeri et appositum metuunt plu-
ralis numeri. Si autem subintelligitur ibi. verbum metuunt singularis nu-
meri tunc est simpliciter congrua. quia valebit tantum. hi metuunt alius me-
tuunt dominos alius metuunt magistros. que est simpliciter congrua. quia suppositum
et appositum ueniunt. igitur. Dico verum argumentum concluderet si ibi ver-
bum deberet repeti vocaliter. sed debet tamen intelligi vel subaudiri. Si
mille ponit Serui in prometo recitatio Egloge Virgilii. Est mihi homi-
natus est iniusta nouerca. Bisque die numerat ambo pecus alter et he-
dos. Ubi circa ly alter intelligitur vel subaudit nouerca et non reperitur
expresse et vocaliter. quia alio non esset incongrua. sic pringit in proposito.

Arguitur quarto. Ex littera alexandri sequitur falsum. igitur. patet. quia se-
queretur quod hic esset prolepsis. hi metuunt alius dominos alius magistros. patet ex
textu. hic enim est acceptio multitudinis grammaticalis. et postea eiusdem
per dictiones importantes partes diuisio. ergo est prolepsis. nihil enim ultra ad-
dit textus. Sed quod hoc sit falsum patet. quia in prolepsis debet esse disco-
formitas et inconvenientia. quod non pringit in oratione dicta. Dico verum
argumentum concluderet si littera alexandri absolute esset intelligenda. sed
est intelligenda quod primo in prolepsis est acceptio multitudinis grammatice
sub congruitate. et postea eiusdem sub diuisio sub discoformitate. quod non
pringit in oratione dicta.

De regimine nominatiui.

Arguitur quarto. Aliqua est oratio prolempica ubi non pmitit plurimam multitudinem grammaticalem. igitur distinctio non valet. probatur sic in ista. Alter alteri onera portare. quoniam in ista oratione sic prolempsis patet per grammaticalem. eos omnes qui hanc non aliter saluant orationem nisi per prolempsim. Sed quod hic non sit multitudo grammaticalis probatur. quia per multitudinem grammaticalem intelligitur dictio pluralis numeri. vel nomen collectivum. sed nullum illorum hic ponitur. igitur. Dico verum argumentum concludit quod non pmitit multitudo grammaticalis. similiter dictiones importantes partem multitudinis non ponunt expresse. tamen implicite. Unde ista. Alter alterius onera portare. resoluitur sic. vos portate onera. Iste istius et iste istius. in qua oratione est prolempsis expressa.

Arguitur sexto. In exemplo. hi metuiunt alios dominos. alios magistrum non est prolempsis. probatur. quia est zeuma. ergo non prolempsis. Tenet persequetia. quia zeuma et prolempsis sunt figure realiter distincte. et ergo habent fieri in diuersis orationibus. probatur antecedens. Zeuma fit quando plura supposita ponuntur in ordine ad unum appositum: ut tu ludis et ille. sed in exemplo predicto est sic. quia hic supposita duo alius et alius ponuntur respectu illius verbi metuiunt. Dico licet in oratione zeumatica et etiam prolempica ponuntur duo vel plura supposita in ordine ad unum appositum. non tamen eodem modo hic fit. quia in zeumate mediante coniunctione. in prolempsi sine coniunctione.

Arguitur septimo. In prolempsi etiam ponitur coniunctio. ergo solutio non valet. probatur in isto exemplo. Scholares student iste bene iste male. quod hic sit prolempsis notum est. ut patet ex definitione prolempsis. est enim hic multitudo grammaticalis et diuisio eiusdem multitudinis per partes. Dico verum argumentum concludit quod in prolempsi ponitur coniunctio sed non eodem modo. sicut in zeumate. quia in zeumate immediate debet poni post verbum principale. sed in prolempsi non statim: sed mediate. ut patet in exemplo predicto.

Arguitur octauo et ultimo. Prolempsis non diffinit regimem quod prius adiunxit. igitur littera falsa. probatur. idem solum facit idem. sed prolempsis est una et eadem figura ergo non coniungit et diiungit. Maior est aristotelis secundo de generatione. Idem solum facit idem. Minor est nota. quia prolempsis est una figura de quibus figuris constructionis. Tenet autem persequetia prior. quia coniungere et diiungere sunt opposita. modo opposita non conueniunt uni. ut patet in postpredicamentis. Dico verum argumentum concludit quod opposita non conueniunt uni respectu eiusdem. sed bene respectu diuersorum. et sic prolempsis coniungit multitudinem grammaticalem.

Ego tu ludis

Arguitur non aliter ubi non pmitit plurimam multitudinem grammaticalem. igitur distinctio non valet. probatur sic in ista. Alter alteri onera portare. quoniam in ista oratione sic prolempsis patet per grammaticalem. eos omnes qui hanc non aliter saluant orationem nisi per prolempsim. Sed quod hic non sit multitudo grammaticalis probatur. quia per multitudinem grammaticalem intelligitur dictio pluralis numeri. vel nomen collectivum. sed nullum illorum hic ponitur. igitur. Dico verum argumentum concludit quod non pmitit multitudo grammaticalis. similiter dictiones importantes partem multitudinis non ponunt expresse. tamen implicite. Unde ista. Alter alterius onera portare. resoluitur sic. vos portate onera. Iste istius et iste istius. in qua oratione est prolempsis expressa.

De regimine nominatiui.

Italem primo sub agruitate qua postea diiungit et diuidit sub dissectione formitate. Idem agens solum facit idem eodem modo se habens et respectu diuersorum bene facit diuersa. ut solum inducat lumen et liquefacit cera. Et tantum de prolempsi.

De zeumate. At quod proposuit extra summando reducit

hi properant et ego. tu ludis et ille sedendo.

Utrum alexandri de zeumate in textu determinatio

sit sufficiens et completa. pro intellectu questionis note. Notandum est primo quod zeuma est duplex. scilicet locutionis et constructionis. Zeuma locutionis est in qua pmitit suppositum cum appposito. vel adiectiuum cum substantiuo sub pformitate accidentium grammaticaliu. et postea fit subiunctio alterius suppositi vel substantiuu. etiam sub pformitate accidentium grammaticaliu. ut iohannes legit et petrus. Latherina est alba et barbara. et de tali non est ad ppositum. Sed zeuma constructionis est constructio in qua pmitit suppositum cum appposito vel adiectiuum cum substantiuo sub pformitate accidentium grammaticaliu. et postea media te aliquo signo scilicet aduerbio vel coniunctione fit subiunctio alterius suppositi vel substantiuu respectu eiusdem verbi vel adiectiuu expresse posita sed subintellectu secundum se vel eius condeclinatu sub discorsione accidentium grammaticaliu. Exemplum de supposito ut vos studentis et ego. Exemplum de adiectiuo. Iste est albus et mulier sua.

Notandum secundo pro meliori intellectu definitionis ipsius zeumatis. Zeuma differt a prolempsi tripliciter. primo. quia in zeumate reperitur coniunctio vel aduerbiu. sed in prolempsi non. Secundo differt quia prolempsis fit per nomen distributiuum vel nomen collectivum vel aliam dictionem pluralis numeri. quod non requiritur in zeumate. ut ego scribo et tu. Tercio differt. quia in prolempsi semper debent esse dictiones importantes partes multitudinis prius importate. sed in zeumate non oportet quod ibi pmitit multitudo grammaticalis. ut hic. tu ludis et ille. Sequitur ergo corollarie quod zeuma et prolempsis sunt figure distincte. patet. quia nisi sic tunc non essent quibus figure constructionis. quod est contra floristam et omnes grammaticos. Unde dicit florista. plures structure non sunt nisi quibus figure. Synthesis antithesis prolempsis zeuma prolempsis. Et probatur ratione. quia zeuma et prolempsis sunt figure

De regimine nominatiui.

re distincte. Illa que sunt idem quicquid conuenit uni puenit et alteri primo philosophorum, sed aliquid conuenit plempsi quod non conuenit zeumati, ergo zeuma et plempsi sunt figure distincte. Alibi declaratur ex differentiis tribus inter zeumam et prolempsi.

Notandum tertio quod uicium in zeumate est duplex: quod doque est disconuenientia suppositi cum apposito, ut tu ludis et ille. Quandoque adiectiuum est substantiuum, ut petrus est albus et catharina. Ratio autem excusans est duplex, generalis et specialis. Generalis est triplex, breuitas, metus et melior retentio vel memoria ut dictum est circa capitulum de appositione. Sed ratio excusans specialis secundum aliquos est puenientia casualis posterioris positi cum casuali prius locato et assumptio, ratione cuius conuenientie casuale posterius potest addi adiectiuo vel verbo cui additum est casuale prius, ut hebrei sunt et ego. Alii tamen et communes grammatici dicunt quod ratio excusans in zeumate est ista, quia licet talis oratio vocalis ex prima uia eius impositione sit incongrua, tamen ex communi consensu grammaticorum inquantum subordinauit yntentali congrue ipsa admittitur, ut hic, tu ludis et ille, hec vocalis subordinauit hinc mentali congrue, tu ludis et ille ludis, que est simpliciter congrua. Sequitur corollarie quod hic est zeuma, necque ille peccauit neque parentes eius.

Notandum quarto et ultimo quod zeuma fit dupliciter.

scilicet implicite et explicite. Zeuma explicite est, quando ambe dictiones casuales cum verbo vel adiectiuo expresse ponunt, de quo dictum est sufficienter. Zeuma autem implicita est quando casuale primum non expresse ponitur, sed in verbo prime vel secunde persone subintelligitur, ut currimus et iohannes, ubi subintelligitur iste noster nos, et ualeat tantum, nos currimus et iohannes. Et notandum quod conuenientia in littera ponitur conunctio distinctiua autem, quod copulatiua et patet quia maiorem diuersitatem importat hec coniunctio autem, quod et conunctio est distinctiua maiorem diuersitatem et distinctiue importat, quod et conunctio copulatiua, quia coniunctio distinctiua coniungit quod dictiones, sed distinctiue sensus, conunctio copulatiua coniungit dictiones et etiam sensus, hic autem debet significare diuersitatem et differentiam inter zeuma et prolempsi. Unde rectius in littera ponitur autem, quod et istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. De zeumate in textu determinatio ab alexandro est sufficienter assignata. Patet conclusio ex his que dicta sunt.

Arguit primo. Processus alexandri est impertinens, igitur, probatur ante-

De regimine nominatiui.

cedens, quia alexander non exprimit nomen huius figure ultime, ergo processus suus est impertinens. Teneat consequentia, quia ubique antea nomen figure expressit et posuit, hic autem hoc non facit, ergo. Dico licet alexander non posuit hic nomen illius figure ultime expresse, tamen simpliciter dedit, quod intelligere cum dixit, reducit zeuma enim grece est reductio latine. **Arguit secundo.** Zeuma non est figura distincta a plempsi, igitur non est specialis figura, probatur antecedens ex processu aurore cum dixit, aut quasi diceret aut tu intellige alium modo plempsi. Uides ergo ex littera aurore quod zeuma non est figura distincta a prolempsi. Dico quod alexander dicens in textu autem non uoluit dicere quod zeuma esset specialis figura a plempsi, sed uoluit ostendere potestatem diuersitatis et distinctionis zeumatis et plempsi, quia importat coniunctio distinctiua, alexander autem expresse non dixit vel nominauit zeuma, quia temporibus suis diuersitate fuerat grammaticorum utrum zeuma et plempsi essent figure distincte.

Arguit tertio. Littera alexandri est intelligibilis ergo male iposita. Teneat consequentia, quia determinatio aurore debet esse clara et lucida. Antecedens patet, quia aurore ponit appositum sine supposito, patet, quia dicit, reducit, modo positio appositum sine supposito, causat orationem imperfectam. Dico licet aurore in textu ponit appositum sine supposito expresse, tamen implicite ponit suppositum, uidelicet hoc uocabulum zeuma, et sic littera ualeat tantum zeuma reducit.

Arguit quarto. Zeuma non habet fieri per adiectiuum, probatur sic, quia sic maxime quod substantiuum posterius disconueniret in genere vel numero cum adiectiuo, sed hoc non probatur, quia substantiuum posterius non potest disconuenire cum adiectiuo in casu, ergo neque in genere neque in numero. Teneat consequentia, quia non est ratio diuersitatis. Dico quod ratio diuersitatis est ista, quia posterius substantiuum reducitur ad primum mediante coniunctione copulatiua vel distinctiua, quod coniunctio semper requirit similes casus, et ideo posterius constructibile debet conuenire in casu cum adiectiuo, sed non oportet in genere vel numero, ut hic, iohannes est albus et catharina.

Arguit quinto. Zeuma non reducit uerbum, igitur littera alexandri falsa, probatur antecedens. Reductio est passio syllogismi, zeuma autem non est passio syllogismi, ergo zeuma non reducit uerbum. Alibi est aristotelis primo priorum, alibi est nota, quia zeuma non est de ratione logica, sed grammatici. Dico uerum argumentum concluderet si hic caperet reductio logica ut reductio est principium reductiuum syllogismi imperfecti ad perfectum, sed capitur hic reductio pro subintellectione.

De regimine nominatiui.

Arguitur sexto. Tu ludis et ille. hic non est zeuma. Probatur in ista oratione est preceptio personarum. ergo non zeuma. Tene sequentia. quia zeuma et preceptio personarum sunt figure distingere. Antecedens probatur. quia hic secunda persona scilicet tu recipit dictionem tercie persone scilicet ille ad reddendum suppositum verbo scilicet ludis. quod puenit in persona cum dictione precipiente et non precepta. ergo in predicta oratione est preceptio personarum. Tene sequentia ex distinctione conceptionis personarum. Dico verum argumentum concluderet si ambo supposita ponerent a parte eiusdem extremi ante verbum. quod non est in proposito qualiter tamen fit in ista. Tu et frater rogatus.

Arguitur septimo. Ibi properant et ego non est zeuma. Probatur sic. Est preceptio numerorum. ergo non zeuma. Tene sequentia. quia zeuma et preceptio numerorum sunt figure distingere. Antecedens probatur. quia in predicta oratione supposita diuersorum numerorum coniungunt respectu vnius verbi. ergo in predicta oratione est preceptio numerorum. Tene sequentia ex distinctione conceptionis numerorum. Dico verum argumentum concluderet si ambo supposita ponerent a parte eiusdem extremi. qualiter fit hic. Johannes et asini currunt.

Arguitur ultimo. Ex distinctione zeumatis sequitur quod hic esset zeuma. Johannes currit et petrus. pater ex distinctione: quia verbum ibi reducit ad suppositum. sed hoc est falsum. Ibi fit zeuma patet. quia in oratione zeumatica est aliquod viciu et incongruitas. sed in predicta oratione nullu est viciu. igitur. Dico verum argumentu concludit quod in predicta oratione est zeuma locutionis sed non constructionis. ex quo in ea nullum est viciu.

De absolute nominatiui.

Inuenies rectum quandoque regente solutum.

Alexandri de absolute nominatiui determinatio in littera sit sufficienter assignata. pro intellectu questione huius more. Notandum est primo quod ratio ordinis est ista quare alexander prius determinat de regimine nominatiui. nunc autem de absolute. Regimen enim habet se ut positum. sed absolutio ut priuatiu. modo positum dignius est priuato. digniora autem sunt priora. ut patet. et postpredicamentis. Describit autem absolutio. sic. Absolutio est dictionis regibilis sine regente positio. Dictionem autem poni absolute intellegitur dupliciter. Uno modo per priuationem dictionis regentis expressam et implicite simul. et sic nunc non regit absolute. licet enim aliquando nunc

De absolute nominatiui.

ponit sine dictione regente expresse. tamen ibi subintelligi potest verbum unde regi potest. ut hic. benedicite dominus. subintelligit hoc verbum benedicite. Secundo nominatiu ponit absolute intellegit quantum ad regens expressum et actuale. sic quod aliquando nunc ponit in oratione. et non habet regens expressum unde regat. et sic possibile est nominatiu ponit absolute quomodo alexander hic loquitur de absolute nominatiui.

Notandum secundo quod nominatiuus ponit absolute sex modis. primo pro tollere et remouere dubiu. ut hic. In conuersione. do dominus captiuitatem syon. in qua oratione ille nunc dominus ponit absolute et sine regente. et ponit absolute patet. quia in predicta oratione iste nominatiuus dominus non potest regi ab illo infinitiuo vel gerundio conuersione. do gerundiu enim regit accusatiu a parte post sicut infinitiu. nec etiam potest regi ab alio verbo. quia nullu ibi ponit. patet ergo quod ponit absolute. Sit autem hoc propter remouere et tollere dubiu. Si enim ibi poneretur accusatiu dominum. dubiu esset si dominus pueritisset captiuitatem syon vel captiuitas syon conuertisset dominum. Est enim una regula in grammatice quod quando infinitiu ponit inter duos accusatiuos vnu a parte ante et aliu a parte post tunc causat oratio amphibologica. hoc est dubia. quod potest habere plures sensus. ut hec. scio canem comedere panem. vnius sensus est quod canis comedit panem. et hic est verus. secundus sensus est. quod panis comedit canem. et hic sensus falsus est. Sic similiter fuisset in proposito. vnius sensus fuisset quod captiuitas syon conuertisset dominum. secundus sensus fuisset quod dominus conuertisset captiuitatem syon. ergo propter remouere tale dubiu dicit in nunc. in pueritendo dominus captiuitatem syon. ut certe detur intelligi quod dominus deus conuertit captiuitatem syon ad penitentiam. ei concedendo gratiam ut sua peccata agnosceret. unde per captiuitatem syon intelligit captiuitas iudaica que fuit ducta a hierusalem in babiloniam. Secundo nunc ponit absolute causa breuitatis. ut dicendo. Benedicite. et respondendo dominus. iste nunc dominus ponit absolute. tamen subintelligit ibi verbum benedicite implicite. ut valeat. Benedicite. dominus benedicat. Tercio nunc ponit absolute causa relationis faciende et facilius agnoscende. ut hic. Dominus in celo sedes est. ille nunc dominus ponit absolute. ut scilicet facilius et citius cognoscat quod hoc relatiu eius pertineat ad hoc antecedens dominus. Si enim in predicta oratione poneretur verbum expresse tunc relatiu longius distaret ab antecedente. ut dicendo. dominus est in celo et sedes eius scilicet dominus est in celo. modo de quo relatiu plus distat ab antecedente de tanto relatio fit incertior et

De absolute nominatiui.

difficilioz ad cognoscendū. Ihec tamen ratio satis parua est. unde et iste modus tercius posset cōprehendi sub secūdo scilicet q̄ in p̄dicta oratione etiam n̄t̄s ponetur absolute causa breuitatis. et ibi sub- intelligeret hoc verbū substantiū est quēadmodū dictū est.

Notandū est tercio q̄ quarto n̄t̄s ponit absolute causa sup̄ascriptiois. vt in imaginibus et sup̄a imagines scribimus Sanctus iohannes. virgo maria. Quinto nominatiui ponit absolute causa tituli. vt ihesus nazareus rex iudeoz. vbi subintelligitur hoc verbū est. Similiter hic Liber aristotelis. que valet istam. Liber est aristotelis. Sexto causa numeri. vt vnū duo tria. que valet istā. vnū est. duo sunt. tria sunt. Ultra tamē istos modos sex p̄dictos adhuc ponunt alij tres. Quoz vnus est q̄ n̄t̄s ponitur absolute causa de- clinationis. vt. nominatiuo hic magister. vbi subintelligitur hoc ver- bū dicitur vel ponit. et valet tantū. nominatiuo dicitur vel ponitur hic magister. Alter modus est causa comparationis. vt doctus doctior doctissimus. que valet istam. In postremo dicitur doctus. in compara- tiuo doctior. in superlatiuo doctissimus. Additur etiā adhuc alij mo- dus. scilicet causa motionis. vt hic doctus. hec docta. hoc doctū. que valet istā. in masculino genere dicitur hic doctus. in feminino dicitur hec docta. in neutro genere dicitur hoc doctū. Unde veritas. Absolute rectū dubiū. Breuitas atq̄ relatiū. Atq̄ sup̄ascriptū. numerū tituluq̄ superadde. Qd̄ declinat. qd̄ cōparat associatur. Sequitur corollarie ex dictis q̄ p̄p̄e loquēdo de absolutiōe n̄t̄i solū sūt duo modi p̄nci- pales. scilicet q̄ n̄t̄s ponit absolute causa dubij remouendi. et causa breuitatis. Omnes etiā alij modi possunt reduci et cōprehendi sub bre- uitate. Sequitur corollarie q̄ licet alij modi sunt possi. tamen non sunt superflui. Patet. q̄a ponuntur p̄pter maiorem declarationē ab- solutionis nominatiui.

Notandū quarto et vltimo q̄ absolutio scdm̄ grā- maticos ponitur multiplex. Quedā em̄ est absolutio transitiois. quo modo verba absoluta et neutralia possunt poni absolute. qui scilicet pro sui actus specificatione nō indigēt obliquo casu a parte post. in- telligēdo de obliquo aliene significationis. incōgrue em̄ dicitur. curro iohannē vel ciuitatē. cōgrue em̄ dicitur. curro cursum. viuo vitā. Alia est absolutio adiectiualis determinationis. et sic quedā noia substan- tiua dicuntur absoluta que ex se important laudē vel vituperiū. q̄bus nō est necesse addere adiectiui laudis vel vituperij. vt sunt ista noia.

De absolute nominatiui.

pax. discordia. nō em̄ oportet dicere. bona pax. q̄a pax semp̄ est bona et laudabilis. Similiter nō oportet dicere. mala discordia. q̄a discor- dia semp̄ est mala. Sic hoc nomē deus est a bsolutū nomē. non enim oportet dicere. bonus deus. iustus deus. Deus em̄ semp̄ est bonus et iustus. Alia autē est absolutio discretionis. et sic scdm̄ p̄iscianū. p̄mo minoris obliqui p̄noiales aliq̄ sunt soluti a discretiōe. q̄a per ip̄os di- cretio fieri nō potest. sed in p̄posito est intentio determinare de ab- solutione regiminis quō n̄t̄s dicit absolute q̄ nō habet regēs vn- de regat. vt dictū est in notabili p̄mo. Istis notabilib⁹ sic stantib⁹ est **Cōclusio respōsalis. Littera alexādi de absolutio-** ne n̄t̄i est sufficienter assignata. Patet veritas cōclusionis ex his que dicta sunt. Et q̄ n̄t̄s potest poni absolute p̄bat ratio. Quē prius potest absolui a posteriori. sed regimē est posterius respectu noiati- ui. igit n̄t̄s potest absolui a regimine. et p̄sequēs potest poni abso- lute. Abātor est nota. q̄a p̄t̄ nō habet esse a posteriori. ergo p̄t̄ p̄t̄ absolui a posteriori. Abātor. q̄a regimē accidit n̄t̄o. et ei accidēs. Nō em̄ regimē esset de essentia n̄t̄i nūq̄ posset ei abesse. Dicit em̄ septio methaphisice. Essentia rei nunq̄ separata a re cuius est essentia. Con- stat autē q̄ accidēs est posteri⁹ substantia. Dicit em̄ septio methaphi- sice. Substantia est prior accidēte. natura. tēpore et diffinitioe. Patet igit veritas cōclusionis. scilicet q̄ n̄t̄s potest poni absolute. potest etiā p̄bāri hoc alia ratioe. p̄uatiue opposita habet fieri circa idem sed regimē et absolutio sunt p̄uatiue oppositae. igit habet fieri circa idem. sed regimē fit circa n̄t̄m. ergo etiā absolutio. Abātor est aristo- telis in postp̄dicamentis. Abātor est nota et patuit ex p̄mo notabili. **Arguitur primo. Processus et ordo alexandri nō valet. igitur. p-** batur antecedens. Sicut est in natura sic debet esse in arte. sed in na- tura nō esse p̄cedit esse. ergo etiā in arte prius debuit determinare de absolute que dicit nō esse. et postea de regimine quod dicit esse. Abātor est aristotelis secūdo phisicor. q̄a ens imitatur naturā. Abā- tor est aristotelis in postp̄dicamentis cū diffinitēs generationē di- cit. Generatio est p̄cessus a nō esse ad esse. Q̄ autē absolutio dicit nō esse. quia dicit carentiā et p̄uatiōe. modo p̄uatiō dicit nō esse. re- gimen autē dicit esse. Dico verū argumentū cōcludit q̄ ordine natu- re non esse p̄cedit esse. sed via p̄fectionis tunc esse p̄cedit non esse. modo alexander hic tenuit ordinem p̄fectionis. prius determinan- do de regimine et postea de absolute.

De absolute nominatiui.

Arguitur secundo. Ntū nō potest poni absolute. igitur conclusio falsa. p batur antecedens. Illud qd ponit absolute ponit sine regente. sed nō minatiuus nunq̄ ponit sine dictione regente. igitur. Abaisor est nota. abaisor paret inductiue in omibz orationibus. z paret in ista. Dñs in celo sedes eius. vbi intelligit hoc verbū est. que oratio valet tantū. dñs est in celo. Dico verū argumentū cōcludit q nū nō ponitur absolute simpliciter. sic q nullū haberet regēs nec expressum nec sub intellectu. sed ponit absolute ad istū intellectu q nū nō habet regens expressum.

Arguitur tercio. In ista oratione. In cōuertendo dñs. iste nū nō ponit absolute. Probat sic. qd cōstruit cū isto gerundio cōuertendo. sed in cōstructione actuali nō est absolutio. pbat. qd illud ponitur absolute qd ponit sine verbo. Dico verū argumentū cōcludit q in ista oratione predicta. iste nū nō ponitur absolute absolute cōstructionis. qd cōstruit cū isto verbo puerendo. cuius dependentia terminat. sed bene ponit absolute absolute cōstructionis regiminis. stat ergo cōstructibile pstrui z tamen nō regi. dictū est enī q vocatiuus cōstruit cū verbo imperatiui modi z tamen nō regitur ab eo.

Arguitur quarto. Autor cōtradicit sibi pps. ergo processus suus nō valet. pbat antecedens. qd in vna parte dicit nominatiuū esse rectū z in alia parte dicit eū absolutū. modo dicere nominatiuū esse rectū z nominatiuū esse absolutū est cōtractio. videt ergo q processus autoris nō valet. Dico verū argumentū cōcluderet si rectus hic caperet participialiter pro illo quod regitur. sed capitur hic rectū nominaliter pro nominatiuo. modo rectū nominaliter sumptū z absolutū non contradicunt.

Arguitur quinto. Alexander nō bene determinat de absolute nominatiui. pbat sic. Priscianus nihil determinat de absolute nominatiui. ergo nec alexander hoc debuit facere. Tenet psequētia. qd ais pscianus fuisse diminutus in grāmatica. qd tamen est falsum. cū ipse sit princeps grāmaticorum. Sed antecedens. qd nec in maiori nec in minori volumine legimus priscianū locutū esse de absolute nominatiui. Dico q hoc argumētū nō cōcludit. qd locus ab auctoritate negatiue nō valet. vt non sequitur. Priscianus hoc nō ponit. ergo hoc nō est ponendū. sed ab auctoritate affirmatiue bene valet. vt. Priscianus hoc ponit. ergo hoc est ponendū. Omī enī auctori in sua facultate est credendū. Et licet expresse nihil dicit priscianus de absolute nominatiui. tamen implicite bene dedit eā intelligere. in eo enī q determinat de regimine nri z pstru-

De absolute nominatiui.

atione dedit etiā intelligere eius absolute nominem.

Arguitur sexto. Ntū nō potest poni absolute. ergo. pbat auctoritate prisciani pmo minoris cū dicit q vñs ponit sine verbo. sed ntū nunq̄. ergo ntū nō ponit absolute. Tenet psequētia. qd ntū dicit tūc poni absolute quādo ponit sine verbo. Dico q pscianus voluit q ntū nunq̄ ponit sine verbo. verū est expresse vel subintellecto. Ratio. ntū enī significat substantiam. modo nulla substantia est expers z carens alicuius actus. verbū aut significat actū.

Arguitur septimo. Ntū nunq̄ potest poni sine dictione regente. ergo ntū nunq̄ ponit absolute. Tenet psequētia. qd ntū dicit tūc poni absolute quādo ponit sine regente. Sed antecedens pbat. regēs tre cū sunt relatiua. sed posito vno relatiuoz ponit z aliud. ergo si ponitur in oratione ntū q est casus rectus etia debet poni verbū qd est dicitio regēs. Abaisor est nota. qd dicitio regēs z rectū importat respectū ad inuicē. Abaisor est aristotelis in poicamēris. Dico verū argumentū pcludit q posito vno relatiuoz ponit z aliud expresse vel implicite. Et sic licet quādoq̄ in oratione nō ponit verbum regens expresse. tamen ponitur implicite. Quare aut expresse nō ponitur dicitur sunt cause. quarū principalis est hēyitas.

Arguitur. In ista oratione. liber ouidij. iste ntū. liber nō ponit absolute. igit. pbat antecedens. qd iste ntū liber regit istū genitiuū scilicet ouidij. igit nō ponit absolute. Tenet psequētia. qd dicitio ponitur absolute quādo caret regimine. modo in poicō exemplo ntū habet regimen. Dico verū argumentū pcludit q in isto exemplo liber ouidij iste ntū liber nō resoluit a regimine actiui. sed bene passiuo. modo littera alexandrij intelligitur de regimine passiuo. nō actiui. Ecce tibi rectum quartumue solet dare calum.

Utrū partes indeclinabiles regimen habeat actiui. Pro intellectuē questionis more notandū est pmo q de materia pntis questionis magna est prouersa inter grāmaticos Aliq̄ enim dicūt q partes indeclinabiles nō regūt. quoz rationes ponunt inferi. Alij aut ecōuerso dicūt partes indeclinabiles regūt. quoz rationes ponunt z dicunt circa pclusionē. Utile itaq̄ est vt huius materie difficultas absoluat. z ideo de materia pntis oportet questionis videre z p cōsequēs erit dicendū an hoc aduerbiū ecce habeat regere ntū. vt accusatiuū a parte post vt alexander videtur dicere in littera. quia de isto similiter est prouersa magna grāmaticoz. vt patebit inferius in notabilibus. Pro fundamēto itaq̄ hōz que dicunt inferius sciedū q

De absolute nominatiui.

partes declinabiles significat rem. sed partes indeclinabiles significat modum et circumstantia rerum. Unde p[ro]p[ri]a diffiniens partem orationis dicitur partes declinabiles significare per se. sed indeclinabiles dicitur significare in toto vel cu[m] alio. Dicitur enim pars orationis est dictio significans in se vel in toto. Logicus etiam dicit partes declinabiles principales et significatiuas. sed partes indeclinabiles minus principales et syncategorematicas vel consignificatiuas.

Notandum secundo quod antiquorum grammaticorum est sententia quod partes indeclinabiles nullum casum regunt. Quo posito nec aduerbiu[m] nec p[ro]positio nec interiectio habet regimen actiuu[m]. et p[ro]bat hoc p[ri]mo sic. Dictio regens semper est dignu[m] recto et quando dignitate habet supra rectu[m]. sed partes indeclinabiles sunt minus digne quam partes de-

clinabiles et casuales. quare p[ro]cludit quod partes indeclinabiles non regunt aliquem casum. **Abator** quod agens p[re]stari est passio. ut patet tercio de anima. Abodo dictio regens agit in dictione recta. quod limitat eam ad certum casum. **Abino** patet. quod pars indeclinabilis significat dispositionem et circumstantia rei. sed pars declinabilis semper rem significat. modo p[ri]mo est res quam modus rei. Secunda ratio. Omne regimen oritur ex p[ro]portione modorum significandi inter dictionem regentem et recta. sed in partibus indeclinabilibus non reperiuntur modi significandi requisi ad regimen. igitur partes indeclinabiles non regunt. **Abator** est nota ex p[ri]mo dictis circa diffinitionem regiminis. **Abino** patet. quod inter dictionem regentem et recta sepius requiritur p[ro]portio numeri persone. modo hec accidentia non reperiuntur in partibus indeclinabilibus. et etiam partes indeclinabiles significant dispositionem rei. modo a dispositione rei non oriuntur modi significandi. ratio est cuius dictio reget casum. Tercia ratio. Regimen in grammatica translatu[m] est a regimine politico in natura. sed in regimine politico semper illud quod est formale et vigorosi regit illud quod est in potentia et minus formale. ergo similiter ita deberet esse in arte quod illud quod est formale plus de actualitate et virtute habet reget illud quod est minus. constat autem quod partes declinabiles plus habent de entitate et actualitate quam in declinabiles. que et minus principales dicuntur. ut enim dictum est partes declinabiles significant rem. indeclinabiles autem solum significant dispositionem rerum. quare p[ro]cludit quod partes indeclinabiles non regunt aliquem casum. **Alie rationes** ponunt inferi. In oppositu[m] autem sunt alii grammatici. qui p[ro]bat quod partes indeclinabiles regunt post se casum. et p[ro]bat etiam hoc multipliciter. p[ri]mo sic. Illa dictio regit aliam que alia sub certo casu requirit. sic quod non sub quolibet alio. sed partes indeclinabiles dictiones et p[ro]structibilia sub certo casu post se requirunt ita quod non sub quolibet

De absolute nominatiui.

alio. ergo partes indeclinabiles regunt. **Abator** patet ex diffinitione regiminis. **Abino** patet de p[ro]positionibus et de certis aduerbiis. similiter interiectio. **Hec** enim p[ro]positio ad requirit post se illam dictionem patrem in certo casu. quod accedit ita quod non in quolibet alio. hec enim est incongrua. ad patri. Alia ratio. Dictio significans partem regit gram[maticam] significantes totu[m]. sed aliqua pars indeclinabilis significat partem. ergo regit post se p[ro]structibile quod significat totu[m]. **Abator** est alexand[er] i. ut patet in regimine genitui. **Abino** patet in isto exemplo. Tunc reponis. hoc aduerbiu[m] tunc significat partem reponis. et regit illam gram[maticam] scilicet temp[us] quod significat totu[m]. Tercia p[ro]batio est ista. Dictio significans p[ro]positionem regit post se ablatum casum. sed aliqua pars orationis indeclinabilis facit p[ro]p[ri]am vel designat p[ro]positionem. igitur aliqua pars orationis indeclinabilis regit. **Abator** est donati. quod dicit quod p[ro]p[ri]um regit ablatum. **Abino** patet in isto metro florante cum dicit. **Ab** melius studuit petrus cum in verbo remansit. possunt et rationes plures adduci. cum iste patebunt circa p[ro]clusionem

Notandum tercio quod habet positiones grammaticorum sunt extreme. et inter extrema debet esse medium. de regimine partium indeclinabilium a grammaticis talis assignat vel ponit distinctionem. partes indeclinabiles considerantur dupliciter. Uno modo secundum se et in virtute p[ro]p[ri]a ut indeclinabiles sunt. et sic non regunt. **Item** quod si sicut est si regetur ut indeclinabiles. tunc quilibet pars indeclinabilis reget et quod est fallu[m]. **Contra** tunc cum non regit neque regit. **Aliud** enim quod p[ro]uenit alicubi secundum se. p[ro]uenit quilibet p[re]terito sub eo. ut hoc p[ro]uenit secundum se quod est rationalis. et ergo omnis homo est rationalis. ut patet p[ri]mo posteriorum. **Alio** modo considerantur partes indeclinabiles ut scilicet ultra dispositionem rei vel circumstantia[m] quam designat importat p[ro]positionem. demonstrationem vel participationem vel aliam p[ro]p[ri]etatem. et sic bene regunt. et secundum hoc possunt concordare positiones et opiniones grammaticorum p[ro]dicte.

Notandum quarto et ultimo quod de regimine huius aduerbiij ecce alexander in littera vult tale regulam. hoc aduerbiu[m] ecce vel etiam aliud aduerbiu[m] demonstrandi. ut enim. vel ei[us]dem indifferenter p[ro]t[er] regere a p[re] post re[ct]u[m]. hoc est n[on] in ut aliquid etiam voluit v[er]bu[m] et acti[u]m. **Exemplu[m]** de n[on]o. ecce agn[os]ci. **Exemplu[m]** de v[er]bo. ecce d[omi]ne duo gladij. hic. **Exemplu[m]** de acc[us]o. ut ecce agn[os]ci. **Est** etiam p[ro]verbia in grammaticis. aliquid enim dicitur quod hoc aduerbiu[m] ecce non regit post sententiam vel acti[u]m virtute p[ro]p[ri]a. sed potius virtute ubi subintelligitur. ut in ista. ecce magister. subintelligitur hoc ubi p[ro]dicta oratio valet tantu[m]. ecce venit magister. Similiter in ista oratione. ecce magistrum. subintelligitur hoc ubi video vel simile. quod p[ro]dicta oratio valet tantu[m]. ecce video magistrum.

De absolute nominatiui.

Alij autē dicūt q̄ hoc aduerbiū ecce p se regit nēm z actiū a prē post z virtute ppriā. z hoc est verū z meli⁹. Dicoū ergo q̄ in pōitōis oratiōibus nō intelligit verbū venit vel video causa regitōis. sed potius subintelligit causa pfecte sentētie faciēde. q̄ sine verbo fieri nō potest. Sequit̄ corollarie q̄ licet multi p̄rectū in ppositō intelligunt tam rectū p̄mariū vt nēm. q̄ rectū secundariū vt vocariū. tamē meli⁹ us p rectū intelligit tñ rect⁹ p̄mariū vt nēm. z nō vt nēm. Itatio. q̄ vt dictū est vt nēm nunq̄ potest regi. Unde dictū est. Accipias q̄ntū tu quēlibet esse solutū. Tamē iuxta expositionē cōmunē grāmaricorū aduerbiū ecce etiā regit nominatiuū. vt ecce dūo gladij hic. p̄mū est verius. secundū autē cōmuni⁹. Istis notabilib⁹ sic stantibus est

Cōclusio p̄ua. Partes indeclinabiles vt indeclinabiles sunt z scdm se p̄siderate nō regūt post se aliq̄ casum. p̄bat p̄clusio p ratiōes tres positās in notabili secūdo cū recitabant opīniones ambarū viarū. Et p̄bat etiā tali ratiōe. Illud qd̄ puenit alicui scdm se z absolute. puenit cuiuslibet cōtēto sub eo. Itē ergo partib⁹ indeclinabilib⁹ puenit scdm se z absolute q̄ reget tñ quēlibet pars indeclinabilis reget. qd̄ est falsum de p̄iūctiōe. Adāior est aristoteli p̄mo posterior. Ibi em̄ scdm se puenit q̄ sit rationalis in p̄mo modo dicendi. per se ergo puenit omni. Aliē ratiōes posite sunt in notabili secūdo.

Cōclusio secūda. Partes indeclinabiles cōsiderate vt vltra circūstātiā z dispositionē rei quā importāt. designāt demonstrationē partē tēporis. aut cōparationē. aut similit̄ aliquā p̄prietatē regūt. De demonstratiōe. vt ecce magistru. De cōparatione vt. Ad melius studuit petr⁹ cū in vbe remāsit. De parte tēporis vt tunc tēporis. Aliē positiōes similiter dicte sunt in notabili secūdo z posite.

Arguit p̄mo. Partes indeclinabiles nō regūt. igit̄ p̄clusio male posita. p̄bat antecedēs. min⁹ dignū nō regit magis dignū. s̄. partes declinabiles sunt digniores indeclinabilib⁹. z indeclinabiles minus dignē. igit̄ partes indeclinabiles nō regūt declinabiles. Adāior est nota. Adāior patet. q̄ partes declinabiles p se significāt res. sed indeclinabiles cōsignificāt res tñ. modo significatiū est dignū nō significatiū. Dico verū argumētū pcludit q̄ p̄siderādo partē declinabilem z indeclinabile absolute. sed si vñū p̄siderat in ordine ad aliud tunc min⁹ dignū potest regere mai⁹ dignū. Patet. q̄ pars min⁹ digna potest aliqui participare z habere aliqua p̄prietatē ratiōe cuius regit

De absolute nominatiui.

partē digniorē quā pars p̄ncipalior nō habet. omne ergo agēs est digni⁹ passo. vt sic. pedagogus em̄ filiū regis regit filiū regis q̄ est dignior pedagogo. sed pedagogus habet virtutē participatā z datam a rege.

Arguit scdo. Partes indeclinabiles nō regūt. p̄bat. ad regimē requirit̄ p̄poriō modorū significādi accidentaliū inter dictionē regētē z rectā sed partes indeclinabiles nō habet modos significādi accidentales respectiūos. igit̄ partes indeclinabiles nō regūt. Adāior patet. circa diffinitionē regimēis Adāior patet. q̄ modi significādi accidentales respectiū sunt numer⁹. p̄sona casus. que accidentia nō conueniunt partibus indeclinabilib⁹. Dico verū argumētū pcludit q̄ regimen oritur ex vi pueniētie similitudinis aut p̄poriōis. modo licet inter partes indeclinabiles z casum sequētē nō est pueniētia similitudinis. est tamē pueniētia p̄poriōis. Unde duplex est pueniētia. quedā est pueniētia similitudinis que p̄surgit ex pueniētia numeri. p̄sonē z casus inter p̄structibilia. z ista pueniētia est inter suppositū z appositū inter adiectiū z substantiū. Alia autē est pueniētia p̄poriōis que cōsurgit ex alijs modis qd̄ p̄structibilia ad inuicē dependēt. z talis pueniētia bene reperitur inter partes indeclinabiles. z constructibilia que ab ipsis reguntur.

Arguit tercio. Partes indeclinabiles nō regūt. Sicut est in natura sic est in arte. sed in natura regens semp est digni⁹ recto. p̄stat. aut q̄ partes indeclinabiles sunt minusdigne declinabilibus. ergo partes indeclinabiles nō regunt partes declinabiles. Adāior est aristoteli scdo phisicorū. vbi dicit q̄ ars imitat naturā. Adāior est aristoteli tercio de aia. vbi ostēdit q̄ agēs est p̄stanti⁹ passo. Dico verū argumētū pcludit q̄ partes indeclinabiles vt sic. id est vt indeclinabiles sunt nō regūt. vt dictū est in p̄ma p̄clusiōe. tamē partes indeclinabiles p̄siderate vt aliquā p̄prietatē supaddūt vel importāt. tñ bene regit vt dictū est in p̄clusiōe secūda. z sic min⁹ dignū vt sic nō regit magis dignū. tamē min⁹ dignū participās aliqua p̄prietatē a magis digno potest regere magis dignū. vt patet de filio regis et eius pedagogo.

Arguit quarto. Partes indeclinabiles nō regūt. p̄bat sic. tantū vna est pars que regit tñ. igit̄ partes indeclinabiles nō regūt Tenet p̄sequētia. q̄ partes indeclinabiles nō sunt vñū. Antecedēs patet. q̄ due sup̄ partes q̄ regūt tñ. vt nomē p̄p̄riū z p̄nomen. vna est q̄ regit tñ. vt verbū. si ergo partes indeclinabiles reget plures. est

De absolute nominatiui.

Tenit partes que regeant ratiū q̄ verbū. q̄d est p̄ra floristā. Unde aduerbiū habet determinare verbū. p̄positio deferuire. interieccio affectū animi exprimere. Dico verū argumentū cōcludit q̄ ratiū est vna pars que regit ratiū inter partes declinabiles. tamen p̄ hoc nō negatur q̄n plures partes indeclinabiles sunt que regūt. 7 maxime vt cōsiderant sub p̄prietate aliqua supaddita.

Arguit q̄nto. partes indeclinabiles nō regūt. p̄bat. Si partes indeclinabiles regeant vel ergo similiter vel dissimiliter cū parte p̄ncipali. Nō dissimiliter. p̄bat. q̄a alias sequeret q̄ partes indeclinabiles regerent per se 7 ex se. q̄d est falsum. Nō etiā similiter. p̄bat. q̄a partes declinabiles nō sunt similes partib⁹ indeclinabilibus. ergo partes indeclinabiles nō regūt eodē modo casus sicut declinabiles. Dico verū argumentū p̄cludit q̄ partes indeclinabiles regūt casum a parte post sicut declinabiles eadē similitudine generali. sed non speciali. hoc enim est generale in regimine q̄ dictio regens debet significare dependentiā. 7 dictio recta debet terminare dependentiā dicentis regentis. 7 hoc reperit vbiq̄. sed speciales modi cause specialitū regimini reperiunt in partibus declinabilibus. q̄ nō reperiuntur in partibus indeclinabilibus. 7 plures in partibus declinabilib⁹ 7 pauciores in partibus indeclinabilibus. vt dictū est in principio de regimine.

Arguit sexto. Aduerbiū nō regit post se casum. p̄bat. Cōiunctio nō regit aliquē casum. ergo nec aduerbiū. Teneat sequentia. q̄a nō videtur ratio diuersitatis. Dico q̄ ratio diuersitatis est hec. q̄a cōiunctio nō participat aliquā p̄prietatē a partibus declinabilibus. Unde cōiunctio nō deriuat ab eis sicut aduerbiū. Et etiā cōiunctiones sunt minime entitatis. q̄a solū ip̄sant cōpulationē. Alie aut partes vt aduerbia 7 interiectiones maiores entitatem designant ratione cuius eis cōmperit regimen.

Arguit septimo. partes indeclinabiles nō regunt. Probatur sic. Omne regens debet esse plus in actu 7 formalius q̄ rectū. sed partes declinabiles habent formaliores 7 actuales modos significandi q̄ indeclinabiles. ergo partes indeclinabiles nō regūt declinabiles. sed potius debet fieri cōuerso q̄ partes declinabiles regeant indeclinabiles. Adāior. quia regere puenit forme. 7 est cōditio forme. regit aut est portio materie. forma aut est ens plus in actu q̄ materia vt declarat p̄mo phisicorū. Adāior. q̄a partes indeclinabiles habent inspecta significata 7 modos significandi modicos. pres aut declina-

De regimine genitiui.

biles habēt significata 7 modos significandi perfectos. Dico verū argumentū p̄cludit q̄ partes indeclinabiles nō regūt absolute p̄siderata sed si p̄siderant ratioe alicuius p̄prietatis superaddite eis. sic bene regunt. vt dictū est in secunda conclusione.

Arguit octauo. hoc aduerbiū ecce nō regit a parte post nominatiui vel accusatiui. igitur. p̄bat antecedens. q̄a si sic sequeretur q̄ omne aduerbiū regeat nominatiui vel accusatiui. p̄bat. idē p̄prietate causa idē p̄prietate effectus. sed omnia aduerbia habent eundem modū significandi. ergo habent idē regimen. Teneat consequentia. quia modi significandi sunt principia regiminis. Adāior. q̄a causa est ad quam sequitur aliud. Adāior. quia omnia aduerbia significant per modū determinantis alterū. q̄d significat per modū fluxus 7 fieri. Dico verū argumentū cōcludit q̄ omnia aduerbia habent eundem modū significandi generalem. sed nō specialem. 7 sic dico q̄ modi significandi generales nō sunt p̄ncipiū regiminis nisi remotē 7 dispositiue. sed modi significandi speciales sunt p̄ncipiū regiminis proximū 7 p̄pinquū. Et tantū de regimine nominatiui.

De regimine genitiui.

Est obliquorū regimen quod scire laboras. In p̄ncipio regimen quod sit per nōmīnā. post hēc. Quod sit per verba. de hic quod sit p̄ cetera dices. Hic exempla notes quibus ista videbis aperte.

Nomen significans possessum da genitiuo

Dicere si vere possideris mea res est

Lum nihil adiungas tunc est possessio pura

Dentur in exemplis tibi. equus regio. aula ducia

Si petis adiungi. non est possessio pura

per plures species huius diuino fict

Pars p̄p̄riū regunt genitiuos: atq̄ reguntur

Dum tamen attendas laudem vel crimen vtrumq̄

Dextera viri fortis. speciem superat mulieris

Vir fortis dextre. speciei femina mire

q. xii. ubi videtur quod
q. xii. ubi videtur quod
q. xii. ubi videtur quod

De regimine genitui.

Ubi dicitur de capitis. et forme femina turpis.

Ubi inter regimina genitui principalia regimen

ex vi possessionis et demonstrationis essentie ab alexandro in littera est bene assignatum. Pro intellectu questionis more. Notandum est primo quod questio hec tria querit. Primo quid sit regimine genitui ex vi possessionis. Secundo quid sit regimine genitui ex vi demonstrationis essentie. Tercio quid sit regimine genitui ex vi demonstrationis essentie. Pro parte prima questionis intelligenda. Ad ordinem quare alexander prius determinat de regimine genitui et postea de regimine obliquo. Cuius enim per effectum. nunc autem est causa obliquo. ergo prius determinat de regimine genitui quod habet se ut causa obliquo. et postea de regimine obliquo quod habet se ut effectus. Est etiam hic sciendum quod secundum aristoteliem. et methaphisice. In omni genere rerum est dare unum primum quod est metrum et mensura omnium aliorum. ut in genere lucidorum est dare primum lucidum. et hoc est sol. Et in genere calidorum est dare unum primum scilicet ignem. a quo omnia alia dicuntur calida per participationem. sic in proposito multa sunt regimina ipsius genitui. ut patet inferius. ergo oportet dare unum generale regimen ipsius genitui quod est metrum et mensura omnium sequentium. et hoc est regimen ex vi possessionis. regimen ergo ex vi possessionis est communissimum regimen. quod ipse genitui habet regere. et ergo alexander nominat primum regimen genitui ex vi possessionis ideo. quia omne regimen est denominatum a regente principaliter in comparatione ad rectum. sed dictio regens genitui ex vi possessionis fecit rem per modum rei possesse. ergo tale regimen denominatur ex vi possessionis. Regimina ergo genitui sunt duplicia. quedam principalia. et quedam minus principalia. Principalia sunt sex. primum regimen ex vi possessionis communissimum. Secundum ex vi partis. Tercium ex vi demonstrationis essentie. Quartum ex vi actus pueri in habitu. Quintum ex vi cause. Sextum ex vi relationis. Unde dicitur. Posses pars actus. essentia causa relatus. Hec sex potestates genitui iure gubernat. Alia autem sunt regimina ipsius genitui minus principalia. que scilicet reducuntur ad ista sex principalia iam dicta. De quibus sufficienter dicit inferius.

Notandum secundo quod primum regimen principale est regimen ex vi possessionis. De quo alexander in littera ponit duas regulas. Prima. Dictio significans possessorem regit a parte post genituum significante rem possessam. ut dicitur vince. dux aule. Secunda regula. Dictio significans rem possessam apta nata est regere post se genituum significante possessorem ut aule ducis. vinea domini.

De regimine genitui.

Ex littera alexander habet quod possessio est duplex scilicet pura et impura. Pura est quando demonstrata aliqua re vere possum dicere. hec res est mea. nihil amplius addedo. ut equus martini si equus est proprius martini. Possessio autem impura est quando res possessa non pure pertinet ad possidentem. sic quod demonstrata aliqua re non possum vere dicere. hec res est mea. ut dicendo. meum equus si equus sit accomodat mihi. Sequitur corollarie quod possessio pura aliter exprimitur et aliter impura. Impura exprimitur per genituum huiusmodi prout ego secundu scilicet meum. Sed possessio pura exprimitur per genituum prout huiusmodi prout ego scilicet mei. Paterfamilias autem ita diffinit possessionem puram. Possessio pura est quando potest fieri resolutio orationis. sic quod genitui mutari potest in nominatum. et nominatum in accusativum mediante hoc verbo habet vel possidet. ut manus petri. que resoluta sic: petrus habet manum. Equus regis. resolutus sic: rex habet equum. Sed possessio impura est quando non potest fieri resolutio orationis. sic quod genitui posset mutari in nominatum. et nominatum in accusativum mediante hoc verbo habet vel possidet. ut vir fortis dextre. hec enim resolutio non valet. dextra habet virum forte. quia dextra non habet virum. Pars enim non habet totum. sed potest converteri totum habet partem.

Notandum tercio quod secundum regimen principale ipsius genitui est regimen ex vi demonstrationis essentie. Cuius alexander in littera ostendit quatuor regulas. Prima. Dictio significans partem agere potest regere genitui significante totum illius partis mediante adiectivo quod importat laudem vel vituperium ex vi demonstrationis essentie. Exemplum de laude. Dextera fortis viri. De vituperio. Dextra debilis viri. Secunda regula. Dictio significans proprietatem accidentalem apta nata est regere ex vi demonstrationis essentie genitui significante subiectum illius proprietatis mediante adiectivo laudis vel vituperii. Exemplum de laude. Iste superat speciem pulchre mulieris. Exemplum de vituperio. Species turpis mulieris. Tercia regula. que puerit primum. Dictio significans totum apta nata est regere ex vi demonstrationis essentie genitui significante partem mediante adiectivo laudis vel vituperii. Exemplum de laude. Vir fortis dextre. De vituperio. Vir fragilis dextre. Quarta regula que est contraria secunde. Dictio significans subiectum apta nata est regere ex vi demonstrationis essentie genitui significante proprietatem illius subiecti. mediante adiectivo importante laudem vel vituperium. Exemplum de laude. Femina mire speciei. De vituperio. Femina turpis forme. Sequitur corollarie quod si in his orationibus non poneretur adiectivum laudis vel vituperii genitui non regeretur ex vi demonstrationis essentie. sed potest ex vi partis

De regimine genitui.

totius subiecti aut proprietatis. ut patet in alia questione. ut man^o lohannis.

Notandum quarto et ultimo quod regimē vocat ex vi de

monstratiois essentie ideo. quia per tale orationē in qua fit tale regimen

monstrat et ostendit et significat essentia rei et natura per accidentia

Dupliciter ergo natura alicuius rei demonstrat aut notificat. Uno modo

per a priori. et hoc fit per definitionē quiditatis que exprimit essentia

am et naturā rei. Diffinitio enim est sermo quiditatis et essentie. ut di-

citur commentator septimo metaphisice: et primo topicorum. Et septimo me-

thaphisice dicitur aristoteles. Diffinitio est sermo indicans quod est esse

rei. ut animal rationale exprimit naturā hominis cum dico. homo est ani-

mal rationale. Secundo essentia vel natura alicuius rei demonstrat

vel notificatur a posteriori per accidentia et proprietates rei. Dicitur

enim primo de anima. Accidentia magnā partē conferunt ad cognoscen-

dum quod quod est. id est substantie. et sic est in proposito. hoc regimen vo-

catur ex vi demonstratiois essentie. Notandum est etiam quod nomina

sunt duplicia. quedam nomina que per se. et ex se important laudem

vel vituperiū. ut pax. iusticia. pietas per se important laudem. sed odi-

um discordia ira per se important vituperiū. Alia autem sunt nomi-

na que per se non important laudem vel vituperiū. sed indifferet pos-

sunt trahi per adiectiva que significant laudem vel vituperiū. Et vir

possum enim dicere. bonus vir. Similiter malus vir. Similiter ho-

mo. possum enim dicere. bonus homo. et possum dicere. malus homo. Quā-

do ergo in oratione ponitur nomen quod per se importat laudem vel

vituperiū non oportet addere adiectivū laudis vel vituperij. ut ho-

mo pacis. non oportet dicere. homo bone pacis. Similiter sufficit di-

cere. homo peccati. et non oportet dicere. homo mali peccati. Peccati

enim de se semper est malū. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Inter regimina genitui prin-

cipalia regimen ex vi possessionis et ex vi demonstrationis essentie

sunt sufficienter assignata. Patet veritas conclusionis ex notabili-

bus.

Arguitur primo. Autor male procedit determinando de regimi-

ne obliquo. Probatur. quia prius debuit determinare de regimi-

ne obliquo. quod habent a verbis quod a nominibus. et tamen ipse

facit oppositū. Probatur. quia communiora sunt priora. primo physico

rum. Et de prioribus prior est speculatio. tercio physico. sed regimen

genitui a verbis est communius quod regimen genitui a nominibus.

De regimine genitui.

igitur. Probatur. quia verbum regit genitivum casum a parte ante ut

minuti dicunt. ut regis interest. Similiter a parte post. ut recordor

lectionis. sed nomen solum regit genitivum a parte post. ut filius petri.

Dico verum argumentum concluderet si alexander istum respectum habuis-

set. sed alexander habuit respectum ad hoc. quia nomen est pars principalis

oracionis. et nomen precedit verbum. ergo prius determinavit de re-

gimine obliquo quod habet a nominibus. et postea de regimine ge-

nitui. quod habet a verbis.

Arguitur secundo. Littera alexandri est insufficientis. Probatur sic.

quod obliqui etiam reguntur a participiis. ut legens lectionem. Similiter ob-

liqui reguntur a pronominibus. ut hec volucrum. ut postea patebit. et ale-

xander de his nihil dicit. igitur est insufficientis. Teret consequentia. quia

non ponere necessaria est insufficienter procedere. Dico quod licet alexan-

der non dixit de regimine participiorum. tamen hoc subintelligit de regi-

mine verborum. quia participium habet regimen sui verbi a parte post. sed

regimen pronominum comprehendit sub regimine nominum. quia tam nomen

quod pronomen significant substantiam.

Arguitur tercio. In ista oratione. aula ducis. hoc regimen non ha-

bet denominari ex vi possessionis. Probatur in predicta oratione astru-

ctibile significans possessorem est vitium. ergo ab eo debet denomi-

nari predictum regimen. Teneat consequentia. quia a fine omnia sunt deno-

minanda. secundo de anima. Antecedens autem est notum. Dico verum argu-

mentum concluderet si in regimine possessivo possessor esset causa tota

lis regiminis. sed nec possessor nec possessa res est causa regiminis.

sed utriusque simul quibus convenit possessio. possessori convenit possessio

active. et res possessa passive. et ergo regimen convenientius denomi-

natur ab illo quod convenit utriusque quam ab uno tantum. et omnia denominantur a

sine in moralibus et rebus humanis. Dicimus enim cum finis bonus est.

totum opus laudandum est.

Arguitur quarto. Dictio significans rem possessam non regit geni-

tivum significans possessorem. igitur. Probatur quia vel hoc fieret cum ver-

bo vel sine verbo. Non cum verbo quia alius alexander in littera esset insuf-

ficiens qui non apponit verbum. Sed quod non sine verbo probatur per

philicianum primo minoris. qui ostendit quod cum nominativus regit ge-

nitivum ibi necesse verbum subintelligitur. ut tunica petri. valet.

Tunica est petri. Dico quod ibi subintelligitur verbum substantivum non

de necessitate regiminis. sed propter orationem perfectam exprimen-

dam. et hoc voluit philicianus.

De regimine genitiui.

Arguitur quinto. Dicitio significans rem possessam regit ablatiuus igitur nō genitiuū. pbat̃ur in ista orat̃ōe. Hec res est possessa a me. pbat̃ur. q̃a hec dicitio possessa significat rem possessam. q̃a est participiū p̃teriti tēporis. 7 significat rem possessam. si ergo regit ablatiuū nō regit genitiuū. Teneat p̃sequētia. q̃a idem solū facit idem sc̃do de generat̃ōe. Dico q̃ regula alex̃andro intelligitur de dictione significante rem possessam. quā dicitio est nomen. modo possessa in p̃dicto exemplo est participiū. 7 regit ablatiuū mediante prepositione in virtute sui verbi passiui.

Arguitur sexto. Per hanc orationē. Uir duri capitis. nō significatur vel demonstratur essentia rei. ergo in p̃dicto exemplo nō est regimen ex vi demonstrat̃ōis essentie. pbat̃ur antecēdēs. Essentia rei illa ostenditur 7 exprimitur per genus 7 differentiā. sed in p̃dicta oratione nō ponitur genus 7 differentiā. nec p̃dicta oratio est diffinitio ergo p̃ p̃dictā orationē nō demonstratur essentia rei. Ab̃aior est Boetij in libro diffinitionū. q̃ ostēdit q̃ essentia rei exprimitur p̃ diffinitionē. Et est etiā aristotelis septimo methaphisice sententia. 7 p̃mo topicorū. Ab̃aior est nota. Dico verū argumentū p̃cludit q̃ p̃dictam orationē nō significatur vel demonstratur essentia rei a priori. q̃a solū fit per diffinitionē. sed per p̃dictā orationē demonstratur rei essentia a posteriori per accides vt declaratū est in notabili quarto.

Arguitur septimo. In isto exemplo. vir fortis dextre nō exprimitur vel importatur laus. igitur p̃ma regula falsa. pat̃ur. q̃a fortis nō importat laudē. pbat̃ur sic. Propter illud q̃ inest nobis a natura. non laudamur nec vituperamur. sed fortitudo inest nobis a natura. igitur. Ab̃aior est aristotelis p̃mo ethicorū. Ab̃aior est nostra. q̃a fortitudo nō est aliud q̃ quedā vigor corporis inexistens hōi a natura. sicut debilitas est quedā defectus 7 naturalis impotentia inexistens hōi etiā a natura. Dico verū argumentū cōcludit q̃ hic laus vel vituperiū nō capitur vt capitur p̃mo ethicorū. vbi dicitur. Laus est sermo elucibās magnitudinem virtutis. sed capitur hic laus vulgaritur quo aliq̃s laudatur etiā apud vulgū. 7 sic populus cōmunis laudat hōiem fortē. Propter ergo laus est a virtute. laus tamen cōmunit̃er dicta potest esse ab illo quod inest a natura.

Arguitur vltimo. In isto exemplo. vir magni ingenij. hic nō importatur laus. pbat̃ur. q̃a hoc adiectiuū magnus nō importat laudē. pbat̃ur. q̃a importat mediū. vt patet sc̃do minoris in diffinitione adiectiui. vbi p̃scianus dicit q̃ hoc nomen magnus importat mediū.

De regimine genitiui.

Dico licet hoc nomen magnus quantum est ex se nec importat laudem nec vituperiū. tamen ex adiunctione cū substantiuo importat laudem vel vituperiū. De laude. vt. vir magni ingenij. De vituperio. vt. vir magni nequicie.

Et debet parti quod pars fuit annumerari.

Clausum sub parte dices tunc temporis esse.

Contentum regit hoc. 7 res que continet illud.

Et vinum vasis. 7 sunt duo dola vini.

Contentis suberunt ea que contenta fuerunt.

Tempus qui fiunt in eodem continet actus.

His ad illigatur p̃elato cum famularu.

Rex huius populi venit regisq̃ minister.

Proximitas contrarietas genus his societur.

Huius vicinus. hostis regis. pater eius.

Verbum quod transit dat in or. verbale vel in trix.

Presens participans pro nomine ponitur istos.

Ista regunt casus. vt amans amatoz vel amatrix.

Luilibet istorum poteris coniungere vini.

Suntq̃ regendo partes p̃dictis equiparantes.

Et cupidus ludi puer est. timidusq̃ flagelli.

Alt̃ia alia regimina genitiui. scilicet ex vi partis 7

ex vi actus cōueniunt in habitu sunt bene assignata. Pro intellectione q̃ stionis more. Nota nō est p̃mo q̃ terciū regimen p̃ncipale ipsius genitiui est regimē ex vi partis. Lulus dant ab alex̃andro in textu quatuor regule implicite. Prima. Dicitio significans partē apta nata est regere a parte post genitiuū significantē totū. ex vi partis. vt manū iohannis. pes porci. Secunda regula. Dicitio significans p̃prietatē accidentalem apta nata est regere a parte post genitiuū significantē totū. ex vi p̃prietatis. vt color parietis. Tercia regula est cōuersiua prime. 7 est ista. Dicitio significans totū apta nata est regere a parte post genitiuū significantē partē. vt homo capitis mortis. Quarta regula que est cōuersiua secunde. 7 est. Dicitio significans subiectum apta

De regimine genitiui.

nota est regere a parte post genitiui significanti. ppriate illi suble-
cti. vt partes albedinis. Et est notandum q in omnibus his orationib⁹
potest fieri regimen ex vi demonstrationis essentis. si ibi exprimeret
nomen adiectiuu. vt dicit iohanes monachi. Si aut obicitur et di-
mittitur nomen adiectiuu absolute erit regimen ex vi partis vel p
prietatis.

Notandum secundo q quartu regimen genitiui est re-
gimen ex vi actus conuersi in habitum. pro quo intelligendo notandum
q habitus est qualitas acquisita ex multis actibus frequenter reite-
ratis difficulter mobilis a subiecto. vt dicit Aristoteles in predica-
mentis. vt cum qd frequenter bibit vinu generat in eo inclinatio qd
da que inclinat eu semper ad hoc faciendu. et hec inclinatio vocatur
habitus. Sic similiter dicatur de studio vel alio actu. Actus ergo tras-
mutari in habitum non est aliud nisi ex actibus frequenter reiteratis
causari habitum. Genitiui ergo regit ex vi actus conuersi in habitum non
est aliud nisi genitiui regi a dictione que significat id per modum ha-
bitus qd suu verbum significat per modum fluxus et fieri. vt amator vs-
q. Amator significat actum amandi sub habitu. quem actus significat
hoc verbum amor sub fluxu.

Notandum tercio q ex littera Alexandri eliciuntur
quattuor regule de regimine ex vi actus conuersi in habitum. Prima
nomen verbale terminatu in or descendens a verbo translatiuo. co-
grue potest regere a parte post genitiui ex vi actus conuersi in ha-
bitum. vt amator vini. Secunda regula. Nomen verbale terminatu
in trix descendens a verbo translatiuo aptu natu est regere a pre post
genitiui ex vi actus conuersi in habitum. vt amatrix vini. Tercia re-
gula. Vox similis participio transiens in vim nominis apta nata est
regere genitiui a parte post ex vi actus conuersi in habitum. vt amas
vini. Quarta regula. Dictiones habentes similem significationem cum
poetis noib⁹ xbalib⁹ in tor vel in trix terminatis regunt genitiuum
casum a parte post ex vi actus conuersi in habitum. vt puer est timidus
flagelli. puer est cupidus ludi. Que autem dictiones sunt similes pre-
dictis verbalibus in significando sunt omnia nomina que habent re-
solui in nomen infiniti scilicet q in verbum presentis temporis indicati-
ui modi tercię persone a quo format. vt cupidus ludi. valet illa. qui cu-
pidus ludi. timidus flagelli. valet illa. qui timet flagelli.

Notandum est etia q differentia est inter illas duas

De regimine genitiui.

Amas vini et amas vinum. in prima enim amas est nomen. in secunda x
participium. No veritate ergo ista amas vini. requirit qd qd amat vinu
ex consuetudine longa et habitu. Sed ad veritatem istius amas vini suffi-
cit qd aliquis amat vinu absolute. no sub consuetudine transmutata. in
habitu. Contra aut gramatici sic diffinunt nomen x bale. Nomen x ba-
le est qd significat actionem vel passionem verbi a quo descendit sub p-
prietate nominali. id est nomen verbale significat illud quod modum habet et
permanente. qd verbum significat per modum fluxus et fieri. Priscian⁹ aut
de formatione nominis verbalium ponit tres regulas. Prima. Omne verbum
habens ultimum supinum format de se nomen verbale terminatum
in or. mutando u in o. et addendo illam litteram r. vt ab amatu ve-
nit amator. a cursu venit cursor. Secunda regula. A quolibet no-
mine verbalis terminato in tor formatur nomen verbale terminatum
in trix mutando tor in trix. vt a doctor venit doctrix. a lector venit
lectrix. Et ab ista regula excipit hoc nomen verbale nutritor quod
format de se nutritrix deponendo tri et addendo x causa boni solum. Ter-
cia regula. A nullo nomine verbalis terminato in sor natu est formari no-
men verbale terminatu in trix. Excipiuntur tamen ab ista regula
ista duo consonor et ostensor que mutant sor in trix. vt consonor. con-
strix. ostensor. ostentrix.

Notandum quarto et ultimo qd dicitur in ista regula vox par-
ticipialis transiens in vim nominis regit post se gram ex vi actus conuersi in ha-
bitum. Notandum participium transire in vim nominis intelligit dupliciter. Uno
modo materialiter et quo ad esse materiale sic q eadem materia et eadem
vox aliqui ponit sub participio. aliqui ponit sub nomine. et hoc est pos-
sibile. patet p se. sicut enim in natura eadem materia potest stare sub di-
uersis formis. Dicit enim primo philosophus q materia est indifferens ad
omnem formam. Et primo de generatione dicit q omni corruptibili eadem est
materia. Alio modo intelligit formaliter et quo ad esse formale. sic q
eadem vox vel dictio ponitur sub nomine et participio sub eadem significa-
tione et modo significandi. et q modo significandi vnius participii
mutaret in modum significandi alteri participii. et sic non est possi-
bile. Rō. qd illa que differunt specificiter vni non potest fieri aliud. Nam
aut q partes orationis differunt specificiter. ergo vna pars orationis non
potest fieri alia. Et ergo dicit Albert⁹ Species reru transmutari non
possunt. qd intelligit priorem formam remanente. sed abiectione prioris for-
mae species reru transmutari possunt. Dicit enim primo methauroz q de
vno pugillo tre sunt decem aque. centum aeris. et mille ignis p rarefactio-
nem.

De regimine genitui.

Sequitur corollarie qd cū gramatici dicunt participium transire in vim nois. hoc est intelligendū scdm esse materiale et nō formale. sic qd eadē dictio que ponit sub participio. eadē dictio in specie. licet sub alio modo significandi ponitur sub noie. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Regimen genitui ex vi partis. similiter ex vi actus cōuersi in habitū sunt ab alexandro bene as signata. Pater cōclusio ex his que dicta sunt.

Arguit pmo. Regimen ex vi partis nō distinguit a regimine ex vi demonstrationis essentie. igitur regimen ex vi partis nō est speciale regimen genitui. Antecedens probat. qd in eadē oratione in qua fit regimen ex vi demonstrationis essentie. in eadē etiā fit regimen ex vi partis. Pater in ista oratione. Tūc duri capitis. in qua est regimen ex vi partis. pater. qd dictio significans totū scilicet vir. regit genitium scilicet capitis qd significat partē. Similiter in ista oratione est regimen ex vi demonstrationis essentie. qd p istā orationē demonstrat essentia viri. Dico verū argumentū cōcludit qd in eadē oratione potest esse regimen ex vi partis. et etiā ex vi demonstrationis essentie materiali. ter. sed nō formaliter. cū enī in pōicta oratione ponit adiectiū laudis vel viruperij est regimen ex vi demonstrationis essentie. Si aut in tali oratione admittit adiectiū laudis vel vituperij est regimen ex vi partis. vt hec. Johannes monachi.

Arguit secūdo. Grūs nō regit ex vi actus cōuersi in habitū. igitur probat antecedens. Actus nō potest cōverti in habitū. igitur grūs nō regitur ex vi actus cōuersi in habitū. Probat antecedens. qd. verbum nō potest fieri nomen. ergo nec actus potest mutari in habitū. Teneat psequētia. qd modus verbi est actus. sed modus nois est habitus. Antecedens aut pater. qd nomen et verbum differunt specificē. modo illa que differunt specificē vni nō fit aliud. Dico verū argumentū cōcludit qd nomen nō fit verbum neq modus verbi fit modus nois. rām res verbi que est actus potest aliquādo intelligi sub habitu et nominaliter. eo qd ex actibus generatur habitus. vt pater in predicamentis.

Arguit tercio. Actus nō potest transire in habitū. igitur. Probat antecedens. Eadē est via ab athenis ad thebas. et a thebis ad athenas. vt pater tercio philoz. si ergo actus transmutat in habitum. ergo habitus potest transmutari in actū. qd est falsum. Teneat consequētia. qd nō videt ratio diuersitatis. Dico qd nō est simile. qd imp

De regimine genitui.

fectū et indignū possunt transmutari in perfectius et dignius. modo actus est imperfectior habitu. ergo actus transmutat in habitū. sed non econuerso.

Arguit quarto. Noia verbalia nō regunt genitū ex vi actus cōuersi in habitū. igitur. probat antecedens. qd si sic. vel ergo omnia vel aliqua. Noia omnia. probat. qd ista. amatio lectio nō regit genitū ex vi actus cōuersi in habitū. sed qd nō aliqua. qd nō videt que regunt. et que nō regunt. Dico p illa regunt que significat actū transmutatū in habitū cōuertitue. vt amor amatrix. sed illa que significant abstractiue nō regunt.

Arguit quinto. Nullū est nomen verbale terminatū in trix. probatur illud nomen dicat verbale qd deriuat a verbo. sed noia terminata in trix non deriuantur a verbo. igitur. Abator est nota. qd nomen verbale denominat a verbo. Abator. qd noia verbalia in trix terminata formant a noibus terminatis in trix nō formantur a verbis immediate et propterea tamen mediate. qd mediante noie. Dicit enim autor de causis. Quicquid est causa cause etiam est causa causati.

Arguit sexto. Noia verbalia nō regunt genitū ex vi actus cōuersi in habitū. Probat. Quicquid est in effectu. verius est in causa. sed nomen verbale est effectus verbi. sed verbum nō regit genitū ex vi actus cōuersi in habitū. ergo nec nomen abate. Abator est vniū pncipiū cōmune. Abator est nota pro ambabus partibus. Dico qd quicquid est in effectu verius est in sua causa actu vel virtute. et sic dico qd nomen verbale est effectus verbi quo ad significationē. sed nō quo ad modū significandi. qd habet modos significandi specificē distinctos. regimen aut pncipalius oritur ex modis significandi qd ex significatione.

Arguit septimo. Littera alexandri est insufficiens. probat qd plura sunt noia verbalia qd ista hic posita. vt aliqua terminant in bilis. alia qua in riuus. Exemplū pmi. vt amabilis. Exemplū secūdi. vt amatiuus. igitur alexander est insufficiens. Teneat psequētia. qd nō ponit ponenda. Dico verū argumentū cōcludit qd plura sunt noia verbalia qd ista hic enumerata. sed alexander hic determinat de istis que regunt genitū ex vi actus cōuersi in habitū. ergo nō oportet ponere alia. **Arguit vltimo.** Gramaticus nō habet determinare de actu et habitu. probat. sic. Diuersi artifices habent psequere diuersa obiecta. sed logicus determinat de actu et habitu. igitur nō gramaticus. Abator est nota. Abator. qd aristoteles in predicamentis determinat de actu et habitu ponens differentiā inter dispositionē et habitū. Dico verū argu

De regimine genitui

mēt si cōcludit q̄ diuersi artifices habēt asiderare diuersa obiecta for-
malia. sed bene possunt cōsiderare idē obiectū materiale. grāmaticus
ergo determinat de actu et habitu quo ad regimen. sed logicus quo
ad generationē. q̄a habitus generatur ex multis acribus frequenter
reiteratione.

Artifici regimen datur hic. vt epistola pauli

Quod sit ob causam regis hos: velut ara triumphi

Effectus nomen iunges cause genitui

Effectus culpe pudor est et pena reatus

Illud quod regitur et rector idem tibi signant

Virtus vera dei non crimine purgetur ab omni

Absteriam signans iungatur vt annulus auri

Aur ablatium dabit ex vel de preunte

Adde relatiuum vt sunt dupla quaterni duorum

Sic speciem generis. dic genus atq̄ species.

Utrū alia duo regimina genitui principalia: scilicet
cet regimen ex vi cause quadruplicis et relationis ab alexandro sine
bene assignata. pro intellectu questionis more. Notandū primo
q̄ hec q̄stio duo q̄rit. Primo querit vtrū regimen ex vi quadruplicis
cause ab alexandro sit sufficienter assignata. Secundo querit vtrū re-
gimen ex vi relationis ab alexandro sit bene assignatū. pro primo in-
telligendo Notandū q̄ causa est ad quā sequit̄ aliud. scilicet effectus.
Effectus em̄ dicit̄ quasi factū ab alio. Causa autē scdm̄ aristotelez scdo
philosophor est quadruplex. scilicet. efficiens. formalis. materialis et fina-
lis. Causa materialis ex qua aliquid fit materialiter et subiectiue. quō
dicimus lignū esse materia domus. et ferrū cultelli. Causa formalis
est que dat esse rei. quō aīa dicit̄ forma corporis. Alia em̄ dat esse corpori.
Causa efficiens est vnde est pncipiū motus et vnde finit̄ motus. Causa
finalis est ppter quā aliquid fit vt finis deambulationis est sanitas. Si-
militer pax est causa finalis belli. Dicit̄ em̄ scdo philosophor. Nō bella-
mus vt bellemus. sed vt pacē habeamus. Que cause quattuor cōsiderā-
tur aliter a philosopho et aliter a grāmatico. a grāmatico quo ad re-
gimen. a philosopho naturali quo ad esse. quilibet em̄ res naturalis
habet esse ex quattuor causis. que sunt pncipiū essendi rerū et cognō-

De regimine genitui.

scendi. Dicit̄ em̄ secundo metaphisice. eadem sunt pncipia essendi et
cognoscendi.

Notandū scdo q̄ causa efficiens est duplex. Queda
em̄ est causa efficiens artificialis. vt artifex vel ars in artifice que mo-
uet artificē ad operandū. Alia autē est causa efficiens naturalis. et est
quedā vis infra rebus ex similibus similia pducens. vt homo gene-
rat hominē. et arbor pducit arborē. et planta plantā. vt patet scdo de
aīa. Alexander de causa artificiali ponit duas regulas. Prima. Dic-
tio significans rem artificialiter factā regit a parte post genituius
significante artificē ex vi effectus. vt epistola pauli. Secunda regula
que est cōuersua pme. Dicitio significans artificē regit a parte post ge-
nituius significante rem artificialiter factā ex vi cause efficientis. vt
scriptor libri. De causa similiter naturaliter pducta a causa naturali regit
a parte post genituius significante illam causam naturalem. vt pudor
culpe. Secunda regula est cōuersua prime. Dicitio significans causam
naturalem apta nata est regere a parte post genituius significante ef-
fectū illius cause naturalis. vt culpa pudoris. De causa etiam finali
alexander vult duas regulas. Prima. Dicitio significans rem que sit
ppter aliquē finē regit genituius significante causam finalem. vt ara tri-
umphī. Secunda est cōuersua prime. et est. Dicitio significans finē
alicuius cause regit genituius a parte post significante rem factā pro
pter talem finem. vt triumphus are.

Notandū tertio q̄ alexander volens determinare
de regimine ex vi cause formalis ostendit q̄ dictio regens et recta si-
gnificant idem nō vult alexander loqui vniuersaliter. sic q̄ dictio re-
gens et recta semp̄ idē significarent. cū em̄ dicit̄ filius regis. hic dictio re-
gens scilicet filius. et dictio recta scilicet regis nō significat eadē rem. hec em̄ est
pstructio trāsiua. filius regis. modo in pstructione trāsiua pstructibi-
lia significat diuersa. sed intelligit littera alexandri particularit̄ sic q̄
in regimine ex vi cause formalis aliqui dictio regēs et recta scāt idē
vt in regimine ex vi cause formalis in pōcatis diuini. vt virtus dei.
sufficiat dei. virtus em̄ dei nō est aliud nisi deus ipse. Rō. dicit̄ em̄ xij. me-
taphisice. Deus est actus purus. nō actus purus nō se substat alicui accidē-
ti. Dicit̄ em̄ boetius in libro de trinitate. Forma simplex subiectū esse
se non potest.

De regimine genitiui.

Ex littera ergo alexandri de regimine ex vi cause formalis habentur due regule. Prima. Dictio significans effectum causam formalem regit a parte post genitiuum significante causam formalem. ut de virtutis. Secunda regula. Dictio significans causam formalem regit a parte post genitiuum significante effectum illi cause formalis. ut virtus dei. Et est notandum quod hec constructio virtus dei est intransitiva secundum rem. Iusticia enim dei est deus mater. Dicit enim dyonysius. Omnia que sunt in deo sunt deus mater. Et duodecimo metaphysice aristoteles ostendit quod in deum nullum cadit accidens. tamen predicta constructio est transitiua secundum modum. quia gratia regitur a parte post a nomine. Sequitur corollarie quod predicta constructioes potius dicende sunt transitiue quam intransitiue. Ratio. quia constructio non attendit penes significata. sed potius penes modos significandi. ut patet est declaratum. in his ergo constructioibus est diuersitas constructibilium secundum modum intelligendi. licet non secundum rem. Non enim intelligimus deum et suam iusticiam quasi essent diuersa et distincta. Licet enim deus secundum se sit simplex. tamen non os intelligimus deum se habere diuersis modis. ut quandoque esse patris quandoque iratum. De regimine autem ex vi cause materialis alexander in littera ostendit duas regulas. Prima. Dictio significans rem factam ex materia congrue regit a parte post genitiuum vel ablatiuum significante causam materiale. illi rei mediante propositione a vel ab. Exemplum de genitiuo. ut annulus auri. Exemplum de ablatiuo. ut annulus ex auro. vel annulus de auro. Secunda regula. Dictio significans causam materiale congrue regit a parte post genitiuum significante rem factam ex tali materia. ut aurum annuli vel aurum de amulo. Et est notandum quod hec littera alexandri intelligitur de materia ex qua. Unde triplex est materia. una est materia ex qua scilicet res fit et componitur. ut lignum respectu mensae. Alia est materia in qua. et est subiectum accidentis. ut paries respectu albedinis. Tercia est materie circa quam. ut subiectum scientie et ferrum est materia circa quam fabri. quia tota intentio fabri versatur circa ferrum. Notandum quarto et ultimo. Ultimam regimem principalem genitiui est ex vi relationis. Et alexander ex ista littera vult habere duas regulas. Prima regula. Dictio relationis logicalis disqu岸antie tam secundum esse quam secundum dici regit a parte post genitiuum sui correlatiui ex vi relationis. Exemplum primi de relatione secundum esse. ut pater filii patris. Exemplum secundi de relatione secundum dici. ut scientia scibilis scientie. Secunda regula. Dictio correlatiua disqu岸antie tam secundum dici quam secundum esse regit a parte post genitiuum sui correlatiui ex vi relationis. Exemplum primi filius patris. Exemplum secundi. scibile

De regimine genitiui.

scientie scibile. Pro intellectu regularum notandum quod relatiuum est duplex. scilicet grammaticale et logicale. Relatiuum grammaticale est antelate rei recordatiuum. ut homo currit qui mouet. Relatiuum autem logicale est dictio que ratione sue significationis formalis importat relationem essentialiter. ratione cuius respectus refertur ad suum correlatiuum sub habitudine obliqui casus. ut pater filii patris. et de isto intelligitur regula. Et tale relatiuum logicale est duplex. scilicet equiparantie et disqu岸antie. Relatiuum equiparantie est quod refertur ad suum correlatiuum sub habitudine eiusdem vocis. ut similis simili simili. Relatiuum autem disqu岸antie est quod refertur ad suum correlatiuum sub diuersa voce. ut pater filii patris. Et relatiuum logicale adhuc est duplex. quoddam secundum esse et quoddam secundum dici. Relatiuum secundum esse est quod importat rem et naturam predicamenti relationis. res autem predicamenti relationis est respectus. ut pater filius. dominus seruus. Si relatiuum secundum dici est quod non importat rem et naturam predicamenti relationis essentialiter. licet referat ad aliam dictionem sub habitudine obliqui casus. ut scientia refertur ad scibile. tamen scientia essentialiter importat qualitatem. quia scientia est habitus. modo habitus est prima species qualitatis. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Regimen ex vi quadruplicis cause. similiter regimen ex vi relationis ab alexandro est sufficienter et bene assignatum. Patet conclusio ex his que dicta sunt.

Arguitur primo. Grammaticus non habet determinare de causis. igitur. Probat antecedens. Diuersi artifices habent considerare diuersa obiecta. sed philosophus habet determinare de causis. ergo non grammaticus. Tenet consequentia. quia philosophus et grammaticus sunt artifices diuersi. Maior est nota. Alia est nota aristotelis secundo philosophorum. ubi aristoteles probat quod genera cognita sunt quattuor. Dico quod diuersi artifices habent considerare diuersa obiecta formalia. sed bene possunt considerare idem obiectum materiale. et sic dico licet philosophus habet determinare de causis. et grammaticus etiam. tamen non eodem modo. quia grammaticus determinat de causis quo ad regimen et compositionem. sed philosophus quo ad esse rerum naturalium.

Arguitur secundo. Processus alexandri in ordinatione regiminis ex vi cause non valet. Probat. Talis ordo debet esse in regimine ex vi cause qualis est ordo in causis. sed causa finalis est precipua causarum ergo prius autor debuit determinare de regimine ex vi cause finalis. Maior est nota. quia si regimen est ex vi cause. ergo regimen cau-

De regimine genititui.

Præterea debet ita ordinari qualis est ordo in causis. Abinoz est aristore
lis secundo philosophorum. ubi ostendit quod finis est potissima causarum. Di
co verum argumentum concluderet si alexander hunc ordinem insperat
set. sed alexander habuit aliud respectum. videlicet istum quod efficiens mo
uet materiam. materia disposita introducit formam. forma introdu
cta cessat et est finis generationis. et ergo prius determinauit de regi
mine ex vi cause efficientis.

¶ Arguitur tercio. Nullum regimen debet denominari ex vi effectus
igitur. Probatur antecedens. A digniori debet fieri denominatio
hæc semper causa est dignior et principalior effectui. ergo nunquam regimen
debet denominari ex vi effectus. sed potius semper ex vi cause. Abi
noz est aristotelis octauo philosophorum. Abinoz. quia causa dat esse. sed ef
fectus recipit esse. modo prestantius et nobilius est agere et dare esse
quam recipere. Agens etiam prestantius est passio. tercio de anima. Dico
verum argumentum excludit quod a digniori debet fieri denominatio. ceteris
paribus. modo hic cetera non sunt paria. patet. quia aliquando dictio
significans effectum regit genitium significantem causas. Abodo dictio
regens est dignior dictione recta. ex quo dictio regens agit in recta
patet ergo quod conuenienter aliquando regimen potest denominari ex
vi effectus.

¶ Arguitur quarto. In ista oratione. Liber scriptoris non est regimen
ex vi effectus. igitur. Probatur. quia in ista oratione predicta est regi
men ex vi possessionis. Probatur. hæc resolutio bene valet scriptor ha
bet librum. ergo in ista. scriptor libri non est regimen ex vi cause. sed
potius ex vi possessionis. Tenet consequentia. quia regimen possessionis
fit quando potest fieri resolutio orationis. sic quod genitium potest muta
ri in nominatum et nominatum in accusatum mediante hoc verbo
habet vel possidet. ut deductum est ante. Dico verum argumentum conclu
dit quod in ista. liber scriptoris est regimen ex vi possessionis. vi genera
li. sed vi speciali est regimen ex vi cause effectus et sic in eadem orati
one possunt esse diuersa regimina materialiter. licet non formaliter.

¶ Arguitur quinto. Regens et illud quod regitur non significant idem
igitur. Probatur in ista oratione. Sapientia salomonis. Probatur sic.
Illa que significant primo diuersa non significant idem. sed sapientia
et salomonis significant primo diuersa. igitur. Abinoz est nota. quia
diuersa non significant idem. Abinoz. quia sapientia significat accidens
salomonis substantiam. modo substantia et accidens sunt primo diuersa
ex quo differunt genere. Dico verum argumentum concludit quod licet

De regimine genititui.

ra alexander non intelligitur vniuersaliter. sed particulariter. Tamen
vult ergo alexander quod in certo regimine dictio regens et recta signi
ficant idem in regimine ex vi cause formalis in terminis diuinis. ut
virtus dei. in alijs autem hoc non oportet.

¶ Arguitur sexto. In oratione virtus dei constructibilis non signifi
cant idem. Probatur. Ubique est constructio transitiva constructi
bilia significant diuersa. sed hæc est constructio transitiva. virtus dei
igitur. Abinoz patet ex distinctione constructionis transitivæ. Abi
noz. quia obliquus regitur a nomine. ergo est constructio transitiva. Te
net consequentia. quia quandoque obliquus regitur a nomine est co
structio transitiva ut dicunt grammatici. Dico verum argumentum
concludit quod in ista. Virtus dei est constructio transitiva secundum modum
et formaliter et quo ad modos significanti. tamen materialiter quo ad
significata et secundum rem est constructio intransitiva.

¶ Arguitur septimo. In ista. Virtus dei non est regimen ex vi cau
se formalis. Probatur sic. Deus non habet causam. igitur in ista. Vir
tus dei. iste genitius dei non regitur a dictione significante causam.
Probatur antecedens. Quicquid habet causam habet prius. sed deus
non habet prius. igitur. Abinoz. quia omnis causa precedit finem ef
fectum ad minus natura vel tempore. Abinoz. quia deo nihil est prius
ex quo ipse est prima causa. Dico verum argumentum concludit quod i
genere cause efficientis deo nihil est prius. nec deus est effectus in genere
cause efficientis. tamen in genere cause formalis quo ad denominati
onem nostram nos imaginamur aliquo denominare deum. et sic deus
quo ad nos habet causam formalem ipsum deum denominantem.

¶ Arguitur octauo. Genitium non regitur ex vi relationis. Proba
tur antecedens. Relatiua logicalia non regunt genitium. Probatur.
Relatiua grammaticalia non regunt genitium. nec relatiua logica
lia. Tenet consequentia. quia non videtur ratio diuersitatis. Dico
quod ratio diuersitatis est diuersitas modorum significanti ipsorum re
latiuorum grammaticalium et logicalium. ratione cuius vni potest
competere vnum et non alteri. et sic contingit in proposito. Quia do
multi grammaticorum dicunt regimen genitui ex vi partitionis es
se vnum regimen principale genitui. ubi non distinguunt regimen ex
vi partis et demonstrationis essentie. ut scientia de regimine geniti
ui sit perfecta.

Sequitur textus.

collat ad regimē uel regimē genitū
omnibz pnt adhiberi de dicitur

ut patet
pnt adhiberi regimē de ad
notabitur locum

seruus

her
ita
illa

De regimine genitū

¶ Cum partitūlo numerū (seruus) locabla
¶ Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum
¶ Pone gradū mediu partitio quando notatur
¶ Et partitūm pone ubi locū
¶ Sub partitūlo pōnōmina terna locabla
¶ Et volūm canit hec, gemit illa, faciens manet ista
¶ Da gradū summo genitūm plura notantem
¶ Est salomon populi diuissimus atq; virozm
¶ Ille gradus geminos quandoq; regit genitūm
¶ Esse solet nemozm regum diuissimus iste
¶ Expositum poterit regimē tibi notificari
¶ Quod quod esse solet de consuetudine iungati
¶ Et caupo pistor horum scola siue capella
¶ Et sic cathedram sub consuetudine ponam
¶ Adpūtur excellens hos florum virgo maria
¶ His pcedum iunges: vt salmo trium solidorum
¶ Etatem iungo, velut annozm puer octo
¶ Adensuramq; notans, vt vasa trium modiorum
¶ Remq; representans regit hinc aut signa figurans
¶ In crucia hoc signo vel regis imagine signo
¶ Per supplementum pōpōs iunges genitūm
¶ Valida sampsonis probat hoc iacobus maria
¶ Adultraq; comperies cum possentia resolues
¶ Adpūtur oblitus memini memor atq; recordor
¶ Querit utrū littera alexandri de regimine ex vi par
titiois sit sufficienter assignata. pro intellectu questionis amore
notandū est pmo qd ex littera alexandri de regimine ex vi partitiois
tres eliciuntur regule. prima, dictio significans partitioem inter mul
ta, cognue regit a parte post genitūm significante illud vel illa inter

ut patet
pnt adhiberi regimē de ad
notabitur locum

De regimine genitū

que sit talis paritio. vt quilibet illorū currit. Secūda. dictio signifi
cans partitioem inter multa congrue regit a parte post genitūm si
gnificantē res numeratas, vt vnus illorū currit. Duo eoz scribunt, et
licet vnus ppter nō significat numerū, tamen vnus vel vntas signi
ficat pncipiū nmeri. Sicut enī punctus est pncipiū quantitatē, co
tinue, sic vntas est pncipiū quantitatē discrete. Tercia regula. di
ctio significans ordinē congrue potest regere a parte post genitūm si
gnificantē rem respectu cuius habetur talis ordo, vt quartus eoz
sexus illorū.

¶ Notandū secundo. Nomen partitūm vel diuissūm
scdm pascianū describitur sic. Est quod significatū suū partitur vel
diuidit in plura. Omnis enī distributio fit in actu vel aptitudine. Un
de pascit petrus hispanus. Distributio est multitudo rei communis, q
signū vniuersale facit. Et quādoq; fit distributio affirmatiue, vt qui
bet illorū, quādoq; negatiue, vt ibi. psallat altitudo celi, et nulla lin
guarū silescat. Quādoq; etiā diuisio fit particulariter, vt quidam
illorū. Sed nomen ordinale est vel ordinis quod significatione for
malit' ultra multitudinē quā importat ordinem rationem superaddit.
vt sextus illorū, quartus illorū.

¶ Notandū tercio. Licet dictū sit ante qd adiectiuū
nō regit substantiuū, hoc est intelligendū de adiectiuo adiectiue ten
to, quia adiectiuū partitiue tenet potest regere substantiuū per se, vt
hic, quartus illorū, sextus illorū. Unde notandū adiectiuū regitur du
plici ter. Vno modo adiectiue, quādo scilicet puenit cū suo substan
tiu in accidentibus grāmaticallibus, vt albus homo, et vt sic vnū
nō regit aliud. Scdo adiectiuū tenet partitiue, vel diuissue, et sic po
test regere substantiuū. Et licet hic, vnus illorū adiectiuū et substanti
uū discōueniunt in numero, tamē hoc nō est cōtra regulā adiectiui et
substantiui, qd talis regula intelligitur qd adiectiuū et substantiuū de
bent conuenire in tribus, verū est hoc de adiectiuo adiectiue ten
to, sed quādo adiectiuū tenet partitiue nō oportet qd cōueniat in trib
qualiter est in proposito.

¶ Notandū qrtō et vltimo qd genitū regit ex vi partitiois
est ipm regi ex modo significandi fundato supra partitioem, que parti
tio denotat fieri p dictionē partitiuā in ordine ad aliqđ corū, vt qui
libet illorū currit. Ista dictio quibet importat partitioem fieri in ordi
ne ad illū genitūm q significat corū, et talis multitudo debet expa
re

ut patet
pnt adhiberi regimē de ad
notabitur locum

ut patet
pnt adhiberi regimē de ad
notabitur locum

De regimine genitiui.

mi p gñi plurale vel p nomē collectiui. Sequit' corollarie q' hic q'libet hoim nō est regimen ex vi partitionis. Ratio. q' licet ponit hic signū partitiui. tamē nō tenet partitiue. q' signū partitiui cū tenet partitiue debet poni circa genitiui qui importat multitudinē modo hic nō est sic. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Ista regimina gñi ex vi partitionis ab alexandro in littera est bene assignata. Patet conclusio ex his quē dicta dicta sunt.

Arguit primo. Ex littera sequit' falsum. igit'. Probat' antecedens. q' sequeretur q' adiectiui regeret substantiui. q' est falsum et p'p' dicta. Probat' sequela. q' cū dico. quartus eoz. quartus est adiectiui et eoz est substantiui. et vnū regit aliud. et p' sequens adiectiui reget substantiui. Dico q' bene adiectiui regit substantiui dummodo nō regit adiectiue. sed partitiue. qualiter hic contingit. sed adiectiui adiectiue tenet nūq' regit substantiui.

Arguit secūdo. Ihec nō est p'grua. Alter eoz. quartus eoz. Probat' q' peccat' p'ra p'ncipia grāmatice. ergo nō est cōgrua. Tenet p'sequētia. q' oratio peccans p'ra p'ncipia grāmatice nō est cōgrua. Probat' antecedēs. q' in ista. quart' eoz adiectiui et substantiui discōueniunt in numero. Probat'. quia adiectiui quartus est singularis numeri. et substantiui eozum est pluralis numeri. Dico. verum argumētum concluderet si adiectiui partitiue tenent' deberet conuenire cum substantiui. modo adiectiui partitiue tenent' non debet conuenire cū substantiui. q' tunc adiectiui nō tenetur pure adiectiue. sed addit' vltra hoc partitionē ratione cuius partitionis regit gñi.

Arguit tercio. Iste dictiones. quilibet. alter nō significant partitiue vel partitionē. igit' nō regunt gñi ex vi partitionis. Probat' antecedens. Iste dictiones nihil significant. igit' nō significant partitiue. Tenet cōsequētia a superiori negato ad inferius. Antecedēs probat'. Nullū syncategoreuma significat. sed p'p' dictiones sunt syncategoremata. igit'. Ad hoc est aristotelis primo. peragmenariū cū dictionis nō est vniuersale. sed vniuersaliter cōsignificat. et sic syncategoreuma per se nō significat. Ad hoc est nota. q' denominat' p' positionē accidentaliter scdm qualitātē vt dicunt logici. Dico. licet p'edicte dictiones nō significant capiēdo significare p'p'ie. tamen significant capiēdo significare cōmuniter vt nō distinguūt cōtra cōsignificare.

Arguit quarto. Cū dicit'. quilibet hoim. hec dictio quilibet nō regit istū gñi hoim ex vi partitionis. Probat' antecedēs. omnis gñi ex

De regimine genitiui.

igit' aut transitiue aut intransitiue. sed i ista. quilibet hoim nec iste gñi hoim regit transitiue nec intransitiue. igit'. Ad hoc patet ex sufficienti diuisione. Ad hoc q' nō transitiue. patet. q' adiectiui et substantiui faciunt cōstructionē intransitiuā p' sonarū. vt dicūt grāmari. cl. modo in ista. quilibet hoim. quilibet est adiectiui. et hoim substantiui. Sed q' nō intransitiue. patet. q' quādo pars casualis cōstruit cū parte casuali est cōstructio transitiua. Dico q' p' dicta cōstructio est transitiua. patet. q' in ea cōstructibilia significant diuersa. Cū enim dico. quilibet hoim planū est q' diuersa significant. Adiectiui aut' et substantiui faciunt cōstructionē intransitiuā. in qua cōstructibilia significant idē et hoc est verū quādo adiectiui tenet adiectiue. modo in p' dicta oratione quilibet hoim hoc adiectiui quilibet nō tenetur adiectiue. sed partitiue.

Arguit q'nto. Hoc signū quilibet nō regit gñi ex vi partitionis. igit' Probat' antecedēs. hoc signū omnis nō regit gñi ex vi partitionis. ergo nec quilibet. Tenet p'sequētia ab eodē ad idē. q' omnis et quilibet equalent'. Probat' antecedēs. q' nihil est dicere. omnis hoim. Dico licet omnis et quilibet equalent'. nō tamē simpliciter cōmū modo. ergo nō oportet q' si quilibet regit gñi q' et omnis. plus enī determinare quilibet importat partitionē q' omnis. q' omnia aliquādo potest teneri collectiue. vt ibi oēs apostoli dei sunt duodecim. sed quilibet nūq' tenet collectiue.

Arguit sexto. In ista oratione. vnus illoz currit. Dictio significās numerū nō regit genitiui. Probat'. q' vnus nō significat numerum. titulus q' significat p'ncipiū numeri nō significat numerū. sed vnus significat p'ncipiū numeri. igit' nō significat numerum. Ad hoc. q' p'ncipiū numeri nō est numerus. Ad hoc. q' sicut punctus est lor. q' p'ncipiū numeri nō est numerus. sic vntas est p'ncipiū quantitatis discrete. Dico q' in proposito significare numerū capit cōmuniter vt scilicet illud dicitur significare numerū quod significat numerū vel p'ncipiū numeri. et nō q' absolute significat solū numerū. et sic licet vn' nō significat numerū. tamen significat p'ncipiū numeri.

Arguitur septimo. Regimē possessiōis pure habet fieri p' parte. vt supradictū est quādo dicebat'. Dictio significās partē regit genitiui a parte post significatē totū. ergo nō debet poni regimen ex vi partitionis. ergo ista regula est supflua. Tenet p'sequētia. quia habitudo partis ad totū fundat regimen partitionis. Dico verū argumētū concludit de parte magnitudinis vel integralis. vt pes hois caput solū. nō aut' de parte multitudinis scdm quā sit regimen partitionis.

De regimine genitui.

Arguit octavo. Quilibet significat vniuersaliter. ergo nō parit
lariter. probat antecedē. qd est signū distributiuū. vt pñs. Dico
verū argumētū pcludit scdm collectionē. nō autē scdm partitionē. vt
clarus & diffusius declarat in comento Johannis monachi. & in ma
lozi opere wilhelmi & vert.

Utrū regimina gti minus pncipalia ad pncipalia
reducibilia ab alexandro in textu sint bene assignata. Pro huius questio
nis intelligētia sciendū est pmo qd hec questio queritur ut sint aliqua
regimina gti min⁹ pncipalia vnde dictū est ante qd regimē gti est du
plex. pncipale & min⁹ pncipale. pncipalia fuerūt sex vt determina
tū est superi⁹. Adin autē pncipale dicit regimē gti qd reducitur ad regi
men pncipale. min⁹ est pncipale semp ordinē habet ad pncipale. sicut
imperfectū ad perfectū. & talia regimina min⁹ pncipalia gti sunt decem se
ptem diligēter scdm alexandri opus. Prīmū est ex vi pñctie. Et
sunt quatuor regule. Prīma. Dictio significans rem contentā. pgrue
regit a parte post gti significatē rem contentā. vt vinū vasis. aqua
vase. Scda regula. Dictio significans rem continētē. pgrue regit a
parte post gti significatē rem continētē. vt vas vni duo dolia vini. Et
hec duo tangit alexander cū dicit. Lōrētū regit hos & res que pñet
illud. Ut vinū vasis & sunt duo dolia vini. Tercia regula. Dictio si
gnificans rem que olim fuit cōtenta & iam actu nō pñet. pgrue regit
a parte post gti significatē rem que pri⁹ pñebat. vt vinū vasis flu
it in plateis si vinū esset effusum. Quarta regula. Dictio significans
rem que pri⁹ pñebat. licet iam actu non pñet. regit a parte post
gti. casum cōsignificatē rem que pri⁹ pñebat licet iam actu nō cō
tinet. vt vas vni est destructū si vas facit & in angulo vacuum. Et
has regulas tangit alexander cū dicit. Lōrētū suberūt ea que cōten
ta fuerūt. Scdm regimē min⁹ pncipale genitui est ex vi actus. & sunt
due regule. Prīma. Dictio significans actū in tempore regit a parte
post genitiuū significatē tēpus in quo sit illē act⁹. vt labor dicit. Se
cūda regula. Dictio significans tēpus pgrue regit a parte post gti si
gnificatē actū factū in tali tēpore. vt dies laboris. hora resumptio
nis. Et tangit alexander hoc cū dicit. Tēpus qd fuit in eodē pñet act⁹
Tercū regimē min⁹ pncipale gti est ex vi dominiū & ex vi pclarationis
Et eius sunt due regule. Prīma. Dictio significans dominiū vel p
tione pgrue regit a parte post gti significatē illud respectu cuius
est tale dominiū. vt rex huius populi. Scda regula. Dictio signifi
cans famulationē siue seruitiū pgrue regit a parte post gti signifi
cantem illud respectu cuius habet tale seruitiū. vt minister regis ex

De regimine genitui.

vi seruitiū. Et hoc tangit alexander cū dicit. Illis adligat flatio cū
famulatu. Quartū regimē min⁹ pncipale gti ex vi pñctie. Et
regula ista. Dictio significans pñctatē regit a parte post gti signifi
cantē rem circa quā est talis pñctas ex vi pñctaria. vt vicin
dū. Quintū regimē est ex vi cōtrarietatis. Et est regula ista. Di
ctio significans cōtrarietatē regit a parte post gti significatē illud
respectu cui⁹ est talis pñctas. vt hostis regis. inimic⁹ crucis xpi.
Sextū regimē est ex vi genealogie. Et est dictio significans pncipiū
genealogie vel generatiōis tam actiū qd passiū cōgrue regit a par
te post gti significatē illud respectu cui⁹ habet tale pncipiū genera
tionis vel genealogie. Exemplū de pncipio passiuo. vt mater Joani
nis. De pncipio actiuo. vt pater iohannis. Et hoc tangit alexander
cū dicit. Proximitas cōtrarietas genis his sociatur.

Notādū secūdo. Septimū regimē min⁹ pncipale
gti est ex vi ordinis. Et est regula ista. Dictio significans ordinē cō
grue regit a parte post gti significatē illud respectu cuius habet
talis ordo. vt quatuor cor. Octauū regimē ex vi numeri. Et est re
gula. Dictio significans numerū cōgrue regit a parte post gti signifi
cantē res numeratas. vt duo illoz. quattuor. illor. & de his regulis
dictū est in pcedētī questione. Nonū regimē min⁹ pncipale gti est ex
vi partitionis. licet aliū volunt regimē ex vi partitionis esse pnci
pale. vt patet in questione pcedenti. Et regiminis ex vi partitiō
nis ab alexandro ponunt quattuor regule. Prīma. Dictio significans
partitionē pgrue regit a parte post genitiuū significatē illud vel il
la inter que sit talis partitiō. vt quilibet illoz scribit. Scda regula. Lō
paratiuus partitiue vel diuisione tē⁹ regit a parte post gti signifi
cāte multitudinē respectu cui⁹ est talis partitiō. vt maior horū chari
tas. in quo exēplo charitas que est maxima virtutū cōparat ad fidē
& spem. valet ergo exēplū pdictū tā. magna virt⁹ est spes & magna
virtus est fides. maxima autē inter has est charitas. Itō quia fides &
spes solū hic sunt in mūdo & i futuro mūdo cessabūt. sed charitas hic
incipit & eternū durabit. Ergo dicit paulus pmi Corinth. xij. Aba
tor horū charitas. Tercia regula. Aduerbia partitiua sō est distribu
tione importātia. vel aduerbia locor pgrue regit a parte post gti
ex vi partitiōis. vt vbiq; locor. nullubi locorū. Quarta regula.
Ista tria pnoia hec illa ista pgrue regit a parte post gti tā i mascu
lino qd feminino qd neutro genere ex vi partitiōis. vt hec volucrum.
ista volucrū. illa volucrū canit. Et has regulas tangit alexander cū di
cit. Lū partitiuis numerū sericor locabis. Quilibet alter vter neut

De regimine genitiui.

duo quartus eoz. pone gradū mediū partitio quādo notat. Et pat-
titiū pones vbicūq; locoz. Sub partitiuis pponit trina locabis
hæc voluerū canit. gemit illa. tacens manet ista.

Notandū terciū. Decimū regimen gēi minus pnci-
pale est ex vi suplatiōis. Et sunt due regule. Prima. Suplatiuus sup-
latiue tentus regit cōgrue a parte post gēi significatē plura. vel ge-
nitiuū singulare nois collectiui. vel gēi plurale nois nō collectiui. ex
emplū pmi. optimus plebis. exēplū secūdi. fortissim⁹ hominū. doctis-
simus p̄betarū. Scda regula. Suplatiu⁹ gradus quādoq; regit duos
genitiuos. vñū virtute ppria. Aliū virtute positiui. vt salomon est
ditissimus nemoz regū. que resoluūt sic. salomon est dices nemozum
z ditissimus regū. vbi iste gēi nois nemoz regitur virtute positiui. z ille
gēi regū virtute suplatiui. Et pma regulā terigit alexander cū di-
xit. Da gradū summo gēi plura notantē. Est salomon populi ditissi-
mus atq; viroz. Secūda regulā alexander terigit cū dixit. Iste grad⁹
geminos quādoq; regit gēi. Undecimū regimē genitiui min⁹ pnci-
pale est ex vi cōsuetudinis. Et sunt tres regule. Prima. Dictio signi-
ficans rem que solet aliqd agere. ex cōsuetudine regit genitiuū signifi-
cans rem p̄suctā p istā fieri. vt pistoz panis. caupo vini. Scda regu-
la. Cōstructibile significans locū in quo solet aliqd fieri. ex cōsuetudine
ne regit genitiuū significatē rem in tali loco cōsuetā fieri. vt scola
studij. ecclesia orationis. Tercia regula. Dictio significans locum in
quo solet aliquid fieri ex consuetudine regit genitiuū significatē
illud qd est de laude vel tristitia illius loci. vt cathedra leticie. sedes
tristicie. Et has regulas t̄git alexander cū dicit. Idq; qd esse solet de
cōsuetudine iungā. Et caupo pistoz hoz scola siue capella. Leticie
cathedra sub p̄suetudine ponā. Duodecimū regimē genitiui minus
pncipale est regimē excellētie. z est ista. Dictio singularis numeri po-
test regere genitiuū pluralis numeri. vel etiā aliū genitiuū a suo gēi
plurali in significato. tamē ei equalentē. sic q; p̄otale aggreratū im-
portat excellētia. Exēplū pmi. vt maria est flos floz. Exēplū secūdi.
vt rex pncipū. Et hæc t̄git alexander cū dicit. Additur excellēs flos
floz virgo maria. Tredecimū regimē gēi est ex vi p̄ecij. Et sunt due
regule. Prima. Dictio significans rem app̄ciabilem regit duos gēi
vñū adiectiuale significatē quātitatē illi⁹ p̄cij. aliū substantiuale signifi-
catē illud p̄cij. vt salmo triū solidoz. Scda regula. Adiectiuū impos-
tans quātitatē alicui⁹ p̄ecij regit gēi significatē rem app̄ciabilem me-
diante noie substantiuo significatē illud p̄ecij. vt tres solidi salomonis
Et hoc regimen tangit alexander in textu cū dicit. Ihs p̄ecij iūgas

De regimine genitiui.

vt salmo triū solidoz.

Notandū quarto z vltimo. Decimū quartū regimē
est ex vi etatis. Et est regula ista. Dictio significans rem alicui⁹ etas-
tis p̄grue regit a parte post duos gēi. vñū adiectiuale significatē
quātitatē illius etatis. z aliū substantiuale significatē illā etatē vel
tēpus illius etatis. vt puer octo annoz. Et hoc tangit alexander cū
dicit. Etatē iungo velur annoz puer octo. Decimū q̄ntū regimē m̄-
nus pncipale est ex vi mēsure. Et sunt due regule. Prima. Dictio si-
gnificans rem mēsurabilem p̄grue potest regere duos gēi. quozum
vñus est adiectiuale z significat quātitatē illi⁹ mēsure. z alter substā-
tiuus. z significat illā mēsurā. vt vas trium modioz. Scda regula.
Dictio significans rem mēsuratā p̄grue regit a parte post gēi signi-
cantē mēsurā. vt criticū modij. Et hoc t̄git alexander cū dicit. Aden-
surāq; notans. vt vasa triū modioz. Sedecimū regimē gēi min⁹ pnci-
pale est ex vi representationis. Et sunt due regule. Prima. Dictio si-
gnificans rem representantē aliā rem regit cōgrue a parte post geniti-
uum significatē rem representatā. vt signum crucis. Scda regula.
Dictio significans rem figurantē aliā rem p̄grue regit a parte post geniti-
uū significatē rem figuratā. vt imago regis. Et hoc terigit alexan-
der cū dicit. Remq; representatō regit hos aut signa figurās. In cru-
cis hoc signo vel regis imagine signo. Decimum septimum et vltimū
regimen minus pncipale genitiui est ex vi pertinentie. z sunt due re-
gule. Prima dictio significans p̄inentiā apta nata est regere apte post
gēi significatē illud respectu cuius habetur talis p̄inentia. vt
capitiū capitis. custos rerū. Scda regula dictio fecans officiū p̄grue
regit apte post gēi significatē rem respectu cuius habet tate officiū
vt custodia rerū. z hoc t̄git alex. Dat regimen simile quod p̄inet
officiūq;. Et custos rerū simulq; custodia rerū. Vtrū aut nomen
propriū habeat regere aliquē casum. de isto sunt cōtrouersie grāmati-
corum. Florista dicit q; non. Unde dixit. Tancū pronomen regitur.
ppriū quoq; nomen. Alexander aut dicit q; sic. Unde dixit in textu.
per supplementū p̄p̄is iunges genitiuū. Valida lampsonis probat
hoc iacobiq; maria. Vbi vult ratem regulā. Nōmē p̄p̄i cōgrue po-
test regere a parte post genitiuū casum nō curando an sit p̄p̄ie. vel
appellare qualitatis cū subintellectioe nominis appellatiui. Exem-
plū pmi. vt Valida lampsonia. Exemplū secūdi. Filius pistozis.
Et est notandū q; nomina p̄p̄ia considerant dupliciter. Quo modo
scdm se. z absolute vt propria sunt z sic non regunt aliquem casum.

De regimine genitiui.

Rō. qd illud qd debet regere debet scire puse & generalit & depēdēter. Nōmē aut ppriū nō scit depēdēter & puse. sed certe. ergo uōmē ppriū nō regit. & hoc voluit florista cū dixit. Tm pnomē regit ppriū quodq nōmē. Alio modo piderat nōia ppria vt aliquā pperatē sup addunt vltra pcatū suū vt significat i cū possessam vel possessionem. & sic bene regit. & hoc voluit alexāder in littera. qd etiā nō est cōtra flo. istam. Unde & florista subiunxit. Si sint pōicta ppria virtute re-
tenta. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis ista. Regimina gti min⁹ pnci-
palia ab alexādero in littera sunt bene assignata. patet pclusio ex his
que dicta sunt.

Arguit pmo. Dictio significās rem pntē nō regit gti scantē
rem pntē ex vi pntēie igit pma regula falsa. pbat. regit cū ex vi
relatiōis. igit nō ex vi pntēie. Teneat psequētia. qd idē pstructibile
nō regit ex diuersis viribus. pbat antecēdēs. Int rē pntēie & rē cō-
tentā est relatiō. igit talis gtiū regit ex vi relatiōis. Antecēdēs pa-
re r: qd pntēs dicit locū & pntē rē locatā. mō loc⁹ dicit relatiue ad loca-
tū. Dico verū argumētū pcludit q int pntēs & pntē est respect⁹ & re-
latiō generalis quo mō oīs res dicit relatiue. qd oīe ens aut est cre-
ator aut creatura. modo creator dicit ad creaturā. sic etiā creatura
dicit ad creatorē. sed ab illa relatiōe generali & cōi nō denominat re-
gimē ex vi relatiōis. sed regimē relatiōis denominat a relatiōe ppa
& speciali quā importat dictio pntēs respectu dictōis q scit rē pntē

Arguit scōdo. Ista littera est icōgrua. Tēp⁹ q fuit. igit male posita
pbat antecēdēs. In ea relatiū & antecēdēs discōueniūt in genere.
igit est incōgrua. pbat antecēdēs. qd temp⁹ est antecēdēs & generis
neutri⁹. & relatiū q est generis masculini. Dico verū argumētū con-
cluderet si tēp⁹ esset antecēdēs hui⁹ relatiui q. sed dico q antecēdēs
hui⁹ relatiui q est act⁹. vt tēp⁹ pntet act⁹. q scit fuit in eodē tēpore

Arguit tercio. Dictio scās pntitātē nō regit gti. igit cōclusio
falsa. pbat sic. qd regit dñi. igit nō gti. pbat antecēdēs p istā regu-
lā a. exāder in caplo de regimine dñi cū dixit. Ihs ptraierat social
pntitātē. Teneat psequētia. qd idē solū facit idē. vt patet scōdo de ge-
neratione. Dico q idē eodē modo se habens facit idē. modo aliter di-
ctio significans proximitatē regit dariū & aliter genitiū. quando
enim dictio significans proximitatē regit genitiū nō ponit pure ad-
iectiuāliter. sed aliquāliter substantiue. vt vicinus huius. sed quādo
regit dariū tunc ponitur pure adiectiuāliter vt postea dicitur.

De regimine genitiui.

Arguit quarto. Cōparatiū nō regit genitiū. igit pclusio falsa. p-
bat. antecēdēs. Cōparatiū regit ablatiū sine ppositione vtri-
usq numeri. igit nō genitiū. Teneat cōsequētia. qd idē solum facit
idē. sed antecēdēs patet quod ostendit donari q dicit q cōparatiū
regit ablatiū vtriusq numeri sine ppositione. Dico verū argumen-
tū cōcludit q cōparatiū cōparatiue sentus regit ablatiū vtriusq
numeri. Ihs aut sit mentio q cōparatiū partitiue sentus regit possi-
le genitiū.

Arguit qnto. Stris reflexus sup nominatiū nō causat regimē ex
vi excellentie. ergo pclusio falsa. pbat antecēdēs. qd sic. maxime in
ista oratiōe. Latro latronū. q hic importaret excellentia ex regula.
sed hoc est falsum. pbat. qd significat quēdam vltipensio & depressio
cū dico. latro latronū. ergo nō est excellentia. Teneat cōsequētia. qd
depressio & excellentia sunt opposita. Dico licet in pōicta oratiōe
nō importat excellentia in bonitate. sufficit tamen q in malicia.

Arguit sexto. Ihs dictio puer nō significat etatē. igit pclusio &
vna regula falsa. pbat antecēdēs. qd puer significat substantiā. sed
etatē est accēdēs. ergo puer nō significat etatē. Abāior est nota. quia
puer est substantia. Abāior. qd etas adest & abest. & res pntue mutat
de vna etate in aliā. Dico q alexāder non vult absolute in littera q
puer significaret etatē abstractiue. sed vult q puer significat etatem
concretiue. id est rem alicuius etatis.

Arguit septimo. Nōmē ppriū nō regit aliquē casum. igit conclu-
sio falsa. pbat antecēdēs. Qm dictio regens debet significare cōfuse
grue & dependenter. sed uōmē ppriū significat certe & determinate.
igit. Abāior est nota. Abāior. qd nomen propriū significat rem sin-
gularē. modo res singularis est certa & determinat. Dico verū ar-
gumētū cōcludit q hic nomen ppriū vt sic tentū nō regit aliquem
casum. sed nomen ppriū captū vt importat possessionē vel rem possi-
dentem vel possessorē. & sic bene regit.

Arguit vltimo. Nomen ppriū nō regit gti p subintellectionē. igit
tur. pbat. qd potest regere sine subintellectione. pbat in ista. Dali-
da sampsonis. vt dicit Iohānes monachi. Dico verū argumentum
cōcludit q nomen ppriū nō regit genitiū sine subintellectione quo
ad orationem perfectam constituendam. sed quo ad regimē non re-
quiritur nomen subintellectū.

Interest & iunge. demas pronomina quinq
Intererit regia vt regnum iure gubernat

De regimine genitiui.

Regine refert. vt uiuat crumine pura

Est intellectum pro pertinet aduolur ista.

Est patris matrisq; pie succurrere nato

Dat regimen simile quod pertinet. officiumq;

Ut custos rerum sic et custodia rerum.

Utrum uerba impersonalia actiue uocis regant obli-

quos casus ante uel post. pro intellectu qstiois more. Notandum est
pmo q postq alexander determinauit de regimine genitiui. ostenden-
do quod grus regit a nobis. iam consequenter ostendit quod grus regi-
tur a uerbis. et pmo ostendit quod grus regit a uerbis personalibus.

Et secundo ostendit quomodo regitur a uerbis impersonalibus. Quia
tum ad primam partem alexander uult talē regulā ex littera. Istas uer-
ba recordor. obliuiscor. memini. memoror. Similiter iste dictiones
oblitus. memoz cōgrue regunt genitiui a parte post. Similiter eoz
cōposita. ut obliuiscor lectionis. recordor lectionis. Et est notandum
q ista uerba indifferenter regunt genitiui uel accusatiui. sed nō eodē
modo. Ratio. qā quādo actus significat per ista uerba denotat tra-
sire in totū tūc regit accusatiui. ut obliuiscor lectionē. ualeat tantū
ego obliuiscor totā lectionē. sed quādo actus illoz uerboz denota-
tur transire in partē tūc regunt genitiui. ut obliuiscor lectionis. id
est partem lectionis.

Notandum secundo q de materia pposite questionis
apud gramaticos duplex est positio. quidā enī dicūt. ut communes
gramatici q ista uerba impersonalia in littera posita. immo omnia uer-
ba impersonalia actiue uocis regūt obliquos a parte ante intransi-
tiue. sicut enī uerbū psonale regit nūq a parte ante intransitiue et est
suppositū directū. sic uerba impersonalia actiue uocis regunt obli-
quū a parte ante et sunt supposita indirecta. Et scdm eos ex littera
alexander format talis regula. Istas tria uerba impersonalia actiue vo-
cis in littera posita. scilicet interest. refert. et est caput p pertinet.
cōgrue regunt a parte ante genitiui. exceptis tamē qnq genitiuis
pnoim possessiuoz. ut regine refert ut uiuat crumine pura. Partis ē
succurrere pio nato. que ualeat istā. Ad partē pertinet succurrere pio
nato. Alij autē gramatici dicūt oppositū et dicunt q ista tria uerba im-
personalia in littera posita. et generaliter omnia uerba impersonalia
actiue uocis regunt obliquos casus a parte post. ut patebit inferius

De regimine genitiui.

Etiam probant hanc positionē ex littera alexander. Dicit enī ale-
xander in textu q tu debes iungere ista uerba interest. refert. et hoc
uerbū impersonale est caput p pertinet ad regendū genitiui. Sicut
iste dictiones oblitus. memini. memoror et recordor. Ostendit autē q pre-
dicte dictiones regunt genitiui a parte post. ergo et isti. cludūt q pre-
dicta uerba impersonalia etiam regunt obliquū a parte post. Et ipsi
dicunt q licet aliquando in scriptis autenticis inuenitur q uerba im-
personalia actiue uocis habeant obliquū a parte ante scdm modum
loquendi. tamen scdm regimen debet regi a parte post. ut ibi. ad
oportet crescere. illū autē minui. dicunt q iste accusatiuis me scdm
uocem preponitur huic uerbo oportet. tamen scdm modum regen-
di regitur a parte post.

Notandum tercio scdm Priscianū primo minoris
Ratio quare ista tria uerba impersonalia non regunt ista qnq pro-
nomina in genitiuo. sed in ablatiue est duplex. prima propter coinci-
dentiam et cōuenientiam uocū. Grammaticus enī debet euitare duo.
primū. coincidentiam uocū. Secundū. malū sonū. modo idem est gen-
tiuis primitiui scdm uocem et etiam deriuatiui. Secundo hoc fit p-
pter dubiū remouendū. si enī dicerem. mei interest dubiū esset an ser-
mo fieret de possessore uel re possessa. Ad ergo regūt in genitiuo pos-
sessiua. sed in ablatiue. ut mea interest. tua interest. ut dicitur in ca-
pitulo de regimine ablatiui. Ratio autē quare regunt in ablatiue p-
pter magnā cōincidentiam quā habet genitiuis cū ablatiue. Unde
et greci carentes ablatiue loco eius posuerunt genitiui. Alia ratio
est ista. quia ista possessiua includunt illū ablatiue re uel ut uilitate
et ergo reguntur in ablatiue. Unde ista. mea interest ualeat tantū. id
est ad meā uilitatem pertinet. tua interest. id est ad tuam uilitatem
pertinet.

Notandum quarto et ultimo q hoc uerbum est tenet
impersonaliter quattuor modis. primo quando ualeat tantū sicut cō-
tingit. ut ibi est quando tertia coniugatio. ubi hoc uerbum est ua-
let tantū sicut contingit. Secundo quando adiungitur gerūdijs uel
supinis uerborum impersonalium. ut a me legendum est a te loquen-
dū est. Tercio quādo sumitur pro pertinet. ut in proposito. Quarto
quando significat statim. ut ita est de Iohanne sicut de eo dicitur.
Id est Iohannes est in illo statu et conditione sicut de eo narratur. Istis
notabilibus sic stantibus est.

*Summa opusculi in
metaphysicis*

*Verba impersonalia
reguntur a parte post
obliquos casus. Probatur
per philosophum in
de interpretatione
libro primo. A parte
post.*

De regimine genitivi.

Cōclusio respōsalis. Verba impersonalia actiue vocis regunt a parte post obliquos casus. Probatur pmo cōclusio auctoritate grāmaticorū cōmuniū hoc dicētiū. Licet antiqui grāmatici oppositū huius tenent et docent. Ratione autē pbat tali. Omne suppositū regitur a parte post. sed obliquus est suppositū verborū impersonalium ergo verba impersonalia regunt obliquū a parte post. Abātor. qā nō est intelligibile q suppositū sequeretur illud cuius esset suppositū. imo in natura semp suppositū precedit. ad cuius naturā et viā generationis appositū. vt materia formā. sic etiā in arte cū ars imitat naturā secūdo philosophorū. Abātor. qā obliquus est suppositū indirectū respectu verbi impersonalis. sicut nō est suppositū directū respectu verbi psonalis. Secūdo pbat cōclusio. Quēcūq casum regit aliq verbi cū est personale a parte post. eundē casum regit a parte ante cū est impersonale. sed verba impersonalia actiue vocis cū ponunt personaliter regunt a parte post obliquos. ergo cum eadē verba ponunt impersonaliter deberent regere obliquos a parte ante. Abātor est regula pasciani pmo minoris. et Johānis ianuentis in catholicon cum loquitur de verbis impersonalibus. Licet plurimū dicant hanc regulam nō esse pasciani. nec Johānis ianuentis. qd est falsum. Abātor declarat inductiue. hoc em verbi inuenit cū ponit personaliter regit accusatiū a parte post. vt iulio te. ergo cū ponit impersonaliter debet regere accusatiū a parte ante. vt me iuuat legere. id est delectat. Tercio pbat cōclusio. Omne pncipiū et causa est ante pncipiatus. sed obliquus significat rem que est pncipiū et causa actus importati per verbi impersonale. ergo verbi impersonale regit obliquū a parte post. Teneat cōsequētia. qā sicut est in essendō ita etiā est in intelligendo. alias intellectio esset falsa. Abātor. qā pncipiū insuit esse pncipiatio. Abātor dāns et influens esse. pcedit illud qd suscipit esse. Abātor patet in ista. Abātor iuuat canere. in quo exemplo actus delectationis pcedit a re significata per me. ergo iste accusatiū me regitur a parte ante.

¶ Arguit pmo. Nullum verbum potest impersonari. et ergo nullum est verbum impersonale. Probatur sic. Omne verbum est alicui psonae. igit nullū est verbum impersonale. Teneat cōsequētia. qā ideo dicit impersonale qā nō habet psonā. Antecedens. qā omne verbum significat actū. et omnis actus aut significat vt attribuit rei que facit mentionē de se vt de te. et sic est pma psona. vel de alio vt de alio. et sic est secūda psona. vel ad alū vt ad alū. et sic est tertia psona. Cōcludit ergo q nullum est

*Verba impersonalia
reguntur a parte post
obliquos casus. Probatur
per philosophum in
de interpretatione
libro primo. A parte
post.*

De regimine genitivi.

verbi impersonale. Dico verū argumentū cōcludit q verbi nō dicit ideo impersonale q nullus esset psonae. sed qā quantū est de se nullā psonā certā includit. sed est indifferēs ad omne psonā vt inuenit cū ponitur impersonaliter potest esse omniū psonarū indifferēter. Sequitur corollarie q cū dicit impersonale. illa negatio nō. nō negat omne psonam. sed negat certitudinē psonae vt declaratiū est.

¶ Arguit secūdo. Nō est possibile q vnū verbum includeret omnes psonas. pbat. vnū nō includit opposita. sed psonae tres habent oppositas rationes specificē distinctas. ergo vnū verbum nō potest includere omnes psonas. quare sequitur q pmo solutio nō valet. Abātor. qā opus se mutuo expellit. vt patet in postpōdicamētia. Abātor est auctoritas modorū significandi. q dicit q tres psonae differūt specificē. Dico q idem nō includit opposita actū. sed bene potentia. vt genus includit duas differentias oppositas potestate. vt dicit porphirius. sed non actū. sic in pposito verbum impersonale includit omnes tres psonas potestate. verbum ergo impersonale nullā certā psonā quātū est de se habet. sed est indifferēs ad omnes. sed certitudinem recipit a supposito. Si enī verbo impersonali addit suppositū pme psonae ipm etiam erit pme psonae. vt me decet. Si addit suppositū secūde psonae. ipm erit secūde psonae. vt te decet. Si tertiū. ipm erit tertiū psonae. vt illi decet.

¶ Arguit tercio. Nullū est verbum impersonale. Probatur sic. Diffinitum nō potest absolui a membris diffiniētib. sed psona est membrum diffiniēs verbum. igit verbum nō potest absolui a psona. et p consequēs nullū est verbum impersonale. Abātor. qā partes diffinitionis ostēdunt et indicant quid sit diffinitū. vt declarat septimo methaphysice et pmo topicorū. Abātor est donati. q diffiniēs verbum dicit. Verbum est pars orationis cū rēpore et psona. Dico q diffinitū nō absoluitur a membris diffiniētib. verū est essentialibus. sed bene accidentalibus. modo psona est accidens verbi. et verbum etiā nō dicit impersonale simpliciter. sed eodem modo vt dictum est in solutione primi argumenti.

¶ Arguitur quarto. Hoc verbum recordor nō regit genitivū. igit littera alexandra falsa. Probatur antecedens. Recordor regit accusatiū igit nō genitivū. Teneat psequētia. qā idem solū facit idem. vt patet secundū de generatione. sed hoc verbum recordor est solū vnū et idem. ergo regit tū vnū casum. Antecedens patet. qā hec est cōgrua. recordor lectionē. Et patebit hoc idem i capto de regimine acti. Dico q verū

*Verba impersonalia
reguntur a parte post
obliquos casus. Probatur
per philosophum in
de interpretatione
libro primo. A parte
post.*

*Verba impersonalia
reguntur a parte post
obliquos casus. Probatur
per philosophum in
de interpretatione
libro primo. A parte
post.*

De absolute genitivi.

argumentū concludit q̄ idem eodem modo se habens, solū facit idem modo hoc verbū recordor alio modo regit accusatiuū z alio modo genitiuū. quādo enī regit genitiuū tunc significat partē. sed quādo accusatiuū tunc significat totū. vt recordor lectionis. valet tantū. id est recordor partem lectionis. sed ista recordor lectionem. valet tantus id est recordor totam lectionem.

Arguitur q̄nto. hoc verbū interest nō regit genitiuū. igit̄ cōclusio falsa. probat antecedens. Interest regit nominatiuū. igit̄. probat q̄a hec est cōgrua. Iohānes interest huic cōcordie. in qua hoc verbū interest regit nominatiuū scilicet Iohānes. Dico verū argumentū cōcludit q̄ quādo interest valet tantū sicut presens est tunc regit nominatiuū. sed ita nō capis hic. sed hic capis interest vt tantū valet sicut pertinet.

Arguit sexto. hoc verbū est captū pro pertinet nō regit genitiuū igit̄. probat. q̄a pertinet nō regit genitiuū. ergo nec hoc verbum est captū pro pertinet. Teneat cōsequētia. q̄a de equiualeatibus idem est iudiciū. Dico q̄ de equiualeatibus idem est iudiciū que in omnib⁹ cōueniunt. modo sic nō est in pposito. pertinet enī z est captū impersonaliter cōueniunt solū quō ad significatū. sed nō quō ad modū significandi. modo regimen oritur ex proportione modorum significandi z non ex significatis.

Arguit septimo. Verba impersonalia in littera posita etiā regit genitiuos possessiuos. probat. quia hec est cōgrua. mei socij interest legere. vt omnes concedunt. in qua oratione mei est genitiuus possessiuus. Dico q̄ ista verba impersonalia bene possunt regere genitiuum possessiuū addito substantiuo. sed per se nō. propter rationes predictas in tercio notabli.

Arguit octauo. Verbum impersonale nō regit obliquū casum a parte ante. igit̄ conclusio falsa. probatur antecedens. sicut cōtingit intelligi. ita cōtingit exprimi. sed cōtingit intelligi absolute actum verbi sine supposito. ergo cōtingit etiam sic exprimi. z per cōsequēs verbum impersonale non requirit vel regit obliquū a parte ante in ratione sui. Maior est nota. quia modus loquendi presupponit modum concipiendi. nihil enim possumus exprimere nisi concipiamus illud antea in mente. quia ea que sunt in voce sunt signa eorūque sunt in anima. vt patet primo per armeniarum. Minor patet. quia actus verbi significat accidens. Accidens autem in se consideratum habet conceptum absolutum distinctum a conceptu substantie.

De absolute genitivi.

vt probat Auisenna. Ergo cōtingit intelligere actum verbi sine substantia considerando actum verbi scdm suam essentiam z propriā naturā. z per consequens etiā cōtingit ita exprimi. Dico verū argumentum cōcludit q̄ absolute loquendo bene cōtingit exprimere significatū verbi sine supposito. sed habendo respectū ad finem grammatice. videlicet quō ad orationē perfectā z sententiā perfectā tūc nō potest hoc fieri quomodo in dyasthetica z in proposito consideratur verbū in ordine ad suppositū cū quo constituit orationē perfectam.

De absolute genitivi.

Et rectore caret genitiuus sepe localis.

Cum nullum morum designes. dum preuenis.

Sit numeri nomen. z prime siue secunde.

Rothomagi studeas vel rome deinde moreria.

Bilicie tamen atq̄ domi resi debis humiq̄.

Despere paschalis hoc poni more videbis.

Actū littera alexādi de absolute genitivi sit bene assignata. Pro intellectu questionis more. Morandū est pmo q̄ absolute genitivi diffinit sic. Est constructio genitivi cū verbo nō significare motum localem exteriorē z absq̄ expressiōe vel subintellectione alterius constructibilis ipm regentis. vt sum Tracouie. Dico notāter pmo in diffinitione cū verbo nō significare motū localem exteriorē. quia genitiuus absolute potest construi cum verbo significante motum localem interiorē. vt ego spacio Tracouie. Ego transeo Tracouie. Dico secundo. z absq̄ expressiōe vel subintellectione alterius constructibilis ipsum regentis. propter istam vel consimilem. Pater sortis dormit. vbi iste genitiuus sortis construitur cum verbo scilicet dormit quōd significat quietem in loco. nō tamen ponitur absolute. quia absq̄ ponit̄ expresse dictio regens scilicet pater.

Notandum secundo q̄ sex conditiones requiruntur ad genitivū q̄ debet poni absolute. Prima q̄ ille genitivus debet esse propriū nomen. z ergo in ista studeo ciuitatis iste genitivus ciuitatis nō ponit̄ absolute. vel in ista sum ecclesie. Sequitur corollarie q̄ ista consequentia nō valet. ego studeo rome. ergo studeo ciuitatis. z nō arguitur ab inferiori ad superius. quia regula ab inferiori ad superius tenet in oratione congrua. modo ista non est congrua. studeo ciuitatis.

De absolute genitui.

*q. polonia
de long. aor.
p. p. v. n. a.*
Secunda positio q. talis gr̃us debet significare locū minorē. ergo male dicit. studeo polonie. sed est dicendū. studeo in polonia. Tercia conditio est talis. Gr̃us debet esse singularis numeri. et ergo male dicit. Studui athenarū. sed debet dici in ablatiuo. studui athenis. Quarta conditio q. talis gr̃us sit simplicis figure. et ergo nō bene dicitur. studeo montis pessani. sed est dicendū. studui in monte pessano. Unde mons pessanus est nomen ciuitatis in hispania. et cōponitur a noie pes et mons et lanus. et lanus est fluius fluens circa partē inferiorem montis. Similiter thediolanum est cōpositū figure. et cōponit a medius et lana lane. In p̃structione em̃ et edificatiōe ciuitatis apparuit porcus habens pro media parte corp̃is lanā. Quinta conditio q. talis gr̃us sit p̃me vel scē declinatiōis. et ergo male dicit. studui carthaginis. sed studui carthagine. Sexta positio q. talis gr̃us p̃struat cū verbo significare quietē in loco. vel saltē motū interiōrē in loco. q̃a verba significantia motū de loco ad locū cōstruunt cū accusatiuo vel ablatiuo. vt vado romā. male ergo dicit. curro rome. vado rome. nisi intelligeretur de motu interiōri.

Notandū tercio. Regula ex littera alexandri elicitur ista. Gr̃us proprii noie loci minoris singularis numeri. p̃me vel secunde declinatiōis simplicis figure cōstructus cū verbo significantē q̃ etem vel motū interiōrē in loco ponit absolute. vt studeo prage. moror Eraconie. huius regule declaratio patet ex notabili secundo. Sequitur corollarie ex dictis q. aliter nō ponit absolute et aliter genitiuus. Gr̃us em̃ ponit absolute. q̃a nō habet regens expressum. tamē habet subintellectū. vt patet in ista. Benedicite dñs. sed genitiuus ponit sic absolute. q̃a nec habet regens expressum nec subintellectū. vt sum rome. Et ruz autē in ista sum rome sit aduerbiū vel nomē et generaliter. an dictio posita absolute sit nomen vel aduerbiū. vt q̃dam volunt patet de regimine ablatiuo.

Notandū quarto et ultimo alexander in fine istius capituli adiungit aliā regulā. et est hec. Illi tres genitui humi. milicie et domi cōstructi cū verbis significantibus quietē in loco. etiā ponunt absolute. vt residebis milicie. Et est notandū q. alexander in ista additiōe nō facit mentionē de isto noie rus. q̃a hoc nomen rus est tercię declinatiōis et nō habet p̃strui cū p̃dictis verbis in gr̃o. sed potius in ablatiuo. vt patet in caplo de regimine ablatiuo. Et est etiā notandū q. ista quattuor noia rus. domus. milicia et humus sunt nomina appellatiua. tamē antiqui vsi sunt ip̃is tanq̃ p̃p̃ijs. Isti em̃ quattuor

*q. appellatiua
de q. p̃p̃ijs
patet in caplo de regimine ablatiuo*

De absolute genitui.

or noia significant specialia loca rome diffusa. vbi em̃ habitabāt milites et nobiles dicebāt milicia. vbi mechanici dicebāt humus. vbi ciues dicebāt humus. vbi rustici dicebāt rus. In fine alexander subiungit q. in antiphona que canit in vigilia pasche. videlicet in ista. Terepere autē sabbati venit maria magdalena. Iste gr̃us vespere ponitur absolute. et venit ille gr̃us vespere a noie vespere. q̃d significat t̃ps matutinus. Est autē sensus oratiōis p̃dicte iste. Maria magdalena et maria iacobi veniūt ad sepulchrū vespere sabbati. id est in p̃ma hora vel in matutina hora in die festo. Est etiā notandū q. vespere in textu supponit et accipit materialiter. nō pro se. sed pro sibi simili. videlicet p̃ illa dictione vespere posita in antiphona paschali. que canit. vespere autē sabbati. si em̃ in littera caperet p̃sonaliter. tunc esset gr̃us casus noie p̃me declinatiōis. gr̃us autē casus p̃me declinatiōis est vltima longa. q̃a talis desinit in ae diphthongon id est in ē productū. cōstat autē q. huius dictionis vespere in metro vltima syllaba est breuis. vt patet in scandendo metrū. Et vespere in textu potest esse indifferēter vel vel accusatiui casus. Si em̃ in textu ponit videt tunc est nomina. tui casus. si autē videbis tunc est accusatiui casus. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio respōsalis. Littera alexandri de absolute genitui est sufficienter assignata. patet veritas conclusiois ex his que dicta sunt.

Arguit p̃mo. Gr̃us nō potest poni absolute. igit conclusio falsa. p̃bat antecedēs. q̃a si sic maxime in ista oratiōe sum rome respectu huius verbi sum. sed hoc est falsum. p̃bat sic. habitus et priuatio habent fieri circa idem modo regem et absolutio habent se sicut habitus et priuatio. vt prius est dictū. sed hoc verbū sum nō regit genitiuum. sed potius regit nōm. vt dictū est ante. ergo nec potest causare absolutiōem genitui. ergo in ista sum rome iste gr̃us rome nō ponit absolute. Dico q. habitus et priuatio habent fieri circa idem specie. sed nō numero. vt visio et cecitas habent fieri circa oculū. et nō circa vnum et eundem oculum singularem. et sic in proposito non oportet q. idem verbum in numero sit causa regiminis et etiā absolutiōis.

Arguit secūdo. hec est inepta sum rome. ergo nō admittit ratiōem absolutiōis. Antecedēs p̃bat. q̃a sequit bene. sum rome. ergo sum ciuitatis. Teneat p̃sequētia ab inferiōri ad superius. Dico q. p̃sequētia ab inferiōri ad superius bene valet in oratiōe cōgrua. modo hec est congrua. sum ciuitatis. ergo consequētia nō valet.

De absolute genitui.

Arguitur tercio. In ista oratione sum rome nō est absolutio genitui. igitur. Probat antecedens. vel ergo rome esset nomen vel aduerbiū. nō aduerbiū. qā dictio absolute posita nō est aduerbiū. sed nōmē vt alexander probat in fine de ablatiuo. Sed q nō sit nomen. pbat. qā genis absolute positus resoluitur in aduerbiū loci scilicet in ablatiuū mediante ppositiōe. ergo. est aduerbiū. Tenet cōsequentia. quia de equiualentibus idem est iudiciū. Antecedens patet de ista. Ego sum hic. que resoluitur sic. ego sum in isto loco. Similiter ista. Ego sum in Raconie. resoluitur sic. Ego sum in Raconia. Dico q de equiualentibus idem est iudiciū nō vniuersaliter. sed particulariter. resolutio enī nō potest arguere ydempritate dictionum sub parte. In simili ista Johannes currit. resoluitur sicut ista. homo currit. et tamē vnā est singularia et alia indefinita. et ergo argumentum non concludit.

Arguitur quarto. Sum Rome. hic non ponitur absolute genitiuus igitur. pbat. vbi est regimen ibi nō est absolutio. sed hic sum Rome est regimen. igitur nō absolutio. Antecedens pbat. vbi dictio exigitur sub certo casu. ita q nō sub quolibet alio. ibi est regimen. sed hic. sum rome dictio exigitur sub certo casu. ergo hic. sum rome est regimen. Ad hoc patet ex diffinitione regiminis. Ad hoc. qā in alio casu nō admittit. vt in actō vel ablatiuo. qā hīc nō admittitur. sum romam. Dico verū argumentū concluderet. si in isto exemplo exigeretur iste genitiuus rome sub ratione casus. sed exigitur sub ratione specificantis et determinantis.

Arguitur quinto. Genis nō ponitur absolute. igitur. Probat. Quicqđ significat per modum dependentis ad alterum non absolutur a regimine. sed genitiuus significat per modum dependentis ad alterum. igitur. Ad hoc. quia dependentia est causa regiminis. Ad hoc. qā omnis obliquus dependet a suo recto ex quo derivatur a recto sicut effectus a causa. Dico verū argumentum concludit q quilibet obliquus dependet dependentia derivationis. sed nō dependentia regiminis. et hec colligitur in absolute genitui.

Arguitur sexto. Ista nomina. milicia. humus. domus non possunt poni absolute. pbat. Nullus genitiuus ponit absolute nisi loci. pbat. minoris. sed milicia. domus nō sunt propria nomina. igitur nō ponuntur absolute. Ad hoc est Alexand. in textu. Ad hoc. quia milicia. humus. domus sunt nomina appellatiua. Dico verum argumentum concludit q ista nomina sunt appellatiue qualitatia. sed tamē videntur eis vt propria inquantū significant loca specialia rome.

Beregimine datui.

Arguitur septimo. Littera alexandri est incongrua. igitur. Probat quia adiectiuū et substantiuū in ea disconueniunt. Probat. quia vespere substantiuū est generis neutrius. ex quo ponitur materialiter. modo dictio materialis posita ē generis neutri. et adiectiuū paschalis ē generis cōmunis. Dico verum argumentū concluderet si vespere esset substantiuū huius adiectiuū paschalis. sed eius substantiuū est antiphona. et valet tantū. vespere istelgrūa id est antiphona paschalis. **Arguitur** octauo. Vespere nō ponitur absolute. Probat. Nullum aduerbiū ponitur absolute. sed vespere est aduerbiū igitur. Ad hoc est nota. Ad hoc. quia si esset nomen tunc esset genitiui casus vltima longa. Probat. quia nomina prime declinationis terminant genitiui singularem in e producram. sed vespere in textu est vltima brevis. vt patet in scandendo versum. Dico verum argumentum concluderet si vespere in textu esset genitiui casus. sed dico q est accusatiui casus vel nominatiui. vt patet in vltimo notabili.

Beregimine datui.

Dilectum debes sociare genitui datui.

Lum verbo per quod substantia significatur.

Sicq; relatiue voces hunc sepe gubernant.

Illa contrarietas sociatur proximitatis.

Illi dissimilis vicinus siue propinquus.

In bilis aut in duo verbalia iungis eisdem.

Sic nobis christus amabilis est et amandus.

Damnum significans aut vile pone datiuo.

Hic patri gratus: hostisq; grauis dare debes.

Patri si pro sit illud quod subtrahis hosti.

Istius regimen dabit acquisitio casus.

Nobis est passus qui nobis cuncta creauit.

Nobis surrexit qui nobis tarrara fregit.

Verbo sepe duos dabis acquirendo datiuos.

Hec mihi sunt lucra: sunt vobis cetera damna.

Acquisita notes: quibus et quista videbis.

[Marginalia in a smaller Gothic script, providing commentary and examples related to the main text. The text is dense and covers the right margin of the page.]

De regimine datiu.

Utrum littera alexandri de regimine datiu vsq; ad istam littera. Sepe resolutis in ab. sic bene assigna. Pro intellectu questionis mote. Notandū est pmo q alexander determinas de regimine datiu ponit plures regulas. Quarū pma est ista. Dictio significans rem possessam cōgrue potest regere a parte post datiuū significante possessore cū interpolatione verbi substantiu. vt equ⁹ est mihi.

Secunda regula. Dictio significans rem que est pncipiū alicuius genealogie cōgrue regit a parte post dñi significantē rem respectu cuius est talis genealogia per interpolationē verbi substantiu. vt patet est mihi. Et est notandū q in istis regiminibus nō addit verbū substantiuū causa regiminis. sed propter perfectā z completā sententiā faciendā. Et he regule tangunt cū dicat. Possessum debeat sociare genitū datiuū. Lij verbo p qd substantia significat. Tercia regula est ista. Dictiones relatiue logicales tam equiparantie q disquiparantie congrue regunt a parte post dñi sui correlatiui mediante verbo substantiuo ex vi relationis. Exemplū de relatiuo equiparantie. vt similis simili similis. Exemplū de relatiuis disquiparantie. vt pater filij pater. Et dicit alexander notanter in textu. sepe. quia etiā aliqua do regunt genitiuū. vt dictū est prius in capitulo de regimine gen.

Notandū secundo pro intelligētia istoz que dicta sunt in regulis precedentibus. z etiā que dicunt in regulis sequentibus alexander dicit in textu. Lij verbo per qd substantia significat.

Sciendū substantia capis dupliciter. Uno modo ppe. z sic substantia est res per se existens. vel pars rei per se existens. Exemplū pmi. vt homo animal. Exemplū secūdi. vt anima. Et isto modo verbū substantiuū nō significat substantiā. Alio modo capis substantia cōmuniter pro essentia. Et sic iterū dupliciter. Uno modo pro essentia que significat per modū habitus z permanentie. z sic capitur in definitione nominis cū dicit. nomen significat p modū entis. hoc ē substantie. z ita etiā verbū substantiuū nō significat substantiam. Alio modo capis substantia cōmuniter pro essentia pura quā verbum substantiuū significat. verbū enī substantiuū significat essentiā purā sine connotatione actionis vel passionis p modū fluxus z fieri. z sic capitur in textu cū dicit. Lij verbo per qd substantia significatur. id ē primus actus scilicet esse. z nō res per se substantia significatur.

Notandū tercio. Quarta regula est ista. Dictio significans cōtrarietate regit a parte post datiuū significantem rem

De regimine datiu

cui attribuit talis cōtrarietas: vt iste est hostis mihi. Quinta regula. Dictio significans pproximitate regit a parte post datiuū fcanter rem cui attribuitur talis pproximitas. Et est notandū Nomina significācia pproximitatem regunt genitū sed non eodē modo sicut dñi. Quādo enī talia nomina regūt genitiuū nō tenentur pure adiectiualiter. sed aliquāliter substantiue et dant circa se intelligere certa substantiua: vt vicin⁹ est qui prope aliū habitat. et sic mouent tantū. sed quādo regūt dñi tūc sunt pura adiectiua mobilia z cōparabilia. Sexta regula est ista. Nomina verbalia terminata in bilis aut in dus cōgrue regunt a parte post datiuū: vt christus est amabilis nobis: christus est amandus nobis. Et est notandū q noia verbalia terminata in dus quādoq; resoluunt vel exponuntur per suū verbum finiti modi. et tunc sunt participia: vt christus est amandus nobis. id est christus amabit a nobis: liber est legē⁹ id est. liber legitur. sed quādo exponit ur p dignū vel debet. tūc sunt nomina: vt christus est amandus nobis id est dignus vt ametur a nobis. Septima regula. Dictio significans cōmodū vel vtilit atē regit a parte post dñi fcanter rem cui attribuit talis vtilitas: exemplū de nomine: vt gratus patri: exemplū de verbo: prodest tibi. Octaua regula. Dictio significans damnu vel incōmodū cōgrue potest regere datiuū significantē rem cui attribuit tale damnu: exemplum de noie gratus hosti: exemplum de verbo. subtrahis hosti.

Notandum quarto et vltimo. Q regimē generalissimum datiuū est ex vi acquisitionis. sicut regimē genit ex vi possessionis. In omni enī genere rex est dare vñū primū quod est metru et mēsurā omniū alioz vt ostendit Aristo. x. meth. ergo etiā in regimine dñi est dare vñū primū regimē cōmunissimū qd est metru et mēsurā alioz. est enī hec regula generalis. Omne verbū personale cuiuscūq; cōiugatiōis fuerit siue actiuū siue passiuū siue absolutū siue trāscitū potest a parte post regere dñi dūmodo p talem dñi significat aliqd acquiri dari vel inferri. Nō est in mundo verbū qdēq; sit illud. Quin potest post se casum locare dñi: vt christus nat⁹ est nobis qui nobis cūta creauit. Nobis surrexit qui nobis rarrara fregit. Nonā regula est ista. Abulocies verbū substantiuū regit a prepost duos datiuos ex vi acquisitionis quoz vnus fcat rem qui acquirif. et aliū fcanter rem cui aliqd acquirif: vt hec sunt mihi lucro: lucro significat rē que acquirif. et mihi significat cui aliqd acqritur: et dicit Jo. ianunensis q primus regit ex vi acquisitionis acqrentis: et scda regit ex vi acquisitionis acqritre. Et verbū substantiuū similiter potest aliquādo regere

De regimine datiu

Res dicitur: Hec sunt mihi cordi lucro. Istis notabilibus sic statim est

Conclusio responsalis. Regule predictae noue de re

gimine datiu sunt bene assignare patet conclusio ex his que dicra sunt.

Arguitur primo. Verbum substantiu non significat substantia igit

littera alex. falsa cu dicit. Cum verbo p qd substantia significat. ante

cedens pbatur. Quia illud qd significat substantia est nome. Sed ver

bum substantiu no est nome igit. Ad hoc quia p p r u m est noim signifi

care substantia. ut dicitur pristinam primo minoris. Ad hoc snt est nota

quia verbum substantiu pcat acti essendi qui est actio. nome aut signi

ficat substantia. modo actio et substantia sunt pmo diuersa. Dico q ver

bum substantiu no significat substantia noialem. sed bene verbales si

significat pura essentia rei. quia verbum substantiu significat essentia

pura sine conotatione actionis et passionis per modum fluxus et fieri

ut dictum est in secundo notabili in fine.

Arguitur secundo. Dictio significans rem possessam no regit dnm cum

verbo substantiuo. igit. pbatur. quia potest regere sine verbo substantiuo.

pbatur. quia dictio significans rem possessam regit dnm ex mo

significandi suo. sed verbum substantiu nihil facit ad modum significandi di

ctionis que significat rem possessam. igit tale regime non fit mediante

verbo substantiuo. Ad hoc est nota. similis minor. Dico vix argumetu

concludit q ad tale regime non requirit verbum substantiu de necessitate

sed potius requirit ppter pfecta sententia faciendam.

Arguitur tertio. Dictio significans rem possessam no regit dnm signi

ficantes possessore igit. pbatur aiso. Dictio significans rem possessam

regit genitiu. igit no dnm. Teneat psequetur. quia idem solu facit ide

ut patet scdo de gntiade. aiso patet ex his que dicra sunt in regimine

genitiui. Dico vix argumetu concludit q dictio significans re possessa

regit dnm et etia gntm. sed no eode modo. qa dictio significans rem pos

sessam considerata subtrahit acqstionis. vel ut per tale orationem

significat. acqstio in possessione tunc regit dnm. sed quando significat

absolute possessionem tunc regit genitiu.

Arguitur quarto. Nullum nome potest regere datiuum mediante

verbo substantiuo igit. pbatur aiso. qa alias verbum substantiu no me

diaret inter similes casus: ut hic tunica est ioani. Dico vix argumetu

cum pluit q verbum substantiu absolute capru sub ratioe copulatiois

tunc mediat inter similes casus. sed capru sub coceptu acquisitionis

tunc bene mediat inter diuersos casus: ut equus est mihi.

Arguitur quinto. Nomina significatia pmitate non regunt dnm

De regimine datiu

probat. quia sequit bene nomina significatia conarietate regune

datiu. ergo noia significatia pmitate no regit datiu. Teneat cose

quencia. ex oppositis: et quarto topicoz dicit. sicut ppositu in pposito

sic oppositu in oppositis. Dico q cosequencia ex oppositis bene valet

in suppositioe psonali. sed in materiali no valet qualiter hic arguitur.

similiter hic no valet albu non est bisyllabu. ergo nigrum no est bisyllabu.

Arguitur sexto. Nomina verbalia terminata in bilis no regunt da

tium igitur. pbatur aiso de illis hincibilis risibilis. Dico q regula in

telligitur de noibus verbalib non absolute de omnib. sed de his que

veniunt a verbis transitiuis vel passiuis. sed predicta no veniunt a ver

bis transitiuis nec passiuis.

Arguitur septimo. Aliqua sunt verba que important utilitate et

tamen no regunt datiuum. pbatur de istis. doceo lego. pbatur q signi

ficat utilitate. quia informatio semp est ad utilitate. sed p scda pre q

non regunt dnm. qa hec est inepta et inperfecta: doceo tibi. Dico licet

hoc verbum doceo no regit datiu per se tamen regit addito accusatio

ut doceo tibi filium.

Arguitur octauo. Idem verbum non potest regere duos casus a p

teposit. pbatur. regime datur ex pporcione modorum scandi. sed idem

verbum habet vnu modum significandi. ergo solum regit vnu casus. Ad

hoc est nota. Ad hoc. qa modus significandi est forma dictiois. sed vni

rei est vna forma Dico q vnu verbum habet vnu modum significandi gnta

lem. sed bene habet diuersos modos significandi et dependencias spe

cialis ratione quarum potest bene regere diuersos casus.

Sepe resoluio in ab: hunc visus visus ab illo

His preceptiua quartuile potes pare verba

Iunges q sari signant aut significari

Hec sibi clarifico signo vel de hoto scribo

Erudio iubeo doceo simul instruo disco

Ac introduco debes coniungere quarto

Dum tamen aquis decet hec sociare datiuo

Obiurgas atq viam vis ve simul beu quocq iungam

Contigit accidit euenit et placet adde datiuo

Et libet atq licet liquet et vacat additur istis

De regimine datiu

Utrum littera Alexandri de regimine datiu vsq
in fine capituli sit bene assignata. Pro intellectu questionis more.
Notandum est primo ex ista littera. Sepe resolutus in ab. Alexander
ponit istam regulam. Omnis datiuus rectus ex vi acquisitionis potest
sepe resolui in ablatiuum mediante ppositione a vel ab. vt equus est vi
sua petro. id est a petro. similiter hic. vt nat^{us} est christus est stella ma
gis visa lucida. id est a magis. ista tamē resolutio nō valet vniuersalit^{er}
quia nō valet liber legitur mihi. id est liber legitur a me. In his enī
duabus variatur sententia. prima valet tantū liber legit^{ur} mihi. id est. ad
utilitatem meā. sed ista. liber legit^{ur} a me. valet tūc q^{uo}d ego lego librum.
Intelligitur ergo ista regula maxime de participiis que veniūt a ver
bis passiuis. et ratio quare talia participia regit^{ur} datiuū q^{uo}d possunt re
solui in ablatiuū mediante ppositione a vel ab. ppter cōformē significati
onem talis participij cū verbo passiuo. modo dicitur scō minoris q^{uo}d
ablatiuus est ppius casus verborum passiuorum.

Notandū scōdo. q^{uo}d Alexander in ista littera. His pre
ceptiuis. vult talē regulā. Verba significatiua actū ppiendi vel man
dandi cōgrue regit^{ur} a parte post datiuū vel actiū. datiuū ex vi acqui
sitionis. accusatiū vero ex vi transitionis. vt precipio tibi hec. et licet in
istis orationibus aliquādo addit infinitiuū nō tamē est hoc. ppter re
gimen. sed potius ppter pfectā sententiā faciendā. Cum vō alexan.
subiungit. Iunges que fari signant^{ur} aut significari. vult tres regulas
prima. verba significatiua expressiōe sermōis pgrue regit^{ur} a pte post
datiuū et accusatiū. vt loquor tibi veritatē. Scōda regula. verba signi
ficantiā manifestationem congrue regit^{ur} a parte post datiuū et accu
satiū. vt scribo tibi hec. Tercia regula. Ista vba: erudio iubeo disco
doceo instruo introduco possunt regere datiuū et accusatiū. accusa
tiū ex vi transitionis. datiuū ex vi acquisitionis. vt doceo tibi filium.

Notandum tercio q^{uo}d Alexander in littera presenti
cum dicit. Obuius atq^{ue} via vīo ve simul heu quoq^{ue} sūgam. vult talē
regulā. Hoc nomē obui^{us} et hoc verbū obui^o. et iste due intersectiōes
heu et ve pgrue regunt a parte post datiuū. vt pueri hebreorū venerūt
obuiam chasto. Et est notādū q^{uo}d obuiā scōm aliquos sunt due octōes
melius tamē dicit^{ur} q^{uo}d obuiā est aduerbiū loci. Postea alex. in fine ostē
dit quō verba impersonalia possunt regere datiuū. et vult talē regulam
Verba impersonalia actiue vocis in littera posita pgrue regit^{ur} a parte post
datiuū. vt mihi placet comedere. Et ratio secundum Paulianū scōdo

De regimine datiu

minoris est hec. et Joānis tamensis in catholicon. q^{uo}d quēcūq^{ue} casum
regit aliq^{uo}d verbū a parte post quādo est psonale. eundē casum tale ver
bum regit a parte ante quādo est impersonale. Sed cōstat q^{uo}d hoc verbū
placeo quādo est personale regit a parte post datiuū. vt iōānes placet
petro. ergo hoc verbū placet quādo ponit^{ur} impersonaliter debet regere
a parte ante datiuū. vt mihi placet comedere. Et p maiori specifica
tione et certitudine faciendū hoc sumit infinitiuū a parte post. et
licet alex. nō ponit omnia verba impersonalia actiue vocis queregunt^{ur}
dñm. ponit tūc pncipalia. Glorista aut^{em} ponit vndecim. vnde dicit. La
sibus vndena sunt trinis associanda Suppetit accidit euenit et placet
expedit atq^{ue}. Lāpetit et liquet et libet licet et vacat adde. Cōtingit q^{uo}d
modo debes coniungere quādo. Ite si nō iungis tūc psonalia ponis.

Notandū quarto et ultimo. Secundū intentionē
Joānis monachi alexander nō determinat de absolutiōe datiu. quia
absolutio dñi sumitur quasi eodē modo sicut absolutio nrī. sicut enim
nominatiuus ponit^{ur} absolute quādo nō habet regēs expressum tamē
subintellectū. sic etiā cōtingit in datiuo. scilicet q^{uo}d datiuus ponitur ab
soluere. quādo nō habet regēs expressum licet bene subintellectū vt
ibi. Gloria patri et filio et spiritui scō. vbi subintelligit^{ur} hoc verbum
substantiuū sit. valet enī pdicta oratio tantū. gloria sit patri et gloria sit
filio et spūi scō. Similiter ibi. gloria in excelsis deo. que valet tan
tum. gloria sit in excelsis deo. Similiter in suprascriptiōib^{us} litterarū
vt ibi. venerabili viro. vbi subintelligit^{ur} hoc verbū scribit valet enī
tantū. Joānes scribit venerabili viro tali et tali. Item ibi. nihil tibi
et iusto huic. q^{uo}d valet tantū. nihil sit tibi et iusto huic. et absolutio des
sit causa breuitatis. et iā modi absolutiōis dñi sunt pauci modo ppter
pauca nō oportet ponere nouū genus demonstratiōis. vt patet pmo po
steriorū. Istis notabilibus sic statibus est.

Conclusio responsalis. Littera Alexandri iuxta de
clarationem regularū est sufficienter assignata.

Arguit^{ur} primo. Datiuus nō resoluit^{ur} in ablatiuū. igit^{ur} conclusio fal
sa. probat^{ur} aūs. Illa que differūt specificē vnū nō resoluit^{ur} in aliū. sed
datiuus et ablatiu^{us} differūt specificē igit^{ur}. Abatior. q^{uo}d illa que differūt
specificē vnū nō mutat^{ur} in aliū. q^{uo}d species rerū trāsmutari nō possūt
vt dicit Albertus primo de generatione. Abatior est aut^{em} auctoritas modo
rum significandi qui dicit. q^{uo}d casus sex nomī differūt specificē. Dico ve
rum argumētū pcludit. q^{uo}d formaliter datiu^{us} quādo modū significandi
sui nō mutat^{ur} in ablatiuū. sed dñs bene mutat^{ur} in ablatiuū materialit^{er}.

De regimine datiu

Itē q̄ oratio in qua regit datiu⁹ declarat per orationē in qua ponit adlatiu⁹ vt patuit in notabili primo.

¶ Arguit secūdo. Oratio in qua ponit dñs nō resoluit in ablatiu⁹ igit̄ cōclusio falsa. pbat̄ asis. In ista oratione. liber legi⁹ mibi. vbi re solutio talis non valet. liber legi⁹ a me. Silt hic. laus canat̄ deo. vbi non valet resoluerē datiu⁹ in ablatiu⁹. vt sic. laus canat̄ a deo. Dico verū argumentū cōcludit. q̄ illa resolutio nō valet semp. ⁊ ergo alex. dixit sepe. sed tūc quādo datiu⁹ construct⁹ a parte post significat rem a qua passio verbi denotatur oriri vel principari.

¶ Arguit tercio. Datiu⁹ nō resoluit in ablatiu⁹ mediāte ppositiōe a vel ab. pbat̄. eadē sunt pcepta ppositiōis et resolutiōis. sed dñs non cōponitur ex ablatiuo mediāte ppositiōe a vel ab. ergo datiu⁹ non resoluit in ablatiuum mediāte ppositiōe a vel ab. Añor est aristo. primo de generatione. Añor est nota. quia omne qd fit ex sibi similit̄ fit. 7. merba. modo dñs et ablatiu⁹ differunt specificē. ergo dñs non cōponit̄ ex ablatiuo. Dico vñ argumentū cōcluderet si hic resolutio caperet philosophice et realit̄. quo modo entia naturalia resoluitur in materiā et formā et cōponunt̄ ex materia ex forma vt patet. i. pht̄ sicoz. sed capis hic resolutio cōmunit̄ p declaratiōe vel expositiōe. Itē q̄ oratio in qua ponit dñs exponit ⁊ declarat per orationē in qua ponitur ablatiu⁹ mediāte ppositiōe a vel ab.

¶ Arguit quarto. Verba significātia pceptiōe nō regūt datiu⁹ ⁊ accusatiu⁹. pbat̄ sic. q̄ vel hoc fieret in eadē oratiōe vel in diuersis. Non in diuersis. q̄ alex. dicit. q̄ fit in eadē cū exemplificat. pceptio tibi hec. Similiter nō in eadē. q̄ hec est inepta. pceptio tibi re legere immo nugatoria. q̄ tibi et re significāt eandē rē. Dico q̄ verba significātia pceptiōe regūt datiu⁹ et accusatiu⁹ in eadē oratione et in diuersis. In diuersis. vt pceptio tibi legere. pceptio re legere. In eadē pceptio tibi hec. et hoc est verū dūmodo illi casus. scilicet dñs ⁊ accusatiu⁹ nō sunt cōdeclinā et sinonima. q̄ tūc cōmitteret̄ nugatio.

¶ Arguit quinto. Verba significātia pceptiōe nō regūt accusatiu⁹ vel datiu⁹ in diuersis orationibus. Probat̄. quia hec est intelligibilis et imperfecta. pceptio tibi. pceptio re. Dico verū argumentū cōcludit. q̄ predicte orationes sunt imperfecte et intelligibiles quo ad perfectam sententiā faciendam. sed non sunt impfere ⁊ intelligibiles quo ad regimen.

¶ Arguitur sexto. Te et heu. non regūt datiu⁹. igit̄ littera falsa. pbat̄. quia interiectio non regit neq̄ regitur. sed ve et heu sunt interiectiones. igit̄. Añor est floriste. Qui dicit. Interiectio con

De regimine accusatiui

tingens carebit veroz. id est nec regit nec regitur. Dico verum argumentum concludit. q̄ interiectio vt interiectio non regit datiuum quia sic quilibet regeret datiuum: quod est falsum. sed interiectio vt habet et participat specialem quendam modū significandi sic bene regit. modo ve et heu habent specialem modū significandi. q̄ importat dolorem rationē cuius possunt regere datiuū.

¶ Arguit septimo. Verba impersonalia actiue vocis non regūt datiuū a parte ante igit̄. pbat̄. antecedē. quicqd regit a parte ante significat in ratione principij. sed omnis obliquus significat in ratione termini. igit̄ verba impersonalia nō regunt datiuū a parte ante. Añor est nota. q̄ suppositū et casus a parte ante rectus debent significare rem q̄ est principij et causa actus verbi significati per ipm verbum. Añor est auctoritas modoz significandi qui diffinēs obliquos: dicit. q̄ obliquus significat in ratione termini. Dico verū argumentū cōcludit. q̄ obliquus qui significant in ratione termini respectu verborū cū quibus cōstruuntur a parte post. vt dicō: do tibi. vbi iste datiu⁹ tibi significat in ratione termini p hoc tamē nō negat quā obliqu⁹ a parte ante cōstructus significat in ratione principij.

¶ Arguitur octauo. Alexander est diminutus. igit̄ suus pcessus non valet. pbat̄. asis. q̄ nihil determinat de absolute datiu⁹: vt claz. est: et tamē constat q̄ datiu⁹ ponit absolute. vt cū dico. gloria patri et filio. Isti datiu⁹ patri et filio ponuntur absolute. vt patuit in ultimo notabili. Dico licet alexander nō determinat de absolute dei exp̄sse: tamen eius absolute ostēdit fore notam ex absolute nominatiui vt declaratū est circa vltimum notabile.

De regimine accusatiui

Accusatiui regimen subiungitur istis

Sepe quod est partis toti datur et regit illam.

Est ibi sinodoches: quādo faciem: nigra dentes

Alber: iuda pepla: mulier. redimita capillos

Utrū regimen accusatiui ex vi sinodoches sit bene

ab Alexandro in textu assignatū. pro intellectu questionis more. Notandum est primo. Postq̄ alex. determinauit de regimine duoz obliquoz scilicet gri et dri. Iā cōsequēter determinat de regimine tercij obliqui scilicet acti. Et ratio quare cōueniret regimē acti sequit̄ regimē datiu⁹. q̄ datiu⁹ et actus sunt casus oppositi. inō opposita iuxta

De regimine accusatiui

Re posita magis elucescit: dicit enim primo de anima. Rectus est in ore obli-
liqui. q. aut dicitur et actus sunt casus oppositi. dicit. Ioannes sanuesia
in catholico dicens. q. dicitur est casus amicorum. q. amicorum est dare. Et
munera placant homines et deos. Actus autem est casus inimicorum. In-
imici enim accusant se inuicem. Est enim sciendum q. actus regitur gene-
raliter a sex partibus. Primo a nomine: ut albus dentez: de quo ques-
tit presens questio. Secundo a verbo: ut lego librum. Tercio a principio: ut
legens lectionem. Quarto ab aduerbio: ut ecce magistrum. Quinto a po-
sitione: ut ad patrem. Sexto et ultimo ab interiectione: ut o virum in-
effabilem. secundum illud modum qui dicitur est quod partes indeclinabiles pos-
sunt regere post se obliquos. ut patuit in prima parte huius exercitii
de regimine nominatiui.

Notandum secundo. q. Alexander volens determinare
de regimine acci. primo ostendit quod actus regit figuratiue. et postea
quomodo regit sine figura et simpliciter: cuius ratio secundum Henricum
de campo est hec: quia prius vicia sunt extirpanda et demum ut illa pla-
tano: quemadmodum agricola facit. constat autem q. regimine figuratiuum in-
cludit viciu ut ostensum est circa figuras constructionis predicarum. Regi-
men autem simpliciter congruum est sine vicio: merito alex. prius determinat
de regimine acci ostendendo quod regit cum figura: et postea quod regitur
sine figura. Cuius ergo alexander tale regulam ex textu. Dicitio signifi-
catio proprietate inexistente et pueniente parti a qua totum habet deno-
minari et denominat regit a parte post actum significantem illam partem ex
vi sinodoche. ut mulier est nigra facie. in quo exemplo hoc adiectiuum
nigra significat proprietatem que inexistit parti a qua tamen nigredine cum
inexistit faciei totus homo denotat niger: regit illi actum scilicet faciem
qui significat partem. Sequitur corollarie q. i regimine ex vi sinodoche
debent esse tria. primo dicitio significans totum secundo dicitio significans partem.
tercio dicitio significans proprietatem accidentalem. ut patet in istis exemplis
mulier nigra facie. mulier redimita. id est: est ornata capillos. mulier
nuda pedem.

Notandum tercio: q. sinodoche est duplex scilicet
locutionis et constructionis. Sinodoche constructionis fit dupliciter. pri-
mo quando pars ponitur pro toto. ut animus mulieris est mihi nuptus id
est desponsatus. In quo exemplo animus mulieris ponitur pro tota muliere
non solum anima vel animus mulieris desponsatur. sed tota mulier. Secundo
sinodoche fit quando e conuerso totum ponitur pro parte. ut cum dicimus san-
cte petre ora pro nobis. In quo exemplo hoc totum sancte petre ponitur

De regimine accusatiui

pro parte. Sanctus enim petrus non orat quia est mortuus: sed ala res
petri que est in celo orat. Similiter cum dico: affer mihi fontem: totum scilicet
fontem ponitur pro parte quia pro aqua fontis. Sinodoche autem construc-
tionis fit quando proprietatem partis adtribuit toti subdiscouentia acci-
denti grammaticali. ut hic albus dentez. Dicit autem sinodoche a sin-
quod est con et doches vel doches caprio: quasi caprio partis pro toto
vel e conuerso caprio totius pro parte. Cuius autem in sinodoche constructi-
onis est discouentia adiectiuum et substantiuum in genere. Ratio ex cu-
sano est dicitur. quia breuius est dicere. nigra facie q. nigra secundu-
faciem. Sequitur corollarie ex dictis q. plures sunt figure constructionis
q. q. q. copulando minus principales qualis est sinodoche. sed princi-
pales solum sunt quinque: ut probatum est prius.

Notandum quarto et ultimo. q. accusatiui regit
ex vi sinodoche quatuor modis. primo a nominibus adiectiuis. ut al-
bus dentez. Secundo a verbis neutralibus. ut doleo caput. Tercio a ver-
bis passiuis. ut trucas caput: frangit crus. Quarto a principiis preteritis
temporis deriuatis a verbis passiuis. ut lesus pedem. Indutus dicitur
fortitudine. Ioannes tamen ianuenis adhuc addit duos modos. pri-
mus fit respectu nominis infuiri. ut quis genus: que valet ista: quis
est iste secundum genus. Secundo a nominibus gentilibus. ut grecus gentes.
teutonicus gentem. unde dicit florista. Et q. sic positum poteris reperire
locatum. Qui genus unde estis quo tenditis unde venistis. Dat etiam
talem gentile patriam legem. Ihdienensis patriam nomina dedit istam
Teutonicam gentem q. dicit esse ludolfus. Istis uocabulis sic stantibus est

Conclusio responsalis. Littera alexandri de regimine
accusatiui ex vi sinodoche est bene assignata pariter conclusio ex dictis
Arguitur primo. In ista oratione albus dentez hic non est regimen
igitur. probatur assis. ubique est regimen ibi est agruitas: sed hic non
est congruitas albus dentez igitur. Ad hoc est nota. quia regimen oritur
ex proportione modorum significandi ut probatum est ante. Ad hoc patet. quia
in ista albus dentez adiectiuum et substantiuum discoueniunt in casu. Dico
verum argumentum concludit. q. in ista albus dentez non est regimen sub co-
gruitate simpliciter. sed est regimen cum figura ut patuit in notabi-
li ultimo.

Arguitur secundo. Albus dentez hic non est regimen cum figura. pro-
batur sic quia si sic sequeretur q. plures essent figure constructionis q. q. q.
quod est falsum. probatur sequela. quia sinodoche esset contra modum florista
dicit. plures structure non sunt nisi quinque figure. Dico verum argumentum

De regimine accusatiui.

concludit. q. figure pstructionis soli sunt qnqz principales. tamē possunt esse plures minus principales vt sinodoche.

Arguitur tercio. Si nomē adiectiuū nri casus haberet regere accusatiū ex vi sinodoches. tunc sequeretur q. eius obliq. etiā sic regeret accusatiū ex vi sinodoches qd. tamē est falsū. hanc em̄ nullus admittit vel consimilem. mulieris nigre facie. sed pbat̄ sequela ex auctoritate psciani pmo minoris cū dicit. Quēcumqz casum regit nrius eūdez regunt omnes eius obliqui. Dico verū argumētū peludit. q. sicut nominatū? adiectiuū regit actm̄ ex vi sinodoches sic qlibet eius obliquus hoc posset agere quātū esset de natura. licet hoc nō sit in cor̄ vsu.

Arguitur quarto. Etiā adiectiuū possunt regere actm̄ sine figura. ergo falsum est dicere q. nullū nomē regit actm̄ sine figura. Probat̄ alio. In ista oratione. deus est exosus peccata. vbi. exosus est nomē. et regit accusatiū. similiter perosus est nomen et tamē regit actm̄ sine figura. q. aut̄ exosus et posus sunt nomina est psciani capitulo. xi. de participio. Dico verū argumētū cōcludit. q. exosus et posus regunt accusatiū nō in quātū noia s. in quantū picipia. vnde exosus et posus quando resolunt p. verbarū sunt picipia. vt iste est exosus id est. habetur in odio. sed quando exponitur per dignūz tunc est nomen. nec sic regit accusatiū.

Arguitur quinto. Adiectiuū non regit accusatiū ex vi sinodoches. Probat̄. quia vel ergo omne: vel nō omne: nullū illorū est dicendum. Non omnem. q. hec est simpliciter incepta. nec ad surritur: iohannes est niger virū. nec etiā nō omne. quia nō videtur maior ratio de vno q. de alio. Dico q. noia adiectiuū regit actm̄ non omne. sed illum qui significat partē cui inest ppter̄as a qua ratio potest denotari. sic aut̄ non est in isto exemplo iohannes est niger hominem.

Arguitur sexto. Alexander est diminutus determinādo de regimine ex vi sinodoches. Probat̄. quia etiā verba regunt accusatiū ex vi sinodoches. similis participia. et de illis modis nō dicit. igitur alexander est diminut⁹. Teneat psequētia. quia nō ponit ponenda Dico q. alexander. ponit modos plus vltimos. modus aut̄ iste q. actus regitur a verbo ex vi sinodoches non est cōiter vltimus. similiter dicatur de ppter̄as a nominibus adiectiuū est plus vltimus.

Arguitur septimo. Proprietas partis nō potest attribui toti. igitur conclusio falsa. Probat̄ sic. Illud quod inest parti nō potest inesse toti ergo idem q. est partis nō potest attribui toti. Teneat psequētia. q. illud qd. est partis debet attribui toti: tūc vtiqz illud qd. inest parti

De regimine accusatiui.

debet inesse toti. Antecedens par ex. q. si sic sequeretur q. idē actus esset in diuersis subiectis qd. est cōtra aristotele septimo methaphisice cū dixit. q. accidēs nō migrat de subiecto in subiectū. Dico q. illud quod inest parti nō potest inesse toti vtz ē nō secūdū numerū. sed bene scdm̄ speciem et sic idē actus est in diuersis scdm̄ spēm. sed nō scdm̄ numerū.

Arguitur vltimo. Sinodoche nō est figura pstructionis igit. Probat̄ quia sequeretur q. plures essent figure pstructionis qz qnqz quod est cōtra floristā cū dicit. plures structure nō sunt nisi qnqz figure. Dico verū argumētū cōcludit. q. tantū qnqz sunt figure cōstructionis principales modo sinodoche est figura cōstructionis minus principalis. vt declaratum est superius.

Abalcoiens verū fert significata duorum

Loco gerundii solet vnum significari

Accusatiuos hoc verbum dat tibi binos

Dum manet actiuum: sen et alter habetur eorum

Quis si iungatur passiuo non variatur

Infinitiui natura modi sociatur

Impersonalis tamen hinc modus excipitur

Hinc datur exemplum tibi criptex: dico magistrum

Discipulos mores placidos de iure docere

Infinitiui natura regit precurrentem

Doctrinam capies regitur vi transitionis

Hocqz gerundii trahendo dic tibi clausum

Cuius vi regitur casus qui non variatur

Dum per passiuū vocem volo dicta resolui

Aut illic positi regit hunc vi propria verbi

Utrum regimē accusatiui a verbis duo significata

habentibus in textu ab alexandro sic bene assignatū. Pro intellectuē questionis more notandū est primo. Quia titulus questionis innuit vnum verbum habere scata duorū Sciendū verū vnu gerere scata duorū intelligit dupliciter. Vno modo formaliter. sic q. tale verbum. ex impositione primaria habet duo significata. isto modo verba cōia

De regimine accusatiui.

et equiuoca dicuntur habere significata duorum verborum. ut criminosus. Unde Donatus dicit quod verba etiam cadunt in duas formas id est in duas significaciones. Primum enim ab solute positum significat actiue et passiuę simul. sed quando regit actiue tantum tunc significat actiue. ut criminosus te. que valet tantum. ego confundo et viliendo te. sed quando regit ablatiuum tunc significat passiuę tantum. ut criminosus a te. q. valet tantum ego confundo vel viliendo a te. et isto modo hic alexander non loquitur de verbo q. habet significata duorum verborum. Secundo intelligitur verbum gerere significata duorum verborum expositiue et de clara tunc vel resolutiue cuius scilicet significatio exprimitur per duo verba. ut patet inferius. Ioanes monachus in scripto suo dicit. Aliud verbum dicit gerere significata duorum verborum q. primum ad diuersos actus qui diuersi actus exprimentur. et resoluuntur per duo verba. ut hoc verbum doceo habet significata duorum verborum. Ille enim qui docet duo agit. Agit enim in discipulum et similiter in artem qua docet. ut patet in isto exemplo doceo te grammatice. te significat rem que suscipit. sed grammatice significat scientiam et artem quam informator informat.

Notandum secundo quod verba sunt triplicia secundum intentionem. Ioannis tamenensis in grammatica. Quedam enim sunt debilis transitionis. que scilicet regunt tantum actiue. proprie significatiōis et non aliene et hec vocantur verba absoluta. unde verba absoluta sunt que pro sui actus specificatione non indigent obliquo casu a parte post. hec enim est inepta. curro ciuitatem tamen actiue proprie significatiōis regunt. ut curro via. Alia sunt verba vehementis transitionis id est maioris transitionis. que scilicet pro sui actus specificatione indigent obliquo casu a parte post. ut lego librum. Alia sunt verba vehementissime transitionis. que scilicet pro sui actus specificatione indigent duobus accusatiuis a parte post. ut doceo te grammatice. et illorum verborum significatio non sufficeret exprimitur per unum accusatiuum. sed requiritur duos. cum enim dico doceo te est sensus incompletus. sed cum dico. doceo te grammatice est sensus perfectus. Et de regimine omnium istorum verborum Alexander determinat in littera presentis.

Notandum tercio. Ex littera Alexandri eliciuntur quatuor regulę. Prima regula. Verbum quod habet significatiōem duorum verborum tale. verbum sub voce actiua regit a parte post duos accusatiuos. ut doceo te grammatice. Secunda regula. Verbum passiuum quod deiceptis

De regimine accusatiui.

a verbo actiua quod regit duos accusatiuos. tale verbum passiuum solum regit. unum accusatiuum. scilicet illud quod manet inuariabilis. cum oratio actiua mutatur in passiuam. ut hic doceo te grammatice. resoluatur sic. tu doceris a me grammatice. Tercia regula est ista. Infinitiuus veniens a verbo actiua quod potest regere duos accusatiuos talis infinitiuus potest regere tres accusatiuos. unum a parte ante. et duos a parte post. ut de eo magistrus docere discipulos placidos mores. in quo exemplo iste accusatiuus magistrus regit a parte ante. et isti duo discipulos et placidos mores regunt a parte post. Ab ista regula excipitur infinitiuus ubi impersonalis passiuę vocis. quod non regit accusatiuum a parte ante. sed ablatiuum ut a me doceri grammatice est bonum. Quarta regula. Accusatiuus rectus a parte ante ab infinitiua regit ex vi nature istius infinitiui. sed secundus accusatiuus qui significat rem recipientem doctrinam. ut discipulos regit ab eodem infinitiua ex vi transitionis. sed accusatiuus secundus qui manet inuariabilis dummodo oratio actiua mutatur in passiuam regit a gerundio trahendo subintellecto. vel a propria natura verbi quod ibi ponitur.

Notandum quarto et ultimo quod infinitiuus verbi impersonalis passiuę vocis excipitur quo ad regimen a parte ante. quia non regit accusatiuum a parte ante. sed ablatiuum. Non tamen excipitur quo ad regimen a parte post. quia talis infinitiuus etiam potest regere duos accusatiuos a parte post. ut hoc verbum passiuum amor regit ablatiuum a parte post. ut ego amor a petro. ergo eius verbum impersonale passiuę vocis scilicet amat regit ablatiuum a parte ante. dicendo. a me amari deum est bonum. Et ratio quare regit ablatiuum a parte ante. est ista. quia quęcumque casum regit verbum personale a parte post. eundem casum eius verbum impersonale passiuę vocis regit a parte ante. et quia verbum passiuum regit ablatiuum a parte post. ergo infinitiuus verbi impersonalis passiuę vocis debet regere ablatiuum a parte ante. Ratio autem illius quare unum accusatiuum regit a verbo trahendo subintellecto. quia quando magister informat bonos mores tunc tradit eos. ergo regit unum accusatiuum ratione illius gerundii subintellecti scilicet tradendo. Est etiam notandum quod cum oratio actiua resoluitur in passiuam. talis resolutio debet sic fieri. scilicet quod actus in oratione actiua positus qui significat rem recipientem. debet mutari. in nominatiuum qui debet reddere suppositum verbo passiuo. Suppositum autem verbi actiui debet mutari in ablatiuum mediante prepositione.

De regimine accusatiui.

posse idē a vel ab. et verbū actiui debet mutari in passiui scdm agrut
tate suppositi. et secūdo accusatiui debet manere inuariabilis. vt
doceo te te grāmā. resoluit sic. tu doceris a me grāmā. Istis
notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera Alexandri de regi-
mine verborū que habent significatā duorū verborū est sufficienter et
bene assignata. patet conclusio ex his que dicta sunt.

Arguit pmo. Verbum quod gerit significatā duorū non regit duos ac-
cusatiuos. Probat antecedens. quia sequeretur quod solū verba equiuoca re-
gerent duos accusatiuos. quod est falsum. Probat. Illud verbum regit
duos accusatiuos quod gerit et habet significatā duorū verborū. sed so-

lū verbum equiuocū habet significatā duo. igit. Abaior est nota ex textu
Abaior. quia equiuocū significat plura vno noīe et diuersis rationib⁹. vt
patet in pōicamēris. Ostendit autē quod verba que regit duos accusatiuos
sunt vniuoca. vt doceo. instruo. informo. Dico verū argumentū con-
cludit quod verbum in pposito nō dicit gerere significatā duorū verbo-
rum formaliter ratione significatiōis pmarie. sed solū declaratiue et exposi-
tiue vt dictū est in pmo notabili. quare argumentū nō concludit.

Arguit secūdo. Vnū verbum nō regit duos accusatiuos. igit. Pro-
batur antecedens. quia vnus actus regit a gerundio tradendo. vt di-
cit alexander in textu cū dicit. Lūna vi regit casus quod nō variatur. si
ergo regit a gerundio tūc nō regit a verbo alio. Dico verū argumen-
tū cōcludit quod regit a gerundio. cū expresse ponit gerundium. si autē ge-
rundium nō ponit expresse tūc regit a verbo quod gerit significatā duo-
rum verborū. et etiā fm veritate tūc regit a verbo quod gerit significatā duo-
rum verborū. sed scdm opinionē aliquorū tūc regit a gerundio tradendo
quod nō intelligit causa regiminis. sed potius causa certitudinis signifi-
cationis et melioris expressionis.

Arguit tercio. Vnū verbum nō regit duos accusatiuos a parte post
igitur. Probat antecedens. quia vnū verbum nō regit duos nōs a parte
ante. ergo nec etiā duos accusatiuos a parte post. Tene cōsequētia
quia nō videt ratio diuersitatis. Antecedens patet. quia vnus nōs po-
test sufficienter esse causa actus verbi significati per verbum. Dico quod
ratio diuersitatis est ista. quia modus significandi illius verbi repugnat
duplici nō. nō autē duplici actō. quia vnū suppositū potest efficere actū
illius verbi. sed vnus actus nō potest terminare actū illius verbi a par-
te post. quod dicitur vehementissime transitionis.

De regimine accusatiui.

Arguit quarto. Verbum passiui veniens ab illo verbo actiui nō re-
git actū a parte post. igit. Probat antecedens. Propria passio nō de-
linquit suū subiectū. sed ablatiui casus est proprius casus verborū
passiuorū. igitur verbum passiui regit ablatiui et nō actū. Abaior est no-
ta. quia propria passio inseparabiliter sequit subiectū. Abaior est passio
in secundo minoris. vbi ostendit quod ablatiui casus est proprius casus verborū
passiuorū. Dico verū argumentū cōcludit quod verbum passiui vt passiui
solū regit ablatiui mediante ppositione a vel ab. sed verbum passiuum
participans vltra passionē aliquā aliā naturā etiā potest regere ac-
cusatiui vt in pposito. quia deriuatur a verbo vehementissime transi-
tionis. cuius naturam participat.

Arguitur quinto. In exemplis predictis nō subintelligitur verbum
tradendo. Probat antecedens. quia in ista oratiōe. Exuo te tunicam
in qua oratiōe nō subintelligit hoc gerundium tradendo. Probat. quia
esset sensus cōtrarius. Probat. quia valeret tūc exuo te tradendo tibi
tunicā. quod est falsum. cū enim aliquē exuo nō trado ei tunicā. sed potius
aufero. Dico verū argumentū cōcludit quod nō semper in huiusmodi ora-
tionibus intelligit hoc verbum tradendo. sed aliquādo etiā eius oppo-
sitū. vt recipiendo. nec Alexander hoc voluit. Sed solū in isto exem-
plo. doceo te grāmā. vbi intelligitur hoc verbum tradendo.

Arguitur sexto. Hoc verbum doceo regit tres accusatiuos a parte
post. ergo nō duos. Probat in ista oratiōe. Doceo discipulos placidos
mores. in qua oratiōe sunt tres acti. scilicet discipulos. placidos
et mores. Dico verū argumentum cōcludit quod absolute sunt tres. sed
duo cōputantur p vno. scilicet placidos mores. quia habent se vt adie-
ctiuū et substantiuū. et vt determinatio et determinabile. modo deter-
minatio et determinabile faciūt vnum sicut actus et potentia.

Arguitur septimo. Vnū verbum nō regit duos accusatiuos a parte
post. igitur. Probat antecedens. Vnū dependentie cōrespondet vnū
termin⁹ et finis. sed vnus verbi est vna dependentia. ergo vnū verbum
regit solū vnū accusatiui. Abaior est nota. quia constructibile regens et
rectū pportionatur. et ergo vni dependentie cōrespondet vnus ter-
minus. Abaior. quia sicut verbum est vnum. ita etiā eius dependentia
est vna. multiplicato enim subiecto multiplicatur etiā accidentia subie-
cti. Dico verū argumentum cōcludit quod vnus verbi est vna depen-
dentia vltima. tamē vnus verbi possunt esse plures dependentie sub-

De regimine accusatiui.

ordinare, ut patet in isto exemplo. Docco te grammaticam.

Arguitur ultimo. Infinitiu nō regit accusatiuū a parte ante. igit
probat. nec transitue nec intransitiue. igitur. Tenet cōsequentia ex
sufficiens diuisione. Antecedens probatur q nō transitue. Proba
tur. qā cōstructio transitua fit a parte post. modo accusatiuus pstrui
tur a parte ante respectu infinitiui. sed q nō intransitiue. quia accu
satiuus est casus transitiois. videtur ergo q cōstruitur transitue.
Dico q accusatiuus est casus transitiois. verum est respectu verbi
a parte post cōstructi. nō aut a parte ante qualiter hic contingit.

Accusatiuus data per viū transitiois.

Si vox cōcordat actiua frequenter habebis.

Verbo cōposito casum quandoq locabis.

Quem dat componens: ut via exire penates.

Penitet et redet miseret et piget et pudet ista.

Accusatiuus sibi iungunt et genitiuos.

Accusatiuus modo damnanus locatur eodem.

Verbaq sumpta foris christi bonus ardet amore m.

Prū littera Alexandri incipiendo ibi Accusatiuus

data. vsq ad istā litterā. Que sine psonis sit bene assignata. Pro in

tellectone questiois more notandū est pmo q in pcedenti questione

determinatū est quō verba vehementissime transitiois regunt du

os accusatiuos. hic aut determinat de regimine acti prout regitur a

verbis vehementis transitiois. Et vult istā regulā. Verba actiua

frequenter regunt accusatiuū a parte post ex vi transitiois. et hoc est

verū si vox cōcordat illius verbi actiui cū accusatiuo. ut lego librum.

Que ergo conditiones scdm iohāne monachi requirunt ad regimen

accusatiui ex vi transitiois. Prima q sit verbi qd significat p modū

transiētis vel transitiois in alterū. Secundo requirit q actus si

gnificet rem proportionatā tali transitioi que res poterit termina

re talē fluxū. Et ergo hec nō est cōgrua. lego lapidē. Sequit corrol

larie pmo q verbi actiui nō regit quēlibet accusatiuū. sed accusati

uū pportionatū et aptū. Dicit enī secūdo de aia. Acti actiui sunt in

paciente bene ppositio. Sicut in simili signū vniuersale requirit et a

De regimine accusatiui

mini que distribuat. sed nō requit quēlibet terminū. qā nō quēlibet di
stribuit. Dicit enī qnto methaphisice. Nemo dicit bene. omis loca
tes. nō enī termino singulari addit cōuenienter signū vniuersale as
firmatiuū. Sequit corrolarie secūdo q alexander dicens in littera.
Si vox cōcordat. vult tantū. id est si modus significandi impo:rat
per vocē verbi actiui cōcordat et proportionat actō. hoc est rei signi
ficatē per accusatiuū. Scdm itaq intēctōne iohānis monachi est hec
regula generalis. Omne verbi actiui transitue ppositū. regit a parte
post accusatiuū vel accusatiuos. in quē vel in quos denotat transi
re actus illius verbi. vnde et alexander dicit frequenter. qā aliquan
do verbi transitui nō regit accusatiuū. ut hic. ego amo. similis hic
quotidie docebat in tēplo. Sequit corrolarie q ista regula nō intel
ligit tñ de verbis actiuis. sed absolute de omnibus verbis transituiis
transitue ppositis significantibus actionē nō curando cuiusq gene
ris sint. siue actiui. siue deponentis. siue cōmuniis.

Notandū secūdo q alexander i ista littera et sequē

ti. scilicet. Verbo cōposito casum quandoq locabis determinat de re

gimine verborū debilis transitiois. ut enī ostensū est ante. verba de

bilis transitiois nō possunt regere accusatiuū aliene significatiōis.

qā male dicit. curro iohāne. Accusatiuū tamē prie significatiōis

regere possunt. ut curro viā. sūo stationē. Unde scdm iohāne mona

chi verba debilis transitiois possunt regere accusatiuū aliene signifi

catiōis quattuor modis. pmo per sinodothen. ut doleo caput. Et

de isto modo dictū est implicite cū determinatū est de sinodothe Se

cūdo hoc potest fieri p transumptionē. ut sitio diuitias. Et hoc tan

git alexander cū dicit. Verbaq sumpta foris. Tercio quādo talis ac

cusatiuus ponit aduerbialiter. ut hic viuit asinus. id est asine. Et hoc

tangit ibi. Sepe regente caret vite modus. Quarto mediante pposi

tione. ut iste anhelat ad bellū. Similiter hic exire penates. et istū mo

duz tangit alexander in textu cū dicit. Verbo cōposito. Et vult talē

regulā. Adulteriens verbi cōpositi figure regit accusatiuū ratiōe p

positiois cōponētis. quē tale verbi p se regere nō potest. ut via exi

re penates. penates aut apud antiquos significabat loca in quibus

colebant di. vel etia penates dicunt di domestici. Et dicunt pena

tes quasi penes nos geniti. Sic similiter posset poni regula de verbo

debilis transitiois. qd regit accusatiuū cū ppositi de in appositione

De regimine accusatiui.

ut vado ad patrem. Sequitur corollarie quod ex eo componitur ab extra et eo. et non ab ex et eo. patet. quia alias exire regeret ablatiuum et non accusatiuum. Et hanc regulam tangit alexander cum dicit. Verbo composito casum quandoque locabis. Quod dat componens. ut vis exire penates. Secunda regula est ista. Verba transumptiue extra propria significatio nem sumpta regunt a parte post accusatiuum cum genitio. ut bonus homo ardet amore christi. ubi hoc verbum ardet capit transumptiue pro desiderare. Unde notandum. Dicitio vel verbum capit dupliciter. Unomodo proprie vel in propria significatione. Unde terminus tunc accipitur proprie quando capitur per illo pro quo imponitur ad significandum. ut ardet in propria significatione significat igne comburi. Secundo ardere capitur transumptiue pro desiderare. et sic capit hic. Unde secundum Iohannem monachi similitudo est inter ardere et desiderare. quia sicut cum hic ignis ardet semper fit maior. Dicitur enim secundo de anima. Ignis creascit in infinitum per appositionem combustibilium. sic amor et desiderium in bono hoc semper creascit et augetur. Et hanc regulam tangit alexander cum dicit. Verbaque sumpta foris christi bonus ardet amorem.

Notandum tercio. Autor in textu ostendit quod verba impersonalia regunt obliquos casus. Et vult hanc regulam. Verba quinq; impersonalia in littera posita regunt accusatiuum cum genitio. Accusatiuum a parte ante ex vi nature. et genitium a parte post ex vi transitionis. Et ratio quare illa verba impersonalia regunt accusatiuum et genitium. quia oratio in qua ponunt talia verba impersonalia regunt accusatiuum et genitium. ut hic. Abde ardet vicij. resoluitur sic. Tedium habet me de vicio et peccato. Penitet me tui. id est penitentiam habet me de te.

Notandum. Iohannes monachi dicit quod primum in littera non dicit ordinem casuum. quia sic genitius esset primus casus. sed debet dicere vel importare prioritate situs vel constructionis. et sic ista. Abde penitet peccati. iste accusatiuus me est primus casus. sed genitius scilicet peccati est secundus casus. Alij tamen dicunt quod etiam alexander tenuit hunc ordinem casuum. et dicunt quod primum casum alexander intellexit genitium. sed per secundum actum. ex quo ordine casuum genitius preedit actum. et dicitur quod actus importat passionem. sed genitius actionem. et etiam dicunt quod quartus regitur transiue. et genitius intransiue. constat autem quod regimine transiue sit a parte post. sed intransiue a parte ante. Unde versus. Passio per quartum datur actio per genitium. Sic transiue quartus. sed non transiue genitius. Et hanc

De regimine accusatiui.

regulam tetigit alexander cum dixit. Penitet et redet miseret et piget et pudet ista. Accusatiui iunguntur cum genitiuis. Natura propria. sed transitione secundum.

Notandum quarto et ultimo quod alexander in textu ponit adhuc duas regulas. Prima. Verba importantia actum accusandi regunt a parte post accusatiuum cum genitio. Accusatiuum ex vi transitionis et genitium ex vi cause materialis. ut acculo te sceleris. Secunda regula. Verba importantia actum damnandi congrue regunt a parte post accusatiuum cum genitio. ut damno te sceleris. Et est notandum quod alexander in ista littera cum dixit eodem. non intelligit omnimodam similitudinem. sed aliqualem. Ratio. quia verba impersonalia posita regunt accusatiuum. ut communiter dicitur a parte ante. et genitium a parte post. sed iste dictiones de quibus dicit littera regunt tam actum quam genitium a parte post. Vult ergo alexander dicere similitudinem generalem. sic quod dictiones significantes accusationem et damnationem etiam regunt genitium et actum. licet non eodem modo et specialiter sicut verba impersonalia predicta. Istis notabilibus stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera alexandri predicta est bene assignata. Patet conclusio ex his que dicta sunt.

Arguitur primo. Verbum actiui regit ablatiuum. ergo non accusatiuum. Tenet consequentia. quia actus et ablatiuum sunt casus specificiter distincti. antecedens patet in isto exemplo. Quotidie docebam in templo. ubi hoc verbum actiui scilicet docebam regit ablatiuum scilicet in templo. Dico verum argumentum concludit quod licet non semper verbum actiui regit accusatiuum sufficit tamen quod apertum natum est regere accusatiuum ut patuit in alio exemplo.

Arguitur secundo. Aliquod est verbum actiui quod non regit actum. probatur sic. quia do est verbum actiui et tamen regit dominum. igitur non accusatiuum. Tenet consequentia quia idem solus facit idem. scilicet de genitio. Alio patet in isto exemplo. do tibi. ubi hoc verbum do regit a parte post datu scilicet tibi. Dico verum argumentum concludit quod verbum actiui transiue positum regit accusatiuum. modo in ista oratione do tibi hoc verbum do non capit transiue. sed acquiesciue. et ergo regit datiuum.

Arguitur tercio. Verbum transiuius non regit a parte post accusatiuum. igitur. probatur alio modo ista. Iohannes videt acule. ubi hoc verbum videt est verbum transiuius. et tamen non regit accusatiuum. sed potius habet post se apuerbius scilicet acule. Dico licet hoc verbum videt non habet post se accusatiuum actum. tamen apertudine. quia in alia oratione potest habere. m h

De regimine accusatiui.

Arguit quarto. Auctor male dicit in textu. Si vox cōcordat. Probat. q̄a vox nihil facit ad regimen: probat. om̄e regimen or̄i ex p̄ portione modor̄ significandi. sed vox nō est p̄portio modor̄ significandi. igit. Ahaio: est nota. et patuit ex p̄ceptib⁹. Ahino: est nota si militer. Dico verū argumentū cōcludit q̄ vox absolute dicat̄ nihil facit ad regimen. sed hic in p̄posito capis vox pro modo significandi. valet ergo t̄m. Si vox cōcordat. id est si est p̄portio modor̄ significandi. cōsiderat enī grāmaticus p̄cipaliter modos significandi. et exed̄ sequenti voces et dictiones significatiuas in quibus sunt illi modi significandi.

Arguit quinto. hoc verbū ex eo nō regit accusatiuū ratione partis cōponentis. igit. probat. sic. q̄a si sic tūc illa p̄positio ex deberet regere accusatiuū. q̄d tamē est falsum. Donatus enī dicit q̄ illa p̄positio ex regit ablatiuū. probat. aut̄ sequela. q̄a quicq̄ est in effectu verius est in causa. Dico verū argumentū cōcluderet si hoc verbū ex eo componeretur ad ex. sed potius cōponit̄ ab extra. vbi dicit̄ est in notabili secundo. Ubi nota q̄ hoc verbū ex eo dupliciter cōsiderat. Uno modo vt cōponit̄ ab extra et eo. et sic vult habere accusatiuū iuxta regulas alexandri. Alio modo vt cōponit̄ ab ex et eo. et sic regit ablatiuū. Un de Virgilius in p̄ma Elogia. Quāuis multa mēis exiret victima lepris.

Arguit sexto. Si verba impersonalia in littera posita regerēt accusatiuū et genitiuū tunc sequerēt q̄ nō differrent a verbis p̄sonalib⁹. probat. sic. q̄a verba p̄sonalia habent certos casus. sed impersonalia incertos. modo hic dicit q̄ verba impersonalia regunt certos casus. q̄a accusatiuū et genitiuū. Dico verū argumentū cōcludit q̄ verba impersonalia habent certos casus absolute. tamen quo ad numerū et personā bene possunt regere casus incertos. vt quādoq̄ regunt casus p̄me p̄sone. aliquādo secūde. aliquādo terciē. similiter aliquādo regunt casus singularis numeri. aliquādo pluralis.

Arguit septimo. Verba significatiua accusationē nō regūt accusatiuū et gen̄i sicut verba impersonalia. igit. probat. antecedēs. q̄a verba impersonalia acc̄m regūt in transitīue. et genitiuū transitiue. iuxta expositionē illoz q̄ dicunt q̄ p̄mū debet intelligi actiue. et p̄ secūdū ḡtū. Vel cōuēto scdm̄ alia expositionē. Verba aut̄ significatiua accusationē regūt tam gen̄i q̄ acc̄m ex vi transitīōis probat. q̄a ambo con-

De regimine accusatiui.

struunt a parte post. casus aut̄ a parte post constructus cōstruit̄ transitiue. Dico verū argumentū cōcludit q̄ eodē modo in textu positū nō debet dicere omnimodā similitudinē. sed aliquatē. Dicit ergo similitudinē generalē. sed nō specialē. vt dictū est in vltimo notabili.

Arguitur octauo. Aliq̄d est verbū transumptiue positū q̄d non regit accusatiuū. Probat̄ in isto exemplo. Prātū rider. capiēdo rider pro florere. Dico verū argumentū cōcludit q̄ nō om̄e verbū transumptiue positū regit accusatiuū. sed solū illud q̄d transumptur in ordinē ad verbū transitīuū. qualiter nō est de isto. rider. q̄d transumptur pro florere. quia florere nō est verbum transitīuū.

Que sine persona sunt. atq̄ gerundia iugis.

Si tamen a verbo quod transeat illa creabls

abatheum legitur. psalmos erat ante legendum.

Postulo posco peto doceo rogo flagito zelo.

Eruo cum vespit monet in duo calceo cingo.

Accusatiuos geminos hec verba requirunt

hunc dant passiuos. quem verba volunt ibi clausa

Sed quem vis verbi sibi postulat associari.

Qui verbi regitur vi passiuo sociatur

Donatus verbum spaci moreq̄ gubernant.

Accusatiuos vocum que talia signant.

Te vesti tunicam pergis iam milia septem.

Utrū littera Alexandri de regimine accusatiui in-

ciendo. Que sine p̄sonis atq̄ gerundia iugis. vsq̄ ad absolute accusationē sit bene assignata. pro intellectu questionis more notā dū est p̄mo q̄ alexander p̄sequēdo regimen accusatiui iterū subiungit duas regulas. P̄mo est ista. Verba impersonalia passīue vocis derivata a verbis transitīuis regunt accusatiuū casum a parte post ex vi transitīōis. vt a me legitur matheum. Secūda regula est ista. Omne gerundū descendēs et derivatū a verbo transitīuo congrue regit a parte post accusatiuū ex vi transitīōis. vt vado ad legendū psalmos. Et est ratio huius regule ista. quia quicūq̄ casum regit in-

De regimine accusatiui.

Actiui eundem casum et regunt a parte post omnes eius modi. manet enim eadem causa. manet et idem effectus. sed quia indicatiuus et eius modi significant idem. licet non eodem modo. ergo etiam regunt eundem casum a parte post.

Notandum est etiam circa primam regulam quod verba impersonalia passiuue vocis deriuantur a verbis duplicis generis. ut a verbis neutralibus et a verbis actiuis. Unde versus. Hec gerundiuorum verba possunt generare duorum. Neutra vel actiua. sed nunquam cetera. sicut uiuitur. cantatur. legitur. statuitur. amatur. Et est notandum quod verba impersonalia passiuue vocis solius coniugantur scilicet personis. cuius ratio est ista. quia verba impersonalia passiuue vocis sunt confusa quo ad supposita. quia possunt habere pro supposito dictionem cuiuscunque persone. Unde congrue dicitur. a me legitur. a te legitur. ab illo legitur. sed tertia persona etiam significat confusam. prima autem et secunda significant certe et determinate. et ergo verba impersonalia passiuue vocis. similiter actiue vocis solius coniugantur in tertio personis.

Notandum secundo quod alexander in textu repetit quod verba vehementissime transitionis regunt a parte post duos accusatiuos et enumerat talia verba et vult istam regulam. Ista verba postulo. posco. rogo. peto. doceo. flagro. zelo. Ex quo vestio. moneo. iduo. calceo. cingo. regunt a parte post duos accusatiuos. Unde autem regant tales acti. et quod talis oratio resolui habeat. patet in precedentibus in quibus hodie secunda de regimine acti. et vult dictum est talia verba regunt a duos accusatiuos habent et gerunt significata duorum verborum. Ad illum intellectum qui praedictus est in eadem questione secunda.

Notandum tertio quod in littera sequenti cum alexander dicit. Ornatu subditi indutu vestibis albis alexander tangit tres regulas. Prima Verba significantia actum orandi congrue regunt a parte post duos accusatiuos. vni significantem causam habitum. et aliam significantem rem in quam transit talis actus orandi. ut vestio te tunica. primus actus scilicet te regit ex vi transitionis. sed secundus scilicet tunicam regitur ex vi causae materialis. Secunda regula. Verba significantia modum mouendi in aliquo spacio regunt a parte post duos accusatiuos vni significantem illud spatium et alium significantem quantitatem illius spatii. ut iam transis in illa septem. et capit hic milia pro miliaria causa metri. Tercia regula. Verba significantia actum morandi vel durandi regunt congrue a parte post duos accusatiuos. vni significantem illud

De regimine accusatiui.

durationem. et alium significantem quantitatem illius durationis. ut ego sum moratus L. racouie tres annos. Ad hoc hic tres menses.

Notandum quarto et ultimo. Alexander in littera sequenti ponit alias regulas de regimine accusatiui. Et est prima ista. Iste dictiones obliuiscor. memini. memor. et recordor. similiter eorum synonyma congrue regunt a parte post actum. ut recordor lectionem. memini lectionem. Et sciendum quod iste dictiones aliquando regunt accusatiuum. et aliquando gerunt. dictum est sufficienter in capitulo de regimine generis. Secunda regula est ista. Verba impersonalia in littera posita iuuat decet delectat oportet. regunt a parte post accusatiuum. ut me delectat studere. te decet laus et honor dñe. Et est sciendum quod iuuat aliter significat quando est verbum actiui et personale. et aliter quando est impersonale. Unde versus. Si iuuat actiui fuerit tunc auxiliatur. Si impersonale tunc delectat ubique. Tercia regula est ista. Ille propositiones a apud et alie eius similes regunt a parte post actum. et tales propositiones secundum grammaticorum positionem sunt triginta. Unde. Christus. Construetur deitas cum quarto propositione. Quarta regula. Illa propositio in qua do valet tantum sicut contra. regit etiam accusatiuum a parte post. ut ille vadit in hostes. id est contra hostes. Et est notandum quod illa propositio in valet etiam sicut contra tam in compositione quam extra. In compositione. ut inuado hostes. extra compositionem. ut Salustius scripsit in catelina. id est contra catelinam. Quinta regula. Ille interiectio o et heu regunt accusatiuum a parte post. ut. O virum ineffabilem. Iheu me miserum peccasse. Alii tamen dicunt quod illa interiectio o non regit actum. sed verbum subintellectum scilicet dico. vel laudamus. et sic praedicta oratio valet etiam. O laudamus ineffabilem virum. vel. O dico ineffabilem virum. Sexta regula. Accusatiui regit a gerundio a parte post in ratione suppositi. ut comedente habedum est panes. Silogisante ponendum est terminos. Johannes tam mentianensis ostendit quod gerundia habent diuersam constructionem. Gerundia enim formata a verbis transitivis assumunt unum actum a parte ante. et alium a parte post et transitivum. ut magistrum virgilium est legendum. id est magistrum dignum est legere virgilium. Si vero gerundium descendit a verbis passiuis tunc assumit ablatiui a parte post mediantem propositionem a vel ab et accusatiuum a parte ante. ut magistrum honorandum est ab omnibus. id est dignum est. ut magister honoretur ab omnibus. Sed gerundia verborum impersonalium seruant constructionem suorum verborum. ut a me currendum est. Iste notabilibus sic stantibus est

De regimine accusatiui.

Cōclusio respōsalis. Littera Alexandri de regimine accusatiui incipiendo ibi. Que sine psonis sunt. vsq; ad absolutio nem acci est bene assignata. Patet veritas conclusiōis ex his que d. cta sunt.

Arguitur pmo. Nullū verbū est sine psonis. igitur. Probat. nul lū diffinitū intelligitur esse sine partibus diffiniētibz sed psona dis tincta ipm verbū. igitur nullū verbū est sine psonis. Abāioz qd partes diffinitionis exprimunt essentia diffiniti. modo res nō est sine essen tia. vt patet septimo methaphisice. Abāioz patet p donatū. qd diffini ens verbū. dicit. Verbum est parlatiōis cum rēpore et psona. Dico qd diffinitum nō absoluitur a membris diffiniētibz. verum est essen tialibus. constat autē qd psona est mēbrum diffiniens accidentale. et ergo verbum potest absolui a persona. nec tamen est intelligēdum qd verbum absolueretur a persona qd nullus esset persone. sed quia nul lus est persone certe.

Arguit secūdo. Verba impersonalia sunt certe psonis. igit. Probat auctoritate et ratione. Prisciani qd dicit qd verba impersonalia si intrin sice respiciant penitus sunt tercię persone. Et ratio. qd resoluntur in terciās personas. vt legitur. id est lectio fit. modo nihil resoluitur in aliquid nisi fuerit in eo. Dico verum argumentū cōcludit qd verba impersonalia terciā habent personā intrinsece. sed cōparando ea quo ad extrinseca incōparatione ad actuale suppositum. et sic generaliter possunt esse omniū personarū indifferentes.

Arguit tēcio. Verba impersonalia simpliciē sunt tercię psonis. pbat. qd sūt tēcię psonis. pbat. qd ē mināt i t vel i tur. ergo sunt tercię psonis Tenet cōsequētia. qd per comune mētrū. T vel tur terne persone dici tur esse. Dico qd hec regula intelligit de verbis psonalibz et nō impso nalibus. vel possum dicere verū argumentū cōcludit qd verba impso nalia quo ad psonā intrinsecā sunt bene tercię psonis. sed nō ad extrin secam.

Arguit quarto. Nulla sunt verba numeralia. igit nec imper sona lia. Tenet cōsequētia. qd psona et numerus sunt accidentia cōiuga ta. vt dicit Priscianus pmo minoris. et etiā nō videt ratio diuersita tis quare verba debent dici impersonalia et nō innumeralia. Antecedēs autē est notū. qd nō est comune apud grāmaticos dicere aliqua verba innumeralia. Dico qd ratio diuersitatis est ista. qd psona est acciden

De regimine accusatiui.

magis principale verbo et cōueniens qd numerus. et ergo ppter istāz pncipalitātē aliqua verba possunt dici impersonalia. licet aliqua non dicantur innumeralia.

Arguitur qnto. Processus autoris est nugatorius vel superfluius igit. Probat qd etiā. hoc idē prius posuit cū antea dixit qd verbū ge reno significat a duoz verborū regit duos accusatiuos. Dico qd antea alexander bene prius posuit regulā. sed hic ponit exempla de priori re gula. et sic istam litteram reperit incidentaliter.

Arguit sexto. Ex littera alexandri sequit falsum. igit ipsa falsa. pa batur antecedēs. qd sequeret qd hoc verbū supplico regeret duos ac cusatiuos. qd est falsum. qd supplico regit datiuū. Probat sequela. qd peto regit duos accusatiuos. ergo et supplico. Tenet cōsequētia. qd de cōuertibilibz idem est iudiciū. modo supplico et peto cōuertunt Dico verū est qd supplico et peto conuertunt quō ad significatum. sed nō quo ad modū significandi. modo regimētur ex proportiōe mo doz significandi. et nō significati. et sic supplico et peto nō omniū sunt synonyma. nec habent idē regimē.

Arguit septimo. Nullū est verbū ornatu. igit littera alexandri fal sa. Probat antecedēs. Nullū verbū significat ornatū. ergo. Proba tur. qd nullū verbū significat substantiā. modo ornatu est substantia. vt tunica vel palliū. Dico qd alexander dicit in textu. Verbum ornatu nō voluit dicere qd verbū absolutū significaret ornatū. sed voluit di cere qd verbū significat ornatū. id est actū ornandi. Similiter. verbū significat inornatū. id est actū inornandi.

Arguit octauo. Actūs nō reddit suppositū gerundio. ergo litte ra alexandri falsa. Probat antecedēs. nulli noi fit redditio suppositi. sed gerundia sunt noiā. igit actūs nō reddit suppositū gerundio. Abā ioz. qd solū verbū est appositū. Abāioz patet auctoritatē Prisciani et floriste qd dicūt gerundia esse noiā. Unde florista dicit qd gerundia ha bent omnes casus prater qd vocatiuū. Dico verū argumentū cōclude ret si gerundia haberēt casum existēter. sed solū casum similitudinā rie. id est terminatiue. Florista ergo nō vult qd gerundia nō sunt alicu ius casus. sed bene habent similem terminationē dictionū casualium.

De absoluteione accusatiui.

Sepe regente caret vltē mobis idq; probato

Uir bone viue deum sic viues secula cuncta

Ha obliuiscor iunges memini q; recordor.

De regimine accusatiui.

Hic iungas iungat atq; deest delectat oportet

Qs sibi quartum solet heu quos iungere casum

Hode per r similes per ycositur ad vices

Unde notans contra quarto solet esse locata

Huncq; gerundium casum veteres posuere

Et supponentem quod multo min tenet visus

Sepe regere loci nomen caret vt habilonem

Rus domum vel militiam rex vadit humumq;

Nomina que villis sunt appropziata locute

Qui minor est seruant panem normam sunt r eidem

Rus r milita domus ac humus associanda

Utrum littera alexandri de absolutectione acti sit bene

assignata. Pro intellectu questione mot e norandū pmo q alexan-

der postq determinauit de regimine accusatiui iam cōsequenter de

terminat de absolutectione acti. Et ponit duas regulas. Prima regula

est ista. Accusatiui importas modū viuēdi sepe caret regere expres-

so. vt vir bone viue deūm qd exemplo iste actus deum ponit abso-

te. Alij tamē dicunt q talis actus regit a ppositione scdm subintelle-

tra. vt valet tñ. bone vir viue deum. id ē scdm deū. Aliqui etiā expo-

nunt talē accusatiuum qd verbaliter. r sic dicunt istā valere tñ. bone

vir viue deum. id est deificē. Ista tamē resolutio nō semp valet. qd

hic nō valet. sic viues cuncta secula. qd resolveret sic. viues cuncta se-

cula. id est seculariter. Et illum modum tangit alexander cum dicit

Sepe regente caret vite modus idq; probato.

Uir bone viue deum sic viues secula cuncta.

Notandū secūdo q absolutectione acti scdm intentiones

iohānis monachi describit sic. Est cōstructio acti in oratione pfecta

absq; regere expresse. vt viues secula cuncta. vel est cōstructio acti p

prij nois loci minoris cum verbo absoluto significante morum loca-

le exteriorē de loco ad locum. vt vado romā. Et elicit ex littera ale-

xandri talis regula. Accusatiui pprij nois loci minoris simplicitē figu-

re r declinabilis pstruct cum verbo significante morum de loco ad lo-

cū talis ponit absolute. vt vado romā. Cuius regule declaratio satis

patet ex his que dicta sunt supersus de absolutectione genitiui.

Notandū terciū q absolutectione acti nō solū fit penes

De absolutectione accusatiui.

actōs pprij nois loci minoris. sz etiā fit p illos quattuor rus domo
militia humus. Unde r dicit in textu. Rusq; militia domus ac humus as
socianda. Licet etiā ista quattuor noia scdm se sumpta sint nomia ap
pellatiua. tamē qd rome significabāt specialia loca in qd hoies diuer
sarum cōditionum morabant. r ergo illa quattuor noia accipiunt a
gramaticis quasi ppria. r p cōsequēs cum cōstruunt cum verbis que
significant motum de loco ad locum ponuntur absolute.

Notandū quarto r ultimo q iohānes monachi in
suo scripto mouet dubium quare alexander nullā mētionē facit de vo
catiuo quare scilicet alexander nō ponit regimen ipsius vri vel con
structionē. vel si nō habet quare de ei absolutectione nō determinat. Re
spōdet ipse r dicit q alexander credit fuisse illius opinionis r scientie
q vocatiui sit rectus. r pcpue secundari. r q partiepat officium nri
in reddēdo suppositū respectu verbi psonalis. qd ergo dictum est de
nro sufficienter alexander etiā dedit intelligere r regimen ipsius vri
Subiungit q vocatiui dupliciter ponit in oratiōe. Uno modo absolu
te. quādo scilicet nō habet regēs expressum. r hoc fit scdm euz tri
bus modis. Primo causa dubij. vt dicendo. petre. Ubi est magister.
Secūdo causa interrogatiōis. vt dñe qd sis tibi. Tercio causa excla
matoriā. vt dñe qd ego seru tu. Unde versus. Absolunt quatuor du
biū r questio clamās. Respective autē ponit dupliciter. Uno modo re
spectu verborū psonaliū impatiui modi. vt petre facis. r. Secūdo re
spectu aduerbiū vocatiui. excitādi vel hortandi. vt o petre. o deus. Se
quitur corollarie q ista que hic dicunt non sunt ptra pus dicta. patet
p qm est ostēsum q vtrūq; ponit absolute semp. qd dictū est. Accipi
as qntū tu quēlibet esse solutū. r nō dicat q ab vlla parte regat. Hic
autē dicit q vtrūq; regit. hoc em dicit respectu diuersorū. scdm em grā
maticā cōmune vtrūq; regit a parte ante a verbo vel aduerbio. scdm
autē veritatē vtrūq; semp ponit absolute. vt pbatū est superius circa q
stionē qua querebat vtrū vtrū reddidit suppositū. Istis notabilibus
sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Littera alexandri de absolutectione
acti est sufficienter assignata. patet veritas pclusiōis ex his que dicta
sunt in notabilibus.

Arguit pmo. Littera alexandri est incōgrua. igit male posita. An
tecedēs pbat. qd suppositū r appositū discouenit in numero. Proba
tur sic. quia suppositum qui est singularis numeri. r appositum seruat
pluralis numeri. Dicit enim Alexander. qui minor est seruans.

De absoluteione accusatiui.

Dico verū argumentū cōcluderet si qui esset suppositū huius verbi seruāt. sed eius suppositū est nota pōicta. et sic sensus est. nota pōicta seruāt etiā talē modū absoluteionis vt dictum est.

Arguitur secundo. Vado romam. iste accusatiuus romam non ponitur absolute. Probat. Nulla dictio ponitur absolute. Sed in ista oratione. vado romam. romam regitur. igitur non ponitur absolute. **Ad hoc est nota.** qd ponitur absolute et regi sunt opposita. modo opposita se expellunt. **Ad hoc probatur.** qd illa dictio romam exigit ab illo verbo in certo casu. ita qd nō in quolibet alio. ergo regit ab illo vbo vado. Tenet cōsequētia p diffinitionē regiminis. qd regimen est exigentia dictionis recte sub certo casu. ita qd nō sub quolibet alio. vt dictū est circa diffinitionē regiminis. **Ad hoc patet de se.** qd hēc nō admittitur. vado romam. Dico verū argumentū cōcludit qd in ista oratione vado romam iste actiūs romam exigit sub certo casu. nō exigentia regiminis. sed absoluteionis. hoc em̄ verbū vado nō potest regere accusatiuū. ergo nō exigit hunc accusatiuū romam sub ratione regiminis.

Arguitur tercio. Vado romam. hic est regimē. igitur ille actiūs romam nō ponitur absolute. Antecedēs probatur. qd vbiq; est dependentia et terminatio dependentie. ibi est regimen. sed cū dico vado romam. hic est dependentia et terminatio illius dependentie. igitur hic est regimē. vado romam. **Ad hoc est nota** ex cōditiōne requisita ad regimen. **Ad hoc patet.** qd hoc verbū vado significat cōfusse. sed cū adiungo actiū tunc illa dependentia et cōfussio specificat. Dico qd argumentū nō cōcludit qd hēc cōsequētia nō valet. hic est determinatio vniūs cōstructibilis per aliud. ergo hic est regimen. qd arguitur a superiori ad inferius affirmatiue et sine distributione. que cōsequētia nō valet. bene ergo alicui est dependentia vniūs cōstructibilis qd aliud. et tamen ibi non est regimen. vt patet de adiectiui et substantiui et sic maior nō intelligitur vniuersaliter. sed particulariter. qd est instantia de adiectiui et substantiui vt dictū est.

Arguitur quarto et vltimo. Vado humū. iste actiūs humū nō ponitur absolute. igitur. Probat. Antecedēs. Actiūs qd debet poni absolute debet esse actiūs ppij notie. sed huius nō est actiūs ppij notie. igitur nō ponitur absolute. **Ad hoc est alexandri in textu.** **Ad hoc patet** qd humū est nomen appellatiui. Dico verū argumentū cōcludit qd humū scdm se est nomen appellatiui. tamē hoc nomen humū ex speciali acceptione et significatione accipitur vt propriū ratione cuius estā ponit absolute. vt dictū est in notabili tercio.

De regimine ablatiui.

Ablatiuorum regimen subiungitur istis.

Tres notat esse gradus qui cōparat: inde notabil.

assutimodum regimen qui rem discernit aperte.

Dirior est auro sapiens salomone sybilla.

Per magia expone regimen quod vobis aperte.

Est auro diues regina magis salomone.

Est ablatiuus demonstrans quantū habetur.

Excessus regit hunc excessum dictio signana.

Hoc lignum digitis excedit quattuor istud.

Hoc lignum digitis est magia quattuor isto.

Remota notans fieri: regit id quo res ea fiet.

Orator verbis vincit vir bellicus armis.

Abobile mensuram designans addere debet.

Lignum sex pedibus longum latumq; duobus.

Atq; littera alexandri de regimine ablatiui incipit.

De ibi. Ablatiuorum regimen subiungit istis vsq; ad istā litterā. Tlerbū materia causam spaciū pectine. sit bene posita. Pro intellectuē questio nis more notandum est pmo qd postq; alexander determinauit de regimine acti. tam finaliter incipit determinare de regimine ablatiui. Et regit ablatiuus ex sex virib;: pmo ex vi cōparatiōis. vt iohannes est fortior platone. Secūdo regit ex vi quadruplicis cause fm qd sunt quattuor genera causarū. Tercio ex vi demonstratiōis essentie. Quarto ex vi translatiōis. Quinto ex vi sinoboches. Sexto ex vi excessus. Et hoc regimen ex vi excessus est cōmuniū regimen ablatiui. vt dictū est ante. In omni genere rerū. iuxta Aristotilem decimo methaphisice. oportet dare vniū pncipiū qd est mētū et mensura omnū sequentiū. ergo etiā in regimine ablatiui debet esse vniū regimen cōmuniū ad qd omnia alia reducunt. et quo omnia alia mensurant. et hoc est regimen ex vi excessus.

Notandū secūdo qd alexander volēs determinare de regimine ablatiui pmo ponit notabile in textu. et dicit qd tres sunt gradus cōparatiōis scilicet positiui. cōparatiui et suplatiui. et hoc est verū de cōparatiōe cōpleta. qd in cōparatiōe incōpleta sunt solū duo gradus.

Comparatiui et suplatiui sunt gradus cōparatiui. et hoc est verū de cōparatiōe cōpleta. qd in cōparatiōe incōpleta sunt solū duo gradus.

De regimine ablatiui.

cōparatiōis. vult ergo talē regulā ex littera. Quis cōparatiu? cui? pō
fieri? regit vñ ablatiui. talis cōparatiu? potest regere duos. vñ
virtute positiui. et aliū virtute ppria. vt sapiēs sibilla est ditior au
ro salomone. Qui aut ablatiui regit virtute positiui et q virtute pro
pria parer p resolutionē oratiōis in qua ponit talis cōparatiu?. Re
soluit em talis oratio p suū positiuū et p hoc aduerbiū magis. vt ista.
sapiēs sibilla est ditior auro salomone. resoluit sic. Sapiēs sibilla est
diues auro magis salomone. in qua oratione ille ablatiui auro regitur
virtute positiui. et ille ablatiui salomone regit virtute cōparatiui. q
circa ipm ponit hoc aduerbiū magis. Et hoc regimen tāgit alexan
der cū dicit. Tres notat esse gradus qui cōparat inde notabit. Abul
timodū regimen qui rem discernit aperte. Ditior est auro sapiēs sa
lomone sibilla. Est auro diues. et cetera.

Notādū tercio. Secūda regula quā ponit alexan
der est ista. Lōstruibile significās excessum potest regere duos ab
latiuios. vñ significātē rem que excedit. et aliū significātē quātitatē
illius excessus. Exēplū de noie. vt hoc lignū est mai? illo quattuor digi
tis. Exēplū de verbo. hoc lignū excedit id quattuor digitis. et hoc re
gimen tangit alexāder cū dicit. Est ablatiui demonstrāo quānt? habet
excessus regit hūc excessus dicitur signās Deinde alexāder ponit ter
tiā regulā. et est ista. Lōstruibile significās aliqd fieri vel factum
esse regit ablatiui significātē rem vel instrumētū quo illa res habe
at fieri vel habuit fieri ex vi cause efficiētis. vt orator vincit vbiis.
Et nō intelligit solū ista regula de verbis. sed etiā de noibus. et maxi
me de adiectiuis. vt orator est victoriosus verbis. Miles est bel
licosus armis. Et hanc regulā tangit alexander cū dicit. Remq no
tans fieri regit id quo res ea fiet. Orator vincit verbis vir bellicus
armis.

Notādū quarto et vltimo. Alexāder ponit quartā
regulam. Et est ista. Nōmē adiectiui significās mēsurā vel dimēsi
ōnē regit ablatiui significātē quātitatē illius mēsure. vt lignū est longū sex
digitis. Et nō intelligit hec regula de noib? significātibus mēsurā cer
te et determinare. vt bipedale. sed intelligit de his noib? q fecit mēsurā
indeterminare et pfuse. vt longū latū. pūdū. Iohānes etiā monachi di
cit q ista regula intelligit de vbiis et participijs. verba em q fecit actū
extēdō mēsurā vel dimēsiōnē regit a pte. post ablatiui fin pten
tē regulā. vt lectio plogat trib? horis. tunica ampliā trib? fimbrijs
Et hanc regulā tāgit alexāder cū dicit. Abobīle mēsurā designās ad
dere debet. Lignū sex pedib? longū latūq duob?. Istā notabili? sic

De regimine ablatiui.

stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Littera alexāderi de regimine
ablatiui iuxta regulas declaratas est sufficiēter assignata. patet ve
ritas. cōclusionis ex his que dicta sunt.

Arguit pmo. Ablatiui nō est casus. igit alexāder male determinat
de regimine ablatiui. Probat antecedēs. greci nō habēt ablatiui ergo nec
latini. Teneat psequētia. qā ois latinitas ortū habet a grecis. Antece
dēs patet qā greci loco ablatiui posuerūt genitī. vt vbi nos dicim? remis
crumb? greci dixerūt ten? crum. Dico licet nō ponit ablatiui a grecis
expresse. tamē implicite. qā cōprehēdūt sub gēto. et etiā latini plus di
stincte volentes exprimere mentis conceptū q greci inuenerunt ab
latiui casum ab alijs distinctum.

Arguit scdo. Ablatiui male ponit in fine. ergo ordo alexāderi non
valet. Probat aīo. qā si sic sequeretur q ablatiui esset pfectissim? casuum
qd est falsum. nō em est casus pfectior q ablatiui. eo q nō est cau
sa alio? casuum. modo causa est pfectior et dignior effectu. Aīo pbat.
qā finis est dignissimū. vt patet scdo philoz. causa em finalis est di
gnissima et potissima causarū. Dico verū argumētū cōcludit q causa
finalis est potissima causarū. licet nō ois finis est causa. sed finis septi
us est effectus. In actibus em humanis ignobiliora tenent sepius fi
nem. vt dicitur decimo ethicorum.

Arguit scio. Ablatiui nō potest regere a noie. pbat sic. ablatiui et ac
cusatiui sunt casus act? sicut gēto et dōs sunt casus substantie vt di
cit grāu? i. q actūs nō pte regi sine figura a noie vt pbatū est. er
go nec ablatiui. Teneat pna. qā nō est ratio pueritatis. Dico q nō est
sic. licet rā actūs q ablatiui sunt casus act? in hoc est diuersimode.
qā actūs fecit pmodū vt i que aliqd trāsit. et ergo deo q debet regere
actū debet fecare p modū trāseūtis i alter? q mod? nō repit in noie. s
ablatiui pte p modū vt a quo. et ergo omne illd qd dependet p modū vt
ab altero regit ablatiui. et ille mod? repit i noie. igit nomē regit ablatiui
et non accusatiui.

Arguit quarto. Ablatiui nō regit a noie. pbat sic. ppriū nō derelin
qt suū subiectū. s ablatiui ē ppriū casus vbor passiuor. igit ablatiui nō
regit a noie. Abato? ē nota. qā ppria passio inseparabilē sequit subie
ctū. Abno? ē psciani dicētis pmo minoris q ablatiui ē ppriū casus ver
bor passiuor. Dico si ablatiui esset ppriū casus vbor passiuor quāto
modo. sed est ppriū casus verbor passiuor tercio modo. qā cōue
nit omni. sed nō soli.

De regimine ablatiui.

Argumento. Comparatiuū nō regit ablatiū. ergo. probat antecedens. Comparatiuū regit genit. ergo nō ablatiū. Antecedens probat in ista oratione. *Philoſophorum charitas.* Dico verū argumētū cōcludit. Comparatiuū participij tenet regit genit. modo regula hic intelligit de comparatiuo comparatiue tenet.

Argumento sexto. Comparatiuū nō regit duos ablatiuos. igit. probat antecedens. Idem solū facit idem. sed cōparatiuū est vnus gradus. igit. rē regit vnū casum. probat antecedens auctoritate aristotelis. li. de generatione. idē solū facit idē. Dico q. idē eodē modo se habēs facit idem. sed cōparatiuū regēs duos ablatiuos diuersimode se habet. q. regit vnū ablatiū virtute positiui et aliū virtute ppositiui.

Argumento septimo. Adiectiua significātia res mēsurabiles nō regit ablatiū. patet. q. hēc est incipit. bicubicū duobus. patet q. est ruga toria. si em aliqd est bicubicū tūc includit duo. Dico q. regula nō intelligit absolute de omnibus adiectiuis. sed intelligit de adiectiuis q. significant rem mēsurabilē carentē mēsurā determinatā et certā vt sunt longū latū. modo ista noia bicubicū tricubicū significant quantitatem determinatē.

Argumento vltimo. Adiectiui nō regit ablatiū igit. regula falsa. probat sic. q. cōmunit dicit q. adiectiui nō regit substantiū. vt pharum est circa diffinitionē regiminis. Dico q. adiectiui adiectiue sententiū regit substantiū. sed adiectiui nō tenet pure adiectiue potest regere substantiū. qualiter est in pposito.

Verbum materiam causam spacium precumue

Aut tempus signans ablatiuos regit horum

Que predicta notant: vt frenum fabricat ere

Ista pupore tacer: stadiis sex distat ab vrbe

Nocte morans tora: panem numinis tribus em

Nomen eis adiunge modum quop signat agendi

Accentu plura proferre solemus acuro

Sepe potestatis nomen subiungitur istis

A rex hierusalem domino dono b salytem

Synecdochen iungas vt vultu virgo decora

Quatum subdota: inputus vestibus albis

De regimine ablatiui.

Tota pars subjecto proprietatem

Sed laudem iunge vel vituperamen vt inq.

Vir manibus validis et virgo crinibus albis

Vir dextra fragili: vel forma femina turpi

Mobile vel verbum designans proprietatem

Seruis constructur per quosda significatur:

Hic instrumenti vel cause nomina iunge.

Luridum scilicet fulget virtute modestus.

Est velox pedibus: blando sermone facetus

Utriusque inuicem: properat pede voce benignus

Utrum littera alexandri incipiendo ibi. Verbum materiam

am vsq. ad illā litterā. Aut instrumenti vel cause noia iunge. sit bene assignata. pro intellectu littere questiois more notandū pmo q.

ex littera alexandri quāq. regule eliciunt. prima. Constructibile vel verbum significans aliqd fieri ex materia: congrue regit a parte post ablatiū

significat illā materiā. vt faber fabricat frenū ere. Iste facit cultellū ferro. Secunda regula. Verbum significans actū q. puenit ex aliqua causa congrue regit a parte post ablatiū significante talem causam.

vt virgo tacer pudore. Tercia regula. Verbum significans actū appropinquandi congrue regit a parte post ablatiū significante quantitatē illi

precij. vt ego emi panē tribus nummis. Quarta regula. Verbum significans actū distandi siue extendendi aliqd spacij congrue regit a parte post ablatiū significante quantitatē illius distantie vel illi spacij.

vt villa distat ab vrbe sex stadiis. Quinta regula. Verbum significans actū durandi in aliquo tpe congrue regit a parte post ablatiū significante illud tēpus. vt iste fuit morans in isto loco tribus annis. Sequit

corollarie ex istis regulis q. alexander in textu nō cepit verbum ppter vt verbum est vna pars orationis ab alia distincta. sed capit verbum cōmunit pro vocabulo vel dictione vel constructibili. nō enim san

tū verba regit sic ablatiū. vt dictū est. sed etiā noia vel participia.

Notandū secūdo. Secūda regula quā alexander tangit in textu est hęc. Verbum vel constructibile significans rem que agit congrue regit a parte post ablatiū significante modū quo talis res agit. vel sic vt nos solemus proferre multa vocabula acuro accentu

De regimine ablatiui.

Ille cantat benigna voce. Ille cantat atra voce. Et est intelligendū q̄ iste regule nō solum intelliguntur de verbis, sed etiam intelligunt de eorum participijs, similiter de nominibus eis in significando simili-
bus. Tercia regula quam ponit Alexander in textu. Nomen signifi-
cans potestatem vel dignitatem regit ablatiuum significantē rem
vel causam a qua proceditur vel oritur talis potestas, vt Albertus
rex hierusalem dono dei optat bernhardo salutem. In quo exemplo
iste ablatiuus dono regitur ab illo nomine rex.

Notandum est hic q̄ ablatiuus scdm intentionez.
Iohānis monachi regitur ex vi quaduplicis cause. Primo ex vi cau-
se materialis, vt faber fabricat frenum ere. Secundo ex vi cause effi-
cientis, vt scientia crescit studio. Tercio ex vi cause finalis, vt ieru-
salem causa habendi vitam eternam. Quarto ex vi cause formalis, et
sic quodlibet adiectiuum regit ablatiuum sui abstracti idem signifi-
cans cum concreto, vt homo humanitate homo, albus albedine al-
bus.

Notandum tertio. Quarta regula quam auctor ponit in textu est ista
Dictio significans proprietatem partis attributam toti: vel econ-
uerso regit ablatiuum significantem illam partem, vt virgo siliū de
cora. Et hoc regimen aliqui denominant ex vi demonstrationis, et
securitatis, quia per hoc regimen demonstratur essentia virginis a poste-
riori, scdm enim aristotelem primo de anima, accidentia magnā par-
tem conferunt ad cognoscendum qd quid est, licet alij dicūt q̄ hoc re-
gimen sit ex vi synodoches, in predicta tamen oratione nō est synodo-
che constructionis, quia nullum est vicium, sed est synodochē locutio-
nis, in qua nullum est vicium. Quinta regula est ista. Constructi-
le significans ornatum vel etiam deornatum regit ablatiuum a par-
te post significantem illud per quod fit talis ornatu, vt ille est indu-
tus vestibus albis. Et hanc regulam tangit alexander cum dicit. Or-
natu subdes induit vestibus albis.

Notandum quarto et ultimo. Sexta regula quam
alexander ponit est ista. Dictio significans totum potest regere abla-
tiuū significantem partem illius totius mediante adiectiuo quod
importat laudem vel vituperium. Exemplum de laude, vir validis
manibus. Exemplum de vituperio, vir fragili dextera. Septima re-
gula. Dictio significans subiectum alicuius proprietatis congrue re-
git ablatiuum a parte post significantem proprietatem illius subie-

De regimine ablatiui.

secti, mediante adiectiuo laudis vel vituperij. De laude, vt virgo
albis crinib⁹, de vituperio, femina turpi forma. Octaua regula. Nomen
adiectivum vel verbum designans proprietatem accidentalem
congrue regit a parte post ablatiuum significantem rem qua illa pro-
prietas exercetur. Exemplum de nomine, cursu festinus. De verbo
Abodestus fulget virtute. Nona regula. Nomen vel verbum desi-
gnans proprietatem congrue regit a parte post ablatiuum significa-
tem instrumentum illius proprietatis, exemplum de nomine, velox pe-
dibus. De verbo, properat pede. Decima regula. Dictio significans
proprietatem congrue regit a parte post ablatiuum significantem causam
illius proprietatis, vt facetus sermone, inuictus viribus.

Conclusio responsalis. Littera alexandri de regimi-
nibus ablatiui predictis est sufficienter et bene assignata. Cleras hu-
ius conclusionis patet ex his que dicta sunt in notabilibus.

Arguitur primo. Verbum nō significat materiam, igitur prima re-
gula falsa. Probatur antecedens. Illud quod significat materiam si-
gnificat substantiam, sed omne verbum significat accidens, igitur nul-
lum verbum significat materiam. Maior, quia materia est substantia
vt patet secundo de anima. Minor, quia verbum significat actum, mo-
do actus est accidens. Dico verum argumentum concluderet si litta-
ra alexandri esset absolute intelligenda, sed alexander vult q̄ verbū
significat materiam significat actum qui versatur circa materiam, vt
fabrico significat actum fabricandi qui est circa materiam, quia ferrū
vel verbū significat actum qui significat aliquid fieri ex materia.

Arguitur secundo. In ista oratione c. fabricat ere iste ablatius ere nō re-
gitur a verbo fabricat igitur littera alexandri falsa. probatur antecedens, qd
regit a ppositiōe subintellecta, probatur, qd predicta oratio valet tm fabri-
cat ere, id est fabricat ex ere. Sic similiter posset dici de alijs exēplis
Dico verū argumentū concludit q̄ in isto exēplo fabricat ere subintel-
gitur ppositio ex vel de, nō de necessitate regiminis, sed ppter perfe-
ctā sententiā exprimendā, hec em fabricat ex ere est certior et pfecti-
or q̄ ista, fabricat ere.

Arguitur tertio. In isto exēplo, ista pudore tacet nō fecit aliqd act⁹ fieri
pp̄t aliquā causam, igitur regula alexandri falsa, probatur a nō, qd hoc vbi
tacet est verbū et nō significat aliquē actū fieri, probatur, qd significat
puram carentiam et p̄uationem actus loquendi. Dico verum argu-
mentum concludit q̄ hoc verbum et cō nō significat aliquē actū
fieri posset iue, sufficit tamen q̄ p̄uatiue.

De regimine ablatiui.

Arguitur quarto. Nomen potestatis non regit ablatiuum. ergo regula falsa. Probatur antecedens. quia deus. similiter creator sunt nomina potestatis. vt notum est. et tamen non regunt ablatiuum. probatur. quia hec est incongrua. creator hominis et creator nature ablatiuo. sed bene regunt genitiuum. vt creator hominis vel nature. Dico qd regula alexandri intelligit de noie potestatis qd significat potestatem dependentem. modo deus. similiter creator significant potestatem independentem. qd deus a nullo dependet. sed omnia a deo.

Arguitur quinto. Virgo decora vultu non est regimine ex vi synodoches. Igitur. probat. qd ibi est regimine ex vi demonstrationis essentie. ergo non ex vi synodoches. Tenet plequeria. qd in eade oratione non sunt diuersa regimina. Ans probat. qd hic demonstrat essentia regiminis cu dicit decora vultu a posteriori per accidentia. Dico veru argumentu concludit in eade oratione scdm eandem ratione non sunt diuersa regimina. Sed fm diuersos respectus tunc in eade oratione sunt diuersa regimina qualiter hic contingit. Quia considerado vt dictio significans totu videllz et virgo. regit ablatiuu significare parte scilicet vultu. tunc est regit men ex vi synodoches. Et hoc voluit Alexander. Sed considerado illam orationem. vt per eam significatur essentia et proprietates virginis tunc est regimen ex vi demonstrationis essentie. Et hoc voluit Iohannes monachi.

Arguitur sexto. Ibi non est synodoches. virgo decora vultu. hic nullum est viciu. igitur hic non est synodoches. Abator. quia vt dictus est synodoches est figura constructionis. modo figure constructionis includunt aliquod viciu. vt probatum est superius. Abator est nota. Dico verum argumentum concludit. qd in ista decora vultu non est synodoches constructionis saltem proprie. sed potius locutionis. qd a proprietate partis. quia facies denominat totum. Et hoc potest aliquando fieri sine vicio.

Arguitur septimo. Vnius cause tantum vnus est effectus. vt dicitur primo posteriorum. Sed dictio significans totum. vel subiectum regit genitiuum. ergo non ablatiuum. Tenet plequeria virtute maioris. Abator. quia vnu solum facit idem. modo omnis causa est vna. Abinoz parer ex capitulo de regimine genitiui. vbi ostensum est qd dictio significans totu vel subiectum regit genitiuum. Dico verum argumentum concludit qd vnus cause eodem modo se habentis est tantum vnus effectus. Sed causa diuersimode se habens potest habere plures effectus. Quia mutatio in causa facit mutationem in effectu.

De regimine ablatiui.

Arguitur octauo et vltimo. Si dictio significans totu et suble. res. geret ablatiuu casum et genitiuu. vel hoc fieret eodem modo vel diuerso. non potest dici qd eodem modo. qd idem eodem modo se habens solus facit idem. vt parer secundo de generatione. nec potest dici diuerso modo. qd non videt quo modo. Dico qd dictio significans totu regit ablatiuu significantem partem. et etiam genitiuum diuersimode. Quando enim totu coparat ad partes. vt partes sunt principia essendi vel constituenpi totu tunc regit genitiuum. Sed quando totu coparat ad partes vt ipse continet a toto tunc totu regit parte in ablatiuo. Sed qd subiectum coparat ad proprietate tanq ad principium cognoscendi tunc regit genitiuum. Sed quando coparat ad proprietates vt proprietates continent a subiecto tunc totum significans subiectum regit dictio nem significantem proprietatem in ablatiuo.

Regere carete norans ablatiuum regit eius

Et pena careat homo purus sine crimine viuat

Inter et est iuncta tibi dant pronomina quia

Inter et nostra vestraque mea que

Ata sua noz mam refert seruabit eandem

Plenus inops casum dant istum siue secundum

Clini vel vino duo dolia plena videto

Pauper egenus inops vino vel panis egebit

Dignus cum potior fungor vescoz fruor vtoz

Et cargo iungo casui tantummodo sexto

Hos casus pe pig coram societate gubernant

Cum super est pro de sexto decet hanc lociare

Iste datur casus passiuus ab preunte

Eernitur hic a me quandoque videboz ab illo

Et si susceptum quod signes siue recessum

Sic a te disco libros a teq recedo.

Atru littera Alexandri incipiendo ibi. Regere carete norans vsq ad absoluti one ablatiuu sit bene assignata. Pro intell etione littere norandum pmo. Ex littera elicitur talis regula. Et

De regimine ablatiui.

ba significantia carentia aut priuatione congrue regunt a parte post ablatiui significantem rem respectu cui⁹ est talis carentia. vt fortes ca-
ret pecunia. Et a sensu contrario regula ista intelligit etiam de dictioni-
bus significantibus plenitudinem. vt iohanes abundat pecunia. tamē
de isto dicit inferi⁹. ponit alexander exemplū in textu. vt homo careat
pena viuit purus crimine. Ratio qd scdm Boetium. v. de solat. iōne
Sicut nullū bonū irremuneratū. ita nullū malū impunitū. Secda re-
gula est ista. Ista tria verba impersonalia interest refert et est caput p
prietat regunt a parte post qnq ablatiuos pncipalē possessiuos in semi-
nino genere. vt mea interest. id est ad me pertinet. tua interest lectio
id est ad te pertinet lectio. quare aut ista verba impersonalia regunt ab-
latiuos qnq noim possessiuos in feminino genere. hui⁹ ratione iohan-
nes moachi assignat istā. qd i ablatiuis possessiuos constructio cum
verbis impersonalib⁹ intelligit ablatiuo re vel vilitate. scd isti ablatiuo
solū addunt in feminino genere. et ergo regunt ablatiuos possessiuo-
rum in feminino genere. licet alij dicant qd ibi intelligit ille ablatiuo cu-
ra. vt sit sensus. mea inter est. id est ad meā curā pertinet.

Notādū scdo. Scda regula est ista. Verba signifi-
cāta plenitudinē vel etiā inopia regunt a parte post ablatiuū
vel genit. Exemplū de plenitudine. Pleni gratia et veritatis. Exem-
plum de inopia. indigeo pane vel panis. careo pecunia vel pecunijs.
Unde dicit in textu. Plenus inops. unde ops opis significat terram.
Unde opifus. licet alij dicant opifus. et est idē qd terrestris. unde opif-
mures sunt terrestres. Unde Iuuenalis satyra tertia. Et diuina opi-
ci rodebant carmina mures. Tercia regula est ista. Iste dictiones di-
gnus potior velcor fungor fruor vtor careo regunt a parte post abla-
tiui. vt dignus honore. vtor pane. Et hoc est verum vt frequenter
qd etiā alique dictiones ex his possunt regere accusatiui vel genitiui
vt hoc verbū vtor regit accusatiui. vt vtor hanc rem. similiter geni-
tiui. vt vtor huius rei. similiter ablatiuū. vt vtor hac re.

Notādū tercio. Quinta regula est ista. Iste pposi-
tiones de p corā et ei si significādo possunt regere ablatiuū a parte post
et tales oēs sunt qndecim. Unde pposus. Sed sunt ter qnq cū lexto al-
sociādo. Et subinfert alexander. Ista ppositio sup caput pde regit a
parte post ablatiuū. vt dico hoc sup te. id est de te. similiter hec. Abul-
ra sup priamo rogat as sup hector multa. Et est notādū qd illa pposi-
tio sup aliquādo importat circūstātiā locale tūc regit actiuū vel abla-
tiui indifferēter. vt maria est exaltata sup celos. Quādoqz aut ipor-
tat excessus et tūc regit accusatiui. vt ibi. Desiderabilia mandata

De regimine ablatiui.

tua super aurum et topasion.

Notādū quarto et vltimo. Quinta regula quā ale-
xander ponit in textu est hec. Verba passiuā regunt a parte post abla-
tiui mediāte ppositioe a vel ab. vt diligo a forte. et intelligit ista re-
gula nō solū de verbis passiuū generis. sed generaliter de oib⁹ verbis
passiuā significatiōe habentib⁹ nō curādo cui⁹ generis. vt osculoz a
te. similiter hic. Hascor a te.

**Notādū etiā qd iohanes monachi ostendit hic diffe-
rentiā inter istas duas pposiōes a vel ab.** qd illa ppo a pponit dictionib⁹
incipientib⁹ a psonate. vt a petro. s; ab pponit dictionib⁹ incipientib⁹ a
vocali. vt ab andrea. et licet cū dico ab hoīe illa ppositio ab pponit h
tamē qd h nō est littera. eque bene pponit dictioni incipienti a vocali
Silt cū dico a iohāne illa ppositio nō pponit vocali. qd illa vocalis
trāsit in vim psonatis. Sexta regula est ista. Verba significāta rece-
ptionē vel susceptionē vni⁹ rei ab alia congrue regunt a parte post ab-
latiuū mediāte ppositioe a vel ab. Exemplū de susceptione. vt disco a te
libros. De separatione. vt recedo a te. Unde hoc verbū disco duo signi-
ficat. Primo significat sciētā alteri tradere. et sic docti et scientes di-
scunt. Scdo disco significat sciētā suscipe. et sic ignorantes discunt. qd
sciētā ab alijs recipiūt. Unde scd⁹ hoc peccat iste paralogism⁹. Qui
cūqz discit sunt ignorantes scientes discunt. ergo scientes sunt ignoran-
tes. qd ideo nō valet. qd in maiori disco capit passim p scientiā suscipe
sed in minori capit actiue p scientiam informare et tradere. Istis no-
tabilibus sic statibus est

Cōclusio respōsalis. Regule ab Alexandro in textu
posite sunt bene assignare. patet veritas cōclusionis ex regulis.

Arguit pmo. Littera alexandri est incōgrua. ergo. probat. qd infi-
nitū debet regere actiuū a parte ante. sed hic regit ablatiuū. igit. Ablatioz
patuit ex his que dicta sunt in capto de regimine acti. Ablatioz qd di-
cit. Regis carere notans. Dico verū argumētū pcluderet. Infinitū
carere hic plderaret sub ratioe infinitiui. sed hic plderat vt iporat
specialit⁹ carētiā. qd dictū est in qnta regula. Dicitio significās carē-
tiā regit ablatiuū. modo denominatio habet fieri a specialiori.

Arguit scdo. Dicitio significās carētiā nō regit ablatiuū. pbat. omnia
ablatiuū regit ex aliqua vi. s; dicitio significās carētiā nō regit abla-
tiui ex aliqua vi. igit. Ablatioz ē nota. Ablatioz qd nō videt ex qua vi.
Dico qd regit ablatiuū ex vi cause efficiētis puarue. Ablatiuū sic rece-
pat rem que ppter sui absentiam efficit carētiā. quādoqz aut ppta p
sui absentiam dicitur efficere periclitatiōem nauis.

De absoluteione ablatiui.

¶ Arguitur tercio. Quia littera alexandri non est intelligibilis. ergo male posita. Probat antecedens: quia in ea ponitur relatiui scilicet et sine antecedente. Dicitur enim in textu. ablatiui regit eius. modo positio relatiui sine antecedente causat orationem intelligibilem. ut dicunt grammatici. Dicollet non exprimit antecedens expresse. tamen bene subintelligitur per dictionem in principio positam. et sic est sensus. Dicitio significans causam regit ablatiuum eius carente se.

¶ Arguitur quarto. Ista verba interest: refert et est captum propter. tunc regunt genitiui a parte ante. ergo non ablatiui. Tenet consequentia. quia unus appositus debet esse unus suppositus. Antecedens patet. quia in istis orationibus. regis interest. regine refert. Dico verum argumentum concludit. quod ista verba impersonalia possunt regere genitium non possessum: sed genitiui possessiuum non possunt regere. et unus appositus est unus suppositus. verum est in eadem oratione. sed in diuersis. unus appositus potest habere diuersa supposita. et sic est in proposito.

¶ Arguitur quinto. Hec est incognita. mea refert. igitur littera alexandri falsa. Probat. nullum adiectiuum reddit suppositum verbo. sed proposita derivatiua sunt adiectiua. ergo hec est inepta. mea refert. Ad hoc est unus principium grammaticum. ut probatur est superius. Ad hoc est grammaticorum omnium qui dicunt. proposita derivatiua esse mobilia et adiectiua. Dico. verum argumentum concludit quod nullum adiectiuum per se reddit suppositum sed bene cum substantiuo. modo ut dictum est in istis possessiuo. in feminino genere positum intelligitur ille ablatiuus re vel utilitate.

¶ Arguitur sexto. Si interest regeret ablatiuum. sequeretur quod hec responsio non esset congrua quando queritur. cuius interest. et responderetur. mea interest. patet sequela. quia littera dicit quod interest regit ablatiuum a parte ante. sed responsio non est congrua. quia interrogatiui et responsiuum debent conuenire in casu. Probat. quia interrogatiui esset genitiui casus. scilicet cuius. et responsiuum mea esset ablatiuus casus. Dico quod interrogatiui et responsiuum debent conuenire in casu. verum est quando reguntur ab eodem regente quod non potest regere diuersos casus. modo in proposito hoc verbum interest potest regere diuersos casus. quia genitiui et etiam ablatiuum.

¶ Arguitur septimo. Illa verba potius. vel cor non regunt ablatiuum tantum. igitur littera alexandri falsa. Probat antecedens. quia etiam regunt genitiui vel accusatiui. ut vel cor panis. vel fructus panis. Similiter regunt accusatiui. ut fructus panis. Unde et grammatici dicunt. Ista regunt casus quartum sextumque secundum. Dico. verum argumentum concludit quod alexander vult quod ista verba ut frequenter regunt ablatiuum tantum. tamen etiam possunt regere accusatiui vel genitiui. licet non ita usitate et communiter.

De absoluteione ablatiui.

alexander vult quod ista verba ut frequenter regunt ablatiuum tantum. tamen etiam possunt regere accusatiui vel genitiui. licet non ita usitate et communiter.

¶ Arguitur octauo. Verba passiuia non regunt ablatiuum mediantes prepositionem a vel ab. igitur. Probat antecedens in ista oratione. spoliatus tunica truncorum capite. vbi verba passiuia regunt ablatiuum sine prepositione. Dico quod regula alexandri intelligitur quod verba passiuia non regunt ablatiuum sine prepositione. verum est de ablatiuo qui significat rem a qua egreditur actus verbi. ut dicendo. percutitur a platone. in qua percussio oritur a platone.

Sunt ablatiui plures rectore soluti.

Discere discipuli debent doctore legente.

Arg. loci nomen quandoque regente carebit.

Roma milicia vel humo vel rure domos.

Rex venit: atque meam normam seruabit eandem.

Roma rothomago vernone meabit athenis.

Seruat idem verbum sine motu. dum sociatur.

Nomen plurale. vel cui sit regula terne.

Qui modo rure canit vernone canit vel athenis.

Ad nomen positum sic sepe relatio fiet.

Et vado romam: quod menibus eminet aetia.

Queris si possit adiectiuum sociari.

Et debet doctas bonus ire scholaris athenas.

Per quo qua vel ubi sit questio siue per unde.

hic intro iungas: hac illac pone meando.

hic illic istuc intrus foris est et vbiq.

hinc illinc istinc remeat foris intus et vnde.

¶ Verum littera alexandri de absoluteione ablatiui sit bene assignata. Pro intellectu questionis notandum est primum. Alexander postquam determinauit de regimine ipsius ablatiui. iam in fine istius capituli determinat de eius absoluteione. Et ponit in textu tres modos absoluteionis ablatiui. Primus modus. plures ablatiui in oratione po-

Artes loz. f. 100. r. f. 101. r. f. 102. r. f. 103. r.
De absolute ablatiui.

sit sepius ponunt absolute sic q̄ carent dictione a qua debent regi. & tales ablatiui sic absolute positi dicunt poni in designatione cōsequētie. vt discipuli debent discere doctore legente.

Pro quo notādū Ablatiuū vel ablatiuos poni de signatione cōsequētie est ipm ablatiuū vel ablatiuos equalere consequētie bone. Et hoc potest fieri q̄nq; modis. vt dicit heinricus de campo. Primo quādo vnus ablatiuus est nominalis vel p̄nomialis. & aliter participialis expresse. vt me legente pueri proficiunt. Secūdo quādo vnus est nominalis vel p̄nomialis & aliter participialis implicite licet sit nominalis explicite. vt me doctore discunt discipuli. que valet illā. me docente discunt discipuli. Tercio quādo ablatiuus xbi impersonalis passiue vocis ponit solitarie. vt dicto de regimine nunc dicē dum est de cōstructione. que valet illā. postq̄ dictum est de regimine. nunc dicendū est de constructione. Quarto quādo alibi est xbi gerundiū exemp̄e actionis. vt pluerit fugiendū est. Quinto quādo est ablatiuus verbi gerundiū absolute. vt audiendo missam vado ad ecclesiam. Sequit̄ corollarie q̄ semp in his modis quādo ablatiuus ponitur absolute in designatione cōsequētie tunc debet esse participialis expresse vel implicite. Resoluit̄ aut̄ ablatiuus positi in designatione cōsequētie tripliciter. Vnde versus. Per dum per si per q̄a iure resoluī. Ablatiuus habet q̄ rectore caret. Sequit̄ corollarie secūdo q̄ ablatiuus absolute positi faciunt propositionē yppoteticā. patet corollarium ex resolutione.

Notādū secūdo. Alexander in textu postea ostendit quō vnus ablatiuus ponit absolute. Et vult talē regulā. Nē mē p̄p̄iū loci minoris in ablatiuo cōstructū cū verbo absolute significante motum localem exteriorē de loco ad locū etiā ponit absolute. vt rex venit roma. Et subiungit in textu q̄ ad illā regulā etiā adiungitur ablatiuus illorū quattuor nominū appellatiuorū. Rūs domus militis huius. Huius regule declaratio sufficienter habet ex his que dicta sunt superius de absolute genitiui & accusatiui. Alexander postea in textu ponit tertiuū modū de absolute ablatiui. & est. Ablatiuus p̄p̄iū nominis loci minoris pluralis numeri ḡm. vel ablatiuus p̄p̄iū nominis loci minoris tercię declinationis cōstructus cū verbis significantiū motū vel quiescē. etiā ponit absolute. Exemplū p̄m. rex canit arhenis. Exēplū secūdi. rex venit vernone. Et ad illā regulam addit ablatiuū huius a nominis rūs ruri. qui similiter cōstructus etiā ponit absolute. Huius regularū declaratio sufficienter patet ex

De absolute ablatiui.

dictis de absolute genitiui & accusatiui.

Notādū tercio. Alexander in textu mouet vnū dubi

um. Et est vtrū dictio posita absolute sit aduerbiū vel nomen. & hoc mouet ideo q̄a multi grāmaticorū dixerunt q̄ dictio absolute posita esset aduerbiū. Et p̄bat duob; rationibus q̄ dictio absolute posita est nomen & nō aduerbiū. Prima ratio est ista. Ad nullū aduerbiū fit relatio grāmaticalis. sed ad dictionē absolute posita fit relatio grāmaticalis. ergo dictio absolute posita nō est aduerbiū. sed nomen. Abasior. q̄a antecedēs & relatiuū debent cōuenire in genere. & in numero. & aliquando in casu. modo aduerbiū nō habet talia accidentia. Abasior. patet in exemplo littere cū dicit. Gladio romā que menibus eminet altis. vbi hoc relatiuū que refert dictionē absolute posita scilicet romā. Secūda ratio est ista. Ad nullū aduerbiū potest addi adiectiuum. sed ad dictionē absolute posita addit adiectiuū. ergo dictio absolute posita nō est aduerbiū. sed nomen. Abasior. q̄a adiectiuū & substantiuū debent cōuenire in tribus. in numero. in genere & in casu. modo aduerbiū nō habet talia accidentia. Abasior. patet in exemplo littere. Et debet doctas bonus ire scolaris arhenas. Et capis hic in littera arhenas nō p̄o continente. sed p̄o contentis. Luitas cū arhenis nō fuit docta. sed homines in ciuitate fuerunt docti. Vnde arhenis dicit̄ ad a q̄b est sine & thene mors quasi sine morte p̄pter perpetuam scientiā. & sic cōmittit figura que dicitur metonymia.

Notādū quarto & vltimo q̄ alexander in fine subiungit vnū notabile ostēdēdo q̄ aduerba interrogatiua locorū sunt quatuor. scilicet quo qua vbi & vnde. q̄b notabile habet veritatē de simplicibus. quia composita sunt plura. vt quorsum quousq; Ad quousq; respondet actūs cū p̄positione vsq; vt quousq; vadis. respondet. vsq; ad montē dñi. Sed ad quorsum respondet actūs cū p̄positione vsus. vt quorsum vadis. responderetur versus ciuitatē. Duppliciter aut̄ possumus respondere ad talia aduerbia interrogatiua locorū generalit̄. vno modo nominalit̄. & sic ad quo respondet actūs cū p̄positione ad. vt quo vadis. respondet ad ciuitatē. Ad qua respondet actūs cū p̄positione ne per. vt qua vadis respondet p̄ ciuitatē. Sed ad vnde respondet ablatiuus cū p̄positione de. vt querendo. vnde venis. respondet de more. Sed ad interrogationē factā p̄ vbi respondetur ablatiuus cū p̄positione in. vt vbi es. responderetur in domo. Vnde versus. Quo petit ad qua per. in vbi. sed de petit vnde. Alio modo possumus respondere ad

De absolute ablatiui.

Interrogatione facta per ista aduerbia aduerbialiter. et sic ad quo respondet. hic illic istuc. Ad qua respondet. hac illac istag. Ad ubi respondet. hic illic istic. Ad unde responderetur. hinc illinc istinc. quomodo tamen specialiter sit respondendum ad interrogationem factam per ista aduerbia per noia. per locorum maiorum et minorum docetur circa dona etiam. Istis notabilibus sic stantibus est

Cōclusio responsalis. Littera alexandri de absolute ablatiui est sufficienter assignata patet veritas conclusionis ex dictis.

Arguitur primo. Illud quod regit non ponitur absolute. sed omnis obliquus regitur. igitur ablatiuus non ponitur absolute. quia est obliquus. Ab maior est nota. quia regi et absolute poni sunt opposita. modo opposita expellunt se mutuo. Ab minor est sciari primo minoris. quod omnis obliquus habet referri ad verbum. si ergo omnis obliquus refertur ad verbum videtur quod omnis obliquus regatur a verbo. Dico verum argumentum concludit quod omnis obliquus fertur ad verbum non sub ratione regiminis. sed constructionis. sic quod obliquus debet constituere orationem perfectam debet et addi verbum. quia sine verbo oratio perfecta constitui non potest.

Arguitur secundo. Ablatus non ponitur in designatio consequentie. igitur. Probat. omnia consequentia habet antecedens et consequens. sed ablatiuus non habet antecedens et consequens. igitur. Ab maior patet ex diffinitione consequentie. Ab minor patet. quia ablatiuus est simplex dictio. modo simplex dictio non habet antecedens et consequens. Dico quod ablatius posuit absolute non sic ponit in designatio consequentie quod ipse haberet antecedens et consequens. sed quia ipse equiualeat orationi in qua oratione est antecedens et consequens.

Arguitur tertio. Ablatus per noia loci minoris non ponitur absolute igitur. Probat in isto exemplo. a roma. Probat. quia iste ablatius roma regit a propositione a parte post. Dico quod alexander non voluit quod semper ablatiuus per noia ponitur absolute. sed voluit quod ponitur absolute quando constructus cum verbo quod significat motum de loco ad locum. ut rex venit roma.

Arguitur quarto. In ista magistro legente pueri perficiunt. magistro legente non ponuntur absolute. igitur. Probat antecedens. quia regunt. ergo non ponunt absolute. Tenet consequentia ex oppositis. Antecedens patet. quia predicta oratio valet cum. pueri perficiunt. propter magistrum legentem. in qua illi accusariui magistrum legentem regunt a propositione propter. Dico verum argumentum concludit quod considerando predictam orationem in sensu cachegorico tunc bene regunt. sed in sensu hypothetico tunc bene

De absolute ablatiui.

ponunt absolute. ut patet in declaratione.

Arguitur quinto. Hic est regimen. Ab magistro legente pueri perficiunt. Probat sic. ubique dictio cogitur stare in certo casu ita quod non in quolibet alio est regimen. sed hic est sic. ergo hic est regimen. magistro legente pueri perficiunt. Ab maior patet ex diffinitione regiminis. Ab minor patet. quia si he dictiones ponerent in alio casu non ponerent absolute. Dico verum argumentum concludit quod in ista magistro legente pueri perficiunt illi ablatiuus cogunt in certo casu. sed non a dictione regente. sed potius ideo quia equalent antecedenti et consequenti. Antecedens enim habet se ut terminus a quo. modo ablatius significat per modum ut a quo. et ergo ablatiuus absolute positi potius cogunt stare in ablatiuo casu quam in alio.

Arguitur sexto. Dictiones absolute posite non sunt noia. igitur. Antecedens probat. Quicquid determinat verbum est aduerbium. sed dictiones absolute posite determinant verba. igitur dictiones absolute posite non sunt noia sed aduerbia. Ab maior. propter aduerbium est determinare verbum. modo propter passio non dereliquit suum subiectum. Ab minor est perscrutari maiori volumine in capitulo de adverbio. ubi ostendit quod in his orationibus. venio roma. vado roma. dictiones absolute posite specificant verba. Dico quod perscrutari non voluit quod dictiones absolute posite essent aduerbia. sed voluit quod dictiones absolute posite habent bene conditiones aduerbiorum. non tamen sequit quod sunt aduerbia. et sic ponunt secundum eum loco adverbiorum.

Arguitur septimo. Plura sunt aduerbia interrogatiua locorum quam quatuor. ergo littera alexandri falsa. Probat antecedens. quia quorumlibet quousque etiam sunt aduerbia interrogatiua locorum ut dicunt grammatici. Dico quod cum quatuor sunt aduerbia interrogatiua locorum simplicia. sed composita computando plura sunt quam quatuor.

Arguitur octauo. Autoris precessus est impertinens. igitur. Probat. quia in tertio autoris est velle determinare de regimine ablatiui. hic autem determinat de adverbii interrogatiui locorum. igitur precessus suus est impertinens. Ab maior est nota. Ab minor similiter. Dico verum argumentum concluderet si hic determinaret de adverbii interrogatiui locorum principaliter. sed hoc solum facit incidentaliter. et non intentione principalis.

De regimine participiorum.

Participans quod in ano vel in eno sit dictio presens
Tus in ano dat presens
Tus in eno dat futurum

Quere per actiua pleno in nullo futuro

[Marginal notes in a smaller, cursive script, likely a later hand or a different dialect. The text is dense and difficult to decipher, but appears to be related to the main text's discussion of grammar and syntax.]

De regimine participiorum.

Que dabit actiuum dabit hec eadem tibi neutrum

Sunt per passiuum tibi cetera significanda

Deponens terna tibi dat commune quaterna

Ret tamen est talis q^{ue} que conuere lupinus

Non possunt rectum per rursu formare lupinum

In verbi genere que sit significatio quere

Hinc tibi multimodum credas regimen referandum

Dum mutat regimen sit participans tibi nomen

Dum perdit tempus: dum comparat associamus.

Istis compositum: dum simplex sit tibi verbum

Actu littera Alexandri de participijs sit bene assignata. Pro intellectione littere norandum est pmo. Alexander postq^{ue} determinauit de regimine omniu casuu. vt artem de regimine perfecter traderet iam natura z significatione participioru declarat vnde regimen participioru intelligi facilliter potest In primis ergo certas regulas de participijs ponit. Quarum pma est ista: Participia in ans vel in ens terminata sunt presentis temporis. vt amans legens. qdⁱ intelligendu est essentialiter. qd^a accidentaliter participiu potest trahi ad tempus preteritū vel futurū. vt enī cōmuniter dicitur in grāmariā qd^a participiu significat cū tpe limitabilit. qd^a p dictionē aliā importā tem tēpus potest trahi accidentaliter ad aliā dictionē tps. vt cū dico absolute. legens est pntis tps. cū aut dico fui legens est preteritū tēporis. cū dico ero legens est futuri temporis. Secūda regula. Participia terminata in rus sus vel rus sunt preteriti tps. de rus vt amat^{us} de sus vt visus de rus vt nexus. z sic alexander vult q^{ue} terminatiōes participioru preteriti tps sunt tres. alij aut grāmatici plus distincte loquentes de terminatiōibus participioru preteriti tēporis adhuc addunt quattuor. sus vt passus. plus vt lapsus. prius vt cap^{us}. cū vt lectus. tamē alexander cōprehēdit istas sub illa terminatione rus. Tercia regula. Participia terminata in rus z in dus sunt futuri temporis. vt amaturus amandus.

Notandum secundo. Alexander in textu ponit quin^{que} regulas ostēdēdo quot z que participia deriuantur a quolibet verbo. pma regula. A verbo actiuo actui generis deriuant duo parti-

De regimine participiorum.

cipia scilicet pntis in ans vel in ens z futurū in rus. vt ab amo venit amans z amaturus. Formantur aut participia pntis tps i ans vel in ens terminata scdm pntiam a pma psona preteriti imperfecti indicati ui modi mutado bam vel bar in ns. vt amabam. mura bam in ns erit amans: loquebar. mutando bar in ns erit loquens. Ratio aut quare formatur a pma psona. qd^a pma psona est dignior q^{ue} secunda z tertia. modo a digniori sit denominatio. q^{ue} aut pma psona sit dignior secunda z tertia. patet. qd^a pma psona cōcipit secundā z tertiā. z nō cōuertit. offe aut agens prestantius est passio. tēcio de anima. Participia aut terminata in rus veniunt ab ultimo supino. pducēdo u z addendo rus erit amaturus. Secūda regula. a verbo neutrius generis formantur etiā duo participia. pntis in ans vel in ens z futurū i rus. vt a sto venit pntis stans. futurū staturus. Et intelligitur hec regula de verbis neutralibus que tam voce q^{ue} significatione z etiā formatione temporu sunt neutralia. z hoc dicitur ppter verba neutropas sua que habent tria participia. vt gaudeo habet gaudens. gauisus z gauisurus. sed gaudeo nō est simpliciter neutrum. Tercia regula. A verbis passiuis veniunt duo participia. preteritū in sus sus vel rus. z futurū in dus. vt ab amor venit amatus et amandus. Formantur autē participia preteriti tēporis in sus terminata ab ultimo supino addendo simp^{liciter} s. vt amatu addendo s erit amatus. Participia autē futuri tēporis in dus terminata formantur a grō singulari participij in ans vel in ns terminati. vt amandus formatur a grō singulari amantis. mutando tis in dus erit amandus. Quarta regula. Verbum deponentis generis format de se tria participia. vt loquor habet pntis: preteritū z futurū. vt loquens locutus locuturus. Quinta z vltima regula. Verba cōmunis generis formant de se quattuor participia. pntis preteritū z duo futura. vt criminoz habet criminans criminatus criminaturus criminandus. Sequitur corollarie q^{ue} baccalariandus doctroandus magistrandus. loquentus. nō sunt participia. sed nōta. Ratio quia si essent participia tunc deberent deriuari a verbis cōmunis generis. quod est falsum. quia mag^{istroz}. doctroa baccalarioz sunt verba deponentis generis a quibus non veniunt participia terminata in dus. Unde dixit pet^{rus} helie. Rursus de neutris vel deponentalibus in dus nomina procedunt que participantia non sunt.

De regimine participiorum.

Notandum tercio qd alexander in textu ponit vnam regulam de formatione participiorum. Et vult talē regulā. Verba carentia supinis nō possunt de se formare regulariter participia futuri tēporis in rus terminata. Ratio. qd deficiente causa deficit et effectus. modo vltimū supinū est causa participij futuri tēporis in rus terminati. Si ergo aliquod verbū caret supinis. etiā tale verbum caret futuro terminato in rus. vt omnia verba que significant splendorē carent supinis. omnia etiā talia carent futuro participij in rus terminato excepto hoc verbo fulgeo. qd habet fulsum in supino. et fulsum in vltimo supino. Unde versus. Omnia splendorē dicas caruere supinis. Excipias vni qd tibi fulgeo fulsum. Similiter hoc verbū ludeo caret supino. qd etiā caret participio in rus terminato. quia caret supino. Postea alexander de significationibz participiorum assignat regulā et dicit qd participiū est illius significationis cuius generis est ipsum verbum a quo descendit. vt si participium descendit a verbo actiui generis est actiualis significationis. Si a verbo passiuo est passiuas significationis. Et intelligit illa regulā vt in plurimū. qd hoc veritatem nō habet in participijs descendētibz a verbis cōmuni generis. Unde dicit hō. ista. Verbi cōmune quia agit et patitur. Sola per ans ens rus accusatiuo significat. Rus solū patitur per dūs vtrūqz significatur. Et subiungit alexander in textu qd ex significatione participij exco sequenti cognoscit regimen ipsius participij. Ratio. qd quēcūqz casus regit vbi a preposit. eundē etiā regit et participiū. vt sicut pgrue dr. amo deū. sic pgrue dr. amās deū. et sicut cōgrue dr amor a deo. sic pgrue dr sum amatus a deo. Intelligitur tamen hoc qd participiū regit eundē casum a parte post quē verbū dūmodo participiū est ita latū in significando sicut verbū a quo descendit. Qd dicit notanter ppter hoc participiū criminans. qd regit tm accusatiuū a parte post. vt criminans re. licet eius verbū criminoz regit tam accusatiuū qd ablatiuū sed hoc nō est eōtra regulā. qd participiū criminans nō est ita latum in significando sicut hoc verbū criminoz. criminās em significat actiue tm. sed criminoz significat actiue et passiue simul. Et ergo dicit do natus qd verba cōmuna scdm se sumpta cadunt in duas formas. id ē duplicē significationē. qd significant actiue et passiue simul.

Notādū quarto et vltimo. Alexander in fine huius capituli ostendit quō participiū quattuor modis transit in vim nois. Quo quo notandū. participiū transire in vim nois intelligit dupliciter

De regimine participiorum.

Uno modo materialit. vt scz qd eadē vox in specie que reperit i picipio reperit i noie. et sic possibile est participiū transire in vim nois. Scdo hoc intelligit formaliter. sic qd modus significandi participij mutaretur in modū significandi nois et sic nō est possibile. Ratio qd nō ē et participiū differūt et distinguunt specificē. modo illa que differūt specificē vni nō sit aliud. species em rerū transmutari nō possunt piori forma manente. Quattuor ergo modis picipiū dr transire in vim nominis. Primo transmutatōe regimis quādo scilicet vox filis participio regit aliū casum qd verbū. vt amans vini. amo em regit a parte post accusatiuū. Amans aut regit genitiuū cū dico amans vini. Secundo quādo nō significat tēpus. vt natus me pulcher est. in qua oratione natus est nomen. et valer tm sicut filius. Sed ibi christus. natus est. ibi natus est participiū et significat cū tempore pterito. Tercio quādo vox similis participio cōparat. vt amans amantior amantissimus. participiū em nō cōparat. Ratio. qd illud qd debet cōparari. debet suscipere magis et minus. sed significatū participij non potest intendi et remitti. patet qd participiū significat p modū fluxus et fluxus aut est de genere successiuoz et cōtinuoz. cōtinuū aut et successiuū est de genere quantitaris. quantitas aut nō intendit nec remittitur. Quarto quādo vox similis participio cōponit cū ppositione cū qua suū verbū cōponi nō potest. vt in octus. nō em dicimus in octeoz. Istis notabilibus sic stantibus est

Conclusio respōsalis. Littera alexandri de participiis est bene assignata. Patet conclusio ex his que dicta sunt in notabilibus.

Arguit pmo. Participia terminata in ans vel ens nō sunt presentis tēporis. igit. pbat. Illud qd limitat a pnti tēpore nō est pntis tēporis. sed participia terminata in ans vel in ens limitant a pnti tēpore. ergo nō sunt pntis tēporis. Ad hoc nota. qd illud qd absolute et spoliat ab aliquo nō habet illud. Ad hoc patet. qd dicēdo fui legens hoc participiū legens limitat ad tēpus pteritū. sed cum dico ero legens. hoc participiū limitat ad tēpus futurū. Dico qd licet participiū limitat a tēpore. nō tamē sic qd fieret alterius tēporis. vel qd vni tēpus mutaret. in aliud. sed qd participiū significat actū qui aliquando fuit respectu alicuius pntis. licet nūc sit pteritus. vt adam fuit legens. et sic participiū limitat a tēpore accidentaliter solū et non essentialiter.

Arguit secūdo. Plures sunt terminationes participiorum pteriti tēporis qd tres. ergo littera alexandri est insufficientis. pbat antecedens

De regimine participiorum.

Quia aliqua terminant in prius ut captus. aliqua in suus ut pastus. aliqua in cius ut lectus. aliqua in plus ut lapsus. et istas terminationes alexander non enumerat. videtur ergo quod est diminutus. Dico licet plures sint terminationes preteriti temporis quod tres. tamen alexander comprehendit illas sub istis. et etiam ponit tres principales scilicet tuus suus rursus. Arguitur tertio. Processus alexandri est supflus. igitur littera male posita. Probat antecedens. Intentio alexandri est vellet de terminare de regimine et constructione. sed hic alexander determinat de participio. ergo littera alexandri est male posita. Ad hoc est nota. quia determinare de significatione participiorum non est determinare de regimine. Ad hoc est nota. Dico verum argumentum concludit quod principalis intentio alexandri est determinare de regimine. tamen ex consequenti hic determinat de significatione participiorum. ut per hoc regimen participiorum potest perfecte intelligi.

Arguitur quarto. Aliquod est verbum preteritum temporis quod non terminat in aliqua istarum terminationum. Probat de isto participio mortuus quod est preteritum temporis. et tamen non terminat in aliqua istarum terminationum ut notum est. Dico verum argumentum concludit quod iste terminationes hic posite sunt terminationes participiorum preteriti temporis regulariter formatorum. modo mortuus formatur irregulariter.

Arguitur quinto. Verbum neutrius generis non format eadem participia sicut verbum actiui generis. Probat sic. Diversificationis causis diversificantur et effectus. sed verbum actiui generis et neutrius generis sunt diversae causae. ergo etiam format diversa participia. Ad hoc est nota. quia diversa diversa operantur. Ad hoc est nota. quia verba actiui generis et neutrius distinguuntur specificiter. Dico verum argumentum concluderet si alexander diceret hic ydempritate nature et ydempritate materialis. sed dicit ydempritate formationis quo ad terminationem.

Arguitur sexto. Verbum neutrius generis format plura participia quam duo. igitur. Probat de isto verbo gaudeo quod est neutrius generis. et format tria participia. scilicet gaudens gaudius et gaudurus. Dico quod regula alexandri intelligitur de verbo neutrius generis quod est neutrius generis simpliciter. scilicet tam significatione quam formatione temporis. modo gaudeo non est neutrius generis formatione temporis. quia habet participium passive terminationis scilicet gaudus.

Arguitur septimo. Participium non est eiusdem significationis cuius generis est verbum a quo descendit. Probatur. quia criminatio est significatio actiualis tantum ut grammatici dicunt. et tamen est generis animi. Dico quod regula alexandri intelligitur quod participium est eiusdem signifi-

De constructione.

cationis cuius generis est verbum. verum est hoc quando participium est italicum in significatio sicut verbum a quo descendit quod non est hic. ut declaratum est in tercio notabili.

Arguitur ultimo. Participium non potest transire in vim nominis. igitur. Illa que differunt specificiter unum non fit aliud. sed nomen et verbum differunt specificiter. igitur participium non transit in vim nominis. Ad hoc est nota. quia species rerum transmutari non possunt quomodolibet etiam de homine non fit asinus. Ad hoc est nota. quia participium et nomen habet modos significandi distinctos specificiter. ergo etiam differunt specificiter. Dico verum argumentum concludit quod participium non transit in vim nominis formaliter. sed bene materialiter. et sic res specificiter differentes bene transmutantur. ut de homine fit asinus ratione materialis. similiter de lana fit securus ut dicit promotor primo philosophorum. per hoc tam transmutationem. omnium enim generabilium et corruptibilium eadem est materia. ut patet primo de generatione. Quomodo tamen participium transit in vim nominis declaratum est in quarto notabili.

St post post predicta constructio iure locanda

In geminas partes constructio scinditur illa

Transitio debet in transitioque subesse

Cum partes per quas constat constructio plena

Signant diversis constructio transeat illa

Judicium sit idem tanquam diversitas notanda

Hanc in membra duo distinguere convenit quod

Sunt species simplex que transit queque retransit

Est in transitio tibi per predicta notanda

Per binas species hanc distingue quia simplex

Hanc in transitio pariterque reciproca scindunt

Ecce per exempla tibi res est notificanda

Hic socium superat vel marcum tullius orat

Exora marcum cicero quod diligat ipsum

Tullius est marcus bos est leo capra iuvenca

Se regit hic ego mecum te nos diligimus nos

Qui se sociant vos autem diligite vos

De constructione.

Actus transitio personarumq notentur.

Quando non transit actus: nec passio cuiquam

Inferitur. nulloq transit constructio plena

Filius albei iacobiq maria quiescunt.

Utrum littera Alexandri de constructione grammaticali

sit sufficienter assignata. Pro intellectu questionis mot e notandum est primo q ratio ordinis est ista quare alexander in capitulo prece-

denit determinauit de regimine. nunc em det erminat de constructione. constructio em presupponit regimen. sicut em in natura partes prius di-

sponunt anteq ex ipsis ratio constituat. Dicit em secundo philosophorum Ars imitat naturam. sic z in arte anteq dictiones ad inuicem struuntur

z ordinant prius debet regi z disponi. unde recte alexander dixit. Est post predicta constructio iure locanda. Pro intellectu aut hor q hic

dicunt sciendu q constructio capit dupliciter. primo comuniter. scdo

pprie. tercio ppriissime. Constructio comuniter capta est combinatio

dictionu ad inuicem ad constituendu aliquem sensum audienti. z sic construc-

tio conuertit cu oratione de qua determinat in pmo per ammutari. Et sic constructio dicit a con qd est siml. z structio vel strues quasi ali-

quoz simul ad inuicem structio. Secundo capit constructio pprie. z sic ca-

pit autor modoz significandi diffinita constructione. vt patet infra. z

De constructione.

Sequitur corollarie quod q diffinitio pstructionis data ab autore mo-

doz significandi no excludit constructiones partiales. sed diffinitio p-

sciani bene excludit partiales. z datur solum de totalibus.

Notadu secundo q scdm intentionem iohannis ianue-

sis in catholicis q sicut in natura inuenit triplex motus. vt patet p-

mo celi. scilicet motus rectus: motus circularis z motus copositus.

Motus rectus est q sit a medio vel ad medium. quo motu mouentur

quatuor elementa. Duo em elementa vt leuia sicut ignis z aer mouent

a medio sursum. duo aut elementa graua scilicet terra z aqua mouent

ad medium. z isti motui recto pportional constructio transitiva. qd si-

cut motus rectus sit per lineam rectam. sic in constructione transitiva deno-

minatur fieri transitio recte actiois vel passiois a re significata per

suppositu in rem significatam per obliquu sequente. vt ego lego lectione.

Secundus motus in natura dicitur circularis q sit circa medium in-

ter per lineam circulaem quo motu mouent corpora celestia. Dicit em se-

cundo celi q motus circularis est pfectissim' motus. eo q caret pnc-

prio z fine. Et recte ergo attribuit corporib' celestib'. z isti motui p-

portional constructio reciproca. sicut em in motu circulari mobile inci-

pit moneri ab aliquo loco z reuertit in eundem terminu. sic in construc-

tionem reciproca actus vel passio pcedens a supposito reuertit in eodem re-

unde exiit. vt ego diligo me. Tercius motus in natura est motus copositus

vt est motus tractus. q pponit ex recto z circulari. z isti pportional con-

structione retransitiva. qd talis est coposita ex duab' transitiuis. vt ego

diligo petru vt petrus diligit me. sed qd quies in natura est puiatio

motus. sic etiam in arte reperitur constructio que pportionatur quiesci

vt constructio intransitiua. Ratio. qd sicut in natura illud quiescit qd no

mutat de loco ad locu. sic in arte illa constructio que significat actionem

vel passionem verbi manere in re significata p suppositu dicitur intransi-

tiua. vt iohannes currit.

Notadu tercio q de constructione reciproca grammati-

ci diuersificati sunt. Alij em dicunt q constructio reciproca sit intransiti-

ua. vt alexander. Autor do modorum significandi dicit q est transit-

ua. Ratio. qd alexander dicit illa constructionem intransitiua in qua pstru-

ctibilia significant idem. Constructio aut q in constructione reciproca pstru-

ctibilia significant idem. vt patet in ista. ego diligo me. ergo talis pstru-

ctio est intransitiua. Alij aut patet ex diffinitione pstructionis intransiti-

ue. Alij aut qd suppositu scilicet ego z actus me significant eandem rem

Sed autor modorum significandi ideo dicit ea esse transitiua. qd ipse ag-

De constructione.

Deinde constructio per modum significandi dictionum. Pro quo nota-
bitur quod secundum auctorem modorum significandi cum iuxta aristotelem. x. methaphi-
sice. In omni genere rerum est dare primum quod est metrum et mensura aliorum
Erit etiam sic in genere constructibilium dare constructibile primum. et si datur
primum contra ingit et dare secundum. eo quod primum et secundum sunt differentie ordinis
Est autem constructibile primum in constructione quod dependet ad obliquum. ut le-
go lectionem. lego est constructibile primum. quia dependet ad lectionem. et lecti-
one constructibile secundum. quia terminat dependentiam verbi. Illud vero est co-
structibile secundum quod dependet ad suppositum. ut scilicet currit. hoc ver-
bum currit dicitur dependere. sed scilicet est constructibile dependentiam termi-
nans. Sequitur corollarie quod idem potest dici constructibile primum et etiam secun-
dum respectu diversorum. ut patet in ista. ego lego lectionem. Considerando
enim hoc verbum lego in ordine ad actum lectionis est constructibile primum. sed
considerando quo ad suppositum ante scilicet ego tunc est constructibile secun-
dum. Istud stante auctore modorum significandi arguitur sic. Constructio reci-
proca est transitiva. probatur sic. Ista constructio est transitiva in qua con-
structibile prius dependet ad posterius. ut lego lectionem. sed in constructione re-
ciproca est sic. igitur. Ad hoc patet ex diminutione constructionis reciproce.
Ad hoc patet in ista. ego diligo me. Ratio secunda quare. est transitiva
Ista constructio est transitiva in qua verbum transitivum transitivum positi re-
git a parte post actum. sed hic ego diligo me est sic. ergo est transitiva.
Ad hoc est nota. quia verbum transitivum regens post se actum facit constructi-
one transitiva. Ad hoc est nota. totum enim constructio in qua obliquum regi-
tur a parte post a verbo est transitiva. posita enim causa ponit et effectus.
Ad hoc per hanc grammaticorum quod dicitur quod constructio reciproca est
medium inter constructionem transitivam et intransitivam. ex eo enim quod obliquum
regit a parte post a verbo et denotat fieri transitio actus vel passionis dicitur
transitiva. sed quia obliquum cum supposito pertinet ad idem dicitur esse fore intransi-
tivam. Alii dicunt quod formaliter loquendo de constructione quo ad modum
significandi tunc ipsa est constructio transitiva. sed loquendo de ipsa materia
liter quo ad significatum tunc potest dici intransitiva. Constat autem quia con-
structio plus attendit ratione modorum significandi quam significati. con-
cluditur quod constructio reciproca magis dicitur transitiva quam intransi-
tiva. modus tamen alexandri est communis.

Notandum quarto et ultimo quod quesitiva constructionis
sunt tria scilicet. que qualis quanta. que querit de substantia constructionis. unde
de ad interrogacionem factam per que. respondet transitiva vel intransitiva.
Secundum quesitivum constructionis est qualis. et querit de qualitate constructionis
unde ad interrogacionem factam per qualis respondet congrua et incongrua. unde

De constructione.

De congruitate est proprietas vel passio sermonis ex modorum significandi re-
spectuorum per similitudinem ad aliquam speciem constructionis requirere delecta
Et congruitas est duplex. quod ad intellectum et quod ad sensum. Congru-
tas ad sensum est quod ambo constructibilia sunt expressa sub per similitudinem accide-
ntium grammaticaliu. ut hic homo currit. Sed congruitas ad intellectum est quod
non ambo constructibilia sunt in voce quo ad congruitatem sunt expressa. scilicet ter-
tium per intellectum subintelligit. ut quod verba per se persone vel se de persone
perferunt. Dicit enim philosophus primo minoris. In omni verbo per se vel se de per se
ne certum subintelligit nunc. In verbis autem tertie persone incertum. Tercium
quesitivum constructionis est quanta. unde ad quanta respondet perfecta vel imp-
fecta. Perfectio autem describitur sic. Est proprietas sermonis vel constructio-
nis ex debita ratione constructibilium delecta ad exprimendum sufficienter ex-
perfecte mentis acceptum ordinata. ut scilicet quod generat perfectum sensum in alio au-
diens. Et est duplex. ad sensum et ad intellectum. Ad sensum est quod abo con-
structibilia congruitatis sunt in voce sunt expressa. ut ego scribo. quod est perfecta.
Quintum enim oratio perfecta constituitur ex supposito et appposito. Ad intell-
ectum est quod non ambo constructibilia congruitatis sunt in voce exprimunt. sed alte-
rum illorum per intellectum subintelligit. ut contingit in verbis per se. secun-
de et tertie persone. Istis notabilibus sic stantibus

Conclusio responsalis. Prima alexandri de constructione et ei-
diuisione est sufficienter assignata. per auctoritatem philosophi ex his quod dicta sunt
Arguitur primo. Constructio in grammatica non est possibilis. igitur. probatur
secundo. ex constructibilibus non potest fieri constructio. igitur constructio in gram-
matica non est possibilis. probatur alio. ex duobus entibus in actu non potest fieri
tercium. sed ambo constructibilia sunt entia in actu. igitur. Ad hoc est aristote-
lis tertio methaph. Ad hoc. quod quodlibet constructibile habet modum signi-
ficandi. sed modus significandi est illud quo constructibile vel parloratio
fit in actu. probatur. quia modus significandi habet se. ut forma parlorationis
modo forma est qua res fit in actu. Dico. verum argumentum concludit quod
ex duobus entibus non fit tertium ubi unum fuerit in potentia ad alterum
quod non fit in proposito. ut hic homo currit. constructibile regens habet se
ut in actu. et constructibile rectum ut in potentia.

Arguitur secundo. Ad hoc fecit non sunt principia constructionis. igitur. probatur
alio. nec modorum fecit convenientia. nec inconvenientia. igitur modi fecit
non sunt principia constructionis. Tenet ista ex sufficienti diuisione. Alio. per pri-
ma pre. probatur quod non convenientia. quia tunc sequeretur quod hic homo esset constructio
homo currit. probatur. quia in illa constructibilia habet diversos mo-
dos significandi distinctos. Nec etiam potest dici secundum. quia tunc hic esset
constructio. alba. ut. et sic oratio incongrua esset constructio quod est falsum.
pau

De constructione.

Dico verū argumentū pcludit q ad pstructionē requir. ppositio modo rū significādi. sed nō oim. sed illoz q requirunt ad pstructionē. quoz ppositio est cū dicis homo currit. sic in simili ad pstructionē dom⁹ requiritur cōpositio partū. sed nō oim partū indifferenter. sed earum que requiruntur ad constructionem.

Arguitur tercio. Cōstructio in grāmatica nō est possibilis. pbat ex oppositis nō sit vnū. sed pstructibilia in pstructione sunt opposita. ergo ex ipis nō sit vnū. Abāioz. qā opposita se destruit et expellūt. in cōstructione aut sit vnū et partes manēt in re vnite. Abāioz. qā in omni pstructione debet esse pstructibile dependēs et dependētia terminans ut dicit autor modoz significādi. modo dependēs et dependētia terminans includūt oppositas ratiōes. Dico q verū argumentū cōcludit q ex oppositis nō sit vnū ea ratiōe qua opposita sunt. sed ex oppositis bene sit vnū ea ratiōe qua vnū est in apertitudine et in potētia ad alēz et sic nō sunt opposita.

Arguitur quarto. Homo currit nō est pstructio intransitiua. pbat. In omi pstructione intransitiua pstructibilia significāt idē. sed hic homo currit nō significāt idē. igit. Abāioz patet ex diffinitione pstructionis intransitiue. Abāioz. qā substantia et accidēs sunt pmo diuersa. qā dicitur pmo phisicor. Substantia et quātitas si sunt duo sunt. modo homo significat substantia. qā nomē. et currit accidēs. qā verbū. Dico verū argumentū pcludit. qā hic homo currit pstructibilia nō significant idē formaliter. et si scdm se absolute plderant. sed bene significant idē materialiter. et scdm numerū. qā accidēs et subiectum sunt idē numero et materialiter pmo topicor. modo idēptitas materialis est mīxima.

Arguitur quinto. Ego amor hic nō est pstructio. pbat. qā si aliqua maxime intransitiua act⁹. sed hoc nō. pbat. qā hic nō significat actus. sed passio. Dico verū argumentū cōcludit q in pstructione intransitiua act⁹ nō capit pactionē. sed capit indifferēter p actu verbali nō curādo an sit actio vel passio. et sic cū dicis. ego amor significat actus amandī. ut cet significatur passio.

Arguitur sexto. Nulla est pstructio simplex. igit. pbat aīo. simplex nō est ppositū. sed omis pstructio est pposita. igit nulla pstructio est simplex. Abāioz. qā implicat aliqd simplex esse ppositū. Abāioz patet p diffinitionē pstructionis. in qua dicit. Cōstructio est pstructibilis vnū. Si ergo in pstructione est vnū pstructibilis pcludit q omis cōstructio est pposita. Dico verū argumentū pcludit si pstructio ideo dīceretur simplex. qā nō esset pposita. sed dicit. ideo simplex. qā aut est

De constructione.

Intransitiua actus vel personarum et nō reciproca. vel est transitiva actus vel personarum et non retransitiua.

Arguitur septimo. Cōstructio reciproca nō ē transitiva. igit littera alexādy nō valet. Probat aīo. Illa pstructio est transitiva in qua casus transitivus regit a parte post a verbo. sed in pstructione reciproca est sic. igit. Abāioz est nota. qā casus transitivus causat pstructionē transitivā. et casus intransitivus pstructionē intransitivā. Abāioz. qā in cōstructione reciproca ponit actus. modo actus est casus transitivus. ut dicit plician⁹ secūdo minoris. Dico verū argumentū pcludit q pstructio reciproca scdm rem et materialiter est intransitiua. tamē scdm modū et formaliter est transitiva.

Arguitur vltimo. Fili⁹ alpei dēscit nō est pstructio transitiva psonarū. pbat. qā est transitiva act⁹. igit nō transitiva psonarū. Teneat pō ex oppositis. Antecedēs patet. qā suppositū et appositū causant cōstructionē intransitivā act⁹. modo hic est suppositū et appositū. igit maior similiter minor est nota. Dico verū argumentū pcludit q cōsiderādo istā. Fili⁹ alpei dēscit sine verbo tūc est transitiva psonarū. et hoc voluit alexāder. sed plderādo eā in ordine ad verbū tūc est intransitiua actus. nō est ergo incōueniens in eadem oratione esse diuersas constructiones scdm diuersum modum.

Construe sic casum si sit prepone vocantem abox rectum pones. hinc personale locabis. Verbum: quod primo statues. si cetera desint. Tercius hinc casus et quartus sepe sequuntur.

Aur verbo subdes aduerbia: subde secundum

Casum reciproci: debet vox prepositiva

Quarto preiungi vel sexto: quem regit ipsa

Infinisum persone siue quibusdam

Des adiectiuo: et sunt ab illo pger aptus

Hanc olim pulchram veteres dixerē figuram

Verba que sunt debet iuber aucter vult q potest q

Incipit et tendit pger et pudet at q meretur

Et properat gaudet dēlectat penitet viger

Et parat et dēscit decet solet et licet: adde

Justini
Alexandria pmissa ostendit
pstructionē intransitivā
qā dicit. hic homo pger
hic homo pger
hic homo pger
hic homo pger

que pger
que pger
que pger
que pger

De ordine constructibilium et de impedimentis

Que predicata notant: et que contraria signant

Adde multa potes quarto casu preuenire

Que iunges verbo iunges et participanti

Si generi verbi sua significatio fiet

Consona debetur ipsi constructio verbi

Sed personale supponens rectus habebit

Huc ablatiu preuenit recto et soluti

Huc postponuntur: sed vix interierunt illos

Appellans verbum substantiuumque vel horum

Elm retinens: post se rectum quandoque locabunt

Est substantiu datus significatio verbi

Passiuus et sepe solet constructio trahi

Arū littera alexāder de ordine constructibilium et si

militer de noue impedimentis constructiois sit bene assignata. Pro in-
tellectioe littere notādi pmo qd qd aristoteles ostendit scdo phisico-
rū qd argumētatur naturā. sicut ergo in natura omnia sunt ordinata et ad
vnu pncipiū reducta. qd dat esse et vitā oib' alijs. vt pz pmo celi. et in
reb' naturis reperit ordo in singulis. qui em collit ordinē tollit omē
bonū. vt dicit pmetator scdo phisicoz. sic et in arte oportet in pstrue-
do et cōponēdo pstruēdū esse ordinē de quo alexāder iā determi-
nar pōnēdo noue regulas. pmo qd intelligēdo scdoū ordo grāmari-
calis describit sic. Ordo est habitudo dictionū ad inuicē debite et cō-
ueniēter postea p pmi et posterio. Et dicit ordo in grāmatica ad si-
militudinē ordinis in natura. sicut em in ordine reali res debite locat
vt in naturis eoz ppetit. vt patet in elementis in qd' elementa leuioza
sūt sursum. grauiora deorsus. Dicit enī pmo celi. oē leue sursum et omē
grauē deorsus. sic in ordine grāmaticali pstruēdū debite et pueniē-
ter ordinat. pmo suppositū et appositū. vt in regulis. Inuēit aut est
ordo grāmaticalis trib' de causis. pmo vt sciam' qd sit pponēdū
qd postpōnēdū. Scdo vt sciam' vnde exit act' verbi. qd a re scata p-
nitiū. et in qd terminat. qd in re scata p obliquū. vt iohānes legit le-
ctionē. Tercio vt sciam' qd pstruēdū sit iūgeōū abito vt determi-
natio cū suo determinabili. vt alb' hō. pōnit aut alexāder regulas octo
de ordine pstruēdū. pma si in aliqua pstruēdū pōnit vñs ordo
debet incipi a vñs. Rō qd p vñs ipozat excitatio. s' oia excitatio ē
in pncipio pōnēda. et licet aliqui incipit ordo ab aduerbio vocādi o cū

De ordine constructibilium et de impedimentis.

pōnit circa vñs. et hoc nō ē ptra regulā. Cū qd dū donec. mō ordo in-
cipit a vñs sine ipedimēt o. Scda regula. post vñs debet pōni nñs.
Rō. qd excitatio ipozat p vocatiū est actio. et ergo requirit terminū
mō nñs fecit talē terminū et substantiū. Tercia regula. post notatiū et
vocatiū debet pōni verbū psonale. Rō qd nñs et vñs fecit substan-
tiā. verbū vñs accidens. modo substantia est pñs. accidens. et acci-
dens sequitur substantiam sicut effectus suam causam.

Notādū scdo Quarta regula de ordine pstruēdū

est ista. si nñs et vñs nō pōnit in oratiōe tñc ordo debet incipi a ver-
bo psonali. Rō qd in oī verbo pme vel scdo psonē cert' subintelligit
nñs. s' in verbis tercie psonē incert'. et sic virtualiter ordo incipit ibi
a nñs inclusio. Quia regula. post verbū psonale imēdiare debet pō-
ni dñs et actio. Rō. qd scatu verbi est actio. oē aut actio debet de-
terminari p aliquē subiectū. et in aliquo subiecto. et illud subiectū fecit
vñs et actio. Sexta regula. aduerbiū debet seq suū verbū. Rō. qd
ois determinatio debet seq suū determinabile. modo aduerbiū est de-
terminatio verbi. dicit enī pñs pmo minoris. Aduerbiū est vñs
bi adiectiuū. licet aliqua aduerbia pponit suis verbis. vt patebit in-
feri. Septima regula. Diction' recta debet pōni post dictionē regētē
vt fili' fortis. Rō. qd diction' regēs habet se vt determinabile. diction'
recta vt determinatio. modo ois determinatio debet seq suū deter-
minabile. Octaua regula. ppositio debet pponi suo casuali cui defere-
tur. Rō. qd inter dictionē regētē et rectā est mutua ppositio et depēdē-
tia. qd diction' recta terminat depēdētā dictionis regētis. vt dicitū est
ante. mō ppositio regit suū casuale. ergo recte ei postponit. et has re-
gulas tetigit alexāder in textu cū dixit. Cōstrue sic casus si sit ppone
vocātē. Ab hō rectū pōnis. hinc psonale locabis. Tercio qd pmo sta-
rues si cetera desint. Tercio hinc casus. et quart' sepe sequit'. Aut ver-
bo subdes aduerbiū. subde secundum casum rectori. Debet vox p-
positiua quart' o pñmgi vel sexto quem regit ipsa.

Notādū scdo qd alexāder in textu pōnit noue impe-

demēta ptra regulas octo pñctas. pñmū agit ibi. Infinitiuū pso-
ne sue qbusdā. Des adiectiuū. vt sunt abilis piger apr'. hanc olim
pulchrā veteres dixerē figurā. et vult duas regulas. Prima verba p-
sonalia sepius cōstruunt cū infinitiuo a parte post. vt volo legere. cu-
pio proficere. et hoc maxime fit in verbis prohereticis. que scilicet si-
gnificant actum anime interiorē incognoscituum. vt volo deside-
ro. Et est impedimentum contra illam regulam. Tercius hinc casus
Et ostendit alexander que sunt illa verba que possunt pstrui cū infini-

De ordine constructibilium et de impedimentis.

etiam, et enumerat ea, ut iubet audet vult potest nititur tentat gaudet
properat, ut patet in textu. Et ne dū illa in textu posita, sed eis p[ro]p[ri]o
tūma in significatio, et etiam eis p[ro]p[ri]a in significatio, ut iubet cono
trariatur in significatio huic verbo iubet. Et sicut subiūgit q[uod] multa
ex ip[s]is p[ro]struuntur cū infinitiuo actō p[re]cedere, ut scio te legere, volo te
currere. Sed regula. Item adiectiuū n[on] casus p[ro]struitur sepe cū in
finitiuo, ut abilis legere, inep[er] scribere. Et est impedimētū p[ro] illa
regula. Hinc p[er]sonale locabis. Verbu[m]. Dictū est e[ss]e ante q[uod] post n[on]
debet poni verbū finiti modi, hic autē dicitur q[uod] post n[on] ponitur ver
bū infinitiu modi. Que autē sunt adiectiuā q[ue] ita possunt p[ro]strui a p[re]
post cū infinitiuo dicit iohānes monachi q[uod] sunt adiectiuā que signi
ficat dispositiōe ad agere, vel ad pati. Illa autē significant dispositiō
ne ad agere vel ad pati que p[ro]mptificat substantiā ad agendū, ut agi
lis remissio. Corpulēt autē et crassities indisponit substantiā ad agendū
Postea alexāder in textu ponit aliud impedimētū cū dicit. Que iun
ges d[omi]no funges et participiū. Si generi verbi sua significatio fieri.
Cōsona debetur illi p[ro]structio verbi. Sed p[er]sonale supponēs rect[us] ha
bebit, vult talē regulā. Participiū regit a p[re] post eundē casus quē suū
verbū a quo descendit, ut amās deū, et hoc est verū si p[re]cipiū est eius
de significatiōe cui[us] generis est verbū a quo descendit. Q[uod] dicitur no
tāter p[ro]p[ri]a p[re]cipiū in ans vel in ens imminata q[uod] descendit a verbis cō
muni generis, q[uia] talia nō regit eundē casus a p[re] post sicut eor[um] ver
ba, hoc e[ss]e verbū osculo[rum] regit indifferēter actiū vel ablatiū, sed oscu
lās solū regit actiū. Et intelligitur hec regula de casu a p[re] post et nō
a p[re] ante, q[uia] verbū p[er]sonale regit n[on] a p[re] ante, sed in ratioe suppo
siti, sed hoc nō puenit p[re]cipiū. Et est ista regula impedimētū p[ro] a re
gula p[ro]structionis verbi p[er]sonalis p[er] n[on]m. Dictū e[ss]e ante q[uod] post no
minatiuū debet poni verbū p[er]sonale, hic autē dicitur q[uod] post nomiati
uū participiālem ponitur sepe obliquus participiālis.

Notādū q[uod] quarto et ultimo q[uod] alexāder in littera sequē

ut cū dicit. Aut ablatiuū p[re]sent[is] rectore soluti. Aut postponitur, sed
vix int[er]ia illos vult talē regulā. Si in aliqua p[ro]structione ponitur ab
latiuū positi in designatiōe p[re]sequēti vel absolute positi tūc ab ip[s]is po
test incipi p[ro]structio, vel etiam finiri p[er] ip[s]os. Item raro debet poni in medio,
ut ibi, magistro legere pueri p[re]ficiūt. Item autē hui[us] regulę quare tales
ablatiuū aut p[ro]ponitur aut postponitur, q[uia] tales ablatiuū ponitur i
designatiōe p[re]s[ent]is, et sic ponitur loco oratoris q[uod] habet se ut a[n]s. Item autē i
different p[ro] p[ro]poni vel postponi p[re]s[ent]is, sive e[ss]e d[icitur] si fortes currit, fortes
anguet, ut fortes mouet, si fortes currit s[ed] hec p[ro]p[ri]o fortes currit e[ss]e a[n]s.

De ordine constructibilium et de impedimentis

Est etiam intelligendū q[uod] tales ablatiuū etiam aliquādo possunt poni in
medio, nec alexāder hac negat, et ergo dicit raro, ut hic ponunt in
medio, filius dei volente deo patre redemptum mundi, et hec regula ino
pedimētū cōtra regulas ante positas, ut dictū est ante q[uod] cōstructio
debet incipi a n[on]o vel vocatiuo, vel a verbo p[er]sonali, hic autē dicit q[uod]
cōstructio debet incipi ab obliquis, ut ab ablatiuis positis absolute
Postea alexāder cū dicit in textu, Appellans verbū substantiuū
vel hor[um]. Cum retinens post se rectū quandoq[ue] locabūt, vult talē re
gulā. Verbu[m] substantiuū vocatiuū, vel verba habentia v[er]ba illor[um]
verbor[um] sequit[ur] a parte post n[on]m. Exēplū de verbo substantiuo sum
homo. De vocatiuo, vocor cōradus. De verbo q[uod] habet vim verbi
vocatiui, ordino p[er]biter. De verbo q[uod] habet vim verbi substantiuū,
ut sto erectus. Et est ista regula impedimētū cōtra regulā p[re]dictā
in qua dictū est q[uod] post d[omi]nū p[er]sonale debet sequi obliquū, hic autē d[icitur] q[uod]
post verbū p[er]sonale debet poni n[on]m. Et subiūgit q[uod] iste modus con
structionis post verbū nō solū cōuenit verbis p[re]dictis, sed etiam verbis
passiuis que habent et retinent significatiōe suor[um] verbor[um] substanti
uor[um], ut hic, cernit iustus. Et notandū q[uod] nō solum verba neutrālia et
passiua habent vim et naturā verbi substantiuū, sed et communiā et de
ponentia, q[uia] omnia talia possunt resolui in p[ro]p[ri]ū gerundiū et in verbū
substantiuū. De cōi, ut iste osculat fallus. De d[omi]no deponenti ille lo
quit[ur] p[ro]p[ri]us, id ē loquēdo ē p[ro]p[ri]us. Istis notabilib[us] sic statib[us] est
Cōclusio respōsalis. Littera Alexāder de ordinati
one constructibilium, de impedimētis iam enumeratis cōtra regulas p[re]
dictas est bene assignata, patet veritas cōclusiōis ex his que dicta
sunt.

Arguit p[ri]mo. Ordo constructibilium nō debet incipi a vocatiuo, igit
p[ro]bat[ur]. Ordo debet incipi a casu, q[uod] significat in ratione p[re]cipij, sed
vocatiuus nō significat in ratioe p[re]cipij, igitur ordo nō incipit a v[er]bo
ablatiuo, q[uia] p[re]cipiū est ante finē adinor est autoris modor[um] significa
ti. Dico verū argumentū cōcludit si actiū et vocatiuū hic cōparēt[ur]
ad inuicē scōm rem et scōm significatiōe casualē, sed hic cōparantur
in ordine ad actū verbi, respectu cuius v[er]bus significat p[er] modū ex
citationis.

Arguitur scōo. Ordo nō debet incipi a v[er]bo, p[ro]bat[ur], q[uia] ordo inci
pitur ab aduerbio vocandi, ut dicēdo, o d[omi]ne q[uia] ego seruus tuus. D[icitur]
co q[uod] ordo bene incipit ab aduerbio cū impedimētō, sed hic fit mēdo
de inceptiōe ordinis sine impedimētō.

De impedimentis.

Arguitur tertio. post nrm̄ nō sequitur in debito ordine verbū psonale. igitur. probatur antecedens. quia post nominatium sequitur genitivus. probatur in ista oratione. fili⁹ foris. Dico verū est q̄ ordine generali post nrm̄ debet poni verbū psonale. sed hic cōcurrunt ordinatio specialis scilicet dictionis recte post dictionē regentē.

Arguitur quarto. Duo nūq̄ debet incipia verbo. pbat sic. maxime q̄ nrm̄ deficeret in oratione et verbum personale poveretur. sed hoc nō potest fieri. pbat. posito vno correlativorum ponitur et aliud sed appositū vt verbū dicitur correlativum ad suppositū vt ad nrm̄. ergo si in oratione ponitur appositū vt verbū. etiā debet poni suppositū vt nrm̄. Dico verū argumētū pcludit q̄ posito vno correlativorum ponitur et reliquū exp̄ esse vel implicite. licet aliqui in o. arde ponit verbū et nō ponit suppositū exp̄ esse. tamē ip̄cite i tali vbo subintelligit.

Arguitur quinto. prepositio nō pcedit casuale qd̄ regit. igitur vna regula nō valet. pbat. antecēp̄s. q̄ sequitur sui casuale. pbat. in istis mēc̄. secū. pubet̄. cōdēt̄. Dico verū argumētum cōcludit q̄ absolute loquēdo ppositio debet pcedere casum quē regit. tamē aliquādo figuratius potest sequi. et hoc fit hic per anastrophe.

Arguitur sexto. Infinitivus nō potest cōstrui cū verbo a parte post. igitur. pbat. sic. In om̄i cōstructione cōstruendi e postēti debet de terminare p̄. sed in pstructione tali hoc nō fieret nisi infinitivus adderetur verbo psonali a parte post. igitur infinitivus nō pstruitur cū verbo. Ad hoc est nota. Ad hoc pbat. q̄ infinitivus significat iūctū. et verbū indicativum modi finitū. modo infinitivus nō specificat finitū. s̄ potius eōquert̄ finitū specificat et determinat infinitivus. Dico verū argumētū cōcludit q̄ infinitivus in ordine ad substantiū a parte ante p̄sideratus ad quā infinitivus et incertū habet inclinationē nō potest specificare aliud verbū. sed infinitivus p̄siderat̄ in ordine ad alios modos. et sic potest terminare dependentiam significatam p alios modos. vel vt alij dicunt q̄ infinitivus terminat dependentiam verbi non ratione sui significati verbalis. sed nominatis subintellec̄ti. et sic ista valet ratio. volo legere. id est volo lectionem.

Arguitur septimo. Infinitivus nō potest assumere nrm̄ a parte post. pbat. sic. q̄ p̄ius dictū est q̄ debet assumere actiū. igitur nō nrm̄. Tenet psequētia. q̄ idem pstructibile nō pstruitur a parte ante cū diversis casib⁹. sed antecēp̄s patuit de regimine acti. Dico verū argumētū pcludit q̄ infinitivus vt infinitivus absolute requirit actiū a parte post in ratione suppositi. sed hic p̄siderat̄ infinitivus specialit̄. q̄ scilicet significat dispositionē vel inopositionē que disponit. vel inoponit

De ordine constructibilium et de impedimentis.

rem ad agendū ratione cuius p̄prietatis potest cōstrui cū nominativo a parte post.

Arguitur ultimo. Littera alexandri est sup̄flua. ergo male posita. pbat. q̄ alexander p̄ius determinavit de pstructione nrm̄ a pre post ibi. Sepe vocāo verbū sibi vult apponere rectū. Dico verū argumētū cōcludit q̄ antea alexander determinavit de pstructione nrm̄ et regimine. hic autē determinat et ostendit quōd hoc fiat cū impedimento regularum et modo construendi.

Quis qualis quantus cuius cuius quortus et quot

Ad illa relative penitus pcedere debent

Obliquos verbo p̄lunget̄ in ista rogando

Hanc sua iungendi retinent auctoria formam

Quis proprium nomen et que substantia querit

Si proprium nomen debet substantia queri

Qua nota proprio tantum de nomine quero

Communi per quis etiam de nomine quero

Quis bonus est aratro bonus quoniam at in equo et pisci

Quelitus partes optant reddi sibi casus

Lum quia dum donec quoniam similes p̄lunget̄

Man et relatiuus implicitem tenere

Lum et relatiuus de iure viam parat horum

P̄cedens decet obliquos quandoq̄ p̄curre

Lum tenet hoc rectus ac obliquos notat illud

Isti subueniunt sua mater vel pater quis

Verbum mustoriens substantivum p̄lunget̄ extra

Ad obliquo et fixi naturam nosse decebit

Est adiectivum vocis vel significati

Solus est generis adiectivum variat̄

Lum numero casum velut hic venit vna sororum

Est inter fratres bonus aut de fratribus vnus

*Amor huiusmodi
est deus
et deus est amor
et deus est amor
et deus est amor*

Regule de impedimentis.

Com diuersorum verbum rectis numerorum

Interponatur vtrilibet equiparatur

Sermone summi patris est mediatio iusti.

Utrū alie regule de impedimentis cōstructionis ab

alexandro sint bene assignate. pro intellectu questionis more.

Notandū pmo q alexander cōtinuās in textu im-

pedimenta cōstructionis et ponit septimū cū dicit. Quis qualis quan-

tus cuius cuius quotus et quot. Ad ista relatiue pmo pcedere de-

bent. et cetera. Et ponit duas regulas. Prima. Dictiones in littera po-

sitione siue teneantur interrogatiue siue relatiue requirunt q eorū obliq

transitiue cōstructi debent pponi scdm modū cōstruendi verbis cui-

quibus cōstruuntur. vt quē vidistis pastores. Dico notāter fm mo-

dū cōstruendi. qd que ad regimen reguntur transitiue a parte post. et

ratio regule est ista quare dictiones interrogatiue pponuntur. qd dictio

a parte post cōstructa terminat dependentiā illius cui postponitur

sed dictiones interrogatiue sumptē nō possunt terminare dependen-

tiā alterius cōstructionis. qd significant consule. qd interrogatiue

modo dictio terminans alterius dependentiā significat determina-

tiue. Ratio huius quare dictiones relatiue pponuntur. qd includunt

naturā cōiunctionis copulatiue cui repugnat postponi. sed preponi.

Ratio horū aut quare relatiua includunt cōiunctionē copulatiua. pa-

ter ex regula hugonis q dicit q relatiuū positū inter duo xba et re-

res subiectū resoluit i. et. et ille. vt iohānes currit q mouet. valet ista

iohānes currit et ille mouet. Secda regula. Aduerbia illoz interrogati-

uoz relatiuoz etiā debent pponi suis xbis. vt qualiter habes. quare

fecisti. Et pma regula est impedimentū cōtra istā regulā. Tercius

hinc casus et quartus sepe sequuntur. In qua regula dictum est q

actūs debet sequi verbū. hic aut dicitur q debet preponi. Similis est

etiā impedimentū cōtra istā. Subde secūdu casum rectori. Sed secū

da regula est impedimentū cōtra istā regulā. Aut verbo subdes ad-

uerbia. in qua dictū est q aduerbiū debet sequi verbum. hic dicit

ur q aduerbiū debet pcedere verbū. Postea alexander ponit octa-

uū impedimentū cū dicit. Lū qd dū donec quoniam similisq peribit.

Et vult talē regulā. Iste dictiones cū qd dū donec quoniam et eis simi-

les in significādo vt aduerbia similitudinis demonstrandi optandi

eligendi pponuntur suis verbis in cōstruendo. vt cū venerit paracleti-

ma docebit pos omnia. Ratio. qd tales dictiones habent naturā relati-

Regule de impedimentis.

de. Et hoc alexander agit ibi. Adobilis et fixi naturā hosse decebit

Et ibi ponit diuisionē adiectiuoz dicens q adiectiuum est duplex.

Quoddā vocis tñ. scilicet quod mouetur de genere in genus. sed nō

significat aliquā dispositionē accidentale. vt vnus vna vnū. Et dicit

vocis tñ. qd solū habet terminationē et vocē nō adiectiuū. Simili-

ter pnoia demonstratiua primitiua dicunt adiectiua vocis tñ. Alio

autem est adiectiuū significati tñ quod significat dispositionē acci-

dentalem. nō tamen est mobile de genere in genus. vt epūs magister

Et ex his diuisionibus duabus tanq extremis alexander dat inrelli-

gere mediū scilicet q quoddā est adiectiuū vocis et significati simul.

quod scilicet mouetur de genere in genus. et est connotatiuū alicuius

dispositionis accidentalis. vt albus niger. Et vult alexander talē re-

gulā. Aliquando solū adiectiuū cōuenit cū substantiui suo in genere.

et discōuenit cū eo in numero et casu. vt vna soror. vnus frater. vna

sabbatoz. sed hoc nō est ptra regulā adiectiui et substantiui. Ratio qd

regula intelligit q adiectiuū et substantiuū debent puenire in tribus.

verū est de adiectiuo non partitiue tento. modo vnus est adiectiuū

quod importat partitiuē. Et etiā regula intelligit de adiectiuo

vocis et significati simul. modo vnus est adiectiuū vocis tñ. Vel eri-

am possumus dicere q in ista. vna soror. soror non est substantiuum

huius adiectiui vna. sed hoc substantiuū soror subintellectū. et sic va-

let tñ. vna soror soror. vna sabbatoz. vna die sabbatoz. vnus frater

fratru. Secūdu impedimentū contra regulā adiectiui et substantiui

tangit alexander ibi. Sic adiectiuū reperimus sepe locatum. Est co-

luber factus vel sacra mystica virga. Et est hoc. Adiectiuū positū

inter substantiua diuersoz generum potest cōformari cū vtroq sub-

stantiui in genere. vt coluber est factus vel sacra mystica virga. In

quo exemplo hoc adiectiuū factus ponitur inter duo substantiua scilicet

coluber et mystica virga diuersoz generū. et potest cōformari

cū vtroq. possumus enim dicere coluber est factus mystica virga.

vel coluber est sacra mystica virga. Dicit enim iohannes tamensis

q adiectiuū positū inter duo substantiua magis proprie conformat

se cū sequenti q precedenti. vt bos est vile animal. tamen hoc salū

in quibusdam participijs. vt cum dicimus. Aqua est facta vinus. Se-

quitur corollarie q ista est magis congrua. Coluber est factus mysti-

ca virga. q illa coluber est sacra mystica virga. Pater corollariū

innotabili.

*adiecti
vbi est
vbi*

vbi

Regule de impedimentis.

Ratio excusans est duplex. Una est ratio qua potest fieri. et est idem
 prius illoz substantiuoz. qd idem significat coluber et mystica virga.
 Sed ratio quare oportet fieri est debita expressio sententie. qd moyses
 voluit significare qd coluber fuit factus virga. et e converso virga colu-
 ber. et qd ultimo coluber magis virga. ergo dixit mystica virga. Ter-
 tium impedimentum contra hanc regulam tangit alexander cum dixit. Inue-
 nio iunctum possessiuo genitiui. Et mea defuncte da mollis ossa cuba-
 re. Et vult talis regula. Dicitur possessiuo constructus sepe cum genitio rei pos-
 sesse sub disconformitate et disconuenientia casus. vt in exemplo po-
 dicto. ubi hoc possessiuum mea existens pluralis numeri. neutrius generis.
 constructus cum illo genitiuo participiali adiectiuali scilicet defuncte sub
 diuersitate generis numeri et casus. Admittit autem hec proprietates ppe
 hoc qd possessiuum includit genitium sui primitiuum. ratione cuius illud pos-
 sessiuum potest constructum cum genitio adiectiuali. et ergo ista mea defuncta con-
 ceditur loco illius. mei defuncte. tenendo mei in primitiuo in femini-
 no genere. Quartum impedimentum contra hanc regulam tetigit alexander
 cum dixit. Sunt adiectiu plures in distribuentem. Et vult alexander ta-
 lem doctrinam. Nomen distributiuum singularis numeri addit aliquan-
 do adiectiuo pluralis numeri sub disconformitate vt hoc totum sup-
 ponit et suppositum reddat respectu verbi pluralis numeri. vt vtriusq;
 formose me iudice sunt venerande. In quo exemplo hoc distributi-
 uum vtriusq; singularis numeri. additur huic adiectiuo formose plura-
 lis numeri sub disconuenientia numeri. et totum refert ad hoc appositum
 sunt etiam sub disconuenientia numeri. Ratio excusans est conuenientia
 nominis distributiuum tam cum adiectiuo pluralis numeri qd etiam cum verbo
 in significato. omnia enim distributio fit in multa. et respectu multorum vt
 dicunt logici. Quintum impedimentum tangit ibi. Adiectiuum modo ponit
 reperim eodem. pars hominum validi turrez et mentia scandunt. Et vult
 talem doctrinam. Adiectiuum sepius in oratione constructum cum substan-
 tiuo non expresse posito sed subintelleto. vt in exemplo littere. hoc no-
 men adiectiuum validi non constructum cum isto substantiuo pars. qd secum
 disconuenit in genere et in numero. sed constructum cum substantiuo subin-
 tellecto scilicet hoies. valet enim predicta oratio tantum. validi hoies
 vel ethyopes qui sunt quarta pars grecorum scandunt turrez et mentia
 in destructione troie. Tunc in oratione predicta est disconuenientia
 adiectiuum cum substantiuo. Sed ratio excusans est aptitudo intelligen-
 di conueniens substantiuum cum adiectiuo expresse. Tercia regula con-
 tra quam alexander ponit impedimenta est de supposito et appposito. et

Regule de impedimentis.

est ista. Suppositum et appositum debent conuenire in tribus. in numero
 in persona et in rectitudine casuali. vt homo currit. Et contra hanc re-
 gulam alexander ponit duo impedimenta. primum tangit cum dicit. Cum
 diuersorum verbum rectio numerorum. Inponat utrolibet equiparatur.
 Sermones summi patris est meditatio iusti. Et vult talem doctrinam
 ex littera. Quando verbum substantiuum ponit inter nominatos diuer-
 sorum numerorum. tale verbum potest se conformare tam cum nominatio pre-
 cedente qd sequente. vt. Sermones summi patris est meditatio iusti
 In quo exemplo sermones et meditatio sunt nominati diuersorum nume-
 rorum. Et illud verbum substantiuum est potest se conformare cum utroq;
 in numero. Et non est intelligendum qd idem verbum secundum vocem posset se
 conformare cum utroq; non in numero. qd tunc idem verbum esset singula-
 ris et etiam pluralis numeri. sed est intelligendum qd idem verbum secundum se
 vel et conuenientia conformatur cum utroq; non in numero. Tunc et improp-
 prietas est disconuenientia suppositi et apppositi in numero. hec enim non
 est congrua. Sermones summi patris est meditatio iusti. Sed ratio
 excusans hoc viciu est duplex. scilicet ratio qua potest fieri. et ra-
 tio quare debet fieri. Ratio qua potest fieri est. ydemprias dictionis
 pluralis numeri cum non singularis numeri. qd idem est dicere in re. ser-
 mones summi patris. et meditatio iusti. Sed ratio quare oportet fi-
 eri est expressio sententie secundum mentem psalmiste. Voluit enim david
 ostendere qd sermones dei sunt multi. et qd homines dei habent se vni-
 tate ad illos sermones custodiendos. saltem boni. ergo posuit vnum
 in singulari numero et aliud in plurali numero. Secundum impedimen-
 tum contra regulam suppositi et apppositi tetigit alexander cum dixit. Sunt
 adiectiu plures in distribuentem. vt prius est dictum. vt in isto exemplo.
 Vtriusq; formose sunt me iudice venerande. In quo exemplo hoc sup-
 positum vtriusq; est singularis numeri. et appositum sunt est pluralis nume-
 ri. Sequitur corollarie qd in eadem oratione potest esse impedimentum
 contra duas regulas grammaticales. vt patet in primo exemplo po-
 dicto. In isto enim exemplo est impedimentum contra regulam adiectiuum et sub-
 stantiu vt dictum est ante. et etiam est impedimentum contra regulam suppo-
 siti et apppositi. sed hoc non est inconueniens. qd hoc fit secundum diuersos re-
 spectus et modos. Istis notabilibus sic stantibus est
 Conclusio responsalis. Littera alexandri de impedimen-
 tis congruatis contra regulas grammaticales poctas est sufficienter
 assignata. Patet veritas conclusionis ex his que dicta sunt.
 Arguit primo. Dictiones interrogatiue obliqui casus non debent p-

Regule de impedimentis

poni suo verbo. igitur conclusio falsa. probat antecedens. Illud qd significat transitive de poni et construi a parte post. sed dictiones interrogative obliqui casus significant transitive. igitur tales dictiones debent construi a parte post. Ad hoc est nota. qd sicut casus qd construit intransitive ponit a parte ante. sic casus qd construit transitive debet locari a parte post. Ad hoc est nota. qd nunc et verus significant intransitive. obliqui autem significant transitive. Dico verum argumentum concludit qd dicitur idem et obliqui interrogativi quo ad modum construendi ponuntur a parte post. sed quantum ad modum regendi bene reguntur a parte post. Arguitur secundo. Littera alexandri est falsa. igitur male posita. probatur antecedens. qd auctor dicit in textu qd quis posset teneri relatiue. qd tamen falsum est. qd qd semper tenet interrogative vel infinitive. Dico qd alexander non vult qd omnes dictiones hic posite teneri possunt relatiue. sed vult qd aliquae. Et sic argumentum non concludit.

Arguitur tertio. Nullum adverbium debet poni suo verbo. ergo littera alexandri non valet. probat sic. Omnis determinatio debet sequi suum determinabile. sed omne adverbium est determinatio verbi. ergo omne adverbium debet sequi verbum. Ad hoc est nota. qd constructibile determinans debet sequi illud qd determinat. modo adverbium determinat verbum. Ad hoc est nota. qd omne adverbium est vi verbi adiectivum. ut dicitur per secliamus primo minoris. Dico verum argumentum concludit qd quantum est de ratione generali adverbij tunc omne adverbium debet sequi suum verbum. sed si supervenerit specialis ratio tunc non oportet qd contingit hic in adverbij interrogativis et alijs. ut declaratum est in primo notabili.

Arguitur quarto. Quis non querit de substantia rei. ergo littera alexandri falsa. probat sic. qd quis etiam querit de accidente rei. probat in isto exemplo. Quis color congregat visum. respondet niger. Dico verum argumentum concludit qd quis etiam querit de substantia rei. et dico qd substantia hic debet capi communiter pro essentia. modo accidens etiam habet essentiam et naturam. licet non ita perfecta sicut substantia.

Arguitur quinto. Littera alexandri non valet. probat. Ista littera est male posita que peccat contra principia grammatice. sed littera alexandri est huiusmodi. Ad hoc est nota. qd contra negantem principia non est disputandum. ut patet primo philosophorum. Ad hoc patet. qd alexander dicit qd aliquando adiectivum convenit cum substantivo solum in genere. ut vna soror. Dico qd non est contra regulam. qd regula intelligit de adiectivo vocis et significari simul. modo ibi est adiectivum vocis ut.

Regule de impedimentis.

Plasma teosq marem factor creat et mulierem

Invenies postquam sine precedente relatum

Ipsa petenda mihi sumo de pellice dixit

Steno mago alena querit si iussit illum

Indefinite precedens siue relatum

Sepe loca: nullum designans inde locatum

Lunca timent hominem: quia pressider ille creatis

Et personalem permutat proprietatem

Ue domino benedic aqua que celos super extat

Sed non est nobis imitanda relatio talis

Non des ad vocem quandoq relata sed ad rem

Rominis: est bona gens: deus est protector eorum

Adiectiva modo poni reperimus eodem

Para hominum validi turres et menia scandunt

Sunt adiectiva plures in distributive

Hinc etiam verbum reperis plurale locatum

Utraq formose me iudice sunt venerande

Sed non est nobis constructio congrua talis

Impersonalis fit demonstratio sepe

Sal monstrans pleis: te misit aquas beliscus

Equivalens geminis harum si iungitur vni

Dictio: pro reliqua tantum modo debet haberi

Sic visu cecum: visu dic esse carentem

Quando negativum verbo constructio iungit

Obliquum: per non exponere convenit illum

Aut simul exponi debet constructio tota.

Utrum impedimenta contra regulam antecedentis et relatiui ab alexandro sint sufficienter assignata. pro intellectu que rationis more notandum primo qd alexander determinavit de impedimentis.

De impedimentis.

tis cōtra regulā suppositi et appositi. et adiectiui et substantiui tam incipit determinare de impedimentis cōtra regulā relatiui et antecedentis. Et p̄m̄ tangit cū dicit. Quando relatiui generū casus variorum. Inter se claudunt: qui rem spectant ad eandē. Per genus hoc poterit utrolibet assimilari. Est pia stirps yesse que xpm credim⁹ esse. Et cetera. Et vult talē doctrinā. Relatiui positi inter casus diuersorum generū. qui casus spectant ad eandē rem. tunc tale relatiuum potest conformari cū utroq; in genere. vt. pia stirps yesse est quem xpm credimus esse. In qua oratione hoc relatiui quē ponit inter dictiones diuersorū generū. scilicet pia stirps. qd est generis feminini. et christū qd est generis masculini. et pia stirps et xpm significant eandē rem. et potest se conformare cū utroq; in genere. et hoc scdm se vel eius condeclinē. qd possum dicere. pia stirps yesse est quā stirpem credimus esse xpm. Vel possumus dicere. pia stirps yesse est quē xpm credimus esse. Ratio excusans hoc vicium est duplex. Ratio qua potest fieri et est ydepritas significati dictionū diuersorū generū vel casus inter quas ponit relatiui. Ratio quare oportet fieri est expressio sententie. Voluit em̄ ppheta expm̄ere qd stirps yesse est unde natus est xps. posuit ergo relatiui in masculino genere vt significaret qd xpus esset membrum principale illius stirpis. Si ergo posuisset in feminino genere nō ita bene hoc expressisset. sed denotasset qd xps fuisset origo illius stirpis. qd est falsum. qd yesse pater dauid fuit eius origo. licet xps fuit membrū principale illius stirpis. Secundū impedimentū tangit alexander cū dicit. Occurret qd tibi quādoq; relatio simplex. Femina que claudit portā vite referauit. Et vult tantū qd relatio grammaticalit̄ est duplex. scilicet personalis et simplex. Relatio simplex ē quando ppositio simplex in qua ponit antecedēs. et ppositio in qua ponit relatiui nō verificant̄ pro eadē re in numero. sed bene in specie vt femina claudit portā vite que referauit. vbi antecedens femina capitur pro eua: et relatiui que capis pro beata virgine. Sed relatio personalis est in qua antecedēs et psequēs capiunt̄ pro eadē re in numero. vt homo currit qd mouet. in qua oratione antecedēs scilicet homo. et relatiui qd capiunt̄ pro eadē re in numero. Improprietas est hec qd relatiui debet facere secūda noticiā de antecedēte eodē. qd nō cōtinget in relatione simplici. eo qd in tali significat alia res in numero. Ratio excusans est cōuenientia rerū in specie. Alexander postea ponit tertiū impedimentū cū dicit. Extra tamē queris. et est hoc. Relatiui quādoq; referit̄ ad antecedēs subintellectū et nō expresse positum. vt

De impedimentis.

rex est cornuti que p̄ualet om̄i patrie. vbi hoc relatiui que nō referit ad hoc antecedens scilicet cornuti. qd discōueniunt in genere. Cornuti em̄ est generis neutrius. et relatiui que generis feminini. sed referit ad hoc antecedēs subintellectū. qd valet tm̄. Rex est cornuti in tali ciuitate. que ciuitas scilicet cornuti cornuti p̄ualet om̄i patrie. id est est melior qd aliqua ciuitas patrie. Improprietas est discōuenientia relatiui et antecedētis in genere. Ratio excusans. quia superius potest intelligi in suo inferiori. vt ciuitas intelligit in hoc quod est cornuti. Alexander ponit post hoc quartū impedimentū cū dicit. Sepe relatiui pro parte refertur ad ipsum. Ut mea scripta legis: qui sum submotus ad hylstrū. Alexander vult tale documentū. Relatiui quādoq; refertur ad suū antecedens nō expresse positū. sed primitiuum in antecedēte inclusum. vt in exemplo predicto. in quo hoc relatiui qui nō refertur ad hoc antecedens scilicet mea scripta. sed ad hoc primitiuū ego. quod includit in illo deriuatiuo mea Et est exēpiū Quidū in libro tristiū. Et valet p̄dicta oratio tantū. Tu legis mea scripta qd scilicet ego sum submotus. id est in exiliū missus. ad hylstrū vbi fuit talis finis. Improprietas est discōuenientia relatiui cū antecedente expresse posito. Ratio excusans. quia possessiuū includit primitiuum. si cut effectus causam ratione cuius inclusionis admittitur talis relatio. Notandū secundo qd alexander quintū impedimentū cōtra naturā relatiui et antecedentis tangit in textu cum dicit. Sepe relatiui conformari reperit. Precedens illi dū presidet immediate. Et est hoc impedimentū contra modū cōstruendi relatiui. Pro quo notandū scdm intentionē iohānis monachi relatiui et antecedēs diuersimode ordinant̄ in oratione. Quādoq; enim ordinant̄ cum diuersis verbis et mediate. sic qd relatiui cōstruat̄ cū vno verbo et antecedens cū alio. et tunc discōueniunt in casu. vt fortes est homo que dilligo. Ratio. qd diuersa verba requirunt diuersos casus. Quādoq; autem antecedens et relatiui cōstruunt̄ immediate respectu eiusdē verbi. vel etiā respectu diuersorū. et sic debent esse diuersorū casuum. vt fortes que percussus est homo. Et cōtra illū modū cōstruendi est hic impedimentū. Vult ergo alexander tale documentū. Aliquando relatiui immediate cōiungitur antecedenti. et tamen cōueniunt in casu. qd est cōtra modū cōstruendi relatiui et antecedentis. vt sermōne que vos audistis ver⁹ habet. Sicut hic. Vbi que statua vestra est. Deberet em̄ dici. Sermo que vos audistis ver⁹ habet. et sic p̄mittit̄ littera figura que dicit antecessa. que habet fieri quando casus ponit̄ pro casu. et sic actus ponit̄ pro nro.

De impedimentis.

Improprietas est. qd est ordinatio constructibilis contra communē modū construendi relatiui et antecedētis. Ratio excusans est auctoritas antiquorū. Primo em̄ celi dicit. *Oporet patribus credere.* Alexander post hoc ponit sextū impedimentū contra naturā relatiui et antecedētis cū dicit. *Ad verbū sepe vel adiectiui relatiui.* Inuenies fugis aut piger es quod mihi pcul absit. Et vult tale documentū. Relatio grammaticalis fit sepe ad nomen adiectiui vel verbū. vt tu fugis. qd scilicet fugere absit mihi pcul. Improprietas et viciū ē. qd omne relatiui significat substantiā generalē et infinitā. et hēc nō potest specificari p adiectiui vel verbū. verbū em̄ significat actū et accidens. similiter et adiectiui. mō accidens vbiū potest specificare. Ratio excusans est i elusio rei verbalis nominaliter significare per nomē vel dale. vt fugere includit fugā ratione cuius fit relatio. Similiter nomē adiectiui includit significatione materiai substantiā. ratione cuius fit relatio. Postea alexander ponit septimū impedimentū cū dicit. *Pro sola voce supponit sepe relatiui.* Quamuis precedens supponat significando. *Dat deus aureolā qd nomen habet ab auro.* Et vult tale documentū. Antecedens supponit sepe significationē et accipit i suppositione psonali. et relatiui refert i ipsum pro sola voce. vt i exemplo littere. *Similiter Xpus natus est in bethleem iude.* qd interpretat domus patris. Improprietas vel viciū est. qd relatiui debet facere sectionē noticiā de antecedēte. hoc aut tollit quādo antecedens et relatiui significant diuersa. Ratio excusans. quia in qualibet dictione sunt duo. vox et significatū. si ergo dictio aliquādo potest poni pro significato. etiam potest poni pro sola voce. Alexander postea ponit octauū impedimentū cū dicit. *Estq; relatiuis precedens materialiter.* et vult tale documentū. Antecedens aliquando capit et supponit materialiter. et relatiui ipm antecedens pro suo significato ultimato. vt *Nomen equirrea sic nobis placet illa videre.* In quo exemplo hoc antecedens equirrea capit pro voce fin. et hoc relatiui illa pro re. Equirrea aut. est locus in quo equi examinant in cursu. Et dicit a noie equus et a verbo ruo ruis rucere quod significat cadere. qd ibi sepius cadunt equi. Improprietas aut et ratio excusans est eadem cū improprietate et ratione impedimenti precedentis.

Notandū tercio. Alexander ponit nonū impedimentū cū dicit. *Sepe relatiui pinurat significatū.* Sunt dñi que nos fecerunt in manu crucifixe. Ubi alexander vult tale documentū. Antecedens equiuocū sepe ponitur in oratione. et tunc antecedens capit pro vno

De impedimentis.

significato. et relatiui refert ipm in alio. vt in exemplo poiceto hoc antecedens man. qd est equiuocū capit p potestare diuina quoniam creauit. et relatiui que refert illud antecedens pro manib⁹ corporalib⁹ xpi. que sūt crucifixe. Viciū vel improprietas est diuersa significatio antecedētis et relatiui. que tamē debent significare eandē rem. Ratio excusans. qd in vno accidēti includunt plura significata. et ergo antecedens potest stare pro vno significato. et relatiui potest referre antecedens p alio. Unde hoc nomē manus est equiuocū. Primo em̄ significat partē hois. Et sic dicit tercio de asa. *Manus est organū organū rū.* Secūdo man⁹ significat potestatem. vt etiā. *Herodes misit manū et apprehendit petrū.* Postea alexander ponit decimū impedimentū cū dicit. *Et numerū mutat.* hominē diuina potestas. Plasmāt eosq; marē factoz creat et mulierē. Et vult tale documentū. Antecedens et relatiui sepi⁹ discōueniūt in numero. vt in exemplo poiceto. vbi antecedens hominū est singularis numeri. et relatiui eos est pluralis numeri. Viciū em̄ est discōuenientia antecedētis et relatiui in numero. Ratio excusans est cōuenientia antecedētis et relatiui in significato. Antecedens em̄ hominē qd est vniuersale. et p cōsequēs cōtinet multa. quia vniuersale est vñ in multis et vñ de multis. et ex cōsequēs etiā potest relatiui eos in plurali numero. qd significat multa. Postea alexander ponit vndecimū impedimentū cū dicit. *Inuenies positū sine precedente relatiui.* Ipa petenda mihi iuno de pellice dixit. *Flens magdalena querit si sustulit illū.* Et est documentū tale. Relatiuum sepi⁹ ponit siue antecedēte exp̄sse posito. Et hoc fit duplici de causa vt dicit iohānes monachi. aut causa indignatiōis et ire vt in pmo exemplo. aut causa amoris oblicendi. vt in secundo Improprietas est positio relatiui sine antecedente. Antecedens em̄ et relatiui sunt correlatiui. modo posito vno correlatiuorū etiā debet poni aliud. Ratio excusans est abilitas intelligēdi antecedens in relatiui. et sic aliq; dicunt qd hic comittit eclipsis. Alexander ponit duodecimū impedimentū relatiui et antecedētis cū dicit. *Indefinire pcedēs siue relatum.* Sepe locū nullū designās inde locatū. *Lūctā timent hoīem.* qd presidet ipe creatis. Et est hoc sepi⁹ in oratiōe. vbi tamē antecedens qd psequēs ponit sic qd nullū illorū significat certū significatū. Et dicit iohannes monachi qd tūc antecedens et relatiui supponūt cōfule ratiū qd nec antecedens nec cōsequēs verificāt p certo supposito. Improprietas vel viciū est. qd antecedens et relatiui debēt significare aliquā rem determinatā. ex quo pstruūt cū verbis significatib⁹ actū. modo act⁹ sunt.

De impedimentis.

suppositio pmo methaphisice. Ratio aut excusans est puenitit a antecedentis et relatiui in significato. Antecedens enim est vniuersale et tale significat vniuersaliter et puse. sic etia relatiui. Postea ponit tre decimū impedimētū cū dicit. Et psonalē pmutat ppteritātē. Ut dno benedic aqua que sup celos exeat. Et est impedimentū hoc. Antecedens et relatiui sepi discōueniunt in psona. vt in exēplo p̄dicto. hoc antecedens aqua est vti casus et secūde psonē. et relatiui que est terciē psonē. Tūcū et improprietās est discōueniētia antecedētis et relatiui i psona. Ratio excusans. qā antecedēs et relatiui significāt idē. licet sub diuerso modo. Illud em qd significat antecedēs p̄marie. hoc relatiui significat secūdarie. Sequitur corollarie pmo ex littera q ad vocatiui p se nō fit relatio. Unde dicit flozista. Nō fit p qntū directā relatio casum. Itaq; vocatiui hūc; scilicet habere relatiū. Sequit corollarie secūdo q in istis exēplis. Thirgū q scripsisti eneidā viuis memorja. Irē. Chaste fili dei viui q nat⁹ est de maria. Irē in illa. Gaude maria virgo q cunctas hereses sola interemisti. Irē in illa. Benedic erus dno q sedes sup cherubin nō fit relatio ppter ad vocatiui. q potius ad nrm illi vti. patet. qā relatiua carē vtō. Ultimo alexāder ponit vicimū impedimētū ptra naturā relatiui et antecedētis cum dicit. Nō des qd vocē quādoq; relata sed ad rem. Nōis: bona gens de⁹ est p̄rector eoz. Et est hoc impedimētū. Relatiui sepe refert ad significatū antecedētis et nō ad vocē antecedētis. vt in exēplo p̄dicto hoc relatiui eoz nō refert ad hoc antecedēs bona gens. qā discōueniēt sed refert ad antecedēs scdm significatū suū. vt scz ad ly hoīm. valet em p̄dicta oratio tantū. bona gens est scilicet viri et mulieris de⁹ est p̄rector eoz scz hoīm. Improprietās est. quia antecedens et relatiui discōueniunt in nūmēro. et etia relatiui debet referri tam ad antecedēs scdm vocē q; scdm significatū qd hīc nō fit. Ratio excusans est cōueniētia significatiōis antecedētis collectiui singelariū numeri cui relatiuo pluralis numeri. In noie em collectiui significant plura. Dicit em iohānes ianūēsis. Nomen collectiui est qd in singularis numero significat plura. vt gens populus.

Notādū q̄rto et vltimo. Alexāder ponit impedimēta ptra qntā regulā grāmaticalē q est q demonstratiui et suū demonstrabile debet puenire in trib⁹ sicut adiectiui et substantiui in numero in genere et in casu. vt iste hō. Et ptra istā regulā alexāder ponit impedimēta duo. Prīmū tenet se ex pte significati. scdm tenet se ex pte p̄formitatis. Prīmū tūgit cū dicit. Impsonalis fit demonstratio sepe. Salmostrā dicit re misit aq; helizē. Pro quo sciēdū demōstratio

De impedimentis.

est duplex. Quodā psonalis. et est qū res demonstrata subiacer. et p̄sens est vi ui. vt iste homo demonstrādo hoīem p̄sentē. Alia aut est demonstratio impsonalis. et ē quādo res demonstrat vna et alia intelligit. vt hec herba crecit in orto meo. vbi demonstrat vna herba. et alia intelligit. Sit in exēplo littere vni sal demonstrat et aliud intelligitur. Dicit aut demonstratio impsonalis nō ideo. qā ibi nō demonstraretur psona et res aliqua. sed dicit ideo impsonalis. qā eadē res in numero nō demonstrat. Improprietās. qā demonstratiui et suū demonstrabile debet significare eandē rem. Ratio excusans est puenitētia rerū in specie. Secūdū impedimētū est ex parte cōformitatis. vt ibi. Ut mea defuncte da molliter ossa cubare. vbi demonstratiui scilicet mea ē pluralis numeri et acci casus. sed defuncte res demonstrata est singularis numeri feminini generis. tamē de ista dictū est ante. Sequit corollarie q nō est incōueniēs in eadē oratione esse diuersa impedimēta respectu diuersoz. patet in oratione p̄dicta. in qua est impedimētū cōtra regulā adiectiui et substantiui vt dictū est ante. Et etiam est impedimētū contra regulā demonstratiui et suū demonstrati. Sexta regula contra quā autor adducit impedimenta tangitur ibi. Iungere cōsimiles debet cōiunctio casus. Et est ista. Cōiunctio debet coniungere similes casus ante et post. vt homo et asinus currunt. et licet alexander nō ponit instantiā ptra istas regulas. tamē alii grāmatici et flozista ponunt triplex impedimētū. Prīmū quando cōiunctio mediat et cōiungit adiectiui cū substantiui. vt albus equus. et magne cōmoditatis cursitat. In qua oratione albus equus regit a verbo cursitat. sed magne cōmoditatis regitur a noie equus. Secūdū impedimētū quādo cōiunctio cōiungit dictiōē possessiui cū grō casu. vt filius iliaco et martia cōdidit vrbem filius iliaco regitur a parte ante a verbo condidit. et martia a noie filius. Tercū impedimētū quando cōiunctio mediat inter casus qui possunt regi ab eodem regente. vt plenum gratia et veritatis. Ratio autem regule quare cōiunctio mediat inter similes casus. quia cōiunctio coniungit diuersos casus respectu eiusdē verbi. sed idē verbum requirit similes casus quare regula vera. Quartū impedimētū est defectus. Et describitur sic. Est dictionum in oratione locatio sine regente vel recto. aut determinabilis sine determinatione expresse. Et talia impedimenta defectus alexander ponit tria. Prīmū tangitur in littera p̄cedenti cū dicitur. Abulotieno verbum substantiuum petis extra.

De impedimento.

Et est impedimentum. hoc verbum substantiuum septimo non expresse ponit. sed subintelligit. ut. Gloria patri. que valet ista. Gloria sit patri. Et in ista oratione committitur figura que dicitur eclipsio. sicut enim in natura fit eclipsio quando sol vel luna deficit a lumine. sic eclipsio dicitur figura in arte quando unum necessarium deficit in oratione. Et non est intelligendum quod solum verbum substantiuum subintelligit in oratione. sed etiam subintelligit nomen substantiuum. ut comedere habendum est panes. ubi subintelligitur hoc substantiuum hominem. Similiter aliquando subintelligit verbum adiectiuum vel passiuum. ut Gloria in excelsis deo. subintelligit hoc verbum cantat. Item in ista oratione de sancta agatha. Adhuc sancta spontanea honoris deo. et patrie liberatione. subintelligit hoc verbum dedit. obtulit. vel fecit. Et valet tantum. Sancta agatha habuit spontanea mentes id est recta vel prompta mente ad seruandum deo. et dedit honoris deo. et fecit patrie liberatione. Secundum impedimentum defectus tangit ibi cum dicitur in textu. Equales geminis harum si iungit vni. Dictio per reliqua tantummodo debet haberi. Sic visu cecum visum dicitur esse carere. Et qua littera elicit tale documentum. Dictio equiualens dictioibus duabus in significando si iungat vni earum quibus equiualeat tunc solum debet accipi per altera illarum. ut hec dictio cecus equiualeat duabus dictioibus in significando. quia valet tamen sicut carens visu. Cum autem dico cecus visu. cecus accipitur tantum per carens. et non per ambagum. quia alias esset nugatio et superfluitas. valeret enim tamen. cecus visu si acciperetur per ambagum carens visu visu. Improprietas est hec. quia dictio non accipitur per illa cui equiualeat. Ratio excusans est ut non committatur nugatio. quod est minus et eiusdem in utilis repetitio. Tercium impedimentum defectus tangit cum dicitur. Quando actum verbo constructio iungit obliquum. Per non exponere conuenit illum. Aut simul exponi debet constructio tota. Et vult tale documentum. Quando obliquus negatiue adiungit verbo tunc talis obliquus potest exponi per hoc aduerbium non obliquum affirmatiue. ut neminem percussit. que valet ista. Non percussit aliquem hominem. vel tota oratio debet simul exponi vel resolui. sic quod verbum actiuum mutatur in passiuum. et obliquum in rectum. et prius rectum in obliquum. ut ego video nullum. resoluitur sic. nullus homo videtur a me. Improprietas est hec. quia obliquus debet sequi verbum. hic autem cum dicitur. neminem percussit preedit. Ratio excusans est propter euitare repugnantiam duarum regularum. prima est in grammatica. scilicet in logica. In grammatica est hec regula quod obliquus debet sequi verbum. In logica est hec quod negatio debet preecedere. modalis resolutione facta ut docet regulam. vult et tollit talis repugnantia. Istis notabilibus sic stantibus est conclusio responsalis. Littera alexandri de impedimento.

De impedimento

mentis contra regulas predictas est sufficienter assignata. patet veritas conclusionis ex his que dicta sunt.

¶ Arguitur primo. Relatiuum positum inter dictiones diuersorum generum idem significantium non potest conformari cum utroque in genere. igitur. probatur antecedens. Illud quod conuenit cum aliquo in genere est illius generis in quo conuenit debet conuenire cum alio. sed relatiuum est simul masculini et feminini generis. ergo relatiuum non conuenit cum casibus diuersorum generum. Adhuc est nota. quia illud quod non habet aliquid non potest cum eo conuenire. Adhuc est nota. et patet de illo relatiuo quod quod solum est generis masculini. Dico verum argumentum concluderet si littera absolute esset intelligenda quod tale relatiuum secundum se in propria forma deberet conuenire cum utroque in genere. sed intelligit quod conuenit cum utroque secundum se vel eius condectionem. ut deductum est in primo notabili.

¶ Arguitur secundo. Pater stirps iesse et christus non significant idem. probatur sic. Constructibilia que significant diuersas res numero differentes non significant idem. sed pater stirps iesse et christus sic se habent. igitur. Adhuc est nota. quia ista que differunt numero non sunt idem. ut probatur quanto methaphisice. Adhuc. quia stirps iesse significat patrem dauid quod fuit principium genealogie illius. et christus significat saluatorem. modo pater dauid et christus fuerunt res differentes numero et fuerunt diuersi homines. Dico verum argumentum concluderet si stirps iesse hic deberet referri ad principium stirpis. ut patrem dauid. sed debet referri ad christum quod fuit principale membrum illius genealogie per stirpis secundum humanitatem.

¶ Arguitur tercio. Comotum non est generis neutri. igitur et ceterum impedimentum non valet. probatur antecedens nota ciuitatum sunt generis feminini. sed comotum significat ciuitatem. igitur. Adhuc est nota. minor similiter. Dico verum argumentum concludit quod nota ciuitatum sunt generis feminini. nisi habuerint speciale terminationem alicuius specialis generis. et sic est in proposito. quia comotum habet terminationem nominum neutrius generis. et ergo non est generis feminini.

¶ Arguitur quarto. Hec est incongrua rex est comotum que ciuitas comotum preualet omni patrie. ergo hoc relatiuum quod non refertur ad hoc antecedens ciuitas subintellectum. probatur antecedens. quia ista peccat contra regulam grammaticalem ciuitas comotum. probatur. quia ibi ponuntur duo nomina substantiua et nullum ponitur in genitio. Dico verum argumentum concludit quod hec non est simpliciter congrua ciuitas comotum. sed ibi est appositio et per consequens argumentum non concludit.

¶ Arguitur quinto. Relatio grammaticaliter non potest fieri ad verbum. igitur sextum impedimentum non est bene positum. probatur sic. Relatiuum debet

De impedimento.

significare idem qd antecedens. sed relatiuū z verbiū nō possunt signi-
ficare idem igit. Adior. qd relatiuū facit secundā noticiā de antece-
dente. Ad nō. qd relatiuū significat substantiā. sed verbum significat
actū z accidēs. modo accidēs z substantia nō significant idēz. Dico ve-
rū argumentū pcluderet si relatio fieret ad verbiū sub ratione verbi
sed relatio fit ad verbiū sub significatione nominati inquantū verbiū
infinitiuū modi ponit pro suo noīe verbali qd includit. vt fugere po-
nietur pro fuga.

Arguit sexto. Antecedens nō potest supponere materialiter. z rela-
tiuū psonaliter. igit octauū impedimētū nō valet. Probat sic. Relati-
uū capit suppositionē absolute. si ergo antecedens supponit materia-
liter. ergo etiā z relatiuū. Tenet psequētia. qd relatiuū vt dicunt lo-
gici suppositionē capit ab antecedente. Probat. Relatiuū est verifi-
catur per antecedēs. vt ostendunt logici. ergo etiā capit suppositio-
nem ab antecedente. Tenet cōsequentia. qd terminus qui verificat
supponit. Dico verū argumētū pcludit qd relatiuū capit suppositionē
ab antecedente verū est de suppositionē in specie. sed nō in genere. qd
antecedens potest supponere materialiter. z relatiuū psonaliter. Est
enim regula generalis in logica. Relatiuū relatiue tenetū semp suppo-
nit psonaliter. licet antecedens aliquando materialiter.

Arguit septimo. Relatiuū nō potest poni sine antecedente. igitur
vndecimū impedimētū est male assignatū. Probat antecedens. po-
nit vno correlatiuū ponit z aliud. sed antecedens z relatiuū habēt
se vt correlatiua. igit postea vno relatiuū etiā debet poni antecedens.
Adior est aristotelis in poīcamētis. Adior. pbat. qd relatiuū dicit
respectu antecedentis. z antecedens dicit respectu relatiui. Dico ve-
rū argumētū pcludit qd postea vno relatiuū debet poni z alterū. verū
est expresse vel implicite. z sic licet aliquādo in grāmatica ponit re-
latiuū sine antecedente expresse. tamen facilliter potest intelligi ante-
cedens. z etiā vt postea parebit in relatione expresse postea vno re-
latiuū ponitur z aliud sed nō in relatione implicite.

Arguit octauo z vltimo. Cōiunctio nō pūgit similes casus igit. p-
batur antecedens. Illud qd cōiungit diuersa nō cōiungit similes ca-
sus. sed cōiunctio quelibet cōiungit diuersa. igitur cōiunctio nō cō-
iungit similes casus. Adior est nota. quia diuersa non sunt similia.
Adior. patet per alexandriū postea in textu. Dico verū argumētū
pcludit qd cōiunctio cōiungit similes casus quō ad vocē. licet diuer-

De impedimento.

los quo ad significatū. vt homo z asinus currunt. Sequit corrolla-
rie qd hic nō est cōtradictio. cōiunctio cōiungit diuersa. igit nō cōiū-
git similia. Patet. qd diuersitas refert ad res significatas. sed similitu-
dō quo ad voces. cōtradictio aut debet fieri ad idē. vt patet per
mo periarmentarum.

Siet asinbasma sine recto clausula plena

De sedet vicij: placet illi iura teneri

Questio sit. si fiat in his constructio duplex

Huc placet esse probo. nobis placet esse peritō

Iungere conuincit debet cōiunctio casus

Quasi preterq similem retinent sibi formam

Accum siue parti signare gerundia possunt

Acq supina per hoc datur his constructio duplex

Si tamen a verbis veniant signantibus actum

Hec delectatur in spectando quasi pulchra

Deq gerundius que sum gerit: esse videtur

Questio: si triplex ista constructio deat

Presbyter essendi causa vis clericis radi

Aditis essendi causa precor arma parant

Essendi regem causa me posco iudari

Infinitiuo primum distingue supinum

Acq gerundius primis suprema supina

Sic iungam verbo. per quod motum tibi signo

Utrum littera alexandri incipiendo ibi. Fiat asin-
basma. vsq ibi. Fiat de voce sermo quandoq per illam. sit bene po-
stra. pro inleccione littere.

Notandū est pmo qd pstructio scdm priscianū scdm
minoria est triplex. prima dicitur sinbasmatica. Et est pstructio in
qua nūc pstructur cū verbo intransitiue. vt homo currit. Et dicitur

De impedimentis.

Ad finem quod est con et basis fundamentum. quasi cum fundamento. quia suppositum et appositum sunt fundamentum constructionis. Quia ratio est ista. Sicut est in natura. sic est in arte. sed in natura materia cum forma est fundamentum totius esse. ergo etiam in arte constructio suppositi et appositum est fundamentum totius constructionis. Abaisor est a istorelia scdo philosophorum. Ars imitatur naturam. Abaisor est nota. quia ex actu et potentia fit unum per se. ut patet nono methaphisice. modo materia est potentia. forma autem actus. Suppositum autem in arte habet se ut materia et appositum ut forma. quare concluditur quod constructio suppositi cum appposito est fundamentum constructionis. Secunda constructio est parasinbasmatica. et est constructio verbi cum obliquo a parte post. ubi scilicet denotatur fieri transitio de una persona in aliam. ut ego diligo petrum. Et dicitur a para quod est iuxta et basis fundamentum. quasi iuxta fundamentum. Talis enim constructio non habet omnia que requiruntur ad orationem perfectam. quia licet habet verbum personale. tamen non habet suppositum. Tercia constructio dicitur asinbasmatica. et est constructio verbi impersonalis cum obliquo a parte ante. ut iohannis interest currere. Et dicitur ab a quod est sine et basis fundamentum. quasi sine fundamento. quia non habet fundamentum constructionis quia nec habet verbum personale nec nomen. Prima constructione stoici vocabant dignas. Secunda vocabant minus dignas. sed tertia vocabant indignas. eo quod sunt sine recto et verbo personali. Postea alexander in textu mouet vnum dubium verum iste oratio. Huic placet esse probo. nobis placet esse peritos. an iste oratio sit congrua. id non soluit hoc dubium propter magnam controuersiam inter grammaticos. Et sic licet auctor non soluit eas expresse. tamen ex processu auctoris earum solutio potest haberi.

Pro intelligetia ergo illi notandum quod ista oratio. Huic placet esse probo absolute est incongrua. Verbum enim secundum infinitiui modi qui debet copulare sitis casus tunc debet respicere ambos casus. et habere aliqualem habitudinem ad eos. sicut reges ad rectum. modo sic non est hic quia abus secundum infinitiui modi non potest regere deum a parte ante. tamen si isti duo dei casus sit scilicet huic et probo construunt a parte post ita scilicet. et vnde deum nat alius oratio est congrua. et valet tamen. huic probo placet esse. Si autem regunt a diuersis personis vnum a parte ante. et alii a parte post oratio erit incongrua. Sicut ista. nobis placet esse peritos est absolute incongrua. si abus infinitiui modi sumit sine supposito et actio. Infinitiui enim ubi substantiui non regit deum a parte post. Si autem intelligitur accusatiuus reddens suppositum huic verbo infinitiui modi esse oratio erit incongrua. et valet tantum. nobis placet nos esse peritos et doctos.

De impedimentis.

Notandum secundo quod alexander postea dicens in textu. Actus siue parti signare gerundia possunt. Atque supina per hoc datur eis constructio duplex. Si tamen a verbis veniant signantibus actum. Nec delectatur in spectando quasi pulchra. Tunc alexander talem doctrinam. Gerundia et supina descendunt a verbis actiuis possunt significare indifferenter actionem vel passionem. unde et propter hoc possunt habere recte constructionem. ratione enim significationis actiue regunt a parte post accusatiuum. sed ratione significationis passiue regunt a parte post ablatiui mediante prepositione a vel ab. Sequitur corollarie quod ista. Nec delectatur in spectando quasi pulchra. resoluitur dupliciter. Primo secundum significationem actiuam. ut sic. Nec delectatur in spectando. id est in videndo pulchra. id est pulchras res. Secundum significationem passiuam resoluitur sic. Nec delectatur in spectando quasi pulchra. id est ut inspicatur pulchra ab alijs. Iohannes etiam monachi in commento ponit differentiam inter gerundium et gerundiu ista. quia gerundium proprie venit a verbis communibus et actiuis. et retinet recte significationem. Et dicit a dia quod est duo et gero geris quasi gerens significationem duorum. Sed gerundiu venit a verbo absoluto. deponere tali neutrali et passiuo. Et dicit a gero geris et diu quod est vnum. quasi gerens et importans significationem vnius. aut actionis tantum. aut passionis tantum. sed ista differentia sepius non curat et grammaticis et vna pro altera accipitur.

Notandum tertio quod alexander in littera sequenti mouet questionem verum orationes in littera posite sint congrue. Prima presbyter essendi causa vis clerice radi. Secunda. Abilitis essendi causa precor arma parari. Essendi regem causa me posco iuuari. Et non soluit alexander illas questiones. quia grammatici diuersimode locuti sunt de congruitate harum orationum. Pro quo notandum. Prima oratio videlicet ista. Clerice vis radi causa essendi presbyteri est congrua. quia hoc verbum substantiuum sum regit nominatiuum a parte post. et per consequens omnes eius modi et condeclina iuxta regulam prisciani. Quod cumque casum regit verbum indicatiui modi. eundem regunt omnia eius condeclina. Secunda autem oratio videlicet ista. precor parari arma causa essendi militis potest dupliciter considerari. Uno modo ut in tali oratione est regimen possessoriuum. et sic ille natus ego resoluitur in possessorem. et sic oratio est congrua. et valet tamen. ego precor parari arma causa essendi militis. id est ut sum aliquid militis. ut seruus vel famulus. Alio modo potest considerari inquantum hoc gerundiu essendi denotat

De impedimentis.

nat extrema. inter que mediat pertinere ad eandem rem. sicut sunt verbus indicatiui modi. et sic dicta oratio est incongrua. quia talis ydepritas hic pilla oratione non exprimit. Ratio. quia casus a pre ante rectus est natus. casus autem a pre post rectus est genitus. modo natus et genitus non exprimit tale ydepritate. Considerando autem istam orationem ut ille genitus militis determinat hoc quod est arma oratio erat congrua. et valet tantum. ego procor parari arma militis causa essendi. id est ut sint. Tercia autem oratio videlicet ista. ego posco me iuvari causa essendi regem. potest dupliciter considerari. Uno modo ut hoc gerundium essendi regit. vnum actum a pre ante. et alium a pre post. et sic oratio est congrua. et valet tantum ego posco me iuvari causa essendi regem. id est ut velim me esse regem. Alio modo considerat hec oratio ut resoluit per hoc pplexum. ut sum regem et valet tantum. ego posco me iuvari causa essendi regem. id est. ut sum regem. et sic est incongrua.

Notandum quarto. Alexander in littera sequenti ponit duas doctrinas. Prima. Infinitiu et primum supinum terminatum in unum differunt. Patet. quia infinitiu constructum cum verbis phereticis. que significant actum aie interioris cognoscitivum. ut volo legere. sed primum supinum constructum cum verbis significantibus motum localem exterioris de loco ad locum ut vado spaciari. id est ad locum in quo volo spaciari. Secunda doctrina. Primum gerundium terminatum in di differit ab ultimo supino terminato in u. Patet. quia ultimum supinum constructum cum verbo significante motum de loco ad locum. ut venio amari. id est de loco in quo amari. sed primum gerundium constructum cum verbo quod significat quietem in loco. vel etiam motum interioris. ut ego sum hic causa informandi. in qua oratione nullus significatur motus. Istis notabilibus sic stantibus est

Conclusio responsalis. Littera alexandri declarata est bene assignata. patet veritas conclusionis ex his que dicta sunt in notabilibus.

Arguit primo. Constructio ex supposito et apposito non est perfecta. igitur non debet dici simbasmatice. probat antecedens. perfectum est quod non suscipit additionem. sed constructio ex supposito et apposito recipit additionem igitur non est perfecta. Abais est aristotelis quarto methaphisice. perfectum est quod non suscipit yperbole. id est additionem. Admior. quia hec constructio homo currit recipit additionem et perfectionem. dicendo. homo currit bene. Dico verum argumentum pcludit quod constructio ex supposito et apposito est perfecta essentialiter. sed non accidentaliter. sicut in simili

De impedimentis.

homo compositus ex materia et forma est perfectus essentialiter. licet potest perfici accidentaliter per scientias et virtutes. sic et hic constructio ex supposito et apposito est perfecta essentialiter. licet potest perfici per determinationes accidentales.

Arguit secundo. Nulla constructio est asinbasmatice. igitur. probat sic. Nulla constructio est sine fundamento. igitur nulla constructio est asinbasmatice. Tenet consequentia ab eodem ad idem. Antecedens probat quia illud quod est sine fundamento est nihil. et sic constructio asinbasmatice esset nihil. Dico verum argumentum pcludit si constructio asinbasmatice esset simpliciter sine fundamento. sed alexander vult quod constructio asinbasmatice est sine fundamento directo. licet habeat fundamentum indirectum. quia obliquum.

Arguit tercio. Littera ista alexandri contradicit prae dictis. igitur non valet. probat antecedens. quia prius dixit quod constructio est duplex et dixit. In geminas partes constructio scindit illi. hic autem dicit quod constructio est triplex. Dico verum argumentum concludit quod immediate constructio diuidit in duas partes. sed mediate diuidit in tres. et ille tres reducantur ad duas. quia constructio simbasmatice et asinbasmatice reducuntur ad constructionem transitiuam. Et para sinbasmatice redicuntur ad constructionem intransitiuam.

Arguit quarto. Processus alexandri non valet. igitur. probat. quia alexander mouet dubium quod non soluit. igitur eius processus non valet. probat antecedens. quia alexander mouet verum istas orationes sunt congrue. huic placet esse probum. nobis placet esse peritos. et non soluit eas. Dico verum argumentum concludit quod non soluit eas expresse. tamen implicite soluit eas ex prius dictis. ut deductum est in primo notabili.

Arguit quinto. Ista oratio. huic placet esse probum. nec est oratio congrua nec incongrua. igitur alexander male mouet dubium. hoc probatur primo quod non est congrua. quia infinitiuus verbi substantiuus non regit datiuum a parte ante. nec a parte post. sicut nec sunt verbum indicatiui modi. ergo non est congrua. Sed quod non sit incongrua patet. quia valet tantum. huic probum placet esse. Dico verum argumentum concludit quod predicta oratio est congrua construendo istas datiuos. huic probum simul a parte ante. sed construendo vnum a parte ante. et alium a parte post tunc est incongrua. ut dictum est in primo notabili.

De impedimentis.

Arguitur sexto. Secunda nō possunt significare actionē et passio-
nem simul. igit. probat antecedens. Item nō significat opposita. sed
actio et passio sunt opposita. igit. idem nō potest significare actionem
et passionē simul. Abaisor est nota. Abaisor. qd actio et passio sunt pced
camenta distincta et opposita. vt dicit aristoteles in pdicamentis. Di
co verū argumentū cōcludit qd idem nō significat opposita in vna et
eadem oratione. sed bene in diuersis. et sic alexander vult qd aliquan-
do gerundiū significat actionē et aliquando passionē in diuersa ora-
tionibus.

Arguit septimo. hec oratio est simpliciter incongrua. Precor pa-
rari arma causa essendi militis. igit. probat antecedens. qd ille infini-
tiuus essendi nō potest regere diuersos casus ante et post. igit. est sim-
pliciter incongrua. probat. qd in illa oratione sunt diuersi casus. scilicet
licet nūc ante. et grūs post. Sed antecedens probat qd verbum substanti-
uū importat ydempnitatem. Dicit em̄ pmo peritarmilitarum. hoc
verbum substantiuū est. est copula et ymo ydempnitatis. modo grūs et
nūc nō sunt casus ydempnitatis. immo diuersi. Unde dicit in regu-
la grammatiali. Verbum substantiuum regit similes casus ante et post.
Dico verū argumentū cōcludit qd absolute loquendo pdicta oratio nō
est congrua. sed tenendo vt in tali oratione est regimen possessoriū.
tunc bene est congrua. vt dictū est in secundo notabili.

Arguit octauo. Infinitiuus et pmiū supinū nō differunt. igit. pro-
batur. Illa que idem significant nō differunt. sed infinitiuus et pmiū
supinū idem significant. igit. Abaisor est nota. qd significatio est for-
ma dictionū. modo vnitas rei. et idēptitas est a forma. Abaisor. qd inf-
nitiuus et pmiū supinū significant eundē actum. verbalem. vt le-
gere et lectū ambo significant actum legendi. Dico verum argumen-
tū cōcludit qd infinitiuus et pmiū supinū significant idem essen-
tialiter. sed nō accidentaliter. vnde et ppter hoc habet diuersus mo-
dum construendi. vt declaratū est in vltimo notabili.

Siet de voce sermo quandoq per ipsam

abaisor hanc ibi dices esse tenendam

Casus per voces confusio materiales

Clor clius pars est apponens prepositiua

Una potest alteri foriari prepositiue

De post fetantes de sub pedes de prope fontes

In sub ter vel tus dant quartum dum sociamus

De impedimentis.

ergo inter ea nō mediat coniunctio.

Notandū tercio. Autor in littera sequenti mouet
quattuor questiones. Vtrū superi⁹ et inferi⁹ debet iungi p iunctionem
hoc est vtrū inter superi⁹ et inferi⁹ debet poni cōiunctio. vtrū sit dicē-
dū. homo grāmaticus. vel homo et grāmaticus. Ad quā questionē
dicuntur est dicendū qd si superi⁹ et inferi⁹ accipiūt p eodē inter ea nō
mediat cōiunctio. sed si capiunt pro diuersis inter ea mediat cōiunctio.
Ratio. qd cōiunctio semp mediat inter diuersa. Secda questio est ista.
Si idē potest iungi sibiipsi p iunctionē. id est vtrū dictiones sinonime
vel idem significantes adēquate. Dicendū qd nō. qd semp iunctio cōi-
git diuersa significata. Tercia questio vtrū iunctio potest iungere il-
la que nequeunt adesse. id est desperata. vt homo alim⁹. Dicendū qd sic
qd iunctio semp iungit diuersa. modo desperata sunt diuersa. Quar-
ta questio vtrū iunctio potest iungere illa que nequeunt abesse admi-
cē vel separari. vt ppria passionē cū subiecto. Dicendū breuiter qd si p
pria passio et subiectū capiūt p vna re inter ipa nō mediat cōiunctio.
Ratio. qd iunctio semp mediat inter diuersa. Si aut subiectū. vt ho-
mo caperet p vno hoie vt p socrate. et ppria passio risibile p alio ho-
mine vt p platone. tūc inter ipa mediat iunctio. Ratio. qd cōiunctio
coniungit diuersa.

Notandū quarto et vltimo. Autor in textu ponit ta-
le documentū quādo sit cōparatio pprie dicta aliquoz in aliqua ppri-
etate p hoc aduerbiū qd. vel aliā dictionē. vel aduerbiū cōparatiuum
tūc ambo extrema debet cōuenire et participare in illa dispositione.
vt cū pcedo qd plato est melior qd sores. cōcludit qd sores est bon⁹. et
plato est bon⁹. Ratio. qd pparatiu⁹ pprie cap⁹ denotat suū positiuū
dici de ambob⁹ cōparatis. Unde notandū qd cōparatio est duplex. que
dā est pprie dicta quādo positiu⁹ cōparatiui in quo fit cōparatio di-
cit de ambob⁹ cōparatis. vt sores est melior platone. Et hanc cōpa-
rationē pprie dictā autor dicit rectā. Alia aut est cōparatio impro-
prie dicta quādo positiu⁹ cōparatiui in quo fit cōparatio nō denotatur
dici de ambob⁹ cōparatis. sed tantū de vno. vt de⁹ est melior diabolo
que valet ratiū. de⁹ est bon⁹ et diabolus nō est bon⁹. et hanc pparationē
autor vocat nō rectā. Postea autor i fine ponit vnū notabile. et hoc
qd relatio logicalis ē duplex. qdā extrinseca qd relatiuū scz et suū corre-
latiuū ambo expse ponūt. vt pat filij pat. Intrinsicca est qd relatiuū
et suū correlatiuū nō expse ponūt. sed in vna dictōe pluralis nūeri in-
cludūt. vt filies sūt quos ego cerno. qd valet istā. vnū illoz ē filius alteri⁹.

De impedimentis.

In qua oratione est relatio extrinseca et manifesta. et tunc alexander dicit quod in relatione manifesta et extrinseca correlatiuum immediate debet addi relatiuo propter hoc quia verbum determinat dependentiam alterius. sed in relatione extrinseca hoc non debet fieri. De exemplo isto quare autor hoc ponit in fine varij diuersimode dicunt. Aliqui enim volunt quod alexander per hoc exemplum voluit exprimere ydempritate et essentia nature diuine. patris. et filij. et spiritus sancti. ut quasi diceret. Illi quos ego cerno in fide et credo ut patrem. filium. et spiritum sanctum sunt similes in natura. quia tres persone et una essentia. et sic alexander hic in fine egisset gratias deo de gratia sibi impensa ut librum hunc terminasset. Alij vero dicunt quod alexander tetigisset fabulam quandam. quam scribit samfredus in noua poetria sua de quodam mercatore. que vxor voluit decipere. licet ipse deceperit vxorem. quasi diceret alexander. Abhercator iste et vxor sua sunt similes in astutia. et hoc est proprium commune. Unde dicit samfredus in hec verba. Rebus in agendis vel coniungendis longe distante marito. Vxor mecha parit puerum post multa euerso. De nuce conceptu fingit. fraus mutua caute. Sustinet asportat vendit matris reportat. Ridiculum simile liquefactum sole resurgit. Quicquid tamen alexander intendebat quod dictum est sufficit. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera alexandri declarata est bene posita. patet ex his que dicta sunt.

Arguitur primo. Alexander excedit metas. ergo processus suus non valet. probat antecedens. Diuersi artifices habent diuersa obiecta. sed grammaticus et logicus sunt diuersi artifices. constat quod logicus habet considerare de suppositionibus terminorum. ergo non grammaticus. Adhuc est nota. similiter minor. Quod autem logicus habet determinare de suppositionibus terminorum patet ex autoritate suppositionum. Dico verum argumentum concludit quod logicus habet determinare de suppositionibus terminorum principaliter. licet grammaticus minus principaliter et mentaliter.

Arguitur secundo. Terminus non supponit materialiter. igitur documentum alexandri non valet. probat antecedens. quia si terminus supponeret materialiter. maxime pro se. ut dicit textus. sed hoc non. probatur. quia quicquid supponit significat. sed terminus non significat seipsum igitur non supponit pro seipso. Adhuc est nota. quia suppositio presupponit significationem. Adhuc probatur. quia significare est rem per vocem ad placitum significare. ut dicit petrus hispanus in suppositionibus suis. et per con-

De impedimentis.

sequens dictio non significat seipsum. Dico verum argumentum concludit quod significare ad placitum et proprie capiendum significare est significare rem. sed hic loquitur de significatione naturali qua omne ens significat seipsum. et sic dictio significat seipsam naturaliter.

Arguitur tercio. Una suppositio non potest proponi alteri per appositionem igitur. probat antecedens. quia suppositio preponit actum vel ablatiuo. ut dictum est ante. igitur una suppositio non proponit alteri per appositionem. Tenet consequentia. quia suppositio non est alicuius casus. Dico verum argumentum concludit quod una suppositio bene proponit alteri non ratione sui. sed ratione casus qui subintelligitur. et sic cum dicitur de sub pede. sibi subintelligitur ille ablatiuus loco. valet enim tunc. de loco qui erat sub pede.

Arguitur quarto. Plures sunt suppositiones que deferuntur accusatiui et ablatiuo. igitur. probat sic. quia super etiam est una. ut dicit donatus. igitur erunt quatuor. Dico quod super comprehendit sub ly subter. et sic quatuor sunt principales. licet adhuc est supra.

Arguitur quinto. Coniunctio coniungit adiectiuum cum substantiuo. probatur sic. Coniunctio coniungit diuersa. sed adiectiuum et substantiuum significant diuersa. igitur. Adhuc est nota. quia adiectiuum significat accedens et substantiuum substantiam. modo substantia et accedens sunt primo diuersa. Dico verum argumentum concludit quod adiectiuum et substantiuum significant diuersa formaliter. sed non materialiter. immo secundum numerum si significant eundem rem. Unde dicitur primo topicorum. Accedens et subiectum numero sunt idem.

Arguitur sexto. Coniunctio coniungit adiectiuum et substantiuum. probatur sic. In ista oratione. Asinus et silogifans currunt. probatur. quia asinus est substantiuum. et silogifans adiectiuum. quia est principium. Dico verum argumentum concluderet si silogifans esset adiectiuum huius quod est asinus sed est adiectiuum huius substantiuum homo subintellectum. quia valet tamen asinus et homo silogifans currunt.

Arguitur septimo. Inter adiectiuum et substantiuum ponitur coniunctio. igitur. probatur. quia inter adiectiuum et substantiuum ponitur copula verbalis. ut homo est bonus. ergo copula coniunctionalis. Tenet consequentia quia non est ratio diuersitatis. Dico quod ratio diuersitatis est ista. quia copula coniunctionalis est copula diuersitatis. sed copula verbalis est copula ydempritatis. ut dicit iohannes monachi.

Arguitur vltimo. Alexander est superfluous. probatur sic. quia determinat in fine de relatiuis logicalibus. modo determinare de relatiuis logicalibus non pertinet ad propositum. sed potius ad logicum. Dico verum

Miraculi

wagi te

newed io

ran te

Amontore

ala n doct

De impedimentis.

argumentū concluderet si alexander hoc faceret sine causa & ratio-
ne. sed hoc facit ex aliqua causa. Aliqui enim dicunt eū hoc fecisse ut
sua doctrina de relatiuis esset sufficiens. determinat enim de relatiuis
grammaticalibus. licuit etiam ut determinaret de relatiuis logica-
libus. sed fecit hoc in fine. ut per hoc inue- et q hoc determinatio sua
nō esset principalis. sed potius ad logicum hoc pertineret. Alij etiam
dicunt q ideo fecit. quia in regimine genitui & ori ostendebat quomo-
do dictiones relatiue regunt obliquos suos & correlatiuos. modo cre-
deret aliquis q semper esset necessariū correlatiuū sequi relatiuum.
hoc alexander ostendit in textu & dicit q nō semp oportet hoc fieri
& in hoc terminat. ppositū alexandri. In cōp. emento itaq; hui' exer-
citiū honor sit deo. celsigido & gratiarū actio. qui est laudatus & bene-
dictus in secula. Amen.

Exercitiū secunde partis Alexandri Galli
Cracouie impensis spectabilis viri dñi Jo-
hannis haller impressum. fuit q; feliciter
in vigilia annunciationis Alarie virginis
impressum. Anno christiane salutis. MDLXIIII.
quingentesimo decimo.

Laus deo gloriosa.

Cong Cracou

BERLIOTI UNIV.

to onoma tu patros ke tu ya

ke ta agiu pnevmatos Amen

Atta Attanot firanot sent teleh ystia
och neibe Amen

